

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

## Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

### Σ Υ Ν Ο Δ Ο Σ Β'

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΕ'

Τρίτη 9 Δεκεμβρίου 1997

Αθήνα, σήμερα στις 9 Δεκεμβρίου 1997, ημέρα Τρίτη και ώρα 19.11' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Γραμματέα της Βουλής κ. Δημήτριο Κουτσόγιωργα, Βουλευτή Αχαΐας, τα ακόλουθα:

#### Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ και ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία Μαθητές του Γυμνασίου και Λυκείου Παλλινού-στούντων Θεσ/νίκης ζητούν τη μεταστέγαση του σχολείου τους.

2) Οι Βουλευτές κύριοι ΟΡΕΣΤΗΣ ΚΟΛΟΖΩΦ και ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Νομαρχιακό Συμβούλιο Νότιας και Ανατολικής Περιοχής Αθηνών της ΠΕΑΕΑ διαμαρτύρεται για εκπομπές που προβάλλονται από τη ΝΕΤ.

3) Οι Βουλευτές κύριοι ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ, ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Βραγκιανών Καρδίτσας ζητεί την τοποθέτηση γιατρού στο αγροτικό ιατρείο της.

4) Οι Βουλευτές κύριοι ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ και ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Εργαζομένων στα εστιατόρια – κέντρα διασκέδασης επισιτιστικά καταστήματα κ.λπ. ζητεί την επιδότηση όλων των ανέργων του κλάδου της.

5) Οι Βουλευτές κύριοι ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ, ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ και ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας – Τμήμα Μαγνησίας ζητεί την κατασκευή νέου και σύγχρονου Δικαστικού μεγάρου.

6) Οι Βουλευτές κύριοι ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Αλιευτικών Συλλόγων Παράκτιας Αλιείας (ΠΟΑΣΠΑ) ζητεί να εξαιρεθούν οι αλιείς

της παράκτιας αλιείας από την τήρηση βιβλίων και στοιχείων επιτηδευματιών.

7) Οι Βουλευτές κύριοι ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ, ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Συνταξιούχων Αναπηρίας – Γήρατος – Θανάτου ΙΚΑ και ΟΚΑ και Συντ/χων όλων των Επικουρικών Ταμείων Νομού Μαγνησίας ζητεί να αναστείλει η κυβέρνηση τις αποφάσεις της για μειωμένες αυξήσεις για το έτος 1998.

8) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ και ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία Ομάδα Καπνοπαραγωγών Ακατέργαστου Καπνού Γεωργ. Πι-στωτικού Συν/σμου Ριζώματος Νομού Τρικάλων ζητεί να μην καταργηθεί ο Εθνικός Οργανισμός Καπνού.

9) Οι Βουλευτές κύριοι ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ και ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Καρδισομαγούλας Καρδίτσας διαμαρτύρεται για τη διακοπή της χρηματοδότησης του έργου αποχέτευσης ομβρίων υδάτων της περιοχής της.

10) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ – ΛΙΑΚΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Συνταξιούχων τέως Χωρ/κής – ΕΛ.ΑΣ. Περιοχής Αγρινίου ζητεί την απλούστευση της διαδικασίας της Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης των μελών της.

11) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Επιτροπή Αγώνα Γονέων – Κηδεμόνων του Γυμνασίου Παναγίτσας στο Νομό Εύβοιας ζητεί την ίδρυση του Γυμνασίου Παναγίτσας στο κτίριο Μιχελή.

12) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Φιλοπροοδευτικός Σύλλογος Γρηγόρι Αιγίου "Ο Άγιος Γρηγόριος" ζητεί οικονομική ενίσχυση για την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων έργων αναπτυξιακού και πολιτιστικού χαρακτήρα.

13) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Πανεπιστήμιο Πατρών ζητεί τη μείωση του φοιτητικού εισιτηρίου για τα μέσα μαζικής μεταφοράς.

14) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων Αιγιαλείας ζητεί την άμεση οικονομική ενίσχυση της Αιγιαλείας για τη διάσωση αξιόλογων

διατηρητέων κτιρίων.

15) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα Φορέων για την παράκαμψη Ναυπάκτου διαμαρτύρεται για τη μη ολοκλήρωση του έργου της κατασκευής της παρακαμπτήριου στη Ναύπακτο Αιτωλ/νίας.

16) Οι Βουλευτές κύριοι ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Συμβούλιο Περιοχής της 15ης Εδαφικής Περιφέρειας του Νομού Αιτωλ/νίας ζητεί την εκ νέου χάραξη και διαπλάτυνση της Εθνικής Οδού Αγρινίου – Καρπενησίου.

17) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Μιχάλης Γαλανάκης, κάτοικος Αθήνας, ζητεί στην περίπτωση που οι πιλωτές έχουν ποσοστά ιδιοκτησίας να μην επέρχεται τροποποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

18) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτωλ/νίας ζητεί να μην υπάρξει αύξηση των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων στο Αγρίνιο και στο Μεσολόγγι.

19) Ο Βουλευτής Έβρου κ. ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΔΗΜΟΣΧΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το ΓΕΩΤ.Ε. Ελλάδα Παράρτημα Θράκης διαμαρτύρεται για την κατάργηση των Περιφερειακών Παραρτημάτων του ΙΓΜΕ.

20) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας όπου ζητείται να μην κλείσει το Γηροκομείο Πύργου ο Άγιος Χαράλαμπος.

21) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στα προβλήματα λειτουργίας του Γενικού Σισμανόγλειου Νοσοκομείου της Κομοτηνής.

22) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζουν οι συνθήκες υγιεινής στο Κέντρο Υγείας Παλαμά του Νομού Καρδίτσας.

23) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην ανάγκη λήψης των απαραίτητων μέτρων κατά της ρύπανσης από τα ελαιотριβεία στο Νομό Άρτας.

24) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στο πρόβλημα της έλλειψης ιατρικού προσωπικού στο κατάστημα ΙΚΑ Νιγρίτας του Νομού Σερρών.

25) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο οι κάτοικοι Αγρινίου διαμαρτύρονται για τη μη ανέγερση του νέου Νοσοκομείου Αγρινίου.

26) Ο Βουλευτής Αιτωλ/νίας κ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αιτωλ/νίας ζητεί την καταβολή στους καπνοπαραγωγούς του Νομού Αιτωλ/νίας των οφειλομένων χρημάτων της πώλησης καπνών στις καπνεμπορικές εταιρείες.

27) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο το Σωματείο Συνταξιούχων ΙΚΑ – ΟΚΑ του Δήμου Λουτρακίου –

Περαχώρας ζητεί την ικανοποίηση των ασφαλιστικών και οικονομικών αιτημάτων των μελών του.

28) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Εύβοιας ζητεί την κατάργηση των αντικειμενικών κριτηρίων.

29) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟ-ΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Α' ΚΑΠΗ Συκεών Θεσ/νίκης ζητεί την επαναφορά του ποσοστού 10% της συμμετοχής στην αγορά φαρμάκων αντί του σημερινού 25%.

30) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Συμβούλιο Περιοχής της 8ης Εδαφικής Περιφέρειας του Νομού Αχαΐας ζητεί την ένταξη των έργων της Δυτικής Αιγιάλειας στο πρόγραμμα του ΟΠΑΑΦ.

31) Οι Βουλευτές κύριοι ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥ-ΛΟΣ, ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Δήμος Κύμης Νομού Εύβοιας ζητεί χρηματοδότηση για τη βελτίωση της επαρχιακής οδού Αρτάκης – Στροπώνων – Κύμης.

32) Οι Βουλευτές κύριοι ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΑΠΗ – ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Αδιόριστων Θεολόγων Ελλάδας ζητεί να μην καταργηθεί η επετηρίδα για το διορισμό των εκπαιδευτι-κών.

33) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στα προβλήματα που έχουν προκύψει από την καθυστέρηση επιδιόρθωσης της ζημιάς του αγωγού ύδρευσης της ΔΕΥΑΠ στην οδό Γεωργίου Ολυμπίου στην Πάτρα.

34) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αφορά στην απειλή περιβαλλοντικής μόλυνσης του εδάφους και της θάλασσας που δημιουργούν οι ποσότητες αμιάντου του χειμάρρου Ερινεού του Νομού Αχαΐας.

35) Η Βουλευτής Αθήνας κ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΡΑΠΗ – ΚΑΡΑ-ΓΙΑΝΝΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Κέντρο Εκπαί-δευσης και Αποκατάστασης Τυφλών Καλλιθέας ζητεί τη λήψη μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία του.

36) Οι Βουλευτές κύριοι ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κα-τέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Αξιωματικών Αστυνομίας (ΠΕΝΑΑ) ζητεί την επίλυση θεσμικών – συνταξιοδοτικών – ασφαλιστικών καθώς και λοιπών αιτημά-των των μελών της.

37) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ και ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία τα Συνταξιοχικά Σωματεία ΙΚΑ – ΤΕΒΕ – ΤΣΑ Σερρών ζητούν την αύξηση των συντάξεων ΙΚΑ – ΤΕΒΕ και ΤΣΑ.

38) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ και ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Αστυνομικών Χαλκιδικής ζητεί τη στελέ-χωση των υπηρεσιών του Νομού Χαλκιδικής με πρόσθετο προσωπικό.

39) Οι Βουλευτές κύριοι ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Ιατρικός Σύλλογος Καρδίτσας διαμαρτύρεται για την καθυστέ-ρηση πληρωμής των οφειλών του Δημοσίου στους δικαιούχους γιατρούς.

**Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ**

1. Στην με αριθμό 1991/10-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 114/10-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθ. 1991/10-10-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Παν. Ψωμιάδη, σχετικά με τις δραστηριότητες του Γραφείου Διεθνούς Ασφάλισης (αντεθνική προπαγάνδα αλλά και οικονομικές απάτες Σκοπιανών κατά Ελληνικών Ασφαλιστικών Εταιρειών), σας γνωρίζουμε τα εξής:

Μετά την υποβολή των σχετικών καταγγελιών από την Ένωση Ασφαλιστών Βορείου Ελλάδος, το Υπουργείο επελήφθη αμέσως του θέματος, λόγω δε της φύσεως του αντικειμένου, ενημέρωσε το αρμόδιο Υπουργείο Εξωτερικών το οποίο και έδωσε γραπτές κατευθύνσεις στο Ελληνικό Γραφείο Διεθνούς Ασφάλισης για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χειρίζεται τέτοιες περιπτώσεις.

Ο Υφυπουργός  
**ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

2. Στην με αριθμό 2002/10-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 112/10-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθμ. 2002/10-10-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους Βουλευτές κυρίους Βαγγέλη Μπούτα και Σταύρο Παναγιώτου, σχετικά με την λήψη μέτρων για την προστασία του κλάδου της μελισσοκομίας, σας πληροφορούμε καθόσον αφορά τα περί νοθείας του μελιού που θίγονται στην ερώτηση και άπτονται των αρμοδιοτήτων μας τα εξής:

Σε πρόσφατη σύσκεψη εκπροσώπων των συναρμοδίων Υπουργείων (Ανάπτυξης και Γεωργίας) καθώς και του Γενικού Χημείου του Κράτους αποφασίσθηκε προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα του διατετιμένου στην αγορά μελιού, ο έλεγχος αυτού να είναι συντονισμένος.

Κατόπιν αυτού, με την από 16/9/97 σχετική εγκύκλιός μας, ενημερώθηκαν οι συναρμόδιες ελεγκτικές αρχές των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για την αναγκαιότητα του συντονισμού αυτού και δόθηκαν οδηγίες για τη διεξαγωγή ελέγχων, προκειμένου να διαπιστώνεται η σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις νόμιμη διακίνηση του είδους.

Επισημαίνεται στο σημείο αυτό ότι, για τις περιπτώσεις διαπίστωσης νόθευσης μελιού, ήδη προβλέπονται εκτός των ποινών κυρώσεων και αυστηρές διοικητικές κυρώσεις που φθάνουν στην επιβολή χρηματικού προστίμου μέχρι 10.000.000 δρχ.

Για τα λοιπά θέματα, αρμόδια να απαντήσει είναι το συνεργωτώμενο Υπουργείο Γεωργίας.

Ο Υφυπουργός  
**ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

3. Στην με αριθμό 2025/13-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2510/5-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 2025 που κατατέθηκε στις 13-10-97 από το Βουλευτή κ. Ευάγγελο Αποστόλου επισυνάπτουμε αντίγραφο του ενημερωτικού εγγράφου (α.π. 3551/23-10-97) που μας έστειλε για το θέμα ο αρμόδιος Νομάρχης Εύβοιας, δεδομένου ότι όπως ήδη γνωρίζετε με το ν. 2218/94, οι πολεοδομικές υπηρεσίες, που είναι αρμόδιες για την έκδοση και τον έλεγχο των οικοδομικών αδειών και εργασιών υπάγονται διοικητικά και οργανικά στις οικείες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Ο Υπουργός  
**ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"**

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

4. Στην με αριθμό 2047/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 115/10-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθμ. 2047/14-10-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Αν. Παπαληγούρα, σχετικά με τον αθέμιτο ανταγωνισμό που ασκείται στην αγορά από πλανόδιους μικροπωλητές στην Κορινθία, σας γνωρίζουμε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας τα εξής:

Με τον ν. 2323/95 ρυθμίζονται κατά τρόπο σύγχρονο και αποτελεσματικό οι κανόνες άσκησης του υπαίθριου εμπορίου. Από την εφαρμογή του νόμου προέκυψαν κάποια προβλήματα που έχουν σχέση με τις πρακτικές ορισμένων τοπικών παραγόντων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του προαναφερθέντος νόμου, η άσκηση του υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου επιτρέπεται μόνο σε χωριά ή οικισμούς, όπου δεν υπάρχει στεγασμένο εμπόριο και ειδικά για τα είδη που χορηγείται η άδεια πλανόδιου πωλητή. Εξαιρέση αποτελούν οι κινητές καντίνες και οι πωλητές λευκών ειδών, που χρησιμοποιούσαν πριν την έναρξη ισχύος του τελευταίου νόμου 2323/95 όχημα για την άσκηση της δραστηριότητάς τους και έχουν χαρακτηριστεί από το Υπουργείο Οικονομικών, ως κινητά καταστήματα.

Με το άρθρο 5 του ίδιου νόμου προβλέπεται για τους παραβάτες των διατάξεων αυτού, η επιβολή χρηματικού προστίμου από 20.000 έως 500.000 δραχμές, η απομάκρυνση των ειδών που διατίθενται προς πώληση και των μέσων που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό, καθώς και ο πλειστηριασμός τους σε ορισμένες περιπτώσεις. Επίσης για όλες τις δραστηριότητες αυτών που ασκούν υπαίθριο εμπόριο έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Αγορανομικού Κώδικα, οι υγειονομικές - ασιατρικές και οι αστυνομικές διατάξεις, καθώς και όπου τους αφορούν οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Τέλος σημειώνεται ότι αρμόδιο για τον έλεγχο της δραστηριότητας των πλανόδιων μικροπωλητών είναι οι δήμοι και οι κοινότητες καθώς και τα αστυνομικά τμήματα των περιοχών που διενεργείται το υπαίθριο εμπόριο.

Ο Υφυπουργός  
**ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

5. Στην με αριθμό 2055/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 454/7-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2055/14-10-97 του Βουλευτή κ. Β. Παπαγεωργόπουλου σας πληροφορούμε ότι, όπως είναι γνωστό, η Γ.Γ.Α επιχορηγεί τα Σωματεία με βάση κριτήρια που έχουν τεθεί και βέβαια πάντα με την οικονομική δυνατότητα αυτής.

Το πρόγραμμα κατανομής επιχορηγήσεων δεν έχει ακόμα εκδοθεί διότι τα οικονομικά δεδομένα της Γ.Γ.Α αντιμετωπίζονται συνολικά στα πλαίσια ενός ευρύτερου σχεδιασμού.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘ. ΦΟΥΡΑΣ"**

6. Στην με αριθμό 2082/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2531/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 2082 που κατατέθηκε στις 14-10-97 από το Βουλευτή κ. Γεράσιμο Γιακουμάτο σας γνωρίζουμε ότι έχει δοθεί εντολή (επισυνάπτεται αντίγραφο) στη Διεύθυνση Επιθεώρησης του ΥΠΕΧΩΔΕ να ελέγξει τα καταγγελλόμενα σχετικά με τις οικοδομικές εργασίες στο Άλσος Κεφαλαρίου Κηφισιάς και να προχωρήσει άμεσα σε όλες τις προβλεπόμενες από τις ισχύουσες διατάξεις της Πολεοδομικής Νομοθεσίας ενέργειες.

Ο Υπουργός  
**ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"**

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

7. Στην με αριθμό 2087/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 455/7-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2087/14-10-97, που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ε. Μειμαράκης, σας πληροφορούμε ότι όπως είναι γνωστό σύμφωνα με το άρθρο 20 του Νόμου 2339/95 ο οικονομικός έλεγχος των ΠΑΕ έχει περιέλθει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Οι εκθέσεις του ελεγκτικού Συμβουλίου της ΕΠΑΕ κοινοποιούνται στην αρμόδια διεύθυνση του προαναφερόμενου Υπουργείου για τον ουσιαστικό έλεγχο των ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιρειών.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘ. ΦΟΥΡΑΣ"**

8. Στην με αριθμό 2090/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 116/10-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθμ. 2090/14-10-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Βαγγ. Μειμαράκη, σχετικά με τις Ποδοσφαιρικές Ανώνυμες Εταιρείες (ΠΑΕ), μετά την υπαγωγή τους στο Υπουργείο μας, σας γνωρίζουμε στα πλαίσια εφαρμογής του Κωδ. ν. 2190/20 "Περί Ανωνύμων Εταιρειών" που ανήκει στις αρμοδιότητές μας τα εξής:

Για την εξυγίανση των Ποδοσφαιρικών ΑΕ, συγκροτήθηκε Ομάδα Εργασίας από εκπροσώπους των συναρμοδίων Υπουργείων και των ενδιαφερομένων φορέων, με σκοπό τον εντοπισμό των δυσλειτουργιών τους και την εξεύρεση των πλέον ενδεδειγμένων λύσεων. Ήδη δε έχει ολοκληρώσει το έργο της και με το σχέδιο νόμου που συντάχθηκε με βάση τις προτάσεις της και προωθείται, προβλέπονται ρυθμίσεις με τις οποίες επιδιώκεται η ομαλή διοίκηση των ΠΑΕ και η εν γένει νόμιμη λειτουργία τους, καθώς επίσης και η επίτευξη πλήρους διαφάνειας στο χώρο αυτό.

Όσον αφορά την κατάσταση στο Υπουργείο μας των ισολογισμών των ΠΑΕ, σημειώνεται ότι για την χρήση 1995-1996 αυτοί έχουν κατατεθεί, εκτός μόνον της "ΠΑΕ ΕΑΡ". Για την χρήση 1996-1997, η προθεσμία κατάθεσης λήγει στις 10-12-1997.

Ο Υφυπουργός  
**ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

9. Στην με αριθμό 2094/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 46465/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 2094/14-10-97 ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Λαμπρόπουλος σχετικά με το ύψος στο οποίο ανέρχεται το χρέος όλων των Δήμων της χώρας και των Δημοτικών Επιχειρήσεων ορισμένων απ' αυτούς καθώς και η συνολική οικονομική επιβάρυνση από τις προγραμματισμένες προσλήψεις στους νέους Δήμους σας πληροφορούμε ότι δεν είναι δυνατή η χορήγηση των ζητούμενων οικονομικών στοιχείων γιατί αφ' ενός το Υπουργείο δεν τηρεί τέτοια στατιστικά στοιχεία και αφ' ετέρου το ισχύον λογιστικό σύστημα των ΟΤΑ μέχρι να εκδοθεί το Π.Δ. για την καθιέρωση του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος στους ΟΤΑ δεν επιτρέπει την άμεση άντληση αυτών των στοιχείων.

Ο Υπουργός  
**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

10. Στην με αριθμό 2096/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 335/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2096/14-10-97 που κατέθεσε

ο Βουλευτής κ. Θ. Δημοσχάκης, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα προβλήματα στελέχωσης των Υπηρεσιών που αστυνομεύουν τη Θράκη είναι γνωστά στο Υπουργείο μας και αντιμετωπίζονται κατά προτεραιότητα μέσα από την ελλειμματική δύναμη του Σώματος.

Στα πλαίσια αυτά και ενόψει της λειτουργίας Τμήματος των Δοκίμων Αστυφυλάκων στην Ξάνθη, Κομοτηνή και Διδυμότειχο ενισχύθηκαν τον Δεκέμβριο του 1995 οι Αστυνομικές Διευθύνσεις Ξάνθης, Ροδόπης και Ορεστιάδας, αντίστοιχα με 37, 63 και 61 νέους Αστυφύλακες.

Οι προσπάθειες για την ενίσχυσή τους και πλήρωση των υφιστάμενων κενών θα συνεχισθούν με τις γενικές μεταθέσεις και τις τοποθετήσεις των νέων Υπαστυνόμων, Αρχιφυλάκων και Αστυφυλάκων.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

11. Στην με αριθμό 2098/14-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 434/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης, 2098/14-10-1997 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Χρυσανθακόπουλος, σας γνωρίζουμε ότι από το Υπουργείο μας καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί για την ίδρυση ειδικού μονίμου σώματος αστυνομικών για την φύλαξη των εσωτερικών χώρων της Βουλής.

Στόχος του Υπουργείου μας είναι η ενίσχυση των μάχιμων Υπηρεσιών της Αστυνομίας, προκειμένου αυτές να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα τα σύγχρονα προβλήματα της αστυνόμευσης (ναρκωτικά λαθρομετανάστες, ληστείες, κλοπές, κλπ). Προς το σκοπό αυτό μελετάται η εξοικονόμηση δύναμης, τόσο με αποδέσμευση προσωπικού από Υπηρεσίες που δεν ασκούν το έργο αυτό, όσο και με αύξηση της οργανικής δύναμης του Σώματος. Επίσης επιδιώκεται η απαλλαγή της Ελληνικής Αστυνομίας από έργα που δεν προσιδιάζουν στην αποστολή της.

Στα πλαίσια αυτά εξετάζεται και το θέμα του προσωπικού της εσωτερικής Φρουράς της Βουλής, προς την κατεύθυνση, είτε της απαλλαγής της Ελληνικής Αστυνομίας από το έργο αυτό και την ανάθεσή του σε άλλο φορέα, είτε της αύξησης της οργανικής δύναμης του Σώματος κατά τον αριθμό του αστυνομικού προσωπικού που απασχολείται με το εν λόγω έργο.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

12. Στην με αριθμό 2102/15-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 119/10-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθμ. 2102/15-10-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Γεώργιο Καρατάσο, σχετικά με στέρηση του δικαιώματος δημοσίευσης Ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ από πολιτικές εβδομαδιαίες εφημερίδες, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Πριν την τροποποίηση της παραγράφου 5 του άρθρου 43 β του Κωδ. ν. 2190/20 "Περί Ανωνύμων Εταιρειών" με την παραγρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 2339/95, η διάταξη αυτή είχε ως εξής:

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας οφείλει να δημοσιεύει τα έγγραφα της προηγούμενης παραγράφου 4 (Ισολογισμούς, κλπ), είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από την συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης:

α) σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα .... η οποία εκδίδεται στην Αθήνα και έχει ευρύτερη κυκλοφορία σε ολόκληρη τη χώρα, κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου και

β) σε μία ημερήσια οικονομική εφημερίδα κλπ.

Αν η έδρα της εταιρείας είναι έξω από την περιοχή του Δήμου Αθηναίων, τα έγγραφα της παραγράφου 4 δημοσιεύονται υποχρεωτικά και σε μία ημερήσια πολιτική εφημερίδα της έδρας της. Σε περίπτωση που δεν εκδίδεται ημερήσια πολιτική εφημερίδα στην έδρα της εταιρείας, η δημοσίευση γίνεται σε

μία εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη εφημερίδα της έδρας της.

Με την ισχύουσα τροποποιημένη διάταξη της παραγρ. 5 του άρθρου 43β με τον προαναφερθέντα νόμο" .... Αν η εταιρεία δεν εδρεύει σε δήμο ή κοινότητα του Νομού Αττικής, τα έγγραφα της παραγρ. 4 πρέπει να δημοσιεύονται και σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία τουλάχιστον εφημερίδα, από εκείνες που εκδίδονται στην έδρα της ή στην πρωτεύουσα του Νομού στον οποίο η εταιρεία έχει την έδρα της ....".

Ο Νομοθέτης αφαίρεσε τη δυνατότητα στις εβδομαδιαίες πολιτικές εφημερίδες του Νομού Αττικής να δημοσιεύουν Ισολογισμούς κλπ., επειδή έκρινε ότι οι ημερήσιες πολιτικές εφημερίδες των Αθηνών, που έχουν ευρεία κυκλοφορία σε όλη τη χώρα, επαρκούν για να καλύψουν τη δημοσιότητα των συγκεκριμένων οικονομικών καταστάσεων στο Νομό Αττικής, θεωρημένου αυτού ως φυσικής επέκτασης των ορίων του Δήμου Αθηναίων (με τη στενή του όρου έννοια).

Ο Υφυπουργός  
**ΜΙΧ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

13. Στην με αριθμό 2119/15.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1/7.11.97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2119/15.10.1997 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Β. Μπούτας και Σ. Κόρακας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο μας αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη ευαισθησία τα προβλήματα που απασχολούν το προσωπικό της Αστυνομίας και παρέχει ηθική στήριξη και οικονομική ενίσχυση σε αυτό και τις οικογένειές του.

Για τις οικογένειες των τραυματιζομένων ή θανόντων αστυνομικών κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας, έχει θεσμοθετηθεί η πρόσληψη σε διοικητική θέση του Υπουργείου της συζύγου ή ενός τέκνου τους, ή γονέως ή αδελφού ή αδελφής τους.

Επίσης, μέσα από τον Ειδικό Λογαριασμό Αρωγής Αστυνομικού και Πολιτικού Προσωπικού, που έχουμε συστήσει, παρέχεται σε αυτούς οικονομική ενίσχυση ύστερα από σχετική αίτησή τους.

Στα πλαίσια αυτά δόθηκε στη χήρα του Κ. Τριανταφύλλου, ύστερα από αίτησή της, οικονομική ενίσχυση 1.100.000 δρχ. και διετάχθη η Αστυνομική Διεύθυνση Καρδίτσας να ενημερώσει τις οικογένειες των δύο άλλων θανόντων προκειμένου να υποβάλλουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για να ενισχυθούν και αυτές από το ταμείο.

Πέραν αυτών σας πληροφορούμε ότι, για την αρωγή των ορφανών τέκνων του προσωπικού μας, επιδιώκουμε τη σύσταση και άλλου ειδικού λογαριασμού.

Όσον αφορά το αίτημα για αύξηση των συντάξεων των αστυνομικών, αρμόδιο είναι το συνενωτώμενο Υπουργείο Οικονομικών.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

14. Στην με αριθμό 2125/15.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 457/7.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2125/15.10.97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Στ. Μάνος, σας καταθέτουμε τα σχετικά στοιχεία για ενημέρωσή σας.

Ο Υφυπουργός  
**Α. ΦΟΥΡΑΣ"**

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

15. Στην με αριθμό 2129/15.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 121/10.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθ.2129/15.10.1997 ερώτηση που

κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους Βουλευτές κυρίους Ιωάννη Μαγκριώτη και Γεώργιο Κίρκο, σχετικά με το πρόβλημα της επαγγελματικής στέγης στη Θεσσαλονίκη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο νόμος 2235/94 για τις επαγγελματικές-εμπορικές μισθώσεις, έχει λειτουργήσει έως τώρα ικανοποιητικά. Με τη σταδιακή απελευθέρωση, επήλθε ομαλότητα στην αγορά και σε γενικές γραμμές μπορεί να ειπωθεί πως ο νόμος αυτός ήταν επιτυχής.

Οι όποιες δυσκαμψίες έχουν παρατηρηθεί θα λυθούν με τη νέα νομοθετική παρέμβαση που θα λειτουργήσει διορθωτικά. Ήδη η ειδική Επιτροπή που συγκροτήθηκε για το σκοπό αυτό ολοκλήρωσε το έργο της και στο σχέδιο νόμου που προωθείται επέρχονται σημαντικές μεταβολές στο ισχύον νομικό πλαίσιο.

Κυρίως σε ότι αφορά τη διάρκεια των μισθώσεων τους όρους και τις προϋποθέσεις για την καταβολή της άυλης εμπορικής αξίας, τις μισθώσεις ακινήτων του Δημοσίου και Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και των ακινήτων που έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα.

Ο Υφυπουργός  
**Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

16. Στην με αριθμό 2132/15.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2309/7.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 2132/15.10.97 του Βουλευτή κ. Παναγιώτη Κουρουμπλή αναφορικά με το θέμα που έχει δημιουργηθεί σχετικά με τον αριθμό των ημερών ασφάλισης των οδηγών τουριστικών λεωφορείων, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί με την ασφάλιση των οδηγών τουριστικών λεωφορείων στην περιοχή της Αιτωλοακαρνανίας συνίσταται στο γεγονός ότι οι οδηγοί ασφαλίζονται από τους εργοδότες τους για λιγότερες ημέρες από εκείνες που πραγματικά απασχολούνται. Τα περιστατικά επικεντρώνονται στις περιοχές που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των υποκ/των ΙΚΑ Μεσολογγίου και Αγρινίου.

Συγκεκριμένα σε έλεγχο του Υποκ/τος ΙΚΑ Μεσολογγίου σε τουριστικό γραφείο, ο οδηγός του λεωφορείου εμφανίζεται σε κατάσταση της Επιθεώρησης Εργασίας ότι απασχολείται 18 ώρες την εβδομάδα, χωρίς να προσδιορίζονται οι ημέρες απασχόλησής του.

Ενώ ζητήθηκαν επί πλέον στοιχεία από την επιχείρηση όπως βιβλίο δρομολογίων του λεωφορείου, από όπου να προκύπτουν οι πραγματικές ημέρες απασχόλησής του, δεν υποβλήθηκαν τα στοιχεία αυτά στο Υποκ/μα του Ιδρύματος. Έτσι το Υποκατάστημα θα αναγκαστεί να επιβάλλει εισφορές κατά την κρίση του, δικαίωμα που έχει, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Σημειώνουμε πάντως ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση μετά τον έλεγχο που διενήργησε το Υποκ/μα στον συγκεκριμένο εργοδότη, ο τελευταίος έχει θεωρήσει κατάσταση εργασίας με πλήρη απασχόληση του οδηγού.

Παρόμοια προβλήματα έχουν διαπιστωθεί και από ελέγχους που διενήργησε το Υποκ/μα ΙΚΑ Αγρινίου, από τους οποίους προέκυψε, αφενός μεν μεγαλύτερος αριθμός ημερών εργασίας των οδηγών από αυτές που είναι καταχωρημένες στα μισθολόγια, αφετέρου δε και διαφορές αποδοχών, αφού από το βιβλίο δρομολογίων του λεωφορείου προκύπτουν: Υπερεργασία, διανυκτέρευση εκτός έδρας κλπ.

Με βάση τα στοιχεία αυτά το οικείο υποκ/μα ΙΚΑ είναι εκ του νόμου υποχρεωμένο να προχωρήσει στον καταλογισμό των επιπλέον εισφορών, λόγω διαφοράς αποδοχών ή και ημερών εργασίας.

Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, το θέμα έχει δημιουργηθεί με συγκεκριμένους εργοδότες και δεν έχει παρατηρηθεί κάτι ανάλογο στα άλλα υποκ/τα του Ιδρύματος στο νομό Αιτωλοακαρνανίας.

Τέλος όσον αφορά το θέμα του ύψους στο οποίο ανέρχονται τα επιβαλλόμενα πρόσθετα τέλη εκπροθέσμου καταβολής εισφορών σας γνωρίζουμε ότι προβληματίζει το Υπουργείο,

το οποίο προτίθεται να εξετάσει το όλο θέμα εμπεριστατωμένα.

Ο Υφυπουργός  
**Ν. ΦΑΡΜΑΚΗΣ"**

17. Στην με αριθμό 2149/16.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 46473/7.11.97 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ.2149/16.10.97 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Θ. Δημοσχάκης, σχετικά με τη χορήγηση έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης ποσού 2.000.000 δρχ. για την κάλυψη δαπανών συντήρησης του Δημοτικού Σχολείου Σιδηρού, του Δήμου Σουφλίου, Νομού Έβρου, σας πληροφορούμε ότι, το Υπουργείο μας με την αριθμ. 6009/12.2.97 απόφασή του επιχορήγησε τον ανωτέρω Δήμο με το ποσό των 20.000.000 δραχμών για την κάλυψη αναγκών του.

Ο Υπουργός  
**Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

18. Στην με αριθμό 2150/16.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 125/10.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Αναφερόμενοι στην με αριθμ. 2150/16.10.97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από το Βουλευτή κ. Γ. Καρατζαφέρη, σας πληροφορούμε επί των διαλαμβανόμενων σ'αυτή θεμάτων τα εξής:

Το Κράτος είναι αποφασισμένο να εξασφαλίζει συνθήκες λειτουργίας του υγιούς ανταγωνισμού, για το σκοπό δε αυτό η Επιτροπή Ανταγωνισμού η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή των διατάξεων περί ανταγωνισμού, παρακολουθεί όλους τους κλάδους της οικονομίας και παρεμβαίνει στις περιπτώσεις καταστρατήγησης του νόμου.

Οι κλάδοι των κατασκευαστικών εταιριών και της χαλυβουργίας που αναφέρονται στην ερώτηση και των οποίων οι εργασίες θα αυξηθούν και εντατικοποιηθούν λόγω της ανάληψης της Ολυμπιάδας του 2004 από τη χώρα μας, θα αποτελέσουν αντικείμενο άμεσης προτεραιότητας για την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η οποία και θα επιληφθεί του θέματος, εφόσον εντοπισθούν και διαπιστωθούν τυχόν παραβάσεις του νόμου περί ανταγωνισμού.

Ο Υφυπουργός  
**Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ"**

19. Στην με αριθμό 2158/16.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 73/7.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση του από 16.10.97 εγγράφου σας, σχετικά με την αριθμ.2158/16.10.97 ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ε.Μπασιάκος, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Το σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων δεν είναι στατικό, αλλά συνεχώς μεταβαλλόμενο, τροποποιούμενο και προσαρμοζόμενο στις συνθήκες που κάθε φορά επικρατούν στην αγορά των ακινήτων.

Οι κατά τόπους συσταθείσες επιτροπές του άρθρου 41 του ν.1249/82 που αποτελούνται από οικονομικούς υπαλλήλους, μηχανικούς του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Τεχνικού Επιμελητηρίου καθώς και εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μετά από επιτόπια μελέτη και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τα εμπορικά και πολυεδομικά δεδομένα κάθε περιοχής εισηγούνται στον Υπουργό των Οικονομικών τιμές και συντελεστές που κατά την άποψή τους αποδίδουν τις αξίες των ακινήτων της περιοχής αυτής.

Όσον αφορά τον τρόπο αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των αγροτεμαχίων και γενικά των εκτός σχεδίου γηπέδων το σύστημα αυτό μελετάται από την αρμόδια επιτροπή του άρθρου 41 του ν.1249/82 νομού Αττικής στην οποία ειδικά για το σκοπό αυτό συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων Γεωργίας και Ανάπτυξης.

Στα πλαίσια της μελέτης αυτής η οποία ακόμη δεν έχει ολοκληρωθεί θα ληφθούν υπόψη οι ιδιομορφίες κάθε περιοχής, οι χρήσεις και το είδος των αγροτεμαχίων, η δυνατότητα οικοδομικής εκμετάλλευσης και γενικά όλες οι συνθήκες και τα δεδομένα που προσδιορίζουν τις αξίες γης, με σκοπό να καθορισθούν τιμές και συντελεστές που θα αποδίδουν τις πραγματικές αξίες των εκτός σχεδίου γηπέδων.

Ο Υφυπουργός  
**Γ. ΔΡΥΣ"**

20. Στην με αριθμό 2159/16.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 300/7.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 2159/16.10.97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Μπασιάκος παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σε θέματα της αρμοδιότητάς μας τα εξής:

Το ΥΠΕΧΩΔΕ και ο ΟΑΣΠ σχεδιάζουν και προωθούν τη δράση τους στον τομέα του αντισεισμικού σχεδιασμού και της προστασίας με βάση έναν εμπεριστατωμένο και επιστημονικά τεκμηριωμένο προγραμματισμό, ο οποίος λαμβάνει υπόψη του όλες τις παραμέτρους που συνιστούν στο σεισμικό πρόβλημα της χώρας, ένα πρόβλημα εθνικών διαστάσεων, το οποίο εμφανίζει δραματικές επιπτώσεις ακόμα και στις πιο προηγμένες περιοχές του πλανήτη (Ιαπωνία, Καλιφόρνια, Ιταλία κλπ.).

Σε ό,τι αφορά στην ετοιμότητα του ΟΑΣΠ και του ΥΠΕΧΩΔΕ στην έκτακτη ανάγκη μετά από σεισμό, είναι γεγονός ότι η απόκριση του κρατικού μηχανισμού μετά τους σεισμούς Κοζάνης-Γρεβενών, Αιγίου-Φωκίδας και Κόνιτσας ήταν υποδειγματική, παρά την έκταση και τη σφοδρότητα του φαινομένου. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώθηκε από την πρώτη στιγμή από τις αρμόδιες τοπικές αρχές (Νομάρχες, Δημάρχους, εκπροσώπους κοινωνικών φορέων κλπ).

Επιπλέον είναι πανελληνίως γνωστό το πρόγραμμα αποκατάστασης ζημιών στις περιοχές Γρεβενά-Κοζάνη και Κόνιτσα για την ταχύτητα στην πλήρη ανασυγκρότηση των οικισμών με ειδικά μέτρα όπως η απ' ευθείας παροχή από το ΥΠΕΧΩΔΕ έτοιμων κατοικιών σε άστεγους ως επιστέγασμα της σειράς παροχών για τη στέγαση σεισμοπλήκτων με δανειοδότηση και δωρεάν κρατική αρωγή για επισκευές - αποκαταστάσεις, επιδότηση ενοικίου, λυόμενα κλπ. Το πρόγραμμα αυτό πρωτόγνωρο σε όγκο και σε ποιότητα για τα δεδομένα της χώρας θέτει νέα πρότυπα για τη δόμηση στις περιοχές αυτές.

Σε ό,τι αφορά στο σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης για την αντιμετώπιση σεισμικής καταστροφής σε Περιφερειακό, Νομαρχιακό και Τοπικό επίπεδο ο ΟΑΣΠ από το 1994 μέχρι σήμερα υλοποιεί ένα πρόγραμμα ενημέρωσης και εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων φορέων καθώς επίσης και τις απαραίτητες διαδικασίες για τη συνεχή βελτίωση της οργανωτικής τους στάθμης σε ό,τι αφορά στην αντιμετώπιση σεισμικής καταστροφής. Εκτός από τη συνεχή επικοινωνία για την παροχή οδηγιών και στοιχείων αντισεισμικού σχεδιασμού, ο ΟΑΣΠ έχει προβεί σε ένα σύνολο Πανελλαδικών, Περιφερειακών και Νομαρχιακών συσκέψεων, εκδηλώσεων και ενημερώσεων για τη συνεχή επικαιροποίηση και βελτίωση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης.

Επίσης πραγματοποιεί ένα πρόγραμμα ενημέρωσης με αφίσες για την αντισεισμική προστασία, με ειδικές παρεμβάσεις σε τηλεοπτικά προγράμματα καθώς και με την αποστολή ειδικού φυλλαδίου με σκίτσα για κάθε μαθητή του δημοτικού σχολείου (τάξεις Β' έως ΣΤ') μέσα από το οποίο με ευχάριστο και επιστημονικά ελεγμένο τρόπο επιδιώκεται η δημιουργία "αντισεισμικής συνείδησης" στους αυριανούς πολίτες, ενώ ταυτόχρονα δίδονται οδηγίες προς τους γονείς για μέτρα αντισεισμικής προστασίας στο σπίτι.

Τέλος πληροφορούμε τον κ. Βουλευτή ότι από το 1995 με το ν.2344/95 ιδρύθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η Γενική Γραμματεία Πολιτικής

Προστασίας η οποία ανέλαβε την ευθύνη της κινητοποίησης και του συντονισμού των εμπλεκόμενων δημοσίων φορέων σε όλες τις περιπτώσεις θεομηνιών στις οποίες συμπεριλαμβάνεται και ο σεισμός.

Ο Υφυπουργός  
**ΧΡ. ΒΕΡΕΛΗΣ΄**

21. Στην με αριθμό 2160/16.10.97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2274/7.11.97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2160/16.10.97 που κατατέθηκε στη Βουλή από το Βουλευτή κ. Π. Ψωμιάδη, αναφορικά με τη δυνατότητα μελών της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας-Θράκης (ΕΣΗΜΕΘ), που απασχολούνταν στις εφημερίδες της Θεσσαλονίκης "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", "ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ", "ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ", και έμειναν άνεργα μετά το κλείσμό τους, να αναγνωρίσουν ως συντάξιμο το χρόνο επιδότησής τους λόγω ανεργίας, σας πληροφορούμε τα παρακάτω:

Με τις διατάξεις της παρ.12 του άρθρου 47 του ν.2084/1992, σε συνδυασμό με αυτές του άρθρου 40 του ίδιου νόμου, καθορίστηκαν με ενιαίο τρόπο για όλους τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, οι αναγνωριζόμενοι χρόνοι οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους ασφαλισμένους τους, είτε για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος είτε για την προσαύξηση της σύνταξής τους.

Οι χρόνοι αυτοί είναι: α) στρατιωτική υπηρεσία, β) γονική άδεια για ανατροφή παιδιών, γ) χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας, δ) ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι δύο (2) ετών και ε) ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας.

Από τους παραπάνω χρόνους, σύμφωνα με την παρ.2 του άρθρου 40 του νόμου 2084/1992, ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθένειας και τακτικής ανεργίας, αφενός δεν εξαγοράζεται και αφετέρου χρησιμοποιείται μόνο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τη χορήγηση σύνταξης λόγω γήρατος και μέχρι διακόσιες (200) ημέρες την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης.

Όλοι οι υπόλοιποι χρόνοι, των οποίων η αναγνώριση προβλεπόταν από καταστατικές ή άλλες διατάξεις, καταργήθηκαν αρχικά από 1.1.94 με τις διατάξεις του δεύτερου εδάφους της παρ.12 του άρθρου 47 του νόμου 2084/1992 και στη συνέχεια από 1.1.97 με τις διατάξεις της παρ.5 του άρθρου 5 του ν.2335/1995.

Επειδή η παροχή δυνατότητας αναγνώρισης, ως συντάξιμου, χρόνου ανεργίας, πέραν από τον προβλεπόμενο από το άρθρου 40 του ν.2084/1992 και μάλιστα για μια μικρή ομάδα ασφαλισμένων θα παραβίαζε την αρχή της ενιαίας αντιμετώπισης όλων των ασφαλισμένων, που θεσπίστηκε με τις παραπάνω διατάξεις, αλλά και επειδή θα αποτελούσε προηγούμενο για την υποβολή παρόμοιων αιτημάτων και από άλλες κατηγορίες ασφαλισμένων, δεν κρίνεται σκόπιμο να υιοθετηθεί με τέτοια διάταξη.

Ο Υφυπουργός  
**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗΣ΄**

22. Στην με αριθμό 2173/16-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 297/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 2173/16.10.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Στέφανος Μάνος, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. και της ΕΥΔΕ/ΣΕΑ τα εξής:

#### **Α. ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε.**

Με την τροποποιητική σύμβαση του Μετρό της Αθήνας του 1994 έγιναν ορισμένες σημαντικές βελτιώσεις για την διασφάλιση της ομαλής εξέλιξης του έργου, για την κατοχύρωση των συμφερόντων του Δημοσίου και για την περιγραφή πρόσθετων συμπληρωματικών εργασιών για να είναι το ΜΕΤΡΟ της Αθήνας ένα σύγχρονο, άρτιο και ασφαλές έργο. Δεν εθίγη

όμως η διαδικασία επίλυσης των διαφωνιών που προέβλεπε η αρχική σύμβαση του 1991. Επομένως είναι απόλυτα αναληθής η αναφορά του κ. Σ. Μάνου ότι με τη σύμβαση του 1994 "δια της πλαγίας οδού εισήχθη... η έννοια της διαιτησίας για οικονομικές διαφορές..."

Η αναμφισβήτητη αλήθεια είναι ότι το άρθρο 7 της σύμβασης του 1991 για την επίλυση των διαφωνιών παρέμεινε αναλλοίωτο. Παραλείπει όμως εν προκειμένω να αναφέρει ο κ. Σ. Μάνος, ότι οι διατάξεις του Άρθρου αυτού 7.3, 7.4 περί προσφυγής στη διεθνή πραγματογνωμοσύνη μέσω του ICC ή στη διαιτησία όπως ο ίδιος αναφέρει, προστέθηκαν με δική του πρωτοβουλία χωρίς να περιλαμβάνονται στη διακήρυξη του 1988.

1. Είναι γνωστό ότι οι πρόσθετες εργασίες που περιελήφθησαν στη συμπληρωματική σύμβαση δεν περιλαμβάνονταν ως αντικείμενο στην αρχική διακήρυξη του 1988, τεύχη της οποίας είχαν συνταχθεί το 1986 και 1987. Και δεν περιελήφθησαν γιατί αρκετές από αυτές προέκυψαν μετά την υποβολή των προσφορών των διαγωνιζομένων από τις οποίες καθορίστηκαν πολλές τεχνικές λεπτομέρειες που δεν ήταν δυνατό να καθορισθούν στη διακήρυξη γιατί θα περιοριζόταν σημαντικά η ευελιξία κάθε διαγωνιζομένου.

Θα έπρεπε λοιπόν αυτά τα θέματα (π.χ. στεγάνωση σταθμών, αρχιτεκτονικά τελειώματα σταθμών) να είχαν ρυθμιστεί στη φάση των διαπραγματεύσεων με τον μειοδότη το 1991 πριν από την υπογραφή της σύμβασης, αφού με τη διακήρυξη είχε τεθεί το αποδεκτό πλαίσιο για να διαμορφώσει την προσφορά του ο κάθε διαγωνιζόμενος.

Αλλά θέματα όπως οι εξυπηρετήσεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η αντικατάσταση του απαγορευμένου HALON από το σύστημα πυρόσβεσης κα., προέκυψαν μετά το 1988 από κοινοτικές ρυθμίσεις που πήραν υποχρεωτικό χαρακτήρα για τα νέα έργα στα κράτη - μέλη. Ειδικότερα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες υπήρξε και στη διακήρυξη αλλά και στη σύμβαση υποχρέωση του Αναδόχου να κάνει προτάσεις για τις συγκεκριμένες διευκολύνσεις οι οποίες θα πληρωνόνταν ξεχωριστά (Άρθρο 31.2.3.5 της σύμβασης του 1991).

Τέλος άλλα θέματα προέκυψαν από την εντωμεταξύ εξέλιξη της τεχνολογίας (διπλή σηματοδότηση, βελτιώσεις κυρίας γραμμής, κλπ.) που εισηγήθηκε και ο Σύμβουλος του έργου εταιρεία BECHTEL, που είχε προσληφθεί ως διευθυντής έργου (Project Manager) με σύμβαση το 1991.

Σημειώνεται ότι για όλα τα ανωτέρω υπήρξε σχετική εισήγηση της BECHTEL.

#### **Β. ΖΕΥΞΗ ΡΙΟΥ - ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ**

1 Σύμφωνα με το άρθρο 4.4 παρ. 2 της "Σύμβασης Παραχώρησης του Έργου της μελέτης, Κατασκευής, Χρηματοδότησης και Εκμετάλλευσης της Γέφυρας Ρίου - Αντιρρίου, που κυρώθηκε με το άρθρο 1α του Ν.2395/1996. "Το Ελληνικό Δημόσιο θα συνάψει όλες τις απαραίτητες συμφωνίες, εάν και στην έκταση που θα απαιτηθεί από τους Δανειστές, για να εξασφαλίσει, κατά την περίοδο Λειτουργίας την εξυπηρέτηση των χρηματοδοτικών υποχρεώσεων που αναλαμβάνονται από τον Ανάδοχο έναντι των Δανειστών, δυνάμει των Δανειακών Συμβάσεων που συνήφθησαν πριν από την Ημερομηνία Θέσης σε Ισχύ (αλλά όπως μπορεί να τροποποιούνται εκάστοτε) για τη χρηματοδότηση του Έργου, κάθε Δανειακή Σύμβαση θα εγκρίνεται γραπτώς από το Ελληνικό Δημόσιο πριν από τη σύναψή της από τον Ανάδοχο".

2. Σύμφωνα με το άρθρο 4.7 της ίδιας παραπάνω Σύμβασης Παραχώρησης:

"Το Ελληνικό Δημόσιο θα συνάψει συμφωνία με τους αντίστοιχους Δανειστές δυνάμει της οποίας το Ελληνικό Δημόσιο θα φροντίσει ώστε εάν η βεβαίωση Περαιώσης δεν έχει εκδοθεί μέχρι την ημερομηνία που θα συμφωνηθεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των Δανειστών και θα αναφέρεται στη σχετική σύμβαση (ή εάν, πριν από την ημερομηνία αυτή, ο Επιβλέπων - με την επιφύλαξη της Διαδικασίας Επίλυσης Διαφορών που αναφέρεται στο Άρθρο 28 της παρούσας - κρίνει ότι η Βεβαίωση Περαιώσης δεν είναι πιθανό να εκδοθεί) για οποιοδήποτε λόγο εκτός από τη συνδρομή λόγου

καταγγελίας εις βάρος του Κατασκευαστή σύμφωνα με την Σύμβαση Κατασκευής ή λόγου καταγγελίας εις βάρος του Αναδόχου για παράβαση των υποχρεώσεων του σχετικά με τη μελέτη και την εκτέλεση των Εργασιών, οι Δανειστές αυτοί θα απαλλάσσονται χωρίς ευθύνη από οποιοσδήποτε υποχρεώσεις δυνάμει της ενέγγυας πίστωσής τους (lender of credit) ή άλλων διευκολύνσεων και θα καταβάλλονται οποιαδήποτε ποσά εκκρεμούν δυνάμει αυτών ή σε σχέση με αυτές".

3. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 1ο παρ. 2 εδαφ. β' του Ν.2395/1996

"Οι όροι της Σύμβασης Παραχώρησης και της Τριμερούς Συμφωνίας μπορούν να τροποποιηθούν μόνο με έγγραφη συμφωνία των μερών που κυρώνεται με νόμο. Τροποποιήσεις που είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης του Έργου από Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς μπορούν να γίνουν με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, μετά από έγγραφη συμφωνία μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται από τους πιο πάνω Υπουργούς και της Αναδόχου Εταιρείας".

Το Ελληνικό Δημόσιο, σε εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων και προκειμένου να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση του Έργου από Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς, συμμετέχει - από την επομένη της νομοθετικής κύρωσης της Σύμβασης Παραχώρησης και της Τριμερούς Συμφωνίας στις διαπραγματεύσεις για την οριστικοποίηση των χρηματοδοτικών συμβάσεων. Οι διαπραγματεύσεις διεξάγονται α) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων που θα χρηματοδοτήσει το Έργο, β) με όμιλο ξένων εμπορικών τραπεζών (με επικεφαλής της Bank of Amerika), που θα εγγυηθούν στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων το δάνειο προς την Αναδόχου Εταιρεία και γ) με την Αναδόχο Εταιρεία.

2. Πέρα από τις συμβάσεις που η κατάρτισή τους προβλέπεται ήδη στα άρθρα 4,4 και 4,7 της Σύμβασης Παραχώρησης (και, βέβαια, δεν συνιστούν τροποποιήσεις της) το Ελληνικό Δημόσιο, κατά τις διαπραγματεύσεις αυτές σύμφωνα με το άρθρο 1ο παρ.2 εδαφ. β' Ν.2395/1996, έχει χρέος να διαμορφώσει στα πλαίσια της Σύμβασης Παραχώρησης και της Τριμερούς Συμφωνίας τους δυνατούς καλύτερους όρους και τις ευνοϊκότερες συνθήκες τόσο για την ομαλή εξέλιξη του έργου όσο και για την διασφάλιση του Ελληνικού Δημοσίου απαντώντας με τεκμηρίωση θετικά και ουσιαστικά σε αιτήματα που θέτουν οι παραπάνω δανειστές (η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και ο όμιλος των ξένων εμπορικών τραπεζών) προκειμένου να παράσχουν χρηματοδότηση για το Έργο. Οι απαντήσεις αυτές αφορούν μετά τους διαδοχικούς κύκλους διαπραγματεύσεων, την κάλυψη των ελαχίστων δυνατών ενόψει των αρχικών σχετικών αιτημάτων των Δανειστών. Έτσι αυτές οι απαντήσεις, μόλις ολοκληρωθούν οι συνεχιζόμενες διαπραγματεύσεις θα ενσωματωθούν σε Προεδρικό Διάταγμα σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του Κυρωτικού Νόμου της Σύμβασης Παραχώρησης με μοναδικό γνώμονα την εξέλιξη και την ολοκλήρωση του Έργου και τη διασφάλιση του Δημοσίου Συμφέροντος.

#### Γ. ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ - ΣΠΑΤΩΝ

1. Η Σύμβαση Παραχώρησης για την μελέτη - κατασκευή - αυτοχρηματοδότηση και εκμετάλλευση της Ε.Λ.Ε.Σ.Σ. & Δ.Π.Λ.Υ υπεγράφη στις 23.05.1996 και κυρώθηκε από τη Βουλή με το Ν. 2445/1996 το Δεκέμβριο του 1996.

- Σύμφωνα με το άρθρο 17.6 της παραπάνω Σύμβασης:

"Σε εκτέλεση των διατάξεων του παρόντος άρθρου και με αποκλειστικό σκοπό τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης του Έργου, είναι δυνατή, ύστερα από αίτημα των Δανειστών και σχετική έγγραφη συμφωνία των Συμβαλλομένων Μερών, η τροποποίηση συγκεκριμένων διατάξεων της παρούσας με Προεδρικό Διάταγμα το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ".

- Είναι γνωστό ότι η ΕΤΕπ με απόφαση του Δ.Σ. την 23-7-96 έχει εγκρίνει δάνειο ύψους 220 δις δρχ.

- Σε εφαρμογή της παραπάνω διατάξεως ο Όμιλος των

ξένων και ελληνικών εμπορικών τραπεζών που προτίθεται να εγγυηθεί στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων το ύψους 220 δις δρχ. δάνειο προς την Αναδόχο Εταιρεία ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΕ και να χορηγήσει προς αυτήν δάνειο ύψους 35 δις δρχ. (επί πλέον των απαιτούμενων δανείων σε αναμονή και των εγγυητικών καλής εκτέλεσης), απέστειλαν στις 23.09.97 ορισμένα αιτήματα προς το Ελληνικό Δημόσιο και ζητούν απαντήσεις προκειμένου να διευκολυνθεί η χρηματοδότηση, η ομαλή εξέλιξη, η ολοκλήρωση και η λειτουργία του Έργου.

Τα αιτήματα αυτά που κατατέθηκαν ήταν πάρα πολλά αλλά τελικά μετά από αλληπάλληλες διαπραγματεύσεις των Τραπεζών με τον Αναδόχο και με το Ελληνικό Δημόσιο, έχουν περιοριστεί στο ελάχιστο δυνατό. Σημειώνεται ότι το αρχικό αίτημα των τραπεζών (Bank of Tokyo, Mitsubishi, Bayerische, Vereinsbank, Mindaland Bank, Societe General, European Investment Fund, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος) αφορούσε την τροποποίηση περισσότερων από 130 σημείων της Σύμβασης Παραχώρησης ενώ σήμερα μετά τις διαπραγματεύσεις τα αιτήματα στα οποία είναι αναγκαίο να απαντήσει το Ελληνικό Δημόσιο έχουν περιοριστεί σε 11.

2. Το Υπουργείο εξετάζει και αξιολογεί τα αιτήματα των τραπεζών και όσα από τα επιμέρους σημεία κριθούν εύλογα και αναγκαία μπορούν να απαντηθούν θετικά με μοναδικό κριτήριο την απρόσκοπτη χρηματοδότηση και τη σίγουρη και ασφαλή κατασκευή και λειτουργία του Έργου.

Οι απαντήσεις αυτές σύμφωνα με τον Κυρωτικό Νόμο της Σύμβασης Παραχώρησης διασφαλίζοντας πάντα το Έργο και το Ελληνικό Δημόσιο θα ενσωματωθούν σε Προεδρικό Διάταγμα όπως ορίζουν τα σχετικά άρθρα.

Το Έργο είναι ένα συγχρηματοδοτούμενο έργο, που καθορίζεται με Σύμβαση Παραχώρησης και δεν πρόκειται να μετατραπεί σε κλασικό Δημόσιο Έργο. Έτσι όλες οι ενέργειες, οι πρωτοβουλίες και οι απαντήσεις του Υπουργείου έχουν μοναδικό και αποκλειστικό πλαίσιο αναφοράς τον Κυρωτικό Νόμο της Σύμβασης Παραχώρησης.

3. Είναι γνωστό ότι η υλοποίηση έργων με το σύστημα της παραχώρησης απαιτεί από τη φύση του μακρές διαπραγματεύσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (Δημόσιο, Αναδόχος, ΕΤΕπ και Εμπορικές Τράπεζες) δεδομένου ότι από την επιτυχή εκτέλεση και λειτουργία των έργων αυτών εξαρτάται αποκλειστικά η απρόσκοπτη αποπληρωμή των δανείων. Το γεγονός αυτό έχει διαπιστωθεί και σε άλλες χώρες με μακρά παράδοση σε παρόμοια έργα (με παραχώρηση) όπου διαπιστώνεται ότι ο συνήθης χρόνος για το οικονομικό κλείσιμο (financial closing) ανέρχεται από εννέα μήνες μέχρι και δύο χρόνια.

- Το ΥΠΕΧΩΔΕ έχοντας υπόψη του το μεγάλο χρόνο που απαιτείται για το οικονομικό κλείσιμο, είχε λάβει πρόνοια στη Σύμβαση Παραχώρησης για τη δυνατότητα εκτέλεσης προόδων εργασιών προκειμένου να αξιοποιηθεί ο χρόνος αυτός και να εξασφαλιστεί η επιτάχυνση της εκτέλεσης του Έργου.

- Στα πλαίσια αυτά η ΑΕ ΑΤΤΙΚΗ ΟΔΟΣ έχει ήδη εκτελέσει έργο που αφορά στις ακόλουθες ομάδες εργασιών.

- Έρευνες - μελέτες (τοπογραφικές, γεωτεχνικές, υδραυλικές, κοινωνικο-οικονομικές, τεχνικών έργων κλπ).

- Κινητοποίηση & εργοταξιακές εγκαταστάσεις.

- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (μελέτες διαχείρισης κυκλοφορίας σηματοδοτήσεις, εργοταξιακές σημάνσεις).

- Ερευνητικές εργασίες (αρχαιολογικά, δίκτυα Οργανισμών Κοινής Ωφελείας).

Για τις εργασίες αυτές το Ελληνικό Δημόσιο έχει εκταμιεύσει μέχρι σήμερα ποσό ύψους 6.033 εκατ. δρχ.

- Με τον τρόπο αυτό αξιοποιήθηκε ο χρόνος των διαπραγματεύσεων με την εκτέλεση παράλληλα μέρους του έργου και δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις άμεσης έναρξης εκτέλεσης εργασιών με την επέλευση του οικονομικού κλείματος. Ταυτόχρονα εξασφαλίστηκε μέχρι σήμερα η εκ μέρους του ελληνικού Δημοσίου τήρηση των προθεσμιών, που αναφέρονται στο αεροδρόμιο των Σπάτων.

4. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν αντιμετωπίζει την περίπτωση μετατροπής της ελληνικής διαιτησίας σε διεθνή. Στο πλαίσιο

των παραπάνω αιτημάτων εξετάζονται προτάσεις των Τραπεζών που αναφέρονται αποκλειστικά στη διαδικασία και την επιλογή των διαιτητών.

5. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν εξετάζει σε καμία περίπτωση να περιορίσει τις φορολογικές υποχρεώσεις του Αναδόχου.

Η σχετική παράταση δόθηκε μέχρι τις 29/8/97 με την Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Α/6/ΟΟ/Ο1/Ο1/13389/18-6-1997. Ήδη, σε συνδυασμό με τα αιτήματα των τραπεζών και τις διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, εξετάζεται αίτημα του Αναδόχου για συμπληρωματική παράταση, σύμφωνα με το άρθρο 17.2 της Σύμβασης Παραχώρησης.

Ο Υπουργός  
**Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"**

23. Στην με αριθμό 2175/16-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 46480/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της αριθμ. 2175/16-10-97 ερώτησης, που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαριέττα - Γιαννάκου - Κουτσίκου, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν εφαρμόζεται η αρ. 2913/15-1-86 (ΦΕΚ 50/Τ.Β.) απόφαση, σχετικά με την μεταβίβαση πίστωσης για την χορήγηση των εξόδων παράστασης, του προέδρου της Κοινότητας Παπαδιάνικων Νομού Λακωνίας, που συνενώθηκε με άλλου γειτονικούς δήμους, για την δημιουργία του νέου Δήμου Ασωπού, σας πληροφορούμε, ότι, το Υπουργείο, μέσα στα πλαίσια των οικονομικών του δυνατοτήτων, θα εξετάσει θετικά το ανωτέρω αίτημα.

Ο Υπουργός  
**ΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ"**

24. Στην με αριθμό 2181/17-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 34/5-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην αριθμ. 2181/17.10.97 ερώτηση του Βουλευτή κ. Φώτη Κουβέλη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Ι.Μ. Αγίου Γεωργίου Μυροφύλλου Τρικάλων έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο (ΥΑ Β1/Φ32/26244/573/17.6.85, ΦΕΚ Β' 425/10.6.85).

Μετά από τη ρητή διαβεβαίωση του Υπουργείου ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., (1995) ότι δεν υπάρχει δυνατότητα εκτέλεσης του έργου εκτροπής του Αχελώου αποφεύγοντας τον κατακλυσμό της Μονής, το Υπουργείο Πολιτισμού, ύστερα από γνωμοδότηση του ΚΑΣ, ενέκρινε την εκτέλεση του έργου (ΥΑ ΥΠΠΟ/ΑΡ-Χ/Β1/Φ32/53451/1544/3.11.95), σύμφωνα με τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που υπέβαλε το Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και τους όρους που έθεσε ειδική επιτροπή για την οριστικοποίηση των περιβαλλοντικών όρων εκτέλεσης του έργου. Θα διατηρηθεί λοιπόν η πλήρης τεκμηρίωση του μνημειακού συγκροτήματος και τα διακοσμητικά του στοιχεία μαζί με αυτά των άλλων μνημείων που θα χαθούν κάτω από τα νερά του Αχελώου (πέντε γεφύρια και τα ερείπια ενός άλλου μοναστηριού) σε ένα επισκέψιμο χώρο.

Εφόσον το Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. μεταβάλλει εκτίμηση και θεωρήσει ότι υπάρχει οποιαδήποτε άλλη τεχνική δυνατότητα για την εκτροπή του Αχελώου χωρίς βλάβη του μνημείου αυτού, το ΥΠ.ΠΟ. θα επανεξετάσει άμεσα το ζήτημα γιατί φυσικά δικός μας στόχος είναι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο στόχος αυτός κάμπτεται μέσα από μία αναγκαστική στάθμιση αγαθών όταν τεχνικά δεν υπάρχει καμία άλλη δυνατότητα. Η πολιτική αυτή στάθμιση έχει γίνει από την ίδια τη Βουλή που κύρωσε τις σχετικές συμβάσεις.

Ο Υπουργός  
**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"**

25. Στην με αριθμό 2185/17-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 36/5-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην αριθμ. 2185/17.10.97 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βασίλειου Κορκολόπουλου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σχετικά με τα ζητήματα που θέτει με την Ερώτησή του ο κ. Βουλευτής για τη διενέργεια της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας επισυνάπτεται το πρώτο σχετικό ενημερωτικό σημείωμά μου με τίτλο "Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα και οι πολιτιστικοί Ολυμπιακοί αγώνες - Πρόταση για τη διαχείριση μιας διοργάνωσης και για την οργάνωση μιας ιδέας" που δόθηκε στη δημοσιότητα την 17η Σεπτεμβρίου 1997.

Ο Υπουργός  
**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"**

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

26. Στην με αριθμό 2193/17-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3182/7-11-97 έγγραφο από την Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση στην ερώτηση 2193/17-10-97 του Βουλευτή κ. Γ. Σούρλα, σας πληροφορούμε ότι, η τυχόν επιβάρυνση εισαγόμενου παλαιού σιδηρομεταλλεύματος με ραδιενέργεια, δεν οφείλεται στο ατύχημα του Τσέρνομπιλ, αλλά στην παράνομη διακίνηση ραδιενεργών πηγών οι οποίες μπορεί να έχουν αναμειχθεί κατά λάθος με αυτό. Κατά την επεξεργασία οι πηγές αυτές τήκονται επιβαρύνοντας το προϊόν της επεξεργασίας με ραδιενέργεια.

Μέχρι σήμερα η Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας έχει διαπιστώσει δύο περιπτώσεις. Στην πρώτη περίπτωση, η ραδιενεργός πηγή απομακρύνθηκε προ της επεξεργασίας, στην δεύτερη διαπιστώθηκε ότι η πηγή έλιωσε και επειδή ήταν πτητική παρέμεινε στην τέφρα και στα φίλτρα. Το τελικό προϊόν της επεξεργασίας ήταν καθαρό από ραδιενέργεια. Στη συγκεκριμένη αυτή περίπτωση ελήφθησαν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την απομόνωση των άχρηστων προϊόντων που ήταν επιβαρυνόμενα με ραδιενέργεια το δε προϊόν αφέθη ελεύθερο για το εμπόριο.

Ήδη η ΕΕΑΕ έχει προβεί στις κατάλληλες ενέργειες τόσο προς τα εργοστάσια, όσο και προς τα τελωνεία και το Υπουργείο Οικονομικών, ώστε να μην εισάγεται παλαιό σιδηρομετάλλευμα όταν δεν υπάρχει βεβαίωση της αρμόδιας Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας της χώρας εισαγωγής, ότι το εισαγόμενο υλικό έχει ελεγχθεί και είναι ελεύθερο από ραδιενέργεια. Παράλληλα συστήθηκε στις βιομηχανίες η εγκατάσταση ανιχνευτού ακτινοβολίας, καθώς επίσης και η ενημέρωση της ΕΕΑΕ όταν υπάρχει κάποια αμφιβολία, για να διενεργείται έλεγχος με τη μέτρηση δειγμάτων πριν από την επεξεργασία.

Τέλος η ΕΕΑΕ έχει στείλει ερωτηματολόγιο προς όλες τις σχετικές βιομηχανίες, προκειμένου να εντοπίσει εκείνες που εισάγουν παλαιά σιδηρομεταλλεύματα.

Η Υπουργός  
**Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"**

27. Στην με αριθμό 2197/20-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 62/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2197/20-10-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Δ. Πιπεργιάς, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η βελτίωση της επαγγελματικής, οικονομικής και κοινωνικής θέσης των αστυνομικών αποτελεί για το Υπουργείο μας πρωταρχικό στόχο και καθημερινή επιδίωξη.

Στα πλαίσια αυτά συνεχίζονται με αμείωτο ενδιαφέρον οι προσπάθειες για τη βελτίωση της οικονομικής θέσης του προσωπικού και την αναπροσαρμογή των καταβαλλόμενων επιδομάτων μέσα από τις δημοσιονομικές δυνατότητες της χώρας και μετά την εφαρμογή του ενιαίου μισθολογίου, που έγινε με τον ν. 2448/1996. Ήδη, με πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση (ν. 2512/1997), ικανοποιήθηκαν αιτήματα σχετικά με τις μισθολογικές προαγωγές και με την αύξηση του επιδόματος

εξομάλυνσης.

Σε ό,τι αφορά την εξασφάλιση της εβδομαδιαίας ανάπαυσης αναφέρεται ότι η χορήγηση της παρακολουθείται μέσα από την πιστή εφαρμογή του πενθημέρου. Αρμόδιοι για αυτό είναι οι διοικούντες τις Αστυνομικές Υπηρεσίες, στους οποίους έχουν δοθεί εντολές και οδηγίες να ασκούν τα καθήκοντα τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις των νόμων, των κανονισμών και τις διαταγές της ιεραρχίας.

Για την πέραν του πενθημέρου υποχρεωτική παροχή εργασίας καταβάλλεται στους αστυνομικούς αποζημίωση, για την απρόσκοπτη καταβολή της οποίας έχει γίνει νομοθετική ρύθμιση. Επίσης, μπορεί το προσωπικό, εφόσον οι συνθήκες το επιβάλλουν, να διατίθεται σε υπηρεσία και την Κυριακή καθώς και σε άλλη ημέρα αργίας. Για την εκτέλεση της υπηρεσίας αυτής χορηγείται ημερήσια ανάπαυση άλλη ημέρα της εβδομάδας.

Για τη χορήγηση αποζημίωσης στο αστυνομικό προσωπικό που απασχολήθηκε σε μέτρα κατά τη διεξαγωγή του 6ου Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Στίβου, επιδιώχθηκε και εξασφαλίστηκε ικανοποιητικό ποσό από τα κονδύλια που διαχειρίστηκε η Κεντρική Οργανωτική Επιτροπή του Πρωταθλήματος. Τούτο θα καταβληθεί στο προσωπικό όταν χορηγηθεί από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Ευχέρεια καταβολής αποζημίωσης στο προσωπικό για προσφορά υπηρεσίας κατά τη διεξαγωγή αθλητικών διοργανώσεων δεν παρέχεται από τις ισχύουσες διατάξεις.

Πέραν αυτού, εξετάζουμε το θέμα της αποζημίωσης της Ελληνικής Αστυνομίας από τις ΠΑΕ – ΤΑΚ, για την υπηρεσίες που προσφέρει εντός των αθλητικών χώρων, προκειμένου αυτή να χρησιμοποιηθεί για τον λειτουργικό εκσυγχρονισμό της.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ\***

28. Στις με αριθμό 2214/20–10–97, 2300/23–10–97 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 315/7–11–97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στις ερωτήσεις με αριθμό 2214/20–10–97 και 2300/23.10.97 που κατέθεσαν στη Βουλή οι Βουλευτές κ. Ελένη Ανουσάκη και κ. Πέτρος Τατούλης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές ότι για το ίδιο θέμα είχαμε την ευκαιρία να ενημερώσουμε την Βουλή κατά τη συζήτηση της υπ' αριθμ. 32/7.10.97 επίκαιρης ερώτησης που συζητήθηκε στις 10.10.1997. Θεωρούμε ότι από τα σχετικά πρακτικά οι κύριοι Βουλευτές θα ενημερωθούν αναλυτικά και εμπεριστατωμένα.

Ο Υπουργός  
**Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ\***

29. Στην με αριθμό 2227/21–10–97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 787/11–11–97 έγγραφο από την Υπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2227/21–10–97 που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Π. Τατούλης, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Είναι γνωστό, ότι τα ινστιτούτα Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών προέκυψαν από την αναγκαιότητα στήριξης ταχέως ρυθμών ανάπτυξης, κατά τη διάρκεια της βιομηχανικής επανάστασης. Έτσι, οι γεωλογικοί χάρτες απετέλεσαν τον πρώτο βασικό τρόπο πληροφόρησης για ορυκτές πρώτες ύλες, ενεργειακές πρώτες ύλες, υπόγειο υδάτινο δυναμικό. Το ΙΓΜΕ από της ίδρυσής του και με τις διαφορετικές μορφές του έχει συμβάλλει ουσιαστικά στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Χώρας. Γεγονός ιστορικό που τεκμηριώνει τη διατήρησή του.

Ωστόσο, οι συνεχείς διαφοροποιήσεις της οικονομίας, της βιομηχανίας και των αναγκών της κοινωνίας έχουν οδηγήσει σε όλες τις χώρες στην άμεση αντίδραση των Ινστιτούτων για προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα.

Δεδομένα, που πέρα από τις σύγχρονες ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας ξεκινούν και από την προσπάθεια υιοθέτησης πιο αποτελεσματικών τρόπων υλοποίησης των στόχων τους, των ερευνητικών προγραμμάτων που εντάσσονται σ' αυτούς, παράλληλα με την προσπάθεια της Κυβέρνησης για μείωση και του ύψους των προϋπολογισμών τους γι' αυτά και την ανάπτυξη της κάθε Περιφέρειας ως ενιαίας αποκεντρωμένης μονάδας διοίκησης που έχει τις αρμοδιότητες που ασκούν οι Υπηρεσίες της όπως συνέβη και στην περίπτωση της δημιουργίας τμήματος Διαχείρισης Υδατικών πόρων με παράλληλη κατάργηση των Περιφερειακών Διευθύνσεων Υδάτινων Πόρων του Υπουργείου Ανάπτυξης.(ν. 2503/1997).

– Έτσι, το τελικό αποτέλεσμα που προκύπτει από την πιο πάνω πολιτική και εκφράζεται από:

- . μείωση προϋπολογισμού
- . μείωση προσωπικού
- . οργανωτικές / λειτουργικές μεταβολές
- . οριοθέτηση στόχων και πιο προσανατολισμένη και ουσιαστική αξιολόγηση των ερευνητικών προγραμμάτων τους, είναι εύλογο ότι αντιμετωπίζεται από τους εργαζόμενους με "φόβο και αντίδραση" μια και διαταράσσει το πλαίσιο πάνω στο οποίο λειτουργούν.

Το σημερινό πλαίσιο πάνω στο οποίο είναι οργανωμένο και λειτουργεί σήμερα το ΙΓΜΕ είναι:

1. Εικοσι μία (21) Διευθύνσεις/Υπηρεσίες διαφόρων αντικειμένων διαρθρωμένων σε εξ (6) μη συμβατούς με τα αντικείμενα τομείς και εξ (6) Παραρτήματα (Θεσσαλονίκη, Ξάνθη, Κοζάνη, Πρέβεζα, Τρίπολη, Κρήτη) με έλλειψη οριζόντιας και κάθετης διασύνδεσης, και

2. Με 428 εργαζόμενους στα Παραρτήματα μέσης ηλικίας 47 ετών, μέσης αναλογίας επιστημονικού /υπόλοιπου προσωπικού 1:4 και ετήσιου κόστους (τακτικός προϋπολογισμός και λειτουργικό) 3,2 δισ. δραχμών περίπου και 636 εργαζόμενους στην Αθήνα, μέσης ηλικίας 45 ετών, αντίστοιχη αναλογία 1:2 και ετήσιο κόστος 5 δισ. δραχμών περίπου. Ενώ τα αντίστοιχα ινστιτούτα και γεωλογικές υπηρεσίες της Ευρώπης έχουν συνοπτικά την παρακάτω εικόνα.

. Η Αυστριακή Γεωλογική Υπηρεσία έχει σύνολο εργαζομένων 86 με σχέση επιστημονικού προς βοηθητικό –διοικητικοοικονομικό προσωπικό 0,86. Δεν υπάρχουν περιφερειακές μονάδες (Παραρτήματα).

. Η Βελγική Γεωλογική Υπηρεσία έχει σύνολο εργαζομένων 27 με αντίστοιχη ως άνω σχέση 0,35. Δεν υπάρχουν περιφερειακές μονάδες (Παραρτήματα).

. Η Ισπανία το (INSTITUTO TECNOLÓGICO GEOMINERO) έχει σύνολο εργαζομένων 334 με σχέση 1,1. Δεν υπάρχουν περιφερειακές μονάδες (Παραρτήματα).

. Η Γαλλία το (BRGM) έχει σύνολο εργαζομένων 890 με σχέση 0,79. Δεν υπάρχουν περιφερειακές μονάδες (Παραρτήματα).

. Τα αυτά ισχύουν και για την Ολλανδία, Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Ιρλανδία, Μ. Βρετανία (GEOLOGICAL SURVEY) όπου επίσης δεν υπάρχουν περιφερειακές μονάδες.

Τα παραπάνω, για οποιοδήποτε καλόπιστο κριτή, μαζί με τη διαμορφωμένη κατάσταση, δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτά και να συνεχιστούν.

Για όλους τους παραπάνω λόγους γίνεται σαφές ότι η διατήρηση των παραρτημάτων του ΙΓΜΕ είναι αναχρονιστικό φαινόμενο και η κατάργησή τους είναι ένα αναγκαίο βήμα.

Πρέπει τελικά να γίνει αντιληπτό ότι το υπαρκτό σύστημα δεν μπορεί να λειτουργήσει στην κατεύθυνση που σέβεται την αποκέντρωση, την κοινωνία, την οικονομία, την ποιότητα και το ρόλο για τον οποίο δημιουργήθηκε το ΙΓΜΕ. Το ΙΓΜΕ, όπως έχει διαχρονικά διαμορφωθεί και με την υπάρχουσα δύναμη της αδράνειας, οδηγείται με μαθηματική ακρίβεια στην απαξίωση. Γι' αυτό είναι αναγκαίο, άμεσα να αναπροσανατολισθεί και αναδιοργανωθεί.

Είναι ξεκάθαρο ότι το ΙΓΜΕ έχει ένα ρόλο στρατηγικό και διαχρονικό.

Ένα ρόλο που πρέπει να εστιάζεται:

1. Στην συστηματική, συντονισμένη και διαχρονική συλλογή,

αξιολόγηση και παρακολούθηση κρίσιμων παραμέτρων και δεδομένων που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Παράμετροι και δεδομένα που συνδέονται με προβλήματα που αφορούν στο υδάτινο δυναμικό και την ποιότητά του, το περιβάλλον, τα καταστροφικά φαινόμενα, τις ορυκτές και ενεργειακές (πλην υδρογονανθράκων) πρώτες ύλες, τις βασικές γεωλογικές υποδομές.

Συντονισμένες δράσεις μεσο-μακροπρόθεσμες (5-10 έτη) που χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους και συμβάλλουν στη διαμόρφωση Εθνικής και Περιφερειακής πολιτικής. Με πρόγραμμα στο οποίο οριοθετούνται οι στόχοι, που συμφωνούνται με την πολιτεία, έχει διάκριτο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης καθορισμένα παραδοτέα και η πολιτεία αναλαμβάνει την χρηματοδότησή τους.

2. Στη διατήρηση και ανάπτυξη δεξιοτήτων και συμβολή σε καινοτόμες ερευνητικές δράσεις (συγχρηματοδότηση από Ε.Ε. και Γ. Γ. Ε.Τ.), και

3. Στη συγκροτημένη, αξιόπιστη και ανταγωνιστική υλοποίηση "έργων" υπέρ τρίτων με χρηματοδότηση από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς. Κατά συνέπεια ο σκοπός του ΙΓΜΕ του 21ου αιώνα, διαμορφώνεται στην κατεύθυνση ενός γεωεπιστημονικού κέντρου που εξυπηρετεί την στρατηγική και διαχρονική του αποστολή και προσφέρει τις υπηρεσίες του, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Παράλληλα οριοθετεί και διευρύνει τα "προϊόντα" που μπορεί να προσφέρει στην πολιτεία και σε τρίτους, και εξασφαλίζει τη βελτίωση του ποιοτικού του σκέλους και της ανταγωνιστικότητάς του.

Προϋποθέσεις για τα παραπάνω είναι η συγκροτημένη κατάρτιση και διατήρηση:

1. Του χαρακτήρα της δια-γνωστικής γεωπληροφόρησης, σαν συμβούλου της πολιτείας και παροχής υπηρεσιών προς τρίτους.

2. Της αμεροληψίας, αξιοπιστίας, αντικειμενικότητας και κύρους.

3. Της αναβάθμισης του ποιοτικού σκέλους και της διαχρονικής ανανέωσης των δεξιοτήτων.

4. Του χαρακτήρα ως εθνικού και συγκροτημένου κέντρου συλλογής, επεξεργασίας και διαχείρισης της βάσης δεδομένων.

5. Της διαχρονικής συντονισμένης και ιεραρχημένης επικαιροποίησης της τεχνολογικής και επιστημονικής του υποδομής συμβατής με τους στόχους του και την αξιόπιστη, υψηλού επιπέδου και έγκαιρη υλοποίηση των έργων.

6. Κατάλληλου μεγέθους, οργανωτικού και λειτουργικού σχήματος με απεμπλοκή από "εργολάβος γεωτρήσεων" και εστίαση στον αντίστοιχο ερευνητικό χαρακτήρα τους, που συμβάλλουν στην ανταγωνιστική εξυπηρέτηση του ρόλου του.

Όσον αφορά τη νομοθετική ρύθμιση, η οποία προωθείται, έχει ως κύριο και πρωταρχικό στόχο τη πλήρη διασφάλιση του προσωπικού- καμμία απόλυση όπως επανειλημμένα έχει δηλωθεί - και θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε οι μετατασσόμενοι να μεταταγούν σε υπηρεσίες που έχουν έδρα σε νομό της Περιφέρειας στην οποία υπηρετούν ή σε οποιοδήποτε άλλο πλησιέστερο νομό οι ίδιοι το επιθυμούν.

Θα κατοχυρώνονται οι βασικές τους αποδοχές καθώς και τα τυπικά τους προσόντα ανά κλάδο και ειδικότητα. το έργο δε το οποίο εκτελεί το ΙΓΜΕ στα πλαίσια όλου του φάσματος των δραστηριοτήτων του και όλες οι δεσμεύσεις που έχει αναλάβει από διάφορα προγράμματα θα συνεχίσουν να εκτελούνται με φορέα υλοποίησης το ΙΓΜΕ με ζήλο και επιτυχία.

Η Υπουργός  
**ΒΑΣΩ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ"**

30. Στην με αριθμό 2235/21-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση Π.ς ερώτησης 2235/21-10-97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Π. Καμμένος, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Για την εξασφάλιση των άνετων και υγιεινών συνθηκών διαμονής και εργασίας του προσωπικού στα κτίρια που στεγάζουν τις Αστυνομικές Υπηρεσίες, διατίθενται συνεχώς οι αναγκαίες πιστώσεις προς ανακαίνιση των χώρων, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού τους.

Στα πλαίσια αυτά αντικαταστάθηκαν με καινούρια όλα τα κρεβάτια των στρατωνιζομένων στο κτίριο της οδού Χίου και βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία επισκευής στους χώρους υγιεινής, καθώς και τους κοιτώνες διαμονής, οι οποίοι διαθέτουν θέρμανση από το κεντρικό σύστημα.

Για την ολική επισκευή και συντήρηση του κτιρίου έχουν προταθεί οι ανάλογες πιστώσεις στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του 1998.

Όσον αφορά τα κτίρια του δημοσίου, που έμειναν άδεια μετά την ίδρυση των πολυδυνάμων Αστυνομικών Τμημάτων, σας πληροφορούμε ότι αξιοποιήθηκαν με τη στέγαση σε αυτά άλλων Υπηρεσιών του Σώματος που αντιμετωπίζουν λειτουργικά προβλήματα. Κενό παραμένει ακόμη το οίκημα του πρώην ΙΓ' Αστυνομικού Τμήματος, για το οποίο, μετά από απόφαση της ηγεσίας, συντάσσεται μελέτη διαρρύθμισης των χώρων, προκειμένου να μετατραπεί σε σύγχρονους κοιτώνες διαμονής.

Ο Υπουργός  
**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"**

31. Στην με αριθμό 2325/24-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 34925/11-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 2325/24.10.1997 εγγράφου σας με το οποίο κοινοποιείται ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Στ. Δήμας, σας γνωρίζουμε σε ό,τι μας αφορά τα εξής:

Οι διατάξεις που προωθούνται με το νέο αναπτυξιακό νόμο θα ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις και θα αποβλέπουν στην περαιτέρω ανάπτυξη των ιδιωτικών επενδύσεων στην Ελλάδα με:

- Συμβολή στην Περιφερειακή Ανάπτυξη
- Αύξηση των θέσεων απασχόλησης
- Αναδιάρθρωση τομέων και κλάδων παραγωγής
- Ορθολογικοποίηση των παρεχομένων κινητήρων
- Καλύτερη διαχείριση των διατιθεμένων πόρων.

Μέσα στα πλαίσια αυτά εξετάζεται και η παροχή κινητήρων για την περιοχή της Θράκης λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη την ιδιαίτερη γεωγραφική της θέση αλλά και τις αναπτυξιακές ανάγκες της περιοχής σε συνδυασμό και με τις λοιπές περιοχές του ευρύτερου Ελλαδικού γεωγραφικού χώρου.

Ο Υπουργός  
**Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ"**

32. Στην με αριθμό 2353/29-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 320/7-11-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 2353/29.10.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Σπήλιος Σπηλιωτόπουλος παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι για το ίδιο θέμα είχαμε την ευκαιρία να ενημερώσουμε τη Βουλή, κατά τη συζήτηση της 195/29.10.97 επίκαιρης ερώτησης που συζητήθηκε στις 31.10.97.

Θεωρούμε ότι από τα σχετικά πρακτικά ο κ. Βουλευτής θα ενημερωθεί αναλυτικά και εμπειριστατωμένα.

Ο Υπουργός  
**Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"**

33. Στην με αριθμό 2389/30-10-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 468/7-11-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 2389/30-10-97 που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, σας πληροφορούμε ότι κατά το έτος 1997 σε Σωματεία του Νομού Θεσπρωτίας για Αθλητικούς σκοπούς δόθηκαν επιχο-

ρηγήσεις συνολικού ύψους 19.700.000 δρχ.

Ο Υφυπουργός  
**ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΘ. ΦΟΥΡΑΣ**).

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το Δελτίο Επικαίρων Ερωτήσεων της Τετάρτης 10 Δεκεμβρίου 1997 και ώρα 18.00'.

**"Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ πρώτου κύκλου** (Άρθρα 129 παρ.3, 130 παρ.2&3 Καν. Βουλής)

1. Η με αριθμό 539/8.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Μόσχου Γικόνου-γλου προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τις παράνομες οικονομικές ενισχύσεις στην οινοποιητική επιχείρηση "Α. ΣΑΜΠΑΝΗΣ & ΣΙΑ Α.Ε.", τη διαδικασία είσπραξης των καταβληθέντων κλπ.

2. Η με αριθμό 534/5.12.97 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεοδώρας Μπακογιάννη προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την καταβολή του επιδόματος παραγωγικότητας στους κληρικούς.

3. Η με αριθμό 529/40/4.12.97 επίκαιρη ερώτηση της Προέδρου του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Αλέκας Παπαρήγα προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τη συμφωνία για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, τις επιπτώσεις κλπ.

4. Η με αριθμό 520/36/3.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικολάου Κωνσταντόπουλου προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τη συμφωνία για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, τις επιπτώσεις κλπ.

5. Η με αριθμό 524/38/3.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Προέδρου του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημητρίου Τσοβόλα προς τον κύριο Πρωθυπουργό, σχετικά με τη συμφωνία για τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, τις επιπτώσεις κλπ.

**Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ δεύτερου κύκλου** (Άρθρο 130 παρ. 2&3 Καν. Βουλής.)

1. Η με αριθμό 530/5.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Θεόδωρου Γεωργιάδη προς τους Υπουργούς Γεωργίας, Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη λειτουργία των σφαγείων στο Νομό Πέλλας κλπ.

2. Η με αριθμό 531/5.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αναστασίου Παπαληγούρα προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος-Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικά με τις πρόσφατες πλημμύρες στην περιοχή της Κορίνθου, την αντιμετώπιση των καταστροφών κλπ.

3. Η με αριθμό 547/8.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Νικολάου Γκατζή προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με την εγκύκλιο του Υπουργείου με την οποία διακανονίζονται υποθέσεις φορολογικών παραβάσεων των τεχνικών εταιρειών κλπ.

4. Η με αριθμό 541/8.12.97 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Στέλλας Αλφιέρη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, σχετικά με την ανησυχητική αύξηση του αριθμού των νέων που καταδικάζονται για διάφορα αδικήματα, το σχεδιασμό και την προετοιμασία

των αρμόδιων φορέων κλπ.

5. Η με αριθμό 537/8.12.97 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Ρόκου προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, σχετικά με τις απεργιακές κινητοποιήσεις στο χώρο της υγείας, την προώθηση ειδικού μισθολογίου του υγειονομικού προσωπικού, τις προσλήψεις κλπ. "

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να προτείνω στο Σώμα και παρακαλώ για την έγκρισή σας, όπως μετατεθεί το νομοθετικό έργο που επρόκειτο να διεξαχθεί στη σημερινή συνεδρίαση για τη Δευτέρα 15 Δεκεμβρίου.

Εγκρίνει το Σώμα;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Το Σώμα ενέκρινε. Επίσης, παρακαλώ να συμφωνήσετε για τη διακοπή αύριο της συζήτησεως του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εργασίας, η οποία θα συνεχιστεί κανονικά την Πέμπτη και την έναρξη της συζήτησεως του νομοσχεδίου του Υπουργείου Πολιτισμού, το οποίο έπεται στην ημερήσια διάταξη του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εργασίας.

Εγκρίνει το Σώμα;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Το Σώμα ενέκρινε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δεν έχετε διευκρινίσει εάν την Παρασκευή θα γίνει μετάθεση και συζήτηση της επερωτήσεως που σας είχαμε προτείνει στη Διάσκεψη των Προέδρων.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Όπως σας είπα το μεσημέρι, περιμένω την απάντηση του Υπουργού Μεταφορών και υποθέτω ότι θα μετατεθεί για την...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Συνεπώς η έγκρισή μας είναι υπό αρεση.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Θα προτείνω στο Σώμα, και καλά που μου το θυμίσατε, εμβόλιμη συνεδρίαση για την Τρίτη το πρωί, ώστε η πρωινή συνεδρίαση της Παρασκευής να μεταφερθεί κανονικά την Τρίτη το πρωί, υπό την αίρεση που είπαμε, αλλά πιστεύω ότι θα συμφωνήσει ο Υπουργός. Σε αντίθετη περίπτωση θα γίνει την Παρασκευή η συζήτηση της επερωτήσεως του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως, κανονικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμφωνείτε επί της προτάσεως που σας έκανα;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ:** Με την παρατήρηση αυτή που είπαμε, κύριε Πρόεδρε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Β. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ (Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής):** Με τις επιφυλάξεις που διατυπώσαμε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Καλώς. Το Σώμα ενέκρινε.

Η επιφύλαξη αφορά το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εργασίας. Γι' αυτό το βάζουμε την Πέμπτη, που είναι ολόκληρη η συνεδρίαση, να μιλήσουν όσοι και όσο θέλουν.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεώρεία, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην αίθουσα "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ" πενήντα ένας μαθητές και τέσσερις συνοδοί δάσκαλοι από το 2ο Δημοτικό Σχολείο Περιστερίου του Νομού Αττικής.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

### ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Θα γίνει συζήτηση σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης σε επίπεδο Αρχηγών κομμάτων με θέμα: "Πορεία της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση".

Αυτό είναι το θέμα και όχι αυτά που ακούω επί μέρες τώρα από τα ραδιόφωνα και διαβάζω στις εφημερίδες.

Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου 143 του Κανονισμού, με απόφαση της Βουλής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου, μπορεί κατ'εξαιρεση να διευρυνθεί ο κύκλος των ομιλητών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διάρκεια της αγόρευσής τους.

Έχω την τιμή, λοιπόν, να σας προτείνω, όπως συζητήσαμε και στη Διάσκεψη των Προέδρων και συμφωνήσαμε επί αυτού, να συμμετάσχει εφόσον το επιθυμεί κάθε κόμμα ο Κοινοβουλευτικός του Εκπρόσωπος ή ένας ομιλητής μετά την ομιλία του Υπουργού Εξωτερικών, ο οποίος θα ακολουθήσει τον πρώτο κύκλο των ομιλητών που θα αρχίσει με την ομιλία του Πρωθυπουργού. Οι Υπουργοί, όπως γνωρίζετε, έχουν το δικαίωμα να συμμετάσχουν στη συζήτηση, όπως ορίζεται και στο άρθρο 143 και κατά τους όρους του άρθρου 97 παράγραφοι 1 έως και 3 του Κανονισμού.

Στην περίπτωση που θα συμφωνήσετε σε αυτήν την πρόταση, από τη Νέα Δημοκρατία θα μιλήσει η κ. Μαριέτα Γιαννάκου-Κουτσίκου, από το Κομμουνιστικό Κόμμα ο κ. Αχιλλέας Κανταρτζής, από το Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ο κ. Γεώργιος Ρόκος, από το ΠΑΣΟΚ και το Συνασπισμό, εφόσον προτείνουν, θα μιλήσουν αυτοί που θα προταθούν.

Συμφωνείτε, κύριοι συνάδελφοι, επί της προτάσεως αυτής;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Η Βουλή συμφώνησε ομοφώνως με την προαναφερθείσα πρόταση.

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Κωνσταντίνος Σημίτης.

Πόσο χρόνο θέλετε, κύριε Πρόεδρε;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Σαράντα με σαράντα πέντε λεπτά.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε. Ορίστε, έχετε το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χρονιά που πέρασε δείχνει ότι η Ευρώπη έχει μπει αμετάκλητα σε μία φάση αλλαγής, ότι έχει αρχίσει ένας δρόμος ο οποίος θα την οδηγήσει σε μία νέα μορφή. Στο Δουβλίνο στη συνάντηση κορυφής, στο Άμστερνταμ στη συνάντηση κορυφής, στο Λουξεμβούργο επίσης στη συνάντηση κορυφής, αλλά και σε όλες τις διμερείς επαφές που είχαμε, το κύριο ερώτημα το οποίο απασχολούσε τους συμμετέχοντες ήταν: ποια θα είναι η Ευρώπη του αύριο. Εκείνο το οποίο προσπαθούσαν να προσδιορίσουν μέσα από τις συζητήσεις ήταν ποιος είναι ο δρόμος που πρέπει να ακολουθήσουμε, για να είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ανταγωνιστική, να μπορέσει να παίξει ένα ρόλο σημαντικό κοντά στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ιαπωνία και στην Ασία.

Επίσης, κοινή πεποίθηση ήταν ότι όλο και περισσότερο οι αποφάσεις οι οποίες θα παίρνονται, θα παίρνονται μέσα από τα συλλογικά ευρωπαϊκά όργανα, ότι αυτά τα συλλογικά όργανα θα παίζουν όλο και μεγαλύτερο ρόλο, ότι τα μεγάλα θέματα, τα οποία απασχολούν τους πολίτες της Ένωσης, τα θέματα τα οποία αφορούν την ατομική τους και συλλογική τους ευημερία, αλλά και θέματα όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η ποιότητα ζωής, θα είναι θέματα τα οποία θα καθορίζονται από τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε λοιπόν ένα εξαιρετικά ρευστό περιβάλλον, έχουμε μία διαδικασία συνεχούς αλλαγής.

Το ερώτημα είναι, εμείς ως χώρα ποιους στόχους πρέπει να έχουμε μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, ποιες είναι εκείνες οι

προτεραιότητες, τις οποίες θέλουμε να πετύχουμε.

Θέλουμε την ισχυρή Ελλάδα. Και για να πετύχουμε την ισχυρή Ελλάδα πρώτα απ' όλα πρέπει να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά τη ρευστότητα η οποία υπάρχει στον περιβάλλοντα χώρο, πρέπει να αντιμετωπίσουμε την αστάθεια η οποία υπάρχει, την τουρκική επιβουλή. Χρειάζεται, λοιπόν, μέσα από τις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να προωθήσουμε την ειρήνη και την ασφάλεια της περιοχής.

Θέλουμε επίσης η χώρα μας στη σημερινή κατάσταση της παγκοσμιοποίησης να είναι μία χώρα ανταγωνιστική, να έχει μία οικονομία ανταγωνιστική, η ανάπτυξη της να είναι αυτοτροφοδοτούμενη και η κοινωνία να είναι πιο δίκαιη. Ένας, λοιπόν, δεύτερος κύκλος προβλημάτων, που καθορίζει το στόχο μας, είναι οι οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές και επιδιώκουμε την ένταξη μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, επιδιώκουμε περισσότερη απασχόληση, επιδιώκουμε καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ένα τρίτο βασικό θέμα για μας είναι τα Βαλκάνια. Θέλουμε στα Βαλκάνια η Ελλάδα να έχει παρουσία. Θέλουμε να υπάρχει διασύνδεση με τη Βαλκανική και Ανατολική Ευρώπη και γι' αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς ανατολάς, έχει ιδιαίτερη σημασία για μας η ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά έναν τέτοιο τρόπο, ώστε ο χώρος αυτός -ο οποίος είναι σημαντικός για μας- να είναι χώρος όπου έχει παρουσία η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, θέλω να αναφέρω σαν έναν από τους κεντρικούς στόχους, την ίδια τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε επανειλημμένα συζητήσει για το δημοκρατικό έλλειμμα. Χρειάζεται περισσότερη δημοκρατία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, χρειάζεται περισσότερη συμμετοχή. Το νέο θεσμικό οικοδόμημα πρέπει να δημιουργηθεί με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζει την ισότιμη συμμετοχή όλων των χωρών, να εξασφαλίζει διαφάνεια, να εξασφαλίζει τη γνώση του πολίτη για τα όσα συμβαίνουν και να δίνει στον πολίτη τη δυνατότητα να τα συγκαθορίζει. Αυτό είναι το γενικό περίγραμμα των στόχων μας.

Το 1997 έγιναν, όπως γνωρίζουμε όλοι, στην Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντικές διαπραγματεύσεις. Υπήρξαν σημαντικές συνθήκες-συμφωνίες στο Άμστερνταμ, στο Λουξεμβούργο και τους στόχους αυτούς προωθήσαμε. Κορυφαίο γεγονός ήταν το Άμστερνταμ, γιατί έχουμε πολλές φορές πει και εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα και δημόσια συζητήσει, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παρουσιάζει ορισμένα σημεία, αρκετά σημεία, όπου χρειάζονται νέες πολιτικές, νέες αντιμετωπίσεις. Μίλησα πριν από λίγο για το δημοκρατικό έλλειμμα. Μίλησα για την ανάγκη αναμόρφωσης των θεσμών, ανάγκη η οποία ήταν επιτακτική εν όψει της διεύρυνσης. Περισσότερα μέλη σημαίνει όργανα τα οποία λειτουργούν, παρά τα περισσότερα μέλη, αποτελεσματικά.

Είναι επίσης διαπίστωση ότι υπάρχει ανεργία και άρα χρειάζονται πολιτική ή πολιτικές, οι οποίες θα προωθήσουν την απασχόληση. Είναι επίσης διαπίστωση ότι χρειάζονται πολιτικές στον τομέα της εσωτερικής ασφάλειας, στην καταπολέμηση του εγκλήματος. Υπήρχε δηλαδή ένα σύνολο προβλημάτων, το οποίο οι συνθήκες οι οποίες υπήρχαν δεν αντιμετωπίζαν αποτελεσματικά. Γι' αυτό και η απόφαση να υπάρχει αναθεώρηση της Συνθήκης και γι' αυτό η Συνθήκη του Άμστερνταμ, η οποία προσπαθεί να απαντήσει σε όλα αυτά τα ερωτηματικά.

Εμείς θέλαμε πρώτα απ' όλα να προωθηθεί η σκέψη μιας εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να προωθηθεί μία εξωτερική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και μέσα στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας είχαμε θέσει ως στόχο να υπάρχει αναφορά στην προστασία των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, είχαμε θέσει ως στόχο να υπάρχει η δέσμευση για μια αμοιβαία πολιτική αλληλεγγύης και η διαπίστωση ότι χρειάζεται η διαφύλαξη της ακεραιότητας της Ένωσης. Όλα αυτά έγιναν στο άρθρο 1 παράγραφος 1. Υπάρχει μια περιγραφή των αρχών της κοινής εξωτερικής πολιτικής και εκεί αναφέρεται και η ακεραιότητα της Ένωσης και το θέμα των εξωτερικών συνόρων και η αμοιβαία πολιτική αλληλεγγύης.

Επίσης, σε σχέση με την εξωτερική πολιτική, εμμένουμε, για να υπάρχει ομοφωνία, στις στρατηγικές αποφάσεις και πετύχαμε να υπάρχει επίσης η δυνατότητα επίκλησης ζωτικού συμφέροντος όταν παίρνονται αποφάσεις εκτελεστικού χαρακτήρα και η δυνατότητα επίκλησης ζωτικού συμφέροντος από μία χώρα για να μην εφαρμοστεί μία απόφαση.

Έχουμε, λοιπόν, ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο μπορούμε να προωθήσουμε και δικές μας θέσεις, αλλά και κυρίως να παρεμποδίσουμε αποφάσεις οι οποίες θα είναι εις βάρος μας.

Η Ένωση υιοθέτησε επίσης την ανάγκη να προβαίνει σε αποστολές ανθρωπιστικού χαρακτήρα. Υιοθέτησε επίσης ένα πλαίσιο σε σχέση με την πολιτική ασφάλειας. Όλες αυτές οι αποφάσεις σηματοδοτούν τη μετεξέλιξη της Ένωσης. Αυτό το οποίο παλιά ήταν αφηρημένο και ασαφές, η εξωτερική πολιτική, γίνεται πιο συγκεκριμένο.

Δεν είναι βεβαίως μια εξωτερική πολιτική η οποία διαγράφεται σε λεπτομέρειες και με λεπτομερείς διαδικασίες, όμως έχει γίνει πια δεκτό ότι η ΚΕΠΑ είναι τμήμα της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διαπνέεται από ορισμένες αρχές και διαδικασίες.

Ένα δεύτερο κεφάλαιο το οποίο μας απασχόλησε στο Άμστερνταμ ήταν η δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μία ενότητα διατάξεων η οποία αφορά το εσωτερικό της Ένωσης, τη δυνατότητα των πολιτών να κυκλοφορούν ελεύθερα, άρα ρυθμίζουμε και τα θέματα του ασύλου και της μετανάστευσης. Υπάρχει, λοιπόν, ένα κεφάλαιο το οποίο είναι πιο λεπτομερειακό σε σχέση με παλαιότερα κεφάλαια, με όλα αυτά τα θέματα τα οποία σχετίζονται με την εσωτερική ασφάλεια της Ένωσης.

Και στο κεφάλαιο αυτό αναφέρονται τα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέρεται δηλαδή και δημιουργείται η υποχρέωση όλη η Ευρωπαϊκή Ένωση να προφυλάσσει αυτά τα σύνορα, όσον αφορά και σε σχέση με την εσωτερική ασφάλειά της.

Στο Άμστερνταμ συμπεριελήφθη και ένα κεφάλαιο για την απασχόληση στη Συνθήκη και με βάση αυτό το κεφάλαιο, με βάση την ενσωμάτωση του Κοινωνικού Πρωτοκόλλου στη Συνθήκη, επακολούθησε η νέα Σύνοδος Κορυφής του Λουξεμβούργου, η οποία είχε ως θέμα την απασχόληση.

Θέλω να θυμίσω επίσης ότι υιοθετήσαμε νέες ρυθμίσεις για τις νησιωτικές περιοχές και εμείς πρωτοστατήσαμε σ' αυτό. Καθώς και για άλλα θέματα, όπως το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία, την ισότητα ανδρών και γυναικών, προωθήσαμε επίσης έναν πιο σημαντικό ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλα αυτά τα οποία είπα, αναφέρονται στις νέες ρυθμίσεις, οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στη Συνθήκη. Σε μία διαπραγμάτευση υπάρχουν δύο πλευρές. Η μία πλευρά αφορά αυτό το οποίο επιδιώκει να κατοχυρωθεί, υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά, όπου επιδιώκει να μην κατοχυρωθούν ορισμένες ρυθμίσεις. Επιδιώκει να μην αλλάξει η Συνθήκη, η συμφωνία προς ορισμένη κατεύθυνση. Και αυτό ήταν επίσης ένα θέμα σημαντικό, ένα κεφάλαιο σημαντικό για εμάς. Υπήρχαν ορισμένες χώρες οι οποίες ήθελαν κυρίως να αλλάξουν το θεσμικό πλαίσιο, τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, ώστε να παίρνονται πιο εύκολα οι αποφάσεις από τον πυρήνα των μεγάλων χωρών, να υπάρχει μία διαφοροποίηση ανάμεσα στις χώρες, να υπάρχει περισσότερη ευελιξία. Εμείς δεν θέλαμε κάτι τέτοιο, διότι βεβαίως θέλαμε να διατηρήσουμε τη δυνατότητα συμμετοχής, να διατηρήσουμε τη δυνατότητα να παίζουμε ένα ρόλο.

Και πιστεύω ότι πετύχαμε σ' αυτόν, το στόχο μας, παρέμεινε, όπως είπα, η αρχή της ομοφωνίας στην εξωτερική πολιτική, η δυνατότητα του βέτο, απετράπη η αλλαγή του τρόπου λήψεως αποφάσεων, η στάθμιση των ψήφων που ήθελαν ορισμένες χώρες, απετράπη η καθιέρωση της γενικής αρχής της ευελιξίας.

Μετά το Άμστερνταμ ορισμένοι σχολιαστές είπαν ότι το Άμστερνταμ ήταν μία αποτυχία. Αυτό το σχόλιο, το οποίο ασπάζθηκαν και ορισμένοι εδώ στη χώρα, οφείλεται κυρίως –και θα έλεγα ότι οφείλεται σχεδόν αποκλειστικά– στο

γεγονός ότι απετράπησαν αυτές οι ρυθμίσεις οι οποίες θα έδιναν στις μεγάλες χώρες τη δυνατότητα να παίρνουν αποφάσεις, χωρίς να λαμβάνουν πια υπόψη, στο μέτρο που θα έπρεπε, τις μικρές χώρες.

Η θεσμική αλλαγή η οποία προωθείτο ήταν μία θεσμική αλλαγή, η οποία θα έδινε στον ισχυρό πυρήνα περισσότερη δύναμη. Αυτό δεν έγινε, αυτό θεωρήθηκε αποτυχία, αλλά αυτό ήταν επιτυχία για μας, ήταν επιτυχία για τις μικρές χώρες και γι' αυτό είναι τελείως αδικαιολόγητο κάποιοι να ασπάζονται τα σχόλια σε σχέση με τις θεσμικές αλλαγές του Άμστερνταμ, θεσμικές αλλαγές οι οποίες ήταν ευνοϊκές για μας.

Κυρίες και κύριοι, θα μπορούσατε να ρωτήσετε, όπως και κάθε πολίτης θα μπορούσε να ρωτήσει, αν έχουμε τελειώσει με τις αναγκαίες αλλαγές; Αυτά που έγιναν είναι αυτά τα οποία έπρεπε να γίνουν; Θέλω να επισημάνω ότι υπάρχουν πολλά ακόμη να γίνουν. Υπάρχουν σημεία τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν στη συνθήκη ακόμη περισσότερο. Γι'αυτά χρειάζεται ουσιαστική πρόοδος.

Θα αναφέρω δύο παραδείγματα. Το πρώτο είναι η πολιτική ασφάλειας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, παρ'όλο ότι θα ήθελε, δεν έχει καταφέρει να αναδειχθεί ακόμη ως ουσιαστικός παράγοντας διαχείρισης κρίσεων. Είναι μακριά ακόμη από το στόχο να αποκτήσει μια πολιτική ασφάλειας και τα μέσα για να την εφαρμόσει. Η Ελλάδα το εξάμηνο που έρχεται θα έχει την προεδρία στην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Παρέστην στην έναρξη αυτής της προεδρίας. Η ελληνική Κυβέρνηση εξέθεσε την άποψή της εκεί, ότι η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να αναδειχθεί συμπληρωματικά προς το ΝΑΤΟ ως ο βραχίονας εκείνος, εκείνο το μέσο με το οποίο θα προχωρήσουμε σε μια πολιτική ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εμείς στη διάρκεια της προεδρίας μας στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση θα επιδιώκουμε να προωθήσουμε τις οποίες αποφάσεις έχουν παρθεί για μια ενεργοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα εξακολουθήσουμε να έχουμε τη γραμμή ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να έχει μια δική της πολιτική ασφάλειας.

Το δεύτερο σημείο που θα ήθελα να αναφέρω είναι ένα σημείο το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη. Είναι η θεσμική μεταρρύθμιση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σας είπα πριν ότι ορισμένες ρυθμίσεις τις οποίες ήθελαν οι μεγάλες χώρες δεν έγιναν. Υπάρχει λοιπόν είτε το θέλουμε είτε δεν το θέλουμε, σε εκκρεμότητα το θέμα της θεσμικής μεταρρύθμισης. Υπάρχει σε εκκρεμότητα το θέμα: ποια μορφή θα έχει η επιτροπή. Εάν αύριο για παράδειγμα είναι είκοσι έξι οι χώρες που μετέχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα υπάρχουν είκοσι έξι επιτροπές συν κάποιους άλλους επιτρόπους, γιατί ορισμένες χώρες έχουν δύο επιτρόπους; Είναι δυνατόν να υπάρχει μια επιτροπή η οποία αποτελείται από τριάντα πρόσωπα και να δουλεύει αποτελεσματικά; Είναι σαφές ότι η απάντηση, ότι αυτό δεν μπορεί να γίνει πια έτσι.

Χρειάζεται, λοιπόν, να δούμε τους τρόπους με τους οποίους θα δουλέψουν καλύτερα οι θεσμοί. Εμείς είμαστε της άποψης ότι η διαδικασία διερεύνησης αυτού του θέματος είναι μια διαδικασία η οποία οδηγεί σε αδιέξοδο, αν γίνεται μέσα από γραφειοκρατίες της επιτροπής ή αν γίνεται μέσα αποκλειστικά και μόνο σε πρώτη φάση από διαπραγματεύσεις των διαφόρων υπηρεσιών. Υπάρχουν πρακτικές οι οποίες έχουν ακολουθηθεί στο παρελθόν. Μια τέτοια πρακτική θα πρέπει να εφαρμόσουμε.

Τι είχε γίνει στο παρελθόν, για παράδειγμα, στη Συνθήκη της Ρώμης; Όταν αποφασίστηκε η Συνθήκη της Ρώμης, είχε δουλέψει προηγουμένως μια επιτροπή σοφών, η οποία είχε ξεκαθαρίσει το πλαίσιο και είχε προτείνει μια σειρά από εναλλακτικές λύσεις. Με βάση αυτές τις εναλλακτικές λύσεις αποφασίστηκε μετά το οριστικό σχήμα. Πιστεύουμε λοιπόν ότι χρειάζεται και τώρα, αντί να μπορούμε αμέσως σε μια νέα διαπραγμάτευση, όπως επιδιώκουν ορισμένες χώρες, να υπάρχει ένα ξεκαθάρισμα του πεδίου από κάποιους τρίτους οι οποίοι θα μπορούν να υπερβούν με τόλμη αυτά τα οποία εμφανίζονται σήμερα ως αδιέξοδα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνω το πρώτο θέμα το οποίο ήταν η αναμόρφωση της Συνθήκης. Έρχομαι στο

δεύτερο θέμα, στην έγκαιρη ένταξή μας ή στην ένταξή μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Έχω πει επανειλημμένα ότι αύριο η ΟΝΕ θα είναι ο κεντρικός πυρήνας της λήψης αποφάσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα πρέπει να συμμετέχει σ' αυτόν τον κεντρικό πυρήνα.

Αυτό απαιτεί από όλους μας μία μεγάλη προσπάθεια και αυτήν την προσπάθεια την έχει καταβάλλει ο ελληνικός λαός τα τελευταία χρόνια. Η χρονιά αυτή που πέρασε ήταν η τέταρτη συνεχόμενη χρονιά που επιταχύνεται ο ρυθμός ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Ξεπεράσαμε το μέσο ρυθμό ανάπτυξης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είμαστε πιο ψηλά από το μέσο όρο και αυτό μας επέτρεψε να τις πλησιάσουμε, δηλαδή έχουμε δημιουργήσει τις προϋποθέσεις της πραγματικής σύγκλισης προς το μέσο ευρωπαϊκό βιοτικό επίπεδο.

Οι ρυθμοί μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας το 1996–1997 ήταν από τους πιο ψηλούς της δεκαετίας και τους ψηλότερους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 1998, στο τέλος του χρόνου, θα πετύχουμε το δημοσιονομικό κριτήριο της Συνθήκης του Μάαστριχτ, το κριτήριο της δημοσιονομικής σταθεροποίησης, το 3%, ενώ στο τέλος του 1999 ο πληθωρισμός θα έχει μειωθεί στο ακρότατο επίπεδο στη μεταδικτατορική περίοδο. Στο τέλος του 1999 θα έχουμε φθάσει το χαμηλότερο πληθωρισμό που είχαμε ποτέ από τη δεκαετία του 1960.

Έτσι ελπίζουμε ότι η Ελλάδα θα έχει δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για να ενταχθεί στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση την 1.1.2002 το αργότερο. Αυτός είναι ο κεντρικός στόχος μας, η ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και το αργότερο πριν από την κυκλοφορία του EURO.

Όλες οι μακροοικονομικές εξελίξεις δείχνουν ότι η προσπάθεια προχωρεί καλά, ότι τα αποτελέσματα είναι συγκεκριμένα και ορατά και ότι ο στρατηγικός μας στόχος μπορεί να γίνει πραγματικότητα.

Διάβασα μια από αυτές τις ημέρες ότι κάποιοι από την Αξιωματική Αντιπολίτευση λένε ότι εμείς εγκαταλείψαμε το στόχο μας, όπως τον είχαμε θέσει εξ αρχής. Η Ελλάδα εγκατέλειψε το στόχο της να είναι μέλος της Ο.Ν.Ε. στην πρώτη φάση της.

Κυρίες και κύριοι, ξέρετε όλοι, και το έχουμε πει δεκάδες φορές σ' αυτήν την Αίθουσα, ότι η Ελλάδα έχει δηλώσει εξ αρχής ότι δεν μπορεί και δεν πρόκειται να συμμετάσχει στην πρώτη φάση της Ο.Ν.Ε., για την οποία συζητήσεις θα γίνουν το χρόνο που έρχεται. Δεν υπάρχει, λοιπόν, εγκατάλειψη του στόχου, απλώς υπάρχει ψευδής παρουσίαση των πραγμάτων από ορισμένους. Μ' αυτό που ακούσατε, λέω, πως κάποιοι οι οποίοι ισχυρίζονται πως αυτή η Κυβέρνηση είχε πει ότι πρέπει να συμπληρώσει τα κριτήρια στο τέλος του 1997 και να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις το 1998, λένε πράγματα τα οποία δεν αληθεύουν.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρέθηκε αυτές τις ημέρες και το θέμα της επικαιροποίησης ορισμένων μακροοικονομικών στοιχείων του προγράμματος σύγκλισης. Λέχθηκε ότι με μυστικότητα η ελληνική Κυβέρνηση προσπαθεί να αλλάξει το πρόγραμμα σύγκλισης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτά τα οποία έγιναν, ήταν η προσαρμογή των αριθμών σύμφωνα με τις εξελίξεις μέχρι σήμερα, σύμφωνα με τις εξελίξεις που είναι γνωστές σε όλους. Οι αριθμοί υπάρχουν στα κείμενα του προϋπολογισμού, οι αριθμοί υπάρχουν στις εισηγητικές εκθέσεις, οι αριθμοί υπάρχουν στις ομιλίες μου, οι αριθμοί είναι γνωστοί και οι εξελίξεις είναι γνωστές. Εκείνο το οποίο πρέπει να κάνουμε κατά καιρούς, και κάνουμε, είναι να ανακοινώνουμε αυτούς τους αριθμούς και γίνονται οι προσαρμογές οι οποίες πρέπει να γίνονται στα κείμενα.

Πιστεύω, ότι είναι καιρός να ασχολούμαστε με πιο σοβαρά θέματα και να μην έχουμε φαντασιώσεις περί μυστικότητας,

αποκρύψεως συμφωνιών, οι οποίες δεν ανακοινώνονται, κλπ.

Τα όσα αφορούν την Οικονομική, τη Νομισματική Ένωση και την Ευρωπαϊκή Ένωση γίνονται σε πλήρες φως δημοσιότητας, διότι σε πλήρες φως δημοσιότητας θέλουμε εμείς και η Ευρωπαϊκή Ένωση να γίνονται.

Κλείνοντας αυτό το κεφάλαιο, θέλω να τονίσω, ότι σε όλες τις πρόσφατες συναντήσεις τις οποίες είχα τόσο στο Λονδίνο όσο και στο Παρίσι, διαπίστωσα, από πλευράς της κυβέρνησης της Μεγάλης Βρετανίας και της κυβέρνησης της Γαλλίας, τη θέληση –όπως την είχα διαπιστώσει από πλευράς της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και άλλων χωρών– την επιθυμία να βοηθήσουν την Ελλάδα σε αυτήν την προσπάθεια και την επιθυμία των χωρών αυτών να συμμετάσχει και η Ελλάδα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε σχέση με την πορεία αυτή θέλω να επισημάνω ένα σημαντικό θέμα.

Είναι ανάγκη να συνδιαμορφώσουμε τους κανόνες λειτουργίας, ώστε η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, ως εγχείρημα, να έχει επιτυχία. Θέλουμε μια επιτυχημένη ΟΝΕ και το θέμα είναι πώς μπορούμε να πετύχουμε μια επιτυχημένη ΟΝΕ.

Πρώτα από όλα, ισχυρή Ευρώπη, χωρίς σημαντική αύξηση πόρων, χωρίς αναδιανεμητική πολιτική, χωρίς αποτελεσματική κοινή οικονομική πολιτική, δεν θα μπορέσει να υπάρξει. Αν δεν γίνουν αυτά, αν δεν υπάρξουν περισσότεροι πόροι, αν δεν υπάρξει αναδιανεμητική πολιτική, αν δεν υπάρξει κοινή οικονομική πολιτική στις μεγάλες κατευθύνσεις που αφορούν τον ευρωπαϊκό χώρο, τότε η Ευρώπη, οι χώρες αυτές, θα είναι έρμαιο των χρηματιστηριακών κρίσεων, οι οποίες θα συμβαίνουν στη μία ή στην άλλη μεριά, στο ένα ή στο άλλο σημείο του κόσμου.

Χρειάζεται προπαντός να διασφαλίσουμε τον πολιτικό έλεγχο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Αυτό σημαίνει ότι πέρα από τα θέματα τα οποία αφορούν το νόμισμα, το EURO, πρέπει να ρυθμιστούν και θέματα τα οποία σχετίζονται με την οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης. Στην προσπάθεια η οποία έγινε μέχρι τώρα λείπει μια ρύθμιση αρκετά πιο λεπτομερειακή ή αρκετά πιο σαφής, σε σχέση με το πώς θα γίνεται η οικονομική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Την πορεία της ΟΝΕ δεν μπορεί να την καθορίζουν –αυτή είναι η δική μας πεποίθηση– μόνο τα όργανα εκείνα, τα οποία είναι υπεύθυνα για τη νομισματική πολιτική. Θα πρέπει να υπάρχει και όργανο υπεύθυνο για την οικονομική πολιτική της Ένωσης.

Το άρθρο 99 της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το πρώην άρθρο 103, ορίζει σαφέστατα ότι τα κράτη-μέλη θεωρούν τις οικονομικές τους πολιτικές θέμα κοινού ενδιαφέροντος και τις συντονίζουν στα πλαίσια του Συμβουλίου. Και περιέχει μετά ορισμένες ρυθμίσεις, οι οποίες έχουν στόχο ακριβώς να υπάρξει αυτή η κοινή προσέγγιση στην οικονομική πολιτική. Τι θα γίνει αν υπάρξει μια κρίση αύριο στην Ευρώπη; Ποιος θα αντιμετωπίσει αυτήν την κρίση; Θα την αντιμετωπίσει μόνο η Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα ή θα πρέπει να καθήσουν και τα κράτη-μέλη στα πλαίσια ενός Συμβουλίου, όπως είναι το ΕΚΟΦΙΝ ή του Συμβουλίου Κορυφής, να δουν, να εξετάσουν τις αιτίες αυτής της κρίσης και να πάρουν μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της κρίσης;

Εμείς πιστεύουμε ότι η οικονομική και νομισματική πολιτική δεν ταυτίζονται. Εμείς θέλουμε η ανάπτυξη της Ένωσης και των περιοχών της να μην εξαρτάται από τους αυτοματισμούς των νομισματικών ρυθμίσεων.

Στις διαπραγματεύσεις λοιπόν οι οποίες θα γίνουν και σε σχέση με την ΟΝΕ, ένα κεντρικό σημείο στο οποίο θα επιμενόμεθα είναι να υπάρξει αυτή η κοινή αντιμετώπιση των οικονομικών θεμάτων.

Κυρίες και κύριοι, τη χρονιά που πέρασε, όπως συμβαίνει και κάθε χρόνο, υπήρξαν διαπραγματεύσεις και σε πολλά άλλα θέματα, πέρα απ' αυτά τα οποία ανέφερα. Γιατί αναφέρθηκα μόνο στις κεντρικές διαπραγματεύσεις στις πιο σημαντικές, αλλά όπως ξέρετε, γίνονται διαπραγματεύσεις σε όλα τα επίπεδα για όλες τις πολιτικές, συνέρχονται συμβούλια υπουργών τακτικότητας και αντιμετωπίζουν πολλά θέματα.

Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας σ' όλους τους τομείς υπήρξαν πολλές και σημαντικές ρυθμίσεις. Θα αναφέρω ενδεικτικά μερικές. Υπήρξαν ρυθμίσεις στον τομέα της ενέργειας, υπήρξε μια ρύθμιση για τον εκσυγχρονισμό των ελληνικών ναυπηγείων, υπήρξαν αποφάσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και υπήρξαν και πάρα πολλές αποφάσεις για την αγροτική πολιτική, τη στήριξη των εισοδημάτων των αγροτών και των ανθρώπων της υπαίθρου.

Ενδεικτικά αναφέρω τις ρυθμίσεις για την προστασία του εισοδήματος των βαμβακοπαραγωγών, την αύξηση της συμπληρωματικής πρωτοδοτήσης για τους κτηνοτρόφους των ορεινών και των προβληματικών περιοχών, τον περιορισμό στις εισαγωγές οπωροκηπευτικών από τρίτες χώρες εφόσον υπάρχει υπερπροσφορά και έτσι απειλούνται οι τιμές των ελληνικών προϊόντων.

Δύο λέξεις και για την υλοποίηση του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η εκτέλεση των μεγάλων και μικρών έργων αναπλάθει το πρόσωπο της Ελλάδος. Το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης προχωρεί και προχωρεί με αρκετά ικανοποιητικούς ρυθμούς. Είναι βέβαιο ότι υπάρχουν προβλήματα, δεν είναι δυνατόν μια τόσο μεγάλη προσπάθεια να μη συναντά προβλήματα, αλλά οι αριθμοί μιλούν μόνοι τους. Ξεπερνώνται αυτά τα προβλήματα, οι επιδόσεις μας, μας κατατάσσουν στην πρώτη ομάδα κρατών, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και μέχρι το τέλος του 1997 θα έχουμε εισπράξει περίπου το 50% των συνολικών πόρων που δικαιούται η Ελλάδα για την περίοδο 1994-2001.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κεντρικό πρόβλημα στην Ευρώπη είναι το πρόβλημα της ανεργίας. Στο πρόσφατο Συμβούλιο Κορυφής του Λουξεμβούργου έγινε ένα σημαντικό βήμα που ξεπερνά τις διακηρύξεις και δρομολογεί μια μακροπρόθεσμη πολιτική για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πήρε συγκεκριμένες αποφάσεις και δρομολόγησε συγκεκριμένα μέτρα.

Τα αίτια της ανεργίας δεν είναι σε όλες τις χώρες τα ίδια. Στη Μεγάλη Βρετανία, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η ανεργία προέρχεται από την αλλαγή των βιομηχανικών δομών, από την αλλαγή της τεχνολογίας. Στη χώρα μας η ανεργία προέρχεται και απ' αυτόν το λόγο, αλλά πολύ περισσότερο από το γεγονός ότι εισέρχονται στην αγορά εργασίας πολλά πρόσωπα από τον αγροτικό τομέα, ότι εμείς έχουμε ακόμα το χαμηλότερο ποσοστό γυναικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση που απασχολούνται και όλο και περισσότερο γυναίκες ζητάνε δουλειά. Δεν είναι οι αιτίες, λοιπόν, οι ίδιες παντού και γ' αυτό δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια πολιτική ομοιόμορφη για όλες τις χώρες, γιατί η πολιτική αυτή δεν θα αντιμετώπιζε κατά ικανοποιητικό τρόπο το πρόβλημα σε κάθε χώρα.

Κάθε χώρα, λοιπόν, πρέπει να έχει μια αυτονομία για την αντιμετώπιση του προβλήματος, αλλά από την άλλη μεριά αν δεν υπάρξει και ένα κεντρικό πλαίσιο, αν δεν υπάρξει μια κεντρική διαδικασία η οποία παρακολουθεί την εξέλιξη των μέτρων, είναι πολύ πιθανόν να μην προκύψει η μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα στη χρησιμοποίηση των πόρων, είναι δυνατόν τα μέτρα τα οποία παίρνονται να μη συντονίζονται και να μην οδηγούν σε μείωση της ανεργίας.

Χρειαζόταν λοιπόν και βρέθηκε στο Λουξεμβούργο μία χρυσή τομή ανάμεσα στην αυτονομία της κάθε χώρας και σε μία κεντρική προσπάθεια. Η ιδέα της κεντρικής προσπάθειας πίσω από τις αποφάσεις του Λουξεμβούργου είναι η εξής. Όπως στην περίπτωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης η κεντρική παρακολούθηση και ο κεντρικός συντονισμός οδήγησαν σε αποτελέσματα, έτσι και στο θέμα της απασχόλησης η κεντρική παρακολούθηση και ο κεντρικός συντονισμός μπορούν να οδηγήσουν σε καλύτερα αποτελέσματα. Συμφωνήθηκε λοιπόν ο κεντρικός αυτός συντονισμός, ο κεντρικός έλεγχος και εντοπίστηκαν μια σειρά από μέτρα, κυρίως για τους νέους ανέργους και τους μακροχρόνια ανέργους.

Πολλοί είπαν ότι οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου είναι άνευ αξίας, άνευ αντικειμένου. Πιστεύω ότι αυτό είναι μία πολύ λανθασμένη τοποθέτηση. Οι αποφάσεις του Λουξεμβούργου

δρομολογούν μία εξέλιξη και όποιος έχει την εμπειρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί πολύ εύκολα να διαπιστώσει, κοιτάζοντας τις εξελίξεις από την αρχή, από τη δεκαετία του '50, ότι όταν μπει μπροστά μία διαδικασία, όταν αποφασιστεί μία πολιτική, τότε πολύ σύντομα ή με αργότερους ρυθμούς, η πολιτική αυτή γίνεται όλο και πιο εξειδικευμένη, βρίσκει πόρους και οδηγεί σε αποτελέσματα. Το σημαντικό είναι να γίνει η αρχή, το σημαντικό είναι να βρεθούν οι μηχανισμοί, το σημαντικό είναι να υπάρξει πολιτική βούληση. Και υπήρξε πολιτική βούληση στο Λουξεμβούργο, έγινε η αρχή και βρέθηκαν οι μηχανισμοί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την Παρασκευή που μας έρχεται πρόκειται να συνέλθει στο Λουξεμβούργο η νέα Σύνοδος Κορυφής, αντικείμενο της οποίας είναι η λεγόμενη "Ατζέντα 2000". Η "Ατζέντα 2000" περιλαμβάνει τρία μεγάλα θέματα, τα οποία αποτελούν τώρα τα κεντρικά θέματα συζήτησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Τη διεύρυνση, τις δημοσιονομικές προοπτικές και τα διαρθρωτικά ταμεία και την αναμόρφωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Αυτά είναι τα τρία βασικά θέματα. Η συζήτηση αυτή βασίζεται σε ένα κείμενο της επιτροπής και αυτό το κείμενο της επιτροπής το θεωρούμε στις γενικές κατευθύνσεις του σωστό.

Συμφωνούμε με τη διεύρυνση. Θέλουμε η Ευρωπαϊκή Ένωση να συμπεριλάβει όσο το δυνατόν περισσότερα από τα ευρωπαϊκά κράτη. Αλλά εμείς στη διαπραγμάτευση, που έρχεται, θέλουμε κεντρικό σημείο της διαπραγμάτευσης για μας να μην είναι η διεύρυνση, πράγμα που επιδιώκουν ορισμένες χώρες, αλλά να είναι η σύγκλιση, να διαφυλάξουμε τη σύγκλιση ως κεντρικό σημείο, το οποίο πρέπει να χαρακτηρίζει την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επόμενα χρόνια. Να στη διεύρυνση και να με έμφαση στη σύγκλιση, στην εμβάθυνση εκείνου που έχουμε πετύχει, στο δέσιμο ακόμα καλύτερα των χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό σημαίνει ότι θα δώσουμε ιδιαίτερη σημασία στο θέμα των πόρων.

Όσον αφορά τη διεύρυνση, είμαστε υπέρ της γεωγραφικά και πολιτικά ισορροπής διεύρυνσης, που θα συμπεριλάβει τις έντεκα υποψήφιες χώρες σε μία ισότιμη βάση εκκίνησης.

Όπως ξέρετε, αυτή η θέση την οποία σας ανέφερα, είναι μία θέση την οποία δεν ασπάζεται η επιτροπή και δεν ασπάζονται ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες. Ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες πιστεύουν ότι η διαπραγμάτευση για τη διεύρυνση πρέπει να ξεκινήσει με πέντε χώρες της Κεντρικής, Ανατολικής Ευρώπης και με την Κύπρο.

Οι άλλες πέντε χώρες θα πρέπει να περιμένουν.

Σ' αυτό εμείς έχουμε να παρατηρήσουμε το εξής: Ότι πρώτον, εν πάση περιπτώσει, οι αποφάσεις πρέπει να παίρνονται και για την έναρξη των διαπραγματεύσεων και για την κατάληξη των διαπραγματεύσεων με ενιαία κριτήρια για όλους. Αυτή η διαπραγμάτευση δεν θα είναι μία διαπραγμάτευση-πακέτο, δεν θα είναι μια διαπραγμάτευση που θα κριθούν ταυτόχρονα στο τέλος όλες οι χώρες μαζί. Θα είναι διαπραγμάτευση με κάθε χώρα χωριστά. Κάθε χώρα θα κρίνεται με βάση τις δικές της επιδόσεις αλλά θα πρέπει να κρίνεται με ίδια κριτήρια. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν διαφοροποιήσεις. Και γ' αυτό είμαστε αντίθετοι με όποιες διαφαινόμενες διαφοροποιήσεις.

Επιπλέον, θα ήθελα να τονίσω το εξής: Έχουν βεβαίως σημασία τα μακροοικονομικά στοιχεία. Έχει σημασία αν υπάρχει μια ελεύθερη αγορά, υπάρχει ένα σύστημα το οποίο επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αναπτύσσονται για να εναρμονίζεται η οικονομία της χώρας αυτής με την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει σημασία αν λειτουργούν οι δημοκρατικοί θεσμοί, έχει σημασία αν υπάρχει σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αλλά, θα πρέπει να υπάρχει επιπρόσθετα ένα κρίσιμο πολιτικό κριτήριο, θα πρέπει να υπάρχει η διαπίστωση αν οι χώρες αυτές, η όποια υποψήφια χώρα θέλει να ενταχθεί στο μεγάλο εγχείρημα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αποδέχεται το συνολικό πλαίσιο το οποίο προκύπτει από το εγχείρημα αυτό και θέλει να το προωθήσει. Και χρειάζεται αυτό το πολιτικό κριτήριο το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό για να

αποτελέσει ένα κίνητρο ελπίδας και μοχλό για ευνοϊκές αποφάσεις.

Θέλω ιδίως να πω όσον αφορά τις βαλκανικές χώρες, τη Ρουμανία και τη Βουλγαρία, ότι η άποψή μας είναι ότι πρέπει να συμμετάσχουν σ'αυτές τις διαπραγματεύσεις εξ αρχής, ότι μία απόφαση να καθυστερήσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις θα δώσει ένα αρνητικό σήμα στις χώρες αυτές. Θα δώσει το σήμα ότι 'παρ'όλες τις προσπάθειες που κάνετε δεν έχετε ικανοποιητική εξέλιξη" και έτσι ίσως οδηγήσει σε μια αρνητική στάση και μια αδιαφορία. Εάν θέλουμε εμείς ο βαλκανικός χώρος να είναι ένας χώρος που έχουμε παρουσία πρέπει το δυνατόν ταχύτερο ο βαλκανικός αυτός χώρος να ενταχθεί στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και γι'αυτό χρειάζεται να αρχίσουν διαπραγματεύσεις με τις βαλκανικές χώρες.

Θα έχετε διαβάσει στις εφημερίδες, κυρίες και κύριοι, και θα έχετε ακούσει ότι έρχεται και επανέρχεται το ζήτημα της λεγόμενης ευρωπαϊκής διάσκεψης. Έχει προτείνει η Γαλλία ότι θα πρέπει να υπάρχει και μια ευρωπαϊκή διάσκεψη, όπου θα συμμετέχουν οι δεκαπέντε χώρες κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι έντεκα υποψήφιες χώρες και επιλέον των έντεκα υποψηφίων χωρών και της Κύπρου να συμμετέχει και η Τουρκία.

Η ιδέα της ευρωπαϊκής διάσκεψης ήταν μια ιδέα την οποία είχε υποστηρίξει προ πολλού καιρού ο πρόεδρος Μιττεράν. Και την είχε υποστηρίξει, γιατί πρότεινε τότε να υπάρχει ένας ευρύτερος χώρος συνεννόησης, ανταλλαγής πολιτικών απόψεων, ο οποίος κατά κάποιον τρόπο θα υποκαθιστούσε το Συμβούλιο της Ευρώπης. Αυτή η ιδέα όμως αλλιώς ξεκίνησε τότε και αλλιώς προωθείται τώρα και διαφορετική είναι τώρα.

Πρώτα απ' όλα υπάρχει το ερώτημα τι θα αφορά αυτή η ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη. Υπάρχουν ορισμένες χώρες οι οποίες υποστηρίζουν ότι εκεί θα συζητούνται θέματα κοινής εξωτερικής πολιτικής και ασφάλειας, θα συζητούνται θέματα εσωτερικής ασφάλειας. Έχει λεχθεί και από κάποιους ότι θα συζητούνται και τα θέματα της ενιαίας αγοράς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Πρωθυπουργού.)

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, να μου δώσετε χρόνο.

Εάν όμως συζητούνται τα θέματα της ενιαίας αγοράς, τότε προς τι η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Αν συζητούνται τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, τότε προς τι μόνο οι δεκαπέντε; Αυτά τα θέματα θέλουν περαιτέρω εξειδίκευση και αποσαφήνιση. Δεν είναι λοιπόν σαφές τι θα έχει ως αντικείμενο η ευρωπαϊκή διάσκεψη και γι' αυτό εμείς δεν συμφωνούμε. Επιπλέον πρέπει να σκεφθείτε ότι σε κάθε διαπραγμάτευση θα υπάρχει η ειδική διαπραγμάτευση με τη χώρα, θα υπάρχει μία ειδική συμφωνία, θα υπάρχει αυτό που λέγεται διαρθρωμένος διάλογος. Προς τι να προσθέσουμε σε όλα αυτά και μία ευρωπαϊκή συνδιάσκεψη; Εκείνο το οποίο είναι επιδίωξη είναι να συμμετάσχει...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Πρωθυπουργού.)

Σας παρακαλώ να μου δώσετε χρόνο.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Συνεχίστε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):**

Εκείνο το οποίο επιδιώκουν μερικοί είναι να συμμετάσχει η Τουρκία σε αυτήν τη διαδικασία.

Εδώ θέλω να επαναλάβω τη θέση της Ελλάδας. Εμείς στηρίζουμε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας. Θέλουμε με την Τουρκία σχέσεις συνεργασίας και φιλίας, αλλά η Τουρκία πρέπει να δεσμευθεί και να σεβαστεί το σύστημα αξιών και αρχών που διέπει την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η συμμετοχή της στην ευρωπαϊκή διάσκεψη εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις οι οποίες δείχνουν ότι αποδέχεται αυτό το σύστημα αξιών.

Στο κείμενο της επιτροπής για την "Ατζέντα 2000" λέγεται ότι οι χώρες οι οποίες θέλουν να συμμετάσχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να δηλώσουν ότι αποδέχονται τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Πιστεύουμε ότι αυτό πρέπει να είναι και προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην ευρωπαϊκή διάσκεψη και στην περίπτωση της

Τουρκίας. Όπως προϋπόθεση πρέπει να είναι ότι μία χώρα η οποία συμμετέχει στην ευρωπαϊκή διάσκεψη ή μία χώρα η οποία θέλει διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν μπορεί να έχει αντίρρηση να συμμετάσχει άλλη χώρα. Δεν μπορεί να προβάλλει αντιρρήσεις: "εμένα θα με πάρετε, τους άλλους δεν θα τους πάρετε".

Επομένως θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι από πλευράς της Τουρκίας δεν μπορούν να υπάρχουν αντιρρήσεις για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου.

Τρίτο και τελευταίο θέμα, το οποίο είναι ιδιαίτερα σημαντικό, είναι ότι η Τουρκία πρέπει να ξεκαθαρίσει ότι θα ενισχύσει την πρόοδο των συνομιλιών για την επίλυση του Κυπριακού στη βάση των αποφάσεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Όποιος συμμετέχει σε αυτές τις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει υποχρέωση να εφαρμόζει τις αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και δεν μπορεί να περιφέρεται εκτοξεύοντας απειλές για διαιώνιση της στρατιωτικής κατοχής στην Κύπρο ή για το διαχωρισμό του νησιού.

Όσον αφορά την Κύπρο η θέση μας είναι γνωστή και ξεκάθαρη. Οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Κύπρο έχουν αποφασισθεί ήδη. Πρέπει να αρχίσουν έξι μήνες μετά την υπογραφή της συνθήκης του Άμστερνταμ και η ένταξη της Κύπρου είναι ανεξάρτητη από την επίλυση του Κυπριακού.

Όταν αποφάσισαν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να υπάρχουν ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Κύπρο, το 1994, ήταν γνωστό ότι υπάρχει τουρκική κατοχή στο νησί και οι διαπραγματεύσεις αποφασίστηκαν παρά το γεγονός αυτό. Λοιπόν, το γεγονός αυτό δεν μπορεί σήμερα να προβάλλεται από κανέναν ως δικαιολογία για την αναβολή ή τη μη ολοκλήρωση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων.

Αυτές είναι οι θέσεις τις οποίες διατύπωσα στους συναδέλφους μου, τον κ.Μπλέρ, τον κ.Ζοσπέν και τον Πρόεδρο Σιράκ. Αυτές τις θέσεις διατύπωσα και στην τελευταία Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου και αυτές τις θέσεις πρόκειται να διατυπώσω και την επόμενη Παρασκευή.

Το επόμενο κεφάλαιο, όπως είπα, σε σχέση με την "Ατζέντα 2000", είναι οι δημοσιονομικές προοπτικές. Θέλω πάλι να επαναλάβω αυτό το είπα πριν: Αν θέλουμε μία Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία να μπορεί να αντιμετωπίζει καταστάσεις, να καθοδηγεί την αναπτυξιακή πορεία σε ολόκληρο το χώρο, πρέπει να έχει πόρους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει να μην αυξηθούν οι πόροι, να παραμείνει το όριο του 1,27% με βάση τον υπολογισμό ότι θα αυξηθεί το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 1,27% εξασφαλίζει επαρκείς πόρους.

Εμείς θέλουμε να είναι σαφές ότι θα διατηρηθεί ο προνομιακός χαρακτήρας των διαρθρωτικών δαπανών, ότι θα πρέπει να υπάρχουν σε όποια περίπτωση και αν γίνεται, σε όποια περίπτωση κι αν υπάρξει, οι πόροι οι οποίοι χρειάζονται για τη σύγκλιση και για τις αναδιαρθρώσεις στις χώρες του νότου και δεν θα πρέπει να αφαιρεθούν πόροι από τις χώρες του νότου για τη διαδικασία της διεύρυνσης.

Οι χώρες του νότου δεν θα πρέπει να είναι αυτές οι οποίες θα πληρώσουν κατά κύριο λόγο τη διεύρυνση. Και αυτό πέρα απ' όλα τα άλλα, γιατί αν δείτε τα στατιστικά στοιχεία, θα διαπιστώσετε ότι οικονομικό όφελος από τη διεύρυνση θα έχουν, κυρίως ή αποκλειστικά, οι χώρες της βόρειας Ευρώπης. Όλα αυτά βεβαίως θα απαιτήσουν μια σκληρή διαπραγμάτευση.

Τέλος, όσον αφορά την Κοινή Αγροτική Πολιτική, εμείς θέλουμε να διατηρηθεί ο χαρακτήρας αυτός της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ο οποίος σήμερα δίνει, εξασφαλίζει ορισμένους πόρους για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα και δίνει τη δυνατότητα στην ελληνική αγροτική παραγωγή να αναπτυχθεί σε ορισμένες κατευθύνσεις. Θέλουμε η Κοινή Αγροτική Πολιτική να πάρει πιο έντονα το χαρακτήρα μιας πολιτικής υπαίθρου και να βοηθήσει την ανάπτυξη της ελληνικής υπαίθρου.

Κυρίες και κύριοι, αυτά ήθελα να πω σε σχέση με τη σύνοδο του Λουξεμβούργου που θα συνέλθει, όπως σας είπα, την Παρασκευή.

Ένα τελευταίο ερώτημα το οποίο πιστεύω ότι πρέπει να

θέσω και να σχολιάσω: Επειδή υπάρχει συζήτηση για το αν η Ευρώπη, η οποία εξελίσσεται, είναι η Ευρώπη αυτή την οποία θέλουμε εμείς, αν η Ευρώπη, η οποία δημιουργείται, είναι μια Ευρώπη η οποία μας ικανοποιεί πλήρως ή μας ικανοποιεί, η απάντηση νομίζω ότι είναι ξεκάθαρη.

Υπάρχουν πάρα πολλά σημεία, όπου η κατεύθυνση που ακολουθούμε χρειάζεται αναπροσδιορισμό. Μίλησα πριν για την ανάγκη μιας οικονομικής γενικότερης πολιτικής και μιας οικονομικής διακυβέρνησης. Αναφέρθηκα στην πολιτική απασχόλησης, στην κοινωνική πολιτική.

Υπάρχουν ακόμη πάρα πολλά πεδία, όπου κυριαρχούν αντιλήψεις, ιδεολογίες, που δεν αναδεικνύουν τις δικές μας αξίες. Δεν θέλω να αναφερθώ σ' αυτά λεπτομερειακά, δεν θέλω να αναφερθώ σε ό,τι έχει να γίνει ακόμη, αλλά θέλω να τονίσω την ανάγκη ότι έχουν να γίνουν πολλά.

Θέλω να παρουσιάσω ένα παράδειγμα, το οποίο συνήθως δεν είναι αντικείμενο συζήτησης. Είναι τα θέματα του πολιτισμού και της πολιτιστικής ταυτότητας. Ο κίνδυνος είναι μεγάλος, η πολιτιστική ταυτότητα και οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας να ισοπεδωθούν από τις δυνάμεις της αγοράς, αν το μόνο το οποίο κατευθύνει τις πολιτιστικές δραστηριότητες, είναι η αγορά.

Και η ομογενοποίηση των τρόπων ζωής μέσα από την τηλεόραση είναι ένα παράδειγμα που δείχνει τους μεγάλους κινδύνους. Είναι λοιπόν ανάγκη να στηρίξουμε τη δημιουργικότητα, να προστατεύσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά, να αναδείξουμε τις διαφορές, οι οποίες υπάρχουν, να αναδείξουμε τις διάφορες ταυτότητες που υπάρχουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ταυτόχρονα οφείλουμε να προωθήσουμε πολιτικές οι οποίες οδηγούν σε καλύτερη γνώριμια και συνεργασία των λαών, να προωθήσουμε υποτροφίες, την αδελφοποίηση σχολείων και πανεπιστημίων, κοινά ερευνητικά προγράμματα, την εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Η Ελλάδα, η οποία έχει μία τόσο μεγάλη παράδοση, πρέπει να θέλει την πολυπολιτισμική Ευρώπη. Αυτή η Ευρώπη θα υπάρξει, αν ενστερνιστούμε την αντίληψη ότι οι διαφορές μπορούν να είναι πηγή δημιουργίας, αλλά και οι συγκλίσεις που προκύπτουν –και προκύπτουν όχι επειδή οδηγούν εκεί οι κανόνες της αγοράς, αλλά επειδή υπάρχει η ανάγκη της γνώσης και της συνεργασίας– είναι βήματα για να αποκτήσουν περισσότερες δυνατότητες όλοι.

Πάνω σε αυτό το πρόβλημα, το οποίο αυτήν τη στιγμή δεν έχει σαφείς απαντήσεις ή δεν υπάρχουν σαφείς λύσεις, πρέπει να σκύψουμε. Δεν πρέπει να αφεθούμε στον αυτοματισμό των οικονομικών διαδικασιών και αρχών που μπορούν να οδηγήσουν σε αναπανόρθωτες καταστροφές.

Κυρίες και κύριοι, η ισχυρή Ελλάδα, την οποία όλοι οραματιζόμαστε, είναι άρρηκτα δεμένη με μία ισχυρή Ευρώπη των λαών και όχι απλά των ισχυρών. Η Ελλάδα, την οποία οραματιζόμαστε, είναι δεμένη με μία Ελλάδα της ειρήνης, της ευημερίας και της συνεργασίας με όλους τους λαούς. Είναι δεμένη με μία Ευρώπη της δημοκρατίας και περισσότερων δυνατοτήτων και ευκαιριών για τους πολίτες. Μία Ευρώπη με κοινωνική ευαισθησία, με ευαισθησία στο περιβάλλον, με συνεχή φροντίδα για την ποιότητα ζωής. Μία Ευρώπη δημιουργικότητας, η οποία αναπτύσσεται μέσα στη σημερινή πολυπολιτισμική πραγματικότητα. Μία Ευρώπη, όπου υπάρχει κοινή συνείδηση για τις αρχές και αξίες, για όλα αυτά που μας ενώνουν, για όλα αυτά τα οποία οδηγούν σε νέες κατευθύνσεις. Μία Ευρώπη, η οποία είχε υπερβεί ή έχει υπερβεί τις χθεσινές αντιλήψεις της αντιπαλότητας των λαών, της εσωστρέφειας και της άμυνας.

Οι στόχοι μας είναι υψηλοί και η προσπάθεια επίπονη. Πιστεύω, όμως, ότι έχουμε κάνει καλό δρόμο και πρέπει να συνεχίσουμε αυτήν την προσπάθεια και μπορούμε να πετύχουμε ακόμα περισσότερα. Μπορούμε και να συμμετάσχουμε, αλλά και να πρωτοστατήσουμε σε μία εξέλιξη θετική της ευρωπαϊκής πραγματικότητας. Μπορούμε να συμμετάσχουμε και να καθορίσουμε εάν κάνουμε την Ελλάδα να ακτινοβολήσει με τις ιδέες της, τις επιδόσεις της, εάν κάνουμε την Ελλάδα

να έχει φωνή και ρόλο.

Πιστεύω, ότι με την πολιτική που ακολουθούμε θα αποκτήσουμε όλο και περισσότερο τη δυνατότητα να έχουμε παρουσία, να δώσουμε στην Ελλάδα τη δύναμη εκείνη, η οποία θα της επιτρέψει σε όλες τις διαπραγματεύσεις και στην εξέλιξη να έχει έναν πολύ σημαντικό ρόλο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για μας, βάσει των αρχών της συνέπειας και της συνέχειας που ακολουθούμε, ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός παραμένει ο κύριος κατευθυντήριος άξονας της εθνικής μας πορείας.

Θα θυμίσω ότι η ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή τότε Κοινότητα και σήμερα Ένωση υπήρξε η κορυφαία μεταπολεμική εθνική επιτυχία. Μία επιτυχία που οδηγούσε στην αναβάθμιση του εθνικού ορίζοντα, στην προοπτική βέβαια της πολιτικής ενοποίησης της Ευρώπης.

Από την άλλη, αυτή η ευρωπαϊκή στρατηγική που επιτεύχθηκε μετά από μια διαχρονική πορεία κουραστική, υπαγορευτική, όχι μόνο από οικονομικούς λόγους, αλλά κυρίως από λόγους πολιτικούς και λόγους ασφάλειας.

Δυστυχώς, αυτή η κορυφαία στιγμή στη μεταπολεμική μας ιστορία, αντί να καταστεί αντικείμενο αξιοποίησης, ως θα όφειλε, αντί να αποτελέσει την αφετηρία και το εφαλτήριο για ακόμα πιο εντυπωσιακές επιδόσεις, για ακόμα πιο φιλόδοξους στόχους, κατέστη το ορόσημο έναρξης καθοδικής πορείας και παρακμιακής τροχιάς, πορείας πραγματικής απόκλισης από τους λοιπούς ευρωπαϊούς εταίρους, κάκιστων επιδόσεων, συνεπώς πορείας εθνικά επιζήμιας.

Οι κάκιστες επιδόσεις –θυμίζω τον πολύ υψηλό πληθωρισμό, τα τεράστια δημοσιονομικά ελλείμματα, το δυσβάσταχτο και αυτοτροφοδοτούμενο δημόσιο χρέος, τους πολύ χαμηλούς ρυθμούς αύξησης του εθνικού εισοδήματος, που ήταν περίπου στο μισό του ευρωπαϊκού μέσου όρου– συνεπικουρούμενες από μια συμπεριφορά, ειδικά στη δεκαετία του '80 αντευρωπαϊκής προκατάληψης, συνέβαλαν καθοριστικά στην αποδυνάμωση των ευρωπαϊκών ερεισμάτων, κατά συνέπεια και των εθνικών θέσεων.

Οφείλω να τονίσω ότι μπορεί η ενοποιητική διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ένωσης να είναι σε κάποιες στιγμές απελπιστικά αργή, μπορεί ενίοτε οι θέσεις που παίρνουν οι ευρωπαίοι εταίροι να υπογορεύονται από σκοπιμότητες και συμφέροντα, όμως είναι αλήθεια ότι υπάρχει τεράστιο μερίδιο ευθύνης διαχρονικά στις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, για το γεγονός ότι η χώρα είναι σήμερα περιθωριοποιημένη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχετε τεράστια ευθύνη γι' αυτό και αυτή είναι μια πραγματικότητα, την οποία οφείλουμε σήμερα με ψυχραιμία να λαμβάνουμε υπόψη, για να χαράξουμε τη μελλοντική πορεία της χώρας.

Μέγα θέμα στη σημερινή προοπτική, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Για μας αποτελεί άμεσο στόχο, αλλά και αυτόν το στόχο– ενταγμένο σε μια στρατηγική– θα το χαρακτηρίζαμε ενδιάμεσο σταθμό, σε μια στρατηγική που οδηγεί στην πολιτική ενοποίηση της Ευρώπης, με ομοσπονδιακό χαρακτήρα και βεβαίως, με απόλυτο σεβασμό στην εθνική ταυτότητα της κάθε χώρας, του κάθε έθνους που συμμετέχει.

Σήμερα εσείς της Κυβέρνησης έχοντας αποδεχθεί τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό με τρομακτική βέβαια καθυστέρηση και με τεράστιο εθνικό κόστος, προσδιορίζετε και εσείς την ΟΝΕ ως πρωταρχικό στόχο της πολιτικής σας. Στα λόγια, όμως, μόνο, γιατί είναι προφανές ότι στην πράξη αδυνατείτε να απαλλαγείτε από τον κακό σας εαυτό.

Έρχομαι σε ορισμένα επί μέρους ζητήματα.

Κριτήρια σύγκλισης. Είναι γνωστά και είναι γνωστή επίσης η υποχρέωση εκπλήρωσής τους για να συμμετάσχει οποιαδήποτε από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ΟΝΕ.

Πώς επιχειρείτε να τα προσεγγίσετε; Με τρεις τρόπους:

Ο πρώτος είναι με τη συναλλαγματική σας πολιτική, συναλλαγματική πολιτική όμως, η οποία εδώ και καιρό –και σας το έχουμε επισημάνει επανειλημμένα– έχει εξαντλήσει τα περιθώρια της παραγωγικής της αξιοποίησης. Αυτό φάνηκε με εναργέστατο τρόπο στην πρόσφατη νομισματική κρίση, όπου και πολύ έντονα ερωτηματικά σε σχέση με την εμπιστοσύνη προς το εθνικό νόμισμα εμφανίστηκαν και οδηγήθηκε άρδην η χώρα σε αύξηση επιτοκίων, που υπαγορεύθηκε από το γεγονός ότι η προηγούμενη μείωση δεν είχε γίνει βάσει των κανόνων της αγοράς, αλλά βάσει διοικητικών παρεμβάσεων υπαγορευμένων από πολιτική και μόνο σκοπιμότητα και βέβαια με τα γνωστά αρνητικά αποτελέσματα στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας.

Το δεύτερο μέσο πολιτικής που ακολουθείτε για να επιτύχετε, υποτίθεται, τα κριτήρια σύγκλισης, είναι η φορολογική πολιτική, γιατί δημοσιονομική πολιτική δεν κάνετε, μόνο φορολογική κάνετε. Το σκέλος του περιορισμού των δαπανών σας διαφεύγει και όπως θα επιχειρήσω να αποδείξω λίγο αργότερα, εκτιμώ πως σκοπίμως σας διαφεύγει.

Φορολογική πολιτική, λοιπόν. Χρόνο με το χρόνο διαρκώς και μεγαλύτερη φορολογική επιβάρυνση. Πρέπει να σας πω, κύριε Σημίτη, ότι δικαίως πλέον έχετε κερδίσει τον τίτλο του Πρωθυπουργού των φόρων, όταν στους είκοσι ένα μήνες της πρωθυπουργίας σας έχουν επιβληθεί σαράντα μία καινούριες επιβαρύνσεις, εκ των οποίων δεκατρείς έχουν προαναγγελθεί με τον προς συζήτηση τις επόμενες ημέρες στην Ολομέλεια προϋπολογισμό.

Όμως, το ζήτημα είναι το εξής: Αυτή η φορολογική πολιτική, εκτός του ότι είναι κοινωνικά άδικη, είναι και οικονομικά αντιπαραγωγική. Γιατί όλοι ομιλούν στον τόπο αυτόν περί επενδύσεων, όμως η εφαρμοζόμενη πολιτική εκδιώκει, αποτρέπει τις επενδυτικές δραστηριότητες. Είναι ακόμη άδικη, διότι επισήμως η Κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι δεν μπορεί να παράξει αξιοπисто φοροεισπρακτικό μηχανισμό και γι' αυτό καταφεύγει στα γνωστά τερτίπια των αντικειμενικών κριτηρίων και άλλα.

Είναι επίσης σημαντικό εδώ να τονισθεί ότι, παρ' ότι –υποτίθεται– τον Απρίλιο του '97 θα ήταν σε πλήρη λειτουργία η μηχανοργάνωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, καθυστερεί, και κατ' επίσημη εξαγγελία θα καθυστερήσει για άλλα δύο χρόνια, μέχρι να φτάσει στο ποθητό αποτέλεσμα.

Οφείλω επίσης να τονίσω, επειδή κάνατε έναν υπαινιγμό περί ψευδών, ότι εγώ το μεγαλύτερο ψεύδος που έχω ακούσει την τελευταία διετία είναι ο επαναλαμβανόμενος ισχυρισμός ότι δεν θα επιβληθούν νέοι φόροι και προεκλογικά και μετεκλογικά και στην πρόσφατη παρουσία σας στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Ο τρίτος τρόπος με τον οποίο επιχειρείτε να φτάσετε στην εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης είναι με λογιστικές αλχημείες, οι οποίες κάθε χρόνο εμφανίζονται και με ένα χρόνο υστέρηση αποδεικνύονται. Γιατί, βεβαίως, κάθε χρόνο τις αποκαλύπτουμε στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, τις διαψεύδετε και ένα χρόνο μετά, όταν έρχεται ο απολογισμός και φαίνονται τα πραγματοποιηθέντα στην οικονομική χρήση, αποδεικνύεται του λόγου το αληθές.

Πρόσφατα, στην τελευταία έκδοση του "Οικονομικού Ταχυδρόμου" υπήρχε στήλη, η οποία πράγματι συνιστάται να τη δούμε όλοι. Το 1995 η απόκλιση μεταξύ προϋπολογισμού και πραγματοποιήσεων ήταν διακόσια ογδόντα δισεκατομμύρια (280.000.000.000). Το 1996 ήταν τετρακόσια πενήντα δισεκατομμύρια (450.000.000.000). Για φέτος σας λέμε ότι επεικώς θα είναι εξακόσια δισεκατομμύρια (600.000.000.000). Άλλωστε κατάλογο που συναθροίζουν όλες αυτές τις αλχημίες στο ποσό αυτό, κατ' ελάχιστον, της απόκλισης έχουμε ήδη δώσει στη δημοσιότητα.

Τι σημαίνουν αυτά: Ότι έχοντας προ πολλού εγκαταλείψει το στόχο της πραγματικής σύγκλισης, ουσιαστικά αποτυγχάνετε να προωθήσετε ακόμα και τον ελάχιστο της ονομαστικής σύγκλισης.

Έρχομαι όμως στο κυρίως θέμα, που είναι η πραγματική σύγκλιση, γιατί αυτή θα έπρεπε να επιδιώκουμε και αυτή εξακολουθεί να μας διαφεύγει, αφού εμείς πιστεύουμε και το αποδεικνύουν όλοι οι δείκτες, κατά τη δική μας άποψη, εξακολουθούμε να βρισκόμαστε ως χώρα σε πορεία απόκλισης.

Να πάρουμε λοιπόν ένα σημαντικό κριτήριο, που είναι η αύξηση του εθνικού εισοδήματος.

Κατ' αρχήν θυμίζω ότι επί μία ολόκληρη δεκαπενταετία –η δεκαπενταετία της παρακμής– κατά μέσο όρο η χώρα αύξανε το εθνικό της εισόδημα ετησίως με ρυθμό χαμηλότερο του μισού του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Δεύτερον, πρέπει να σας θυμίσω ότι οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης του εθνικού εισοδήματος δεν θα ήταν ούτε καινοτομία στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, αλλά ούτε και πρωτάκουστο για την ελληνική, τουλάχιστον μεταπολεμική, διαδρομή.

Σήμερα η Ιρλανδία, μια χώρα η οποία από πλευράς οικονομικών δεικτών και μεγεθών παρουσιάζει και αρκετές ομοιότητες με τη δική μας, αυξάνεται το χρόνο με ποσοστό περίπου 8% και αποτελεί το σύγχρονο οικονομικό θαύμα, έχοντας προ πολλού ξεπεράσει τις ελληνικές επιδόσεις σε όλους τους τομείς.

Και είναι γνωστό ότι η ελληνική οικονομία στις τρεις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες αναπτυσσόταν με ανάλογους ρυθμούς, παρά τα όποια πολιτικά προβλήματα, αναστατώσεις ή και ανωμαλίες.

Τρίτο στοιχείο σε σχέση με το εθνικό εισόδημα. Επικαλείται η Κυβέρνηση αυξημένο δείκτη της οικονομικής δραστηριότητας –και σας το έχουμε πει και άλλη φορά, οφείλω να το επαναλάβω– οφείλεται μόνο και μόνο στην έστω και ελλιπή απορρόφηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και την συνακόλουθη αυξημένη σχετικά κατασκευαστική δραστηριότητα. Και το αποδεικνύουμε. Βιομηχανική παραγωγή; Στάσιμη. Τουρισμός; Δύο χρόνια τραγικά, φέτος αύξηση στις διανυκτερεύσεις, προβλεπόμενη στασιμότητα όμως στις εισροές συναλλάγματος. Νέες τεχνολογίες; Η Ελλάδα είναι η χώρα με την κατά κεφαλή μικρότερη επένδυση στον τομέα αυτόν και βεβαίως με τον κατά κεφαλή μικρότερο αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών. Βεβαίως τα αγροτικά τα γνωρίζουν όλοι οι Έλληνες, προφανώς εκτός υμών και του αρμοδίου Υπουργού.

Στο σημείο όμως αυτό οφείλω να σταθώ λίγο περισσότερο και θα το κάνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι εμφανίζεται μια πρωτόγνωρη αδιαφορία για τον αγροτικό πληθυσμό της χώρας και όχι μόνο για λόγους ανθρωπιστικούς, αλλά διότι για πρώτη φορά παρουσιάζονται εμφανέστατα δείγματα κινδύνου ερήμωσης της ελληνικής επαρχίας και βέβαια συνακόλουθως τρομακτικών εκρηκτικών κοινωνικών προβλημάτων που εγκυμονούνται, αν αυτή η εξαιρετικά δυσμενής προοπτική επαληθευθεί.

Στη δεκαετία του '80, με την πλήρη και ισότιμη ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση δόθηκε μια χρυσή ευκαιρία για την αυξανόμενη ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας. Το κόστος των χαμένων ευκαιριών ήταν εξαιρετικά υψηλό, αφού δεν αξιοποιήθηκαν οι δυνατότητες αλλαγής των δομών και της παραγωγής της γεωργίας με την αύξηση των επενδύσεων που θα συνέβαλαν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την ανάλογη σταθερή αύξηση του αγροτικού εισοδήματος, αφού δεν πραγματοποιήθηκε στην ουσία κανένα μεγάλο αγροτικό έργο.

Σήμερα βεβαίως η κατάσταση είναι δυσκολότερη, διότι αφ' ενός μεν έχουμε νομοτελειακά πια τη φιλελευθεροποίηση των παγκοσμίων αγορών, λόγω GATT, αλλά και της πιο περιοριστικής Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Αλλά αφού δεν αξιοποιήσαμε τα χρόνια που έπρεπε, τις χρυσές ευκαιρίες κυρίως τις παρεχόμενες από τους κοινοτικούς πόρους, σήμερα αντιμετωπίζουμε αυξημένη δυσκολία λόγω των διεθνών εξελίξεων. Όμως, και με τα σημερινά δεδομένα είναι αποκαρδιωτική η παραμέληση του αγροτικού τομέα από τη σημερινή Κυβέρνηση.

Το 1982 υπήρξε μια ιστορική συμφωνία αναμόρφωσης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Στα πλαίσια αυτής είχε επιτευχθεί τότε η ανάληψη της υποχρέωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για ανάλογη μεταχείριση των οπωροκηπευτικών και

γενικότερα των μεσογειακών προϊόντων με εκείνη των προϊόντων της αναμόρφωσης του 1992 για σιτηρά και κτηνοτροφικά. Και επίσης η αύξηση της ποσότητας του αγελαδινού γάλακτος κατά εκατό χιλιάδες τόνους. Και τούτο παρά το γεγονός ότι η γενική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατέτεινε προς τη μείωση των ποσοστώςσεων.

Οι κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. από το 1994 μέχρι σήμερα απώλεσαν όλες αυτές τις ευκαιρίες που τους προσφέρθηκαν από την αναμόρφωση του 1992. Και δεν κατάφεραν να αξιοποιήσουν τα κεκτημένα. Ενδεικτικά αναφέρω τις δύο παραπάνω περιπτώσεις. Άλλωστε, στο ρόλο της η Κυβέρνηση περιορίστηκε απλώς σε καταγγελτικούς λόγους εκ των υστέρων, προσπαθώντας να ανατρέψει αποφάσεις που λήφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτσι είναι γνωστά τα αρνητικά αποτελέσματα της νέας κοινής οργάνωσης αγορών των οπωροκηπευτικών που ψήφισε η Κυβέρνηση, όπως βιώνονται σήμερα από τους εσπεριδοκαλλιεργητές και μάλιστα χωρίς κανένα αντιστάθμισμα και παρά την προαναφερθείσα ανάληψη υποχρέωσης της επιτροπής του 1992.

Παράλληλα, σε ό,τι αφορά τις ποσοστώςσεις του γάλακτος, η ανικανότητα της Κυβέρνησης ξεκινά από την καθυστέρηση επί δύο ολόκληρα χρόνια να οριστικοποιήσει την αύξηση των εκατό χιλιάδων τόνων που είχε επιτευχθεί το 1992 και συνεχίζεται με την ανικανότητά της να εκμεταλλευθεί ευκαιρίες για νέα αύξηση.

Εκτός από αυτά, χαρακτηριστικές είναι οι ολιγωρίες και τα σφάλματα που οδήγησαν στις εξής αποτυχίες: Στο νέο τρόπο απολογισμού της προκαταβολής της επιδότησης του βάμβακος που μειώνεται έτσι τουλάχιστον κατά 15% και στην πρόσφατη δραστηκή μείωση των δικαιωμάτων καλλιέργειας σκληρού σίτου για τη χώρα μας, ενώ αντιστοίχως για την Ισπανία και την Πορτογαλία, αυξήθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τα χρόνια που έρχονται –και αυτό πρέπει να μας προβληματίσει όλους– η θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι η εμφάνιση και η συνέχιση της αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ώστε η ευρωπαϊκή γεωργία να αποκτήσει μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα και να αυξηθεί η πρόσβαση των ευρωπαϊκών προϊόντων στη διεθνή αγορά. Είναι ιδιαίτερος σημαντικό αυτό για την Ελλάδα, αφού η χώρα μας, με 4% περίπου της αγροτικής παραγωγής στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, εισπράττει το 7% περίπου του συνολικού αγροτικού προϋπολογισμού, χάρη των εξαιρετικών διαπραγματεύσεων της προενταξιακής περιόδου, αλλά και της επιτυχούς διαπραγμάτευσης κατά την αναθεώρηση του 1992.

Το πρώτο ζήτημα που τίθεται για μας είναι η διατήρηση του προϋπολογισμού και του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της γεωργίας για τους δεκαπέντε τουλάχιστον στα σημερινά επίπεδα. Και το δεύτερο ζήτημα είναι η διατήρηση των κεκτημένων της χώρας στα πλαίσια της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Και στα δύο αυτά ζητούμενα η ακολουθούμενη μέχρι σήμερα πολιτική δημιουργεί ιδιαίτερες ανησυχίες για την τύχη των προϊόντων και βεβαίως για τις επακόλουθες επιπτώσεις στο αγροτικό εισόδημα, αφού η διαπραγματευτική στάση έως τώρα, η ακολουθούμενη από την Κυβέρνηση, είναι στην καλύτερη περίπτωση μόνο αμυντική.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έρχομαι όμως σε ένα άλλο κριτήριο της πραγματικής εικόνας της οικονομίας: Ανταγωνιστικότητα. Η εξαγωγική ροπή έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια κατά 15%. Και το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών, παρά τις εισροές από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βρίσκεται σε ανησυχητική τροχιά. Επισημαίνω ότι το 1995 ήταν στο ύψος των δύο δισεκατομμυρίων οκτακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (2.850.000.000) δολαρίων, το 1996 στο ύψος των τεσσάρων δισεκατομμυρίων πεντακοσίων πενήντα εκατομμυρίων (4.550.000.000) δολαρίων περίπου και φέτος υπολογίζεται ότι θα ξεπεράσει ίσως και τα έξι δισεκατομμύρια (6.000.000.000) δολάρια, που σημαίνει ότι θα ξεπεράσει το κρίσιμο όριο του 4% επί του εθνικού εισοδήματος. Και ακόμα, όπως παρατηρεί το έγκυρο WORLD ECONOMIC FORUM, η θέση από πλευράς

ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας κατακύλησε μέσα σε μία χρονιά, από το 1996 που βρισκόμασταν στην τριακοστή ένατη θέση, στην τεσσαρακοστή όγδοη το 1997.

Και έρχομαι σε ένα άλλο κεφάλαιο: Επενδύσεις. Στο διεθνές περιβάλλον, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα λαμβάνει χώρα οργασμός επενδύσεων. Δειγματοληπτικά σας αναφέρω: Η PEPSICO ανακοινώνει επενδύσεις ύψους εκατόν είκοσι δισεκατομμυρίων (120.000.000.000) δραχμών στην Πολωνία. Η FIAT εκατόν εξήντα δισεκατομμυρίων (160.000.000.000) δραχμών πάλι στην Πολωνία. Η GENERAL ELECTRIC εκατόν σαράντα δισεκατομμυρίων (140.000.000.000) δραχμών στην Ουγγαρία. Η VOLKSWAGEN εκατό δισεκατομμυρίων (100.000.000.000) δραχμών στην Τσεχία κ.ο.κ. Οι μόνες σοβαρές ξένες επενδύσεις που έγιναν στην Ελλάδα στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετιας ήταν οι επενδύσεις με την απελευθέρωση της κινητής τηλεφωνίας και η επένδυση από την πώληση των μετοχών για την τσιμεντοβιομηχανία ΗΡΑΚΛΗΣ.

Στο σύνολο του κόσμου πραγματοποιείται οργασμός επενδύσεων. Το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων από πλευράς ξένων επενδύσεων θα ξεπεράσει τα διακόσια εβδομήντα τρισεκατομμύρια (270.000.000.000.000) δραχμές τη διετία αυτή, 1996–1997. Και εδώ, τα μόνα φαινόμενα που έχουμε, είναι φαινόμενα αποσπένδυσης και αποβιομηχάνισης.

Έρχομαι όμως σε ένα άλλο κεφάλαιο, που και αυτό το θεωρώ εξαιρετικά σημαντικό δείκτη και για την ιστορία της προγραμματικής σύγκλισης αλλά και για την πορεία μας προς την Ο.Ν.Ε. Και αυτό είναι το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ**.)

Η εικόνα σε αυτό, παρά τις προσπάθειες εξωραϊσμού που καταβάλλονται, είναι τραγική.

Να θυμίσω ότι ενώ έχουν παρέλθει τα 2/3 του διαθέσιμου χρόνου για το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, μέχρι στιγμής έχει απορροφηθεί μόνο το 1/3 των διαθέσιμων πόρων.

Πέραν όμως αυτού, το οποίο έχουμε καταγγείλει επανειλημμένα και δεν χρήζει διεξοδικής ανάλυσης, εκεί που θέλω να σταθώ επ' ολίγον είναι στο ζήτημα της αίτησης αναθεώρησής του, όπως υπεβλήθη από την Κυβέρνηση.

Η αλήθεια για την αναθεώρηση είναι ότι επειδή η Κυβέρνηση έχει από τη μία προβλήματα εσόδων στον προϋπολογισμό και από την άλλη κακές απορροφήσεις στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, προσπαθεί να κάνει μια λογιστική αναθεώρηση και όχι αναθεώρηση ουσίας. Στόχος είναι να γεμίσει τα κρατικά ταμεία, να εμφανίσει καλύτερες απορροφήσεις και όχι να λύσει τα προβλήματα εφαρμογής. Έτσι όμως χάνεται η ουσία της κοινοτικής χρηματοδότησης που είναι ο πραγματικός εκσυγχρονισμός της διαρθρωτικής υποδομής της χώρας. Και πολλά εθνικής σημασίας έργα μένουν ημιτελή ή παραπέμπονται στις καλές νδες.

Έχει σημασία εδώ να τονίσω ότι οι μεταφορές πιστώσεων που προτείνει η Ελλάδα είναι τετραπλάσιες από αυτές που προτείνει η Πορτογαλία και εξαπλάσιες από αυτές που προτείνει η Ιρλανδία, που σημαίνει ότι η εικόνα που δίνουμε για μία ακόμη φορά, δεν είναι εικόνα σοβαρότητας.

Επίσης είναι χαρακτηριστικό ότι μεταξύ των προτάσεων για την αναθεώρηση ήταν η περικοπή εκατό δισεκατομμυρίων (100.000.000.000) δραχμών από την Εγνατία και η περικοπή του 63% του προϋπολογισμού για το Μετρό Θεσσαλονίκης. Το ένα έργο ύψιστης εθνικής σημασίας, ίσως το σημαντικότερο έργο, και το δεύτερο ένα έργο που η αναποτελεσματικότητα της ελληνικής πολιτείας φαίνεται με τον εναργέστερο τρόπο, αφού μία δεκαετία τώρα παραπέμπεται συνέχεια προς το μέλλον.

Κοινοτικό Ταμείο: Στα πλαίσια της αναθεώρησης προτάθηκε αρχικά από την Κυβέρνηση η περικοπή εκατόν τριάντα δισεκατομμυρίων (130.000.000.000) δραχμών από τα κονδύλια για την αντιμετώπιση της ανεργίας και την προώθηση της απασχόλησης, που αποτελούν μεγάλες προτεραιότητες της ευρωπαϊκής πολιτικής.

Σημειώνεται ότι πριν από λίγες μέρες διοργανώθηκε η

γνωστή συνδιάσκεψη κορυφής στο Λουξεμβούργο για το θέμα της ανεργίας και η ελληνική Κυβέρνηση, που θεωρεί εαυτήν κοινωνικά ευαίσθητη, ζήτησε αυτήν την εντυπωσιακή περικοπή των πόρων του Κοινοτικού Ταμείου, την οποία βέβαια εκ των υστέρων έσπευσε να καταπιεί.

Το πρόβλημα με τα κοινωνικά προγράμματα είναι ότι η Κυβέρνηση δεν έχει δημιουργήσει τις κατάλληλες δομές για την απορρόφηση όλων αυτών των πιστώσεων, κυρίως δε, τις δομές για τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, όπου γνωστό είναι το σκάνδαλο που έχει προκύψει τα τελευταία χρόνια.

Η επιτροπή είχε ζητήσει τη δημιουργία τριακοσίων πενήντα κέντρων και εδόθηκαν τελικά άδειες για εννιακόσια. Σε έλεγχο στελεχών της επιτροπής, είχαν βρεθεί τα πέντε, από τα επτά που αντιπροσωπευτικά ελέγχθηκαν, अपαράδεκτα. Το ένα γιατί ήταν γιατί, το άλλο επειδή ήταν εντελώς απύταρκο και το τρίτο διότι ήταν κέντρο νυκτερινής διασκέδασης.

Παιδεία: Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό του δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης η Ελλάδα επρόκειτο να χρηματοδοτηθεί με τετρακόσια σαράντα δισεκατομμύρια (440.000.000.000) δραχμές για την προώθηση προγραμμάτων με σκοπό την ενίσχυση υλικοτεχνικής υποδομής, τη δημιουργία δικτύου βιβλιοθηκών, την υποστήριξη των μεταπτυχιακών σπουδών και της πληροφορικής στα σχολεία.

Το Υπουργείο Παιδείας τα θαλάσσωσε, με αποτέλεσμα η απορροφητικότητα των κοινοτικών κονδυλίων να κινείται σήμερα, μετά από μεγάλη πίεση της Κομισιόν, γύρω στο 25%.

Κτηματολόγιο: Ένα πολυδιαφημισμένο έργο για το οποίο παίρνουμε πενήντα δύο δισεκατομμύρια (52.000.000.000) δραχμές. Μέχρι σήμερα προχωρά απελπιστικά αργά, με αποτέλεσμα να έχουν διατεθεί κάποια δισεκατομμύρια για να κτηματογραφηθούν τελικά μόνο μερικά χωριά. Η Κυβέρνηση στην αρχική της πρόταση για την αναθεώρηση πρότεινε να περικοπούν τριάντα δισεκατομμύρια (30.000.000.000) από τα πενήντα δύο δισεκατομμύρια (52.000.000.000), για να περιορίσει τελικά το ποσό στα δέκα δισεκατομμύρια (10.000.000.000).

Είναι αντιληπτό ότι για διάφορους λόγους η Κυβέρνηση προσπαθεί να επιταχύνει τις απορροφήσεις. Δεν μπορεί όμως αυτό να γίνεται στη λογική του "πονάει δόντι, κόβει κεφάλι", διότι η λύση δεν μπορεί να είναι λογιστικές μεταφορές πιστώσεων και εγκατάλειψη των έργων στη μέση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ειδικά η εικόνα από τη διαχείριση του δεύτερου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αποτελεί τρανταχτή απόδειξη ανεπάρκειας και ανικανότητας. Όσο αυστηρό και αν ηχεί αυτό, είναι πράγματι τέτοια απόδειξη. Και είναι απόδειξη ότι αποτύχατε να αξιοποιήσετε μια πολύ μεγάλη ευκαιρία για την Ελλάδα, που της παρείχε το δεύτερο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, ίσως μοναδική ευκαιρία για τον τόπο μας.

Επανελημμένα σας έχουμε πει και σ'αυτήν την Αίθουσα και αλλού τι θα έπρεπε να γίνει, τι σας προτείνουμε εμείς, τι οφείλατε να κάνετε, τι οφείλετε ακόμα και τώρα να κάνετε. Δεν είναι η ώρα να το αναπτύξω διά μακρόν γιατί το έχω κάνει επανελημμένα.

Επιγραμματικά όμως οφείλω να τονίσω πάλι ότι οι προτεραιότητες πρέπει να είναι: Πρώτον, στην ουσιαστική περιστολή της δημόσιας σπατάλης. Ακόμα και σήμερα εξακολουθεί να υπάρχει δημόσια σπατάλη, που παρουσιάζεται στην πολιτική των προσλήψεων. Παρά τις όποιες διαβεβαιώσεις, παρά τις νομοθετικές παρεμβάσεις, εξακολουθεί να αυξάνεται ο συνολικός αριθμός των απασχολούμενων στο δημόσιο, στις δαπάνες μισθοδοσίας, διότι κάθε χρόνο εξαγγέλλεται περιοριστική εισοδηματική πολιτική, την οποία όμως ανατρέπετε για το δημόσιο τομέα, ειδικά από το 1996 που ήταν και προεκλογική χρονιά και μάλιστα κατά τρόπο υπερβολικό.

Είναι επίσης σημαντικό το κονδύλιο που προβλέπεται για τις κρατικές προμήθειες, για το οποίο όμως δεν έχετε ακόμα υιοθετήσει την απλή συνταγή του προϋπολογισμού μηδενικής βάσης, ώστε επιτέλους να δούμε ποιες από τις δαπάνες αυτές χρειάζονται και ποιες όχι. Και βεβαίως είναι γνωστά τα σκανδαλώδη από τη μία, με το χάρισμα των χρεών στους

αγροτικούς συνεταιρισμούς και βεβαίως από την άλλη, το γνωστό και επανελημμένο ειπωθέν, τεράστιο αφανές χρέος, το οποίο έχει δημιουργηθεί και ξεπερνάει στην τριετία μέσα τα πέντε δισεκατομμύρια δραχμές και περιλαμβάνει τις αστικές συγκοινωνίες της Αθήνας με τα οκτακόσια περίπου δισεκατομμύρια φόρτωμα στην πλάτη του Έλληνα φορολογούμενου, τα επτακόσια και πλέον δισεκατομμύρια της Ολυμπιακής κ.ο.κ.

Το δεύτερο που πρέπει να κάνουμε είναι πολιτική αποκρατικοποιήσεων. Εξακολουθείτε να κρατάτε τον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, μία αμαρτωλή ιστορία που διαχρονικά έχει στοιχίσει στους Έλληνες πάνω από ένα τρισεκατομμύριο δραχμές και βεβαίως, μέσα απ'αυτόν και ορισμένες ακόμα προβληματικές που από καιρό θα έπρεπε να έχουν ή πουληθεί ή κλείσει. Το ίδιο ισχύει για την τεράστια παρουσία του δημόσιου τομέα στο χώρο του τραπεζικού συστήματος, με τις στρεβλώσεις που αυτό προκαλεί, ενώ θα έπρεπε να έχει ήδη από καιρού προωθηθεί πολιτική αποκρατικοποιήσεων στον τραπεζικό κυρίως τομέα, όπου η εμφανέστατη απόδειξη της αποτυχίας σας είναι ότι δεν μπορείτε να αποκρατικοποιήσετε ούτε τη μικρότερη των κρατικών τραπεζών, την Τράπεζα Κρήτης.

Ευρεία διοικητική μεταρρύθμιση με την εισαγωγή κριτηρίων που θα έσπρωναν προς τα πάνω την απόδοση και την παραγωγικότητα, σε σχέση με τις καθυστερήσεις, τις ολιγωρίες, τη χαμηλή απόδοση που ισχύει σήμερα, την αναμόρφωση του φορολογικού συστήματος, η οποία βέβαια προϋποθέτει ότι θα έχετε συμμαζέψει τις δαπάνες και τη σπατάλη. Αναμόρφωση που θα έπρεπε να κατατείνει απ' ενός στην απλοποίηση και απ' ετέρου στη σταδιακή, διαχρονική μείωση των φορολογικών συντελεστών και της φορολογικής επιβάρυνσης και βέβαια, σε μία ουσιαστική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, η οποία θα κατέτεινε στην αξιοποίηση της γνώσης και της πληροφόρησης, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και του ανθρώπινου δυναμικού, αλλά μεταρρύθμιση, κύριε Πρωθυπουργέ, η οποία θα στηριζόταν σε μία σειρά από καινοτομίες, είτε αυτό λέγεται ίδρυση και λειτουργία μη κρατικών ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είτε αυτό λέγεται πραγματική οικονομική και διοικητική αυτοτέλεια των πανεπιστημίων είτε αυτό λέγεται αξιολόγηση της δραστηριότητας και των ιδρυμάτων και των διδασκόντων κ.ο.κ., που θα συνιστούσαν μία πραγματική καινοτομία, σε αντιδιαστολή με τις επιχειρούμενες όλα αυτά τα χρόνια, δυστυχώς ακόμα και τώρα, προχειρότητες, που μόνο αναστάτωση δημιουργούν σ'αυτόν τον κρίσιμο τομέα.

Έχει αποδειχθεί όμως ότι αυτού του είδους τις τομές δεν μπορείτε να τις κάνετε, ακόμα και αν- όπως ενίοτε δειλά αφήνετε με τα λόγια σας να διαφανεί- θέλατε. Και δεν μπορείτε να τις κάνετε για το γνωστό και χιλιοειπωμένο λόγο, τον οποίο σήμερα τον έχει κατανοήσει περίπου το σύνολο του ελληνικού λαού, διότι έχετε κομματικές δουλειές. Διότι ο κομματικός στρατός, τον οποίο εκθρέψατε όλα αυτά τα χρόνια και ο οποίος εξακολουθεί να συντηρεί τη συγκεκριμένη κυβερνητική παράταξη, δεν μπορεί να συναινέσει, ούτε να δεχθεί τέτοιου είδους καινοτομίες, που θα έρχονταν σε ευθεία αντίθεση με τα χθεσινά, τα σημερινά και τα μελλοντικά τους συμφέροντα.

Με άλλα λόγια, αυτή η Κυβέρνηση είτε το θέλετε είτε όχι είναι κυβέρνηση υπό καθεστώς ομηρίας.

Σας θυμίζω και κάτι ακόμα, που πριν από λίγες μέρες το κατήγγειλα και δεν πήρα απάντηση. Στα εκατόν ογδόντα ένα μέλη της Κεντρικής σας Επιτροπής, κύριε Σημίτη, τα εκατόν σαράντα επτά είναι κρατικοδίαιτοι. Και αυτό δεν είναι δική μου πληροφορία. Το δημοσίευσε τον Ιούνιο του 1996 φιλοκυβερνητική εφημερίδα, που αποδεικνύει του λόγου το αληθές με τον εναργέστερο τρόπο.

Έρχομαι, όμως, σε ένα άλλο κεφάλαιο...

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών):** Κρατικοδίαιτοι οι Βουλευτές! Τέλος πάντων.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Σας είναι ενοχλητικό κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να τα ακούτε αυτά. Είναι αλήθεια.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Παρακαλώ!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Αλλά μου είναι και εμένα υποχρεωτικό να σας πω ότι...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Σας παρακαλώ!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Επαναλαμβάνω, σας είναι ενοχλητικό να το ακούτε αυτό.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Παρακαλώ! Γιατί ενοχλείστε; Δικαιούται ή δεν δικαιούται να πει τις απόψεις του ελεύθερα ο κύριος Πρόεδρος;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Μπορώ να ολοκληρώσω;

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν.Κρητικός):** Σας παρακαλώ!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Αντιλαμβάνεστε πολύ καλά τι σας λέω.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΛΕΣΙΟΣ:** Εβδομήντα Βουλευτές...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Αφήστε τα περί Βουλευτών. Βουλευτές έχουμε και εμείς στην Κεντρική μας Επιτροπή.

Αντιλαμβάνεστε πάρα πολύ καλά τι σας λέω. Αντιλαμβάνομαι επίσης και εγώ ότι σας είναι ενοχλητικό. Αλλά οφείλετε και εσείς κάποτε να αντιληφθείτε ότι η χώρα αυτή για να πάει μπροστά θα πρέπει να δεχθεί, να υιοθετήσει και να πρωταγωνιστήσει –γιατί έχει καθυστερήσει ιδιαίτερα– στο να κάνει κάποιες ριζικές τομές στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και αν δεχόμαστε και πρέπει να το δεχθούμε, ότι ο μεγάλος ασθενής είναι το κράτος, η έκτασή του, ο ρόλος του, η αντιπαραγωγικότητά του, εκεί θα πρέπει να γίνουν αυτές οι βαθιές τομές, τις οποίες είναι προφανές ότι η σημερινή Κυβέρνηση δεν μπορεί να προωθήσει, προφανέστατα, κατά την άποψη τη δική μας τουλάχιστον, για τους λόγους που σας προανέφερα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ.**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**.)

Έρχομαι σε ένα άλλο ζήτημα, μια και μιλάμε για το κράτος, στο ζήτημα της διαφάνειας. Θέλω να αναφέρω δύο παραδείγματα:

Το ένα παράδειγμα είναι ο τρόπος της ανάθεσης των δημοσίων έργων και των μελετών. Είναι σκανδαλώδης και καταγγέλλεται πανταχόθεν σήμερα. Παρ'όλα αυτά η Κυβέρνηση, παρά τις υποτιθέμενες συζητήσεις για ένα καινούριο σύστημα υιοθέτησης για την ανάθεση αυτών των έργων, μέχρι στιγμής δεν το προωθεί. Φθάσαμε στο σημείο να βλέπουμε τον τεσσαροκοστό, ή και ακόμη πιο χαμηλά, μειοδότη να παίρνει έργα. Και αυτά επί τρία ολόκληρα χρόνια.

Το δεύτερο, το οποίο έχει και μία εξαιρετική επικαιρότητα, είναι οι προγραμματικές συμφωνίες. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι προγραμματικές συμφωνίες στο συνολικό τους ύψος ξεπερνούν κατά πολύ το ένα τρισεκατομμύριο (1.000.000.000.000) δραχμές. Προγραμματικές συμφωνίες για τις οποίες υπήρχε μία ολόκληρη τριετία να προωθούν και να συναφθούν. Στη μεγάλη τους πλειοψηφία έχουν αφεθεί για να ανατεθούν στις ελάχιστες μέρες που μένουν από τώρα μέχρι την καταληκτική προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου του 1997. Όσο καλοπροαίρετος και αν είναι κάποιος, όσο και αν θέλει να αποφεύγει πονηρές σκέψεις και ερωτηματικά διαφάνειας, είναι δυνατόν, όταν αφήνονται να περάσουν τρία ολόκληρα χρόνια και μένουν τέτοια θέματα προς εκτέλεση σε λιγότερο από τρεις βδομάδες, να μην εγείρονται τέτοια σοβαρότατα ερωτηματικά;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με άλλα λόγια αυτά σημαίνουν αποτυχία, σημαίνουν αναποτελεσματικότητα, σημαίνουν ότι χάσατε δεκαπέντε κρίσιμους μήνες, τους καλύτερους μήνες που έχει η εκάστοτε κυβέρνηση μετά από την ανάθεση

σ'αυτήν της λαϊκής εντολής. Και όλα αυτά αντικατροπτίζονται αφ'ενός μεν στην αδυναμία να προωθηθούν οι στόχοι προς την ευρωπαϊκή σύγκληση και αφ'ετέρου στο όλο και περισσότερο αποκαλυπτόμενο πρόσωπο της κοινωνικής σκληρότητας που έχετε.

Έρχομαι τώρα στις προοπτικές της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Πρώτα απ' όλα είναι σαφές, και το είπατε και εσείς, κύριε Σημίτη, για μία ακόμα φορά σήμερα, ότι έχει χαθεί προ πολλού το τρένο της πρώτης ταχύτητας. Το ότι το λέτε και σήμερα και το έχετε πει και άλλη φορά, δεν σημαίνει ότι δεν έχετε ευθύνες γι' αυτό. Ποιος φταίει που η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα, που χωρίς τη θέλησή της δεν θα μπορεί να συμμετάσχει στην πρώτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)  
Και εδώ θα ήθελα να επισημάνω επί τροχάδην τρεις σοβαρότατες συνέπειες που έχει και θα έχει αυτό.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Σας παρακαλώ ησυχία!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Πρώτον, πολιτικές συνέπειες από τη μη παρουσία μας, τη μη συμμετοχή μας στην πρώτη ομάδα κρατών.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ:** Δηλαδή η Ελλάδα του 1993...

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, είπα ησυχία, δεν είπα να διακόψετε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Η Ελλάδα θα αποκλειστεί από το υπό σύσταση άτυπο Συμβούλιο Συντονισμού για το ΕΥΡΩ, καθώς και από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Στη καλύτερη περίπτωση θα έχει ρόλο παρατηρητή. Στο Συμβούλιο Συντονισμού για το ΕΥΡΩ θα λαμβάνονται οι σημαντικότερες πολιτικές αποφάσεις συντονισμού, της μακροοικονομικής πολιτικής στην Ευρώπη, οι οποίες θα έρχονται απλώς για επικύρωση στο ECOFIN. Ο αποκλεισμός της Ελλάδας από το Συμβούλιο αυτό, αλλά και από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σηματοδοτεί την περαιτέρω μείωση της πολιτικής μας επιρροής στα τεκταινόμενα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεύτερον, σοβαρότατες οικονομικές συνέπειες. Με την επικύρωση του αποκλεισμού της Ελλάδας από την πρώτη ομάδα χωρών που θα συγκροτήσουν το ΕΥΡΩ, οι κερδοσκοπικές πιέσεις θα είναι εντονότερες και τα επιτόκια θα είναι εξ ανάγκης και υψηλότερα και πιο ευμετάβλητα. Αυτό είναι μία σοβαρή οικονομική συνέπεια, αλλά θα υπονομεύσει και τις μελλοντικές προοπτικές συμμετοχής μας.

Υψηλότερα και πιο ευμετάβλητα επιτόκια οδηγούν σε περιορισμό των αναπτυξιακών προοπτικών της οικονομίας, σε καθεστώς αβεβαιότητας και σε μεγαλύτερες δυσχέρειες περιορισμού των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, καθώς το 1/3 των δημοσίων δαπανών είναι δαπάνες για τόκους.

Και τέλος θα υπάρξουν και δυσμενείς εθνικές συνέπειες από την απομόνωση αυτή. Είναι σχεδόν βέβαιο ότι η περιθωριοποίησή μας στον οικονομικό τομέα θα έχει επιπτώσεις για τη γενικότερη διαπραγματευτική μας θέση στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, η αποδοχή της καθυστερημένης αίτησής μας για ένταξη το 2001 ή όπως είπατε σήμερα το 2002, καθώς θα είμαστε για μία ακόμα φορά απομονωμένοι, θα συνδεθεί πιθανώς από τους εταίρους μας με τη στάση μας με άλλα θέματα εθνικώς ευαίσθητα.

Το δεύτερο σημείο που θα ήθελα να τονίσω εδώ: Ακόμη και η προοπτική που περιγράφετε της καθυστερημένης εισδοχής μας στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, επιτρέψτε μου να σας πω, κύριε Σημίτη, είναι εξαιρετικά επισφαλής. Γιατί στηρίζεται σε παραδοχές ή υποθέσεις εργασίας που καθημερινά από τα πράγματα ανατρέπονται. Όση καλή διάθεση να έχει κανείς και τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την προοπτική της συμμετοχής της χώρας στην ΟΝΕ, υπάρχει απεριόριστη καλή διάθεση από όλες τις πλευρές και σίγουρα από ένα κόμμα, που είναι κατ'εξοχήν υπέρ του ευρωπαϊκού προσανατολισμού.

Όταν όμως βλέπουμε οι μεν προϋπολογισμοί σας να πέφτουν έξω, τα κριτήρια σύγκλισης έστω και σε ονομαστικό επίπεδο να μην επιτυγχάνονται, με όλους τους δείκτες της πραγματικής κατάστασης της οικονομίας να βρίσκονται σε ανησυχητική πορεία όλο και μεγαλύτερης απόκλισης, πώς θέλετε να πιστέψετε κανείς εχέφρων ότι οι παραδοχές που κάνετε έστω και για την καθυστερημένη εισδοχή μας, θα αποβούν αληθείς;

Το τρίτο, το οποίο θα ήθελα να τονίσω, είναι ότι πέρα και πάνω από τους εξωραϊσμούς που επιχειρούνται, θα πρέπει να μας προβληματίσει η εξής υπόθεση: Βεβαίως είναι πρωταρχικός στόχος η συμμετοχή στην ΟΝΕ. Αλλά έχει και πολύ μεγάλη σημασία να ξέρουμε τι Ελλάδα θα βάλουμε στην ΟΝΕ. Γιατί η δική μου άποψη είναι –και σας την έχω πει επανειλημμένως– πως με τον τρόπο που επιχειρείται η ονομαστική σύγκλιση, δεν είναι επιτεύξιμη. Αλλά και αν ακόμη κάνουμε μία υπόθεση εργασίας και πούμε ότι θα ήταν επιτεύξιμη η ονομαστική και μόνο σύγκλιση, αντιλαμβάνεσθε ότι η ελληνική οικονομία και κοινωνία θα βρεθεί αντιμέτωπη με ένα εξαιρετικά ισχυρό σοκ. Υστερώντας σε όλους τους τομείς, έχοντας διαχρονικά αποκλίνει με πολύ χαμηλή ανταγωνιστικότητα, θα είναι ένα πολύ ισχυρό σοκ για την ελληνική κοινωνία, μια κοινωνία η οποία θα έχει υποβληθεί σε μακρά σειρά ετών σε θυσίες, σε πίεση εισοδήματος, σε υψηλό ποσοστό ανεργίας και σε διευρυνόμενες κατηγορίες νεοπτύχων. Αυτό σημαίνει ότι πίσω από τον υποτιθέμενο στόχο της ευρωπαϊκής πορείας δεν μπορεί να κρύβετε λάθη, παραλείψεις και ενοχές με την εφαρμοζόμενη οικονομική πολιτική, γιατί αυτό διακυβεύει και κάτι ακόμη. Δημιουργεί ερωτηματικά σε όλα τα μεγαλύτερα τμήματα της κοινής γνώμης για την αξία της ίδιας της ευρωπαϊκής πορείας, ενώ δεν θα έπρεπε να είναι έτσι. Οι όποιες αναγκαίες θυσίες, επιβάλλονται σήμερα από κακούς χειρισμούς και κακές επιλογές που κάνετε όλα αυτά τα χρόνια.

Το να νοικοκυρέψουμε, να εξυγιάνουμε τις δημοσιονομικές μας ανισορροπίες, δεν είναι κάτι που το κάνουμε μόνο επειδή το επιβάλλει η προοπτική της σύγκλισης. Είναι κάτι που θα οφείλαμε να κάνουμε από μόνοι μας για αυτόνόητους λόγους. Με άλλα λόγια, από δικά σας λάθη και παραλείψεις και από δική σας ατολμία, ανεπάρκεια και αναποτελεσματικότητα είναι σε κίνδυνο η ευρωπαϊκή πορεία της χώρας.

Έρχομαι σε κάποια άλλα θέματα τα οποία έχουν τη δική τους οντότητα, αλλά είναι συναφή και με τα προηγούμενα. Αναφερθήκατε –βεβαίως μας αφορά όλους– στο τι έγινε στο Άμστερνταμ. Κανείς δεν λέει ότι ήταν αποτυχία το Άμστερνταμ. Άλλωστε σε τέτοιου είδους διαπραγματεύσεις πάντα θα υπάρχουν και θετικά βήματα, στασιμότητες και αρνητικές εξελίξεις. Όμως από το σημείο αυτό μέχρι να θριαμβολογείτε ότι επιτύχατε σημαντικά για την εθνική μας πορεία, υπάρχει τεράστια απόσταση, γιατί στην ουσία τίποτα δεν επετεύχθη με εξαίρεση την αποφυγή επώδυνων αρνητικών εξελίξεων.

Κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Τίποτα δεν έγινε.

Εξωτερικά σύνορα, εγγύηση εξωτερικών συνόρων και ρήτρα αλληλεγγύης. Απλές αναφορές, χωρίς κανένα ουσιαστικό αντίκρουσμα.

Δημοκρατικό έλλειμμα, δηλαδή η προοπτική της ενίσχυσης της παρουσίας του ρόλου και των αρμοδιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ψιχία.

Αυτά μπορούν να οφείλονται σε λόγους που ξεπερνούν κατά πολύ την παρουσία και τη δυνατότητα δράσης της εκάστοτε ελληνικής κυβέρνησης. Πράγματι, υπάρχουν και πολλά άλλα θέματα και εμπόδια σε τέτοιου είδους προοπτικές. Είναι οι συσχετισμοί δυνάμεων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι πιθανώς η απουσία, αυτήν τη στιγμή τουλάχιστον, μεγάλων οραματιστών ηγετών, σαν εκείνους που έσπρωξαν κατά καιρούς την Ευρώπη προς νέα αποφασιστικά βήματα στην ενοποιητική της πορεία.

Όμως το γεγονός ότι υπάρχουν τέτοιοι αντικειμενικοί παράγοντες, που δεν βοηθούν τις εξελίξεις, που θα θέλαμε, δεν σημαίνει ότι θα πρέπει εμείς να καλύπτουμε τις όποιες

αδυναμίες μας ή τις όποιες εξελίξεις, που δεν είναι θετικές ή είναι αρνητικές, πίσω από αυτό το πέπλο.

Στη διεύρυνση δεν θα επαναλάβω αυτά που κατά καιρούς έχουμε πει. Το βέβαιο όμως είναι ότι, ενώ συμφωνούμε όλοι στην όσο γίνεται ισχυρότερη στήριξη της ενταξιακής πορείας της Κύπρου, είναι επίσης βέβαιο ότι σε πολλές περιπτώσεις συνδέεται και από επίσημα χείλη με άλλου είδους εξελίξεις και διαδικασίες. Αυτό σημαίνει ότι δεν είναι καθόλου εξασφαλισμένο το μέλλον.

Αναφερθήκατε στην οροφή του 1 και 27. Κατά την άποψή μας, διεύρυνση χωρίς αλλαγή αυτής της οροφής, είναι στην ουσία απραγματοποίητο όνειρο. Αυτό είναι κάτι που δεν θα έπρεπε να αφήνουμε μόνο την Ισπανία να το θέτει. Θα έπρεπε κι εμείς, καθ' ότι είμαστε χώρα που υποστηρίζει τη διαδικασία της διεύρυνσης και μάλιστα με γειτονικές χώρες, με τις οποίες μας συνδέουν πολλά άλλα πράγματα –βεβαίως είναι και ο στόχος της ανάπτυξης και της σταθεροποίησης της περιοχής– να είμαστε εκείνοι, που θα πρωτοστατούσαν σ' αυτό το αίτημα.

Έρχομαι τώρα σε ένα ζήτημα, το οποίο απ' ό,τι φαίνεται θα αποτελέσει και σημείο αιχμής στην επόμενη Σύνοδο Κορυφής. Αναφέρομαι στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατά την άποψή μας, είναι αδιανόητο να περιληφθεί η Τουρκία σε μια τέτοια διάσκεψη, αν δεν αλλάξει συμπεριφορά, δηλαδή αν δεν ικανοποιήσει τους βασικούς όρους και όσον αφορά την Κύπρο και όσον αφορά τη συμπεριφορά της στα ελληνοτουρκικά και όσον αφορά τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις αλλαγής συμπεριφοράς στον εκδημοκρατισμό της και στα ανθρώπινα δικαιώματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Όμως αυτό το θέμα με οδηγεί στο να κάνω ένα γενικότερο σχόλιο. Στα πλαίσια της ευρωπαϊκής μας πορείας, η χώρα οφείλει να προσπείσει και τα εθνικά της συμφέροντα. Ιδίως οφείλει να προσπαθεί όσο μπορεί, κινητοποιώντας τους εταίρους, να ασκεί αποτελεσματική πίεση προς την Τουρκία. Στην κατεύθυνση αυτή δεν έχουμε πετύχει τίποτα. Και δεν έχουμε πετύχει, διότι δεν διαθέτουμε μία συνεπή στρατηγική, μέσω της οποίας θα εκπέμποντο τα σωστά μηνύματα, με αποτέλεσμα, και αυτό έχει μεγάλη σημασία, τελικά οι πιέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντί να ασκούνται στην Τουρκία, να ασκούνται στην Ελλάδα.

Γιατί είναι η δική μας χώρα που αναδεικνύει σύγχυση και αδυναμία, όχι η Τουρκία. Και είναι γνωστό ότι οι πιέσεις τελικά ασκούνται σ' εκείνους που αναδεικνύει εικόνα αδυναμίας και υποχωρητικότητας.

Οι συνέπειες των πολιτικών του κατευνασμού της Μαδρίτης είναι πασιδηλές. Η χώρα μας έκανε τις υποχωρήσεις για να απομονώσει υποτίθεται την Τουρκία. Το αποτέλεσμα είναι πασιφανές. Η χώρα μας μοιάζει να έχει απομονωθεί μέσα στην ίδια την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν έχει απομονωθεί η Τουρκία και κυρίως από μας ζητούνται νέες υποχωρήσεις, όχι απ' την Τουρκία.

Η πολιτική αυτή της Κυβέρνησης αναπαράγει ένα φαύλο κύκλο. Η υποχωρητικότητα μας οδηγεί στη γωνία και τότε η Κυβέρνηση βάζει ένα ψευδοδίλημμα "ή απομόνωση ή κάποια νέα υποχώρηση" και η νέα υποχώρηση οδηγεί σε νέα πίεση για νέα υποχώρηση. Οπότε και πάλι η Κυβέρνηση επικαλείται τον κίνδυνο του απομονωτισμού, ώστε διαρκώς και να υποχωρούμε και να απομονωνόμαστε. Αυτό είναι ένα γενικότερο ζήτημα, το οποίο θα πρέπει να μας απασχολήσει ιδιαίτερα, διότι αν μη τι άλλο καλοπροαίρετως είναι φανερό ότι δεν οδηγεί σε κανένα αποτέλεσμα, ίσα-ίσα οδηγεί σε μια συμπεριφορά που τελικά δημιουργεί ερωτηματικά και ανοίγει θέματα ύψιστης εθνικής ευαισθησίας και σημασίας.

Οφείλω εδώ βρισκόμενος σ' αυτό το θέμα να κάνω μια σύντομη τοποθέτηση για το ζήτημα που προέκυψε με τη νέα δομή του ΝΑΤΟ. Είναι φυσικό να έχουν προκύψει πολύ σοβαρά ερωτηματικά και ανησυχίες με τη μη ύπαρξη ορίων επιχειρησιακής ευθύνης. Δεν χρειάζεται να είναι κανένας αντιπολιτευόμενος, άλλωστε θα το έκαναν και πάρα πολλοί συνάδελφοι του κυβερνητικού κόμματος, να εκφράσουν βάσιμους, εύλογους φόβους για το κατά πόσον μια τέτοια εξέλιξη θα

μπορούσε προοπτικά να οδηγήσει ή να συνδράμει στη μεταβολή του καθεστώτος του Αιγαίου, της συγκυριαρχίας. Και αντί να εξηγήσετε και να έχετε έλθει πριν από πολύ καιρό να αναζητήσετε και τη ζύμωση και τη συζήτηση και τη σύνθεση απόψεων στην Εθνική Αντιπροσωπεία, αντί έστω και εκ των υστέρων να το κάνετε, τι κάνετε; Πολιτική εν κρυπτώ, μια ένοχη μυστικοπάθεια και τελικά, προ των αντιδράσεων εσωκομματικών σας ή του υπόλοιπου πολιτικού κόσμου, καταφεύγετε σε αφορισμούς, σε καταγγελίες και διαψεύσεις.

Επιτρέψτε μου να σας πω ότι αυτή η πολιτική, αυτός ο χειρισμός των εθνικών θεμάτων, δεν είναι σοβαρός και ειδικά για θέματα που μπορούν να σφραγίσουν την πορεία του τόπου, που ξεπερνά κατά πολύ το βίο μιας έτσι και αλλιώς βραχύβιας κυβέρνησης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να πω ότι η πολιτική της Κυβέρνησης δεν πείθει ούτε τα στελέχη της ούτε στο κόμμα ούτε στην Κοινοβουλευτική Ομάδα ούτε στην ίδια την Κυβέρνηση.

Ο προϋπολογισμός που υποτίθεται εκφράζει την πολιτική σας, δεν είναι άξονας συσπείρωσης, αλλά πεδίο ανάδειξης διαφορών και διαφωνιών. Στο δε χειρισμό των εθνικών θεμάτων, η εικόνα της Κυβέρνησης είναι κωμικοτραγική. Διαφωνείτε μεταξύ σας, συγκρούεσθε, αυτοσχεδιάζετε και αυτοαναίρείστε. Ποιος μπορεί να πεισθεί ότι μπορείτε να οδηγήσετε την Ελλάδα στους εθνικούς της στόχους;

Υπάρχουν σοβαρότατες πολιτικές ευθύνες που έχουμε καταστεί ουραγοί στην Ευρώπη, που χάνουμε το τρένο της πρώτης ταχύτητας, όταν το πιάνουν χώρες όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, που δεν αλλάζουμε την πολιτική και τη νοοτροπία που μας οδήγησαν στη θέση αυτή, παρά τις θυσίες που κάνει όλα αυτά τα χρόνια ο Έλληνας πολίτης. Με άλλα λόγια, αποδεικνύεται ότι τίποτα δεν έχετε διδαχθεί από τη δεκαπενταετή παρακμή, για την οποία έχετε σχεδόν την αποκλειστική ευθύνη.

Συμπερασματικά θα ήθελα να θέσω τέσσερα ζητήματα, τέσσερις βασικές αλήθειες, ενοχλητικές πιθανώς για σας της Κυβέρνησης, αλλά που νομίζω πως είναι χρήσιμο να ειπωθούν τώρα, που και για λόγους οικονομικούς και για λόγους εξελίξεως στα εθνικά θέματα και για λόγους προσέγγισης των εθνικών μας στόχων θα πρέπει όλοι χωρίς φόβο και πάθος να αντικρύσουμε την πραγματικότητα, για να γίνουμε επιτέλους χρήσιμοι στην πατρίδα.

Η πρώτη αλήθεια: Είμαστε ουραγοί στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Και φθάσαμε στη θέση αυτή με συγκεκριμένες επιλογές, κυρίως στον οικονομικό τομέα, κυρίως με τη διόγκωση και τη διαιώνιση ενός τεράστιου κρατικού τομέα, που νέμεται μία κομματική νομενκλατούρα, ενός κράτους σπάταλου, υπερτροφικού, ανίκανου να παίξει το στοιχειώδη του ρόλο σε οποιοδήποτε επίπεδο και βεβαίως, στο κοινωνικό επίπεδο. Ενός κράτους που έχει καταστεί ο μεγάλος ασθενής της κοινωνίας μας. Και όσο πορευόμαστε με αυτό το κράτος, με αυτόν το δημόσιο τομέα, θα παραμένουμε εσαεί ουραγοί.

Η δεύτερη αλήθεια: Η χώρα μας έχει μπει στη δύνη μιας συνολικής παρακμής σε όλους τους τομείς. Υπάρχει κυβερνητική αναποτελεσματικότητα, υπάρχει πολιτική αναξιοπιστία, υπάρχει αδιαφάνεια στο κράτος. Βασιλεύει η μετριοκρατία. Επιβραβεύεται ακόμα και σήμερα η ήσσων προσπάθεια και αποθαρρύνεται η δημιουργικότητα. Υπάρχει δηλαδή με άλλα λόγια, μια μακρά παρατεταμένη κρίση και βεβαίως, μία δεκαετία, η δεκαετία του '80, που υπήρξε χαμένη. Το κρίσιμο ερώτημα είναι, όσο πλησιάζουμε στο τέλος της δεκαετίας του '90, μη φθάσουμε κάποια στιγμή να κάνουμε έναν απολογισμό που θα χρεώνεται και αυτή η δεκαετία ως χαμένη.

Τρίτη αλήθεια: Η Κυβέρνηση Σημίτη έχει συμβιβαστεί με όλες αυτές τις εστίες της παρακμής. Δεν κάνει, ούτε προτίθεται προφανώς να κάνει καμία σοβαρή τομή. Ιδίως το κράτος έχει συμβιβαστεί με το διογκωμένο και κομματικά ελεγχόμενο κρατικό τομέα. Οδηγεί υποτίθεται τη χώρα προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, με το τεράστιο φορτίο ενός κράτους παρακμασμένου. Γι'αυτό, παρά τις θυσίες των πολιτών, παρά

τους φόρους που τους φορτώνετε, στην ουσία είμαστε καταδικασμένοι να αποκλίνουμε από τις επιδόσεις των εταίρων μας.

Η τέταρτη αλήθεια: Είστε πολιτικά υπεύθυνοι γι'αυτήν την παρακμή. Είστε υπεύθυνοι, διότι ήδη έχουμε καταντήσει ουραγοί. Είστε εσείς που πρωταγωνιστήσατε τη χαμένη δεκαετία του '80 και στην κρίση της κοινωνίας μας και που διαιωνίζετε σήμερα πάλι αποτυχημένες πολιτικές. Διότι έχετε τη νοοτροπία του παρελθόντος και δεν μπορείτε να επεγκλιβιστείτε απ'αυτό το παρελθόν. Και συνάμα, διότι είστε άτολμοι και όταν ακόμα αναγνωρίζετε τα λάθη που κάνατε στη δεκαετία του '80. Γιατί παρά τα περί του εκσυγχρονισμού λεγόμενα, στην ουσία αναπαράγετε τον αναχρονισμό της πολυετούς παρακμιακής πορείας. Διότι οι πολιτικές σας, σε τελική ανάλυση, δεν διαφέρουν στην ουσία από τις πολιτικές εκείνες που μας οδήγησαν όλα αυτά τα χρόνια στη θέση του ουραγού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με απλά λόγια αυτό σημαίνει ότι, ή εσείς θα αλλάξετε πολιτική ή εσείς πρέπει να αλλάξετε πολιτική ή η Ελλάδα πρέπει να αλλάξει κυβέρνηση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Κατά την εκτίμησή μου είναι προφανές ότι ούτε θέλετε ούτε μπορείτε να αλλάξετε πολιτική. Από την άλλη πλευρά, όμως, η Ελλάδα δεν μπορεί να περιμένει. Και δεν μπορεί να περιμένει, γιατί έχουμε χάσει πολλά και κρίσιμα χρόνια στην πορεία μας προς την επίτευξη των εθνικών στόχων και αυτό σημαίνει ότι ο τόπος χρειάζεται μια κυβέρνηση, που, αν μη τι άλλο, μπορεί να μην είναι τέλεια, αλλά πάντως δεν θα έχει ούτε εξαρτήσεις ούτε δεσμεύσεις ούτε λόγους συμβιβασμών σαν αυτούς που κάνατε, και ακόμα περισσότερο, μια κυβέρνηση που θα έχει το θάρρος να προχωρήσει στις καινοτομίες που χρειάζονται.

Ευχαριστώ.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο Πρωθυπουργός κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπήρχε μια πρακτική σε σχέση με τις συζητήσεις αυτές που αφορούν την πορεία της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρακτική αυτή, όπως φαίνεται και από τα Πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης,

9 Δεκεμβρίου του 1996, δείχνει ότι επίκεντρο της συζήτησης είναι τα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι θέσεις που υποστηρίζει η χώρα στη διαπραγμάτευση για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η προοπτική που έχουμε εμείς ως Ελλάδα για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ακολούθησα αυτήν την πρακτική και για έναν άλλο λόγο. Πρόκειται την επόμενη εβδομάδα να συζητήσουμε την οικονομική πολιτική και τον προϋπολογισμό. Και κατά τη διάρκεια της συζήτησης της οικονομικής πολιτικής και του προϋπολογισμού αναπτύσσουν όλα τα κόμματα τις θέσεις τους σχετικά με τα θέματα αυτά. Αν κάνουμε δύο συζητήσεις, μία τώρα και μία την επόμενη εβδομάδα, τότε δεν εμπεδώνουμε, όπως νομίζετε εσείς, το θέμα της οικονομικής πολιτικής, αλλά παραβλέπουμε τελείως εκείνο το οποίο είναι επίσης πολύ σημαντικό για όλους εμάς, τι θέλουμε να είναι το σύνολο, η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο οποίο ανήκουμε και ποια πολιτική γραμμή πρέπει να ακολουθήσουμε σε σχέση με το σύνολο αυτό.

Στο θέμα, λοιπόν, το κύριο, όπως το αντιλαμβάνομαι εγώ και όπως προκύπτει από την πρακτική η οποία ακολουθήθηκε επί χρόνια, ο κ. Καραμανλής ελάχιστα είπε. Έστρεψε, όπως ακούσατε, την προσοχή του κυρίως στο οικονομικό θέμα.

Θα δώσω μερικές απαντήσεις στα πολλά θέματα που έθιξε. Και βεβαίως θα υπάρξει ανάπτυξη όλου αυτού του θέματος, όταν συζητήσουμε την οικονομική πολιτική.

Πρώτα ακούσατε και πάλι –και το έχετε ακούσει πολλές φορές και εσείς και εγώ– ότι η Ελλάδα μπήκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση χάρη στη Νέα Δημοκρατία και πρέπει να δοξάζεται η Νέα Δημοκρατία γι'αυτό.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ:** Δεν μπορούμε να το λέμε

αυτό;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Να το λέτε, να το λέτε! Αλλά καιρός είναι να δούμε κάποτε το μέλλον και να μην ανατρέχουμε διαρκώς στο παρελθόν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Αυτές είναι συζητήσεις γερόντων. Κάναμε, κάναμε, κάναμε τότε. Τι θα κάνουμε τώρα, αυτό είναι το θέμα!

Αφού το ακούσαμε αυτό, ακούσαμε ότι το σημείο εκκίνησης ήταν σωστό, αλλά μετά υπήρξε μία παρακμιακή τροχιά, από τότε που αποφασίσαμε αυτήν την ένταξη, υπήρξε παρακμή, υπήρξε καταστροφή, για δεκαπέντε χρόνια. Προφανώς δεν υπολόγισε σωστά ο κ. Καραμανλής, γιατί θα έπρεπε να πει για δώδεκα χρόνια, αλλά έβαλε και τα τρία χρόνια της Νέας Δημοκρατίας μέσα. Τέλος πάντων!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Υπήρξε παρακμή. Και δεν έκανε την απλούστατη σκέψη ο κ. Καραμανλής να εξετάσει ποιοι ήταν οι μακροοικονομικοί δείκτες και ποια ήταν η κατάσταση της οικονομίας το 1979, το 1980 και το 1978. Άρχισε παρακμιακή τροχιά το 1981 ή η χώρα ήταν σε τεράστια απόσταση από την Ευρωπαϊκή Ένωση και δεν εξασφάλισε η Νέα Δημοκρατία κατά τις διαπραγματεύσεις αυτά τα οποία έπρεπε να εξασφαλίσει και γι'αυτό η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με το μνημόνιο και τα μεσογειακά προγράμματα προσπάθησε να αναπληρώσει αυτές τις ελλείψεις;

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Σας θυμίζω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι επιδιώκουμε...

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρακαλώ τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας να μην κάνουν θόρυβο! Δεν είναι σωστό! Ακούστηκε ο Αρχηγός σας με ευλάβεια. Δεν είναι σωστό αυτό που κάνετε!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Σας θυμίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι στην παρακμιακή τροχιά που ακολουθούμε, επιδιώκουμε έναν πληθωρισμό της τάξης του 5% αυτόν το χρόνο και τα επόμενα δύο χρόνια επιδιώκουμε να φθάσουμε κάτω από το 3%, στο 2,5%. Στη μη παρακμιακή τροχιά, στην τροχιά της ανόδου που επικαλέστηκε ο κ. Καραμανλής, το 1980 ο πληθωρισμός ήταν γύρω στο 25%. Αυτή είναι η διαφορά και αυτή είναι η αλήθεια. Και το 1979 ήταν 19%.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ:** Το δημόσιο χρέος!

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριε συνάδελφε, γιατί διακόπτετε; Δεν είναι σωστό! Παρακαλώ!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου μια γενική παρατήρηση. Λυπάμαι, διότι παρουσιάζονται τα πράγματα έτσι, γιατί έτσι κοροϊδεύουμε τον ελληνικό λαό. Έτσι δεν του λέμε την αλήθεια ότι υπήρχαν οι πετρελαϊκές κρίσεις, ότι οι χειρισμοί των πετρελαϊκών κρίσεων μετά το 1974 απ' όλους δεν ήταν σωστές. Ότι οι δομές της ελληνικής οικονομίας ήταν καθυστερημένες γενικά, ότι οι δομές αυτές, οι τρόποι λειτουργίας είναι εκείνοι τους οποίους πρέπει να αλλάξουμε και χρειάζεται προσπάθεια απ' όλους. Και δεν είναι αυτοί που φταίνε ή οι άλλοι που φταίνει, είναι η κοινωνία μέσα και η οικονομία που έχει δυσκολίες. Και αυτά πρέπει να δούμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Είχα κάποτε μια μακρά συζήτηση με τον Πρόεδρο Ντελόρ, όταν ήταν πρόεδρος της επιτροπής, γύρω από τα κοινωνικά στοιχεία της Ελλάδας. Ότι η Ελλάδα –τότε που είχα τη συζήτηση– είχε αγροτικό πληθυσμό 24%–25% ...

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Θα ανταπαντήσει υποθέτω ο κ. Καραμανλής. Δεν θέλετε την ίδια μεταχείριση του Αρχηγού σας. Κάντε λοιπόν ησυχία.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** ... όταν ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν 8%. Ότι

η Ελλάδα είχε εργαζόμενους μισθωτούς γύρω στο 35%, όταν ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πάνω από το 55%–60% και σε μερικές χώρες όπως στη Μεγάλη Βρετανία φθάνει το 80%. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει παραδείγματος χάρη για τα φορολογικά συστήματα. Ότι στην Ελλάδα οι αυτοαπασχολούμενοι είναι ένα ποσοστό 33%–35% περίπου τότε, ενώ στις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες είναι πολύ χαμηλότερο, είναι στο 5%, 6%, 7%. Η δομή είναι τελείως διαφορετική. Η δομή δεν είναι μια δομή μιας ανεπτυγμένης βιομηχανικής κοινωνίας. Είναι μιας κοινωνίας η οποία είναι υπό ανάπτυξη, με χαμηλή τεχνολογία. Και ο κ. Ντελόρ μου είπε τότε, μα πώς κάνατε το βήμα της ένταξης, χωρίς να πάρετε τα απαραίτητα μέτρα προσαρμογής; Ε, αυτή είναι η αλήθεια. Και αυτήν την αλήθεια πρέπει να λέμε στον ελληνικό λαό και να μη μιλάμε για παρακμιακές πορείες και να χρησιμοποιούμε ρητορικά σχήματα που δίνουν την εντύπωση ότι δεν υπάρχει πρόβλημα και δεν πρέπει να γίνει προσπάθεια. Πρέπει να ξέρουμε όλοι ότι πρέπει να γίνει προσπάθεια και γι' αυτό έχουμε ευθύνη όλοι ανεξαιρέτα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Και όσοι δεν δίνουν αυτήν την εντύπωση είναι ανεύθυνοι απέναντι στο λαό και στο πρόβλημα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Κυρίες και κύριοι, άκουσα με έκπληξη απόψε –έχω παραστεί σε πολλές συζητήσεις σ' αυτήν την Αίθουσα και υπό την ιδιότητά μου ως Υπουργού και ως Βουλευτού– πρώτη φορά από πλευράς της Νέας Δημοκρατίας να λέγεται ότι είναι λάθος η στόχευση την οποία έχουμε να συμμετάσχουμε στη δεύτερη ομάδα χωρών στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και θα έπρεπε να έχουμε στοχεύσει στην πρώτη ομάδα. Ήταν γενικά παραδεδομένο ότι καλώς στοχεύουμε στη δεύτερη ομάδα, άσχετα από τις διαφορετικές εκτιμήσεις σε σχέση με την οικονομική πολιτική, γιατί η στόχευση ως προς την πρώτη ομάδα θα ήταν μια στόχευση η οποία όχι μονάχα θα ήταν ουτοπική –για να μην έρθω στις επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας από το 1990 μέχρι το 1993 και στον πληθωρισμό που ξεκίνησαμε το 1993 γύρω στα 20% και τα τεράστια δημόσια ελλείμματα– αλλά θα εσήμαινε και μια μεγάλη κοινωνική μιζέρια, θα εσήμαινε για τον εργαζόμενο και για τον ελληνικό λαό τεράστια πίεση. Και δεν το θέλαμε αυτό. Και δεν το θέλαμε όλοι.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Τώρα αναφέρει αυτήν την πολιτική ο κ. Καραμανλής. Κάποια περίεργα πράγματα συμβαίνουν στη Νέα Δημοκρατία.

Διάβασα προχθές ότι κάποιο σημαίνον στέλεχος, για να μην αναφέρομαι σε ονόματα, είπε –σας διαβάζω κατά λέξη– ότι "δεν συμφέρει την Ελλάδα να μπει αυτήν τη στιγμή στην ΟΝΕ με τα υπάρχοντα νομισματικά μεγέθη, γιατί μπορεί να διαλυθεί ο παραγωγικός ιστός της χώρας, να αυξηθεί η ανεργία στα 15% και να ανέλθει ο πληθωρισμός στο 40%".

Λοιπόν, από τη μια μεριά ο επικεφαλής του κόμματος λέει, μα, έπρεπε να είμαστε στο πρώτο γκρουπ και από την άλλη μεριά ένας πρώην εν δυνάμει πρωθυπουργός λέει ότι δεν θα έπρεπε καν να μπούμε στην ΟΝΕ. Ε, τι συμβαίνει επιτέλους; (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το τρίτο σημείο, το τελικό του κ. Καραμανλή, ήταν ότι βρισκόμαστε σε μία κρίση από το 1980. Είπε: η Ελλάδα βρίσκεται σε μία φοβερή και συνεχή κρίση, για την οποία φταίει το ΠΑΣΟΚ και επιτέλους πρέπει να αλλάξει η κυβέρνηση, η Ελλάδα πρέπει να έχει άλλη κυβέρνηση. Βρισκόμαστε δηλαδή στην πολιτική σκηνή η Νέα Δημοκρατία και εμείς, η Κυβέρνηση, το ΠΑΣΟΚ. Ο ελληνικός λαός είναι απών! Δεν αποφάσισε, δεν έγιναν εκλογές, δεν μας έδωσε πλειοψηφία πέρσι, δεν έκρινε ο ελληνικός λαός με βάση τις επιδόσεις τις δικές μας και τις δικές της, δεν έκρινε με βάση τα προγράμματά μας!

(Παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Τον ξεχνάτε τον ελληνικό λαό, κύριε Καραμανλή; Πιστεύω ότι δεν χρειάζεται τέτοια ιταμότητα!

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας –

Κωδωνοκρουσίες)

Ακούσαμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι είμαστε εμείς υπεύθυνοι για όλα αυτά που έγιναν, επειδή εμείς έχουμε τη νοοτροπία του παρελθόντος, το κομματικό κράτος, τις πελατειακές σχέσεις, όλο αυτό το πλέγμα το οποίο δημιουργήθηκε μεταπολεμικά –εμείς λέμε από το κράτος της δεξιάς– και καταδυνάστευσε την Ελλάδα στην εξέλιξή της. Εμείς δέσμοι αυτής της νοοτροπίας του παρελθόντος!

Μα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν δει κανένας πρόσφατα ποιοι προσπαθούν να σπάσουν αυτό το πλέγμα, π.χ. τις πελατειακές σχέσεις... Ποιοι όρισαν αντικειμενικά κριτήρια στο δημόσιο; Εμείς είμαστε. Τη νοοτροπία του παρελθόντος την έχει η συντηρητική παράταξη και το θυμηθήκαμε αυτές τις ημέρες με την ερώτηση για τον Άρη Βελουχιώτη!

Ποιος την έκανε; Ποιος έχει τη νοοτροπία του παρελθόντος; Ποιος θέλει τη λογοκρισία και την καταδική των άλλων παρατάξεων;

(Παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κυρίες και κύριοι, ακούσαμε και το άλλο "ποίημα" το οποίο λέγεται συνήθως, υποχωρητικότητα, ατολμία απέναντι στην Τουρκία. Ένα από τα λίγα θέματα τα οποία έθιξε ο κ. Καραμανλής, που δεν έμπαιναν στο οικονομικό.

Λοιπόν, κυρίες και κύριοι, θέλω να σας πω πληροφοριακά και απλά: Η σημερινή διαδικασία της διεύρυνσης, στην οποία η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ δεν πρέπει να δείξει υποχωρητικότητα και ατολμία, βασίζεται στις αποφάσεις του Συμβουλίου της Κοπεγχάγης. Στο Συμβούλιο της Κοπεγχάγης το 1993, που συμμετείχε η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ορίστηκαν οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια για τη διεύρυνση και την ένταξη των άλλων χωρών στις διαδικασίες διεύρυνσης και στα όποια άλλα σχήματα, όπως η Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη. Ανεγράφησαν, λοιπόν, "...σταθερούς θεσμούς που να εγγυώνται τη δημοκρατία, βιώσιμη οικονομία της αγοράς... κλπ.". Δεν υπάρχει, όμως, εδώ καμία αναφορά στο Διεθνές Δίκαιο, καμία αναφορά στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, καμία αναφορά στο να μην υπάρχουν διαφορές με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης!

Όλα αυτά τα ξέχασαν οι μη υποχωρητικοί κύριοι, γιατί δεν ξέρουν καν να χειριστούν τα θέματα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Αλλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι το 1992. Μπορεί το 1992 να μην ήξεραν τα θέματα και να ήταν πολύ πίσω, για να προβλέψει κανείς τι πρέπει να γίνει.

Έχω εδώ μπροστά μου ένα ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο είναι τωρινό, που αφορά την Ατζέντα 2000 –αυτά τα οποία συζητάμε– για μία ισχυρότερη και διευρυμένη Ένωση. Τι ήθελαν να πετύχουν με το ψήφισμα αυτό, αυτοί που το έθεσαν; Έθεσαν αυτό το ψήφισμα για να το ψηφίσει το Ευρωκοινοβούλιο. Ήθελαν ακριβώς η Τουρκία να μην μπορεί να φέρει αντιρρήσεις στην ενταξιακή διαπραγμάτευση της Κύπρου. Το λέει, βέβαια, με κομψό τρόπο, διότι δεν λέγεται έτσι άμεσα και ωμά, όπως το λέω εγώ. Το ψήφισμα αφορά την αποδοχή των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τη διαδικασία διεύρυνσης και τις επακόλουθες διαπραγματεύσεις και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Έγινε σαφές, κατανοητό, ότι δεν μπορεί να συμμετάσχει κανείς στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, αν δεν αποδεχθεί τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τη διεύρυνση, άρα σε σχέση με την Κύπρο.

Θέλω να σας πω ότι το συγκλονιστικό είναι πως επτά Ευρωβουλευτές της Νέας Δημοκρατίας καταψήφισαν αυτό το ψήφισμα. Ντροπή!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

**ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ:** Κυρίες Πρόεδρε, είκοσι λεπτά μιλάει ο κύριος Πρωθυπουργός.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Με συγχωρείτε, κυρίες και κύριοι, καταλαβαίνω τα μικρά κόμματα, αλλά ο κ. Καραμανλής ανέπτυξε ένα άλλο θέμα.

(Οόρυβος στην Αίθουσα – Κωδωνοκρουσίες)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Κύριε συνάδελφε, το παρακάνετε απόψε, δώσατε μία άλλη εικόνα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης):** Κύριοι συνάδελφοι, δεν θέλω να σας ταλαιπωρήσω και δεν θα μπω σε διάφορες λεπτομέρειες των όσων λέχθηκαν, αλλά θα αναφερθώ σε δύο, τρία σημεία, τα οποία έρχονται και επανέρχονται.

Το πρώτο σημείο είναι το θέμα του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, της αναθεώρησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα σας φέρω ένα πολύ απλό παράδειγμα. Στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης προβλεπόταν η χρηματοδότηση του εργοστασίου Αλουμίνας. Το εργοστάσιο Αλουμίνας δεν προχώρησε, διότι η Ρωσία δεν ήταν σε θέση να εξασφαλίσει την παροχή της πρώτης ύλης η οποία χρειάζεται ή την αγορά της παραγωγής του εργοστασίου, γιατί η ιδιωτικοποίηση των διαφόρων εργοστασίων δεν δίνει τη δυνατότητα να δώσει εντολή στα εργοστάσια να πάρουν το προϊόν του εργοστασίου στην Ελλάδα. Τι θα κάναμε αυτά τα λεφτά; Θα τα αφήναμε να χαθούν; Δεν θα έπρεπε να τα στρέψουμε σε άλλες δράσεις; Έ, αυτό είναι ένα παράδειγμα –και υπάρχουν και πολλά άλλα παραδείγματα– ότι χρειάζεται αναθεώρηση, χρειάζεται νέα κατεύθυνση σε ορισμένες δράσεις. Και πιστεύω ότι θα έπρεπε να ζητά η κοινή γνώμη και η Νέα Δημοκρατία ακριβώς αυτήν την προσαρμογή και να μην αφήσουμε τα πράγματα να τρέχουν.

Όσον αφορά, κύριε συνάδελφε, επειδή αναφέρατε την Εγνατία, στην Εγνατία οι πόροι που προβλέπονται, συνεχίζουν να προβλέπονται. Και με το τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το οποίο είναι υπό διαπραγμάτευση, εξασφαλίζονται και άλλοι πόροι, οι οποίοι θα οδηγήσουν στην εκτέλεση όλων των έργων. Και όλα αυτά τώρα –θα μπορούσα να αναφερθώ σε πολλά άλλα σημεία– ότι καθυστερούμε, ότι, ότι, βεβαίως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπα και στην ομιλία μου ότι τα πράγματα δεν τρέχουν πολλές φορές, όπως θα θέλαμε. Και καθυστερήσεις υπάρχουν και πολλές φορές η αποτελεσματικότητα δεν είναι αυτή που θα έπρεπε. Αλλά πρέπει να βλέπουμε ποιες είναι και οι δομές της Δημόσιας Διοίκησης. Όμως η γενική εξέλιξη, επαναλαμβάνω, είναι ικανοποιητική.

Οι συνολικές αναλήψεις για τις διαρθρωτικές δράσεις του 1996: Ενώ οι υποχρεώσεις που είχαμε σε ECU ήταν δύο χιλιάδες εκατόν εβδομήντα τρία εκατομμύρια (2.173.000.000), οι πληρωμές ήταν δύο χιλιάδες εκατόν είκοσι δύο (2.122.000.000). Δηλαδή, περίπου στο επίπεδο το οποίο είχε συμφωνηθεί. Μη λέμε λοιπόν ότι όλα είναι στραβά. Να βλέπουμε τα πράγματα όπως είναι πραγματικά.

Δεν θέλω να σας κουράσω άλλο. Εγώ, κυρίες και κύριοι, θέλω να κλείσω λέγοντας ότι η ευρωπαϊκή πορεία της χώρας δεν είναι σε κίνδυνο. Εμείς, το ΠΑ.ΣΟ.Κ., η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ., από το 1993 και μετά εξασφάλισε την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας. Πριν, δεν υπήρχε καμία δυνατότητα η Ελλάδα να συμμετάσχει στην ΟΝΕ. Εμείς θέσαμε τους στόχους, εμείς εφαρμόσαμε πολιτική η οποία να οδηγεί τους στόχους και εμείς προσπαθούμε να εφαρμόσουμε μια τέτοια πολιτική και μελλοντικά.

Εφαρμόζουμε την πολιτική όχι επειδή αναφέρθηκε ο κ.Καραμανλής στο παράδειγμα της Ιρλανδίας με μια αντίληψη σοκ "γαία πυρί μειχθήτω", ότι να γίνει, να φθάσουμε τους αριθμούς, εφαρμόζουμε την πολιτική με κοινωνική ευαισθησία. Εφαρμόζουμε την πολιτική ταυτόχρονα με μέτρα κοινωνικής πολιτικής, για να μπορούμε να αντιμετωπίζουμε κρίσιμα σημεία, διαφοροποιήσεις οι οποίες προκύπτουν. Γιατί εμείς έχουμε μια συνολική άποψη για τη χώρα, η οποία θέλει να προχωρεί προς τα μπροστά, να γίνεται ισχυρή, με μια ισχυρή οικονομία, ισχυρή κοινωνία και προπαντός, ο ελληνικός λαός να στηρίζει αυτήν την πορεία, γιατί είναι η πορεία για το μέλλον του και είναι η πορεία η οποία θα του εξασφαλίσει να έχει φωνή και παρουσία.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ.Κώστας Καραμανλής έχει το λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας**

**Δημοκρατίας):** Είμαι ιδιαίτερα ευτυχής που σας προκάλεσα να κάνετε μια δεύτερη ομιλία!

Πρέπει να σας πω το εξής, κύριε Σημίτη: Η αρχική σας εισήγηση ήταν μια έκθεση ιδεών. Ευχολόγια και αφηρημένες θεωρίες. Είναι προφανές ότι αισθανθήκατε την ανάγκη, σε κάποιους ερεθισμούς που σας έδωσα, άσχετα εάν σας είναι ενοχλητικοί –γνωρίζετε καλά ότι πολλοί εξ αυτών είναι πάντως πραγματικοί και υπαρκτοί– να τοποθετηθείτε για δεύτερη φορά. Μου έκανε εντύπωση όμως, το ότι σας είδα για πρώτη φορά εξαγριωμένο και πρώτη φορά σας είδα να φωνάζετε. Θυμάμαι κάτι που έμαθα από μικρό παιδί. Όποιον ακούς να φωνάζει, δεν έχει επιχειρήματα και πάει να κρύψει ενοχές.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)  
(Θόρυβος – διαμαρτυρίες από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

(Κωδωνοκρουσίες.)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρακαλώ, ησυχία! **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Δεν θα σας ακολουθήσω, να φάω ένα ολόκληρο εικοσιπεντάλεπτο, αλλά ορισμένα θέματα χρήζουν κάποιας τοποθέτησης.

Σημείο πρώτο: Αναφερθήκατε στον πληθωρισμό. Ακόμα και όταν είχαμε υψηλό πληθωρισμό, θα πρέπει να σας θυμίσω ότι ήταν, ακόμη και το 1981, μιάμιση φορά μεγαλύτερος από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ο σημερινός είναι δυόμισι φορές μεγαλύτερος.

**ΚΟΣΜΑΣ ΣΦΥΡΙΟΥ:** Τετραπλάσιος ήταν.

(Κωδωνοκρουσίες.)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρακαλώ, μη διακόπτετε!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας):** Στα τέλη της δεκαετίας του '80 ήταν τετραπλάσιος.

Δεύτερο σημείο: Εμείς ποτέ δεν σας είπαμε –και σας έπιασα για πρώτη φορά να είσθε στρεψόδικος– ότι αυτήν τη στιγμή πάτε να μπείτε στην πρώτη ταχύτητα. Βέβαια δεν γίνεται. Ούτε βεβαίως κανένα στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας είπε ότι δεν είναι επιθυμητή η ένταξη στη Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Δύο απλά πράγματα σας λέμε.

Σε ό,τι αφορά το δεύτερο, με τον τρόπο με τον οποίο προσεγγίζετε το θέμα, με τον πράγματι εξαιρετικά ισχνό σήμερα παραγωγικό ιστό της χώρας, τα σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα, η ένταξη χωρίς προηγούμενως πολιτικές που οδηγούν στην πραγματική σύγκλιση, θα προκαλέσει σοκ. Και το επανέλαβα σήμερα και εγώ.

Το δε δεύτερο, που είναι ακόμη μεγαλύτερης σημασίας, είναι ότι όσα λογοπαίγνια και αν κάνετε για το ποιος λέει πότε να μπούμε, σημασία έχει ότι είμαστε η μοναδική χώρα, που ασχέτως της θελήσεώς της, δεν θα μπει στην πρώτη ταχύτητα.

Επειδή δε επικαλεστήκατε δυσμενείς συνθήκες κατά την ένταξη– δεν θα πω για την Ισπανία, γιατί υποτίθεται ότι είναι άλλου μεγέθους χώρα– σας θυμίζω ότι η Πορτογαλία ενετάχθη υπό δυσμενέστερες συνθήκες και υστερούσα σε σχέση με τις επιδόσεις της έναντι της Ελλάδος. Και όμως σε λιγότερο από μία δεκαετία θεράπευσε τα δεινά αυτά, ξεπέρασε την Ελλάδα και θα είναι παρούσα στο ραντεβού της Πορτογαλίας, θα είναι και παρούσα στο ραντεβού της πρώτης ταχύτητας της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Πρέπει επίσης να σας πω κάτι ακόμη. Επειδή βλέπω ότι μπαίνετε στον κόπο να υπερασπίζεσθε ένα παρελθόν, για το οποίο όμως όλες οι επιδόσεις είναι εξαιρετικά αρνητικές, η δεκαετία του '80 υπήρξε χαμένη δεκαετία, είτε σας αρέσει είτε δεν σας αρέσει, με όλους τους δείκτες. Και αυτό αποδεικνύεται σήμερα, ενίοτε και από τα συμφραζόμενα ή τα μισόλογα και τα δικά σας και Υπουργών σας, όταν προσπαθούν να οριοθετήσουν τις αναγκαίες πολιτικές που πρέπει να εφαρμοσθούν.

Τα λέτε και εσείς, το θέμα είναι ότι δεν τα κάνετε. Γι' αυτό και εγώ σας μέφομαι για ατολμία. Εγώ δεν σας εξύβρισα, εσείς κάνετε εδώ υπαινιγμούς για το ποιος κοροϊδεύει τον ελληνικό λαό, περί ανευθυνότητας. Αν θέλετε να το πάμε σ'

αυτό το επίπεδο, εγώ δεν ξέρω μεγαλύτερη κοροϊδία από το να λές "εγώ δεν επιβάλλω φόρους" και να το κάνεις μετά εκ συστήματος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εγώ σας μέφομαι για ατολμία, ενίοτε πιθανώς να έχετε και καλές προθέσεις, γιατί τα μισολέτε. Λέτε "πρέπει να περιορίσουμε τη δημόσια σπατάλη". Λέτε καμιά φορά, "πρέπει να γίνει και καμιά αποκρατικοποίηση". Το θέμα είναι ότι δεν γίνονται και το ερώτημα που ανακύπτει είναι γιατί δεν γίνονται, όταν έχει παρέλθει μάλιστα σχεδόν πια ενάμισης χρόνος, κοντεύει, από τις εκλογές και μετά, ο καλύτερος αξιοποιήσιμος χρόνος για οποιαδήποτε κυβέρνηση και για τη δική σας.

Το ότι δεν κάνετε τις τομές που χρειάζεται, τις διαρθρωτικές αλλαγές –και επαναλαμβάνω ότι εσείς καμιά φορά τα λέτε– σημαίνει δύο πράγματα: 'Η τα λέτε γνωρίζοντας ότι δεν τα κάνετε, δηλαδή ότι δεν τα θέλετε, άρα τα λέτε ψευδόμενος, ή τα θέλετε να τα κάνετε αλλά δεν μπορείτε, φοβούμενος κάτι. Φοβούμενος τι; Τη συνοχή του κόμματός σας; Φοβούμενος τη στήριξη του κομματικού στρατού που εκθρέψατε;

Αφήστε με να επιμένω σ' αυτό και θα το βρείτε εσείς μπροστά σας. Εμείς το ξέρουμε το φαινόμενο, το έχουμε εντοπίσει το φαινόμενο, το στηλιτεύουμε και ξέρουμε ότι η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού πλέον γνωρίζει πολύ καλά τι συνέβη και ποιανών τα σπασμένα πληρώνει ως πολίτης, ως φορολογούμενος, ως εργαζόμενος, ως μικρομεσαίος, ως άνεργος. Εσείς θα το βρείτε μπροστά σας.

Εδώ, λοιπόν, ανακύπτει ένα μεγάλο ερώτημα, για να γυρίσουμε και στο βασικό θέμα της σημερινής μας συζήτησης και όχι στις επιθέσεις που επιχειρήσατε να κάνετε, για να αποδείξετε ότι έχετε οπλοστάσιο.

Εάν θέλουμε, πράγματι, να είμαστε παρόντες και στο ραντεβού το κρίσιμο, αλλά κυρίως σε ό,τι αφορά την επέκταση ευρωπαϊκή μας πορεία, είναι βέβαιο ότι πρέπει να κάνουμε μία σειρά από σοβαρές διαρθρωτικές τομές. Κατ' αρχήν, οφείλω να σας πω ότι δεν έχω ακούσει κανέναν να το αμφισβητεί.

Μόνο οσάκις σας προσάπτουμε ανεπάρκεια, ολιγωρία, ανικανότητα και ατολμία, τότε εξανίστασθε. Δηλαδή θέλετε να το πάτε, υποτίθεται, με τους δικούς σας ρυθμούς. Μα, οι δικοί σας ρυθμοί είναι προφανώς ανεπαρκείς και αποδεικνύεται από τα πράγματα, αποδεικνύεται από όλα τα δεδομένα, που μπορεί να έχετε και εσείς στα χέρια σας και τα έχετε.

Εδώ, λοιπόν, τίθεται ένα κρίσιμο ερώτημα και γι' αυτό θα επανέλθω στο ζήτημα της νοοτροπίας. Εσείς έχετε τη νοοτροπία του παρελθόντος. Και έχετε τη νοοτροπία του παρελθόντος, διότι πρώτα απ' όλα, όποτε αισθάνεσθε εαυτόν στριμωγμένο από επιχειρήματα, επιχειρείτε να αναβιώσετε διχαστική ατμόσφαιρα. Δεν σας ακολουθώ σ' αυτό.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Είναι επίσης δεδομένο ότι εάν δεν ακολουθήσετε, πράγμα που αποδεικνύεται καθημερινά ότι ούτε θέλετε, ούτε μπορείτε να το κανετε, μία πολιτική τολμηρή, μία πολιτική που θα οδηγήσει και σε αποτέλεσμα σε ό,τι αφορά την οικονομική εξυγίανση, την ανάπτυξη της χώρας, τη δυνατότητα να συμμετάσχει υπό πολύ θετικότερους όρους στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση και βέβαια μία πολιτική, η οποία τελικά θα καταλήξει υπέρ των πολιτών, των εργαζομένων και των φορολογουμένων, εσείς το χρεώνετε αυτό.

Εμείς είμαστε εδώ ως Αντιπολίτευση σήμερα να σας επισημαίνουμε λάθη και παραλείψεις, να σας τονίζουμε πράγματα που θα έπρεπε να κάνετε και να σας υποδεικνύουμε και το σωστό δρόμο. Και –σας επαναλαμβάνω– μόνοι σας ενίοτε ομολογείτε ότι αυτός είναι ο σωστός δρόμος. Άλλο ερώτημα ότι δεν θέλετε να κάνετε ή δεν θέλετε να υιοθετήσετε τα συγκεκριμένα για δικούς σας λόγους, τους οποίους –νομίζω– επανειλημμένα τόνισα.

Άρα, το κρίσιμο ερώτημα που τίθεται είναι: Στο τέλος του 20ού αιώνα, στην ανατολή του 21ου αιώνα αυτή η Κυβέρνηση αποδεικνύει επάρκεια για τα ζητήματα που τίθενται μπροστά της;

Εγώ λέω πως όχι και εκτιμώ ότι σήμερα μία πολύ μεγάλη

πλειοψηφία πολιτών έχει την ίδια άποψη μαζί μου. Σεις δικαιούσθε να έχετε διαφορετική άποψη. Κριτής βεβαίως είναι ο ελληνικός λαός. Δεν το αμφισβητεί κανένας αυτό, κύριε Σημίτη, και αφήστε αυτά τα λογοπαίγνια. Αλλού είναι το θέμα. Το θέμα είναι οι πολιτικές που εφαρμόζετε σε όλους τους τομείς, ανάπτυξη, Κοινωνικό Πλαίσιο Στήριξης, δημοσιονομική εξυγίανση, διαρθρωτικές αλλαγές, όλα αυτά και πολλά ακόμα κατά πόσο συμβαδίζουν με τις σύγχρονες ανάγκες.

Και σας το λέω για μια ακόμα φορά –και είμαι βέβαιος ότι το καταλαβαίνετε πάρα πολύ καλά, πέρα από τις επικοινωνιακές και κομματικές σκοπιμότητες να μη θέλετε να το αναγνωρίσετε δημοσίως και μάλιστα από το Βήμα της Βουλής– ότι σε όλα αυτά αποδεικνύεσθε ανεπαρκής.

Και αυτό δεν αφορά ούτε το πρόσωπο του Πρωθυπουργού ούτε το πρόσωπο του οποιουδήποτε άλλου. Θα σας έλεγα μάλιστα ότι το μακιγιάζ που επιχειρείτε να μας παρουσιάσετε την Ελλάδα σε μία κατάσταση περίπου ευφορίας και ευημερίας είναι κωμικό, προκαλεί θυμηδία, αν δεν αντικατόπτριζε κάτι το τραγικό: Ότι αυξανόμενα πολλοί Έλληνες πολίτες έχουν εξαιρετικά σημαντικό πρόβλημα. Διαφορετικά θα ήταν απλώς ένας πρωθυπουργός ή ένα επιτελείο κυβερνητικό, το οποίο βρίσκεται εκτός τόπου και χρόνου.

Ερώτημα, λοιπόν, και σας το θέτω ρητορικά, αλλά θα ήθελα να το λάβετε υπόψη σας. Είσθε διατεθειμένος να κάνετε τα βήματα εκείνα, τα αποφασιστικά, να ανοίξετε τους δρόμους εκείνους σε επίπεδο διαρθρωτικών αλλαγών, που είναι αναγκαία και τα ακούτε καθημερινά και από περισσότερους και ξέρετε κατά βάθος ότι πρέπει να τα κάνετε;

Αν το επιχειρήσετε σ' αυτές τις κατευθύνσεις, θα σας ενθαρρύνουμε. Αν δεν το επιχειρήσετε, όσο και αν σας είναι ενοχλητικό και θα σας τα τονίζουμε και θα τα στηλιτεύουμε, αλλά και θα σας προκαλούμε να αναλογισθείτε τις ευθύνες σας, γιατί πράγματι σήμερα η θέση της Ελλάδας μέσα στην ευρωπαϊκή οικογένεια είναι θέση ουραγού.

Ξέρετε και σεις πολύ καλά τις αιτίες για τις οποίες βρισκόμαστε στη θέση του ουραγού. Το θέμα είναι κατά πόσον έχετε τη νοοτροπία και την πολιτική να διαιωνίσετε αυτήν τη θέση. Εμείς δεν ανεχόμαστε αυτήν τη λογική και αυτήν την προοπτική.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την αποχώρηση μεγάλου αριθμού Βουλευτών)

**ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, είναι εικόνα αυτή εδώ πέρα;

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Είναι εικόνα, αλλά είναι θλιβερή.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.):** Ελπίζω να είναι η τελευταία φορά που ξοδεύεται τόσος χρόνος σε βάρος των υπολοίπων Κομμάτων για μία συζήτηση, για μία διαφωνία για διαφορά ρυθμών, όχι αριθμών. Και αριθμών και ρυθμών.

Και ο μόνος Πρόεδρος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ήταν πιο ήρεμος, ο δε Πρωθυπουργός δεν καταλαβαίνω γιατί εξανέστη, γιατί του έγινε κριτική για τους ρυθμούς που υλοποιεί μια πολιτική, που απ' ό,τι φαίνεται συμφωνεί και η Νέα Δημοκρατία, αλλά διαφωνεί στους βηματισμούς. Άλλος είναι υπέρ του βήμα-βήμα, ή νομίζει ότι είναι έτσι και άλλος θέλει τροχάδην. Και πραγματικά δεν νοείται να χάνουν οι υπόλοιποι το χρόνο, να ταλαιπωρούμαστε και να κουραζόμαστε για διαφορές, κατά τη γνώμη μου, δευτερεύουσες.

Και δεν καταλαβαίνω, κύριε Πρωθυπουργέ, γιατί ανακατεύτηκε και ο Άρης Βελουχιώτης σ' αυτήν τη συζήτηση.

Εν πάση περιπτώσει, στην άδικη επίθεση που δέχτηκε από τη Νέα Δημοκρατία δεν νομίζω ότι μπορεί η Κυβέρνηση να απαντήσει, υπερασπίζοντας τον Άρη Βελουχιώτη. Ούτε σε σας ούτε στη Νέα Δημοκρατία είναι σε θέση ο νεκρός πια Άρης Βελουχιώτης να δώσει κανενός είδους πιστοποιητικό, τουλάχιστον αυτό που επιζητεί η Νέα Δημοκρατία και αυτό

που επιζητείτε εσείς.

Σ' αυτήν την Αίθουσα, για άλλη μια φορά –και δικαιολογημένα ως ένα βαθμό– μπήκε ένα ζήτημα. Συμφωνούν όλα τα κόμματα με το ότι η Ευρώπη πρέπει να είναι ενωμένη, να παραμείνει ενωμένη; Μ' αυτό το πλαστό δίλημμα, κατά τη γνώμη μας, βομβαρδίζεται καθημερινά ο ελληνικός λαός.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Παρακαλώ πάρα πολύ, να κάνετε ησυχία και να παρακολουθήσετε την ομιλία της κ. Παπαρήγα.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.):** Εμείς δεν έχουμε κανένα πρόβλημα να τοποθετηθούμε καθαρά σ' αυτό το ερώτημα. Η Ευρώπη πρέπει να είναι ενωμένη, πρέπει να παραμείνει ενωμένη. Μάλιστα, προσθέτουμε, η ανθρωπότητα, όλη η γη πρέπει να είναι ενωμένη. Αυτό το ζήτημα συζητάμε σήμερα; Συζητάμε περί της ενότητας της Ευρώπης και περί της ενότητας όλου του κόσμου; Αυτό είναι το ζήτημα; Αυτό είναι το ερώτημα που διχάζει κόμματα –όσα κόμματα διχάζει, γιατί εμάς μας διχάζει, σε σχέση με την πολιτική των άλλων κομμάτων– αυτό είναι το ερώτημα που πρέπει να απασχολεί τους λαούς; Πρέπει να πάμε παραπέρα.

Για μας το ζήτημα –και όχι πια το ερώτημα –είναι ποιος κτίζει αυτήν την ενωμένη Ευρώπη, ποιες κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις κτίζουν την ενωμένη Ευρώπη, με ποια υλικά και για ποιο σκοπό, τι είδους οικοδόμημα είναι αυτό που αντιπροσωπεύει η ενωμένη Ευρώπη και που αποτελεί, αν θέλετε, τον πολιορκητικό κριό για την ένωση ολόκληρης της Ευρώπης.

Εμείς τοποθετούμαστε καθαρά. Αν πρόκειται για την ενωμένη Ευρώπη των βιομηχάνων, των τραπεζιτών, των εφοπλιστών, αν θέλετε των ολιγαρχιών των χωρών-μελών, εμείς μ' αυτήν είμαστε ριζικά αντίθετοι. Μια τέτοια ενωμένη Ευρώπη δεν τη θέλουμε. Και όχι μόνο αυτό, αλλά εμείς θεωρούμε ότι αυτήν την ενωμένη Ευρώπη πρέπει να την γκρεμίσουν οι λαοί. Εννοώ αυτό το οικοδόμημα και όχι βεβαίως την Ευρώπη.

Η δική μας θέση είναι σαφής. Αυτή η Ευρώπη που πρέπει να κτίσουν οι λαοί είναι εντελώς διαφορετική από αυτή που ζούμε σήμερα. Εμείς μιλάμε για την ενωμένη Ευρώπη που συμφέρει, όχι γενικά και αφηρημένα τους λαούς. Γιατί, αν θέλετε, στην έννοια "λαός" πιθανόν να χωράει τους πάντες. Εμείς μιλάμε για την Ευρώπη που ηγεμονεύεται, διοικείται από τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, της μικρομεσαίας αγροτιάς και των μικρών και μεσαίων στρωμάτων.

Αυτή η ενωμένη Ευρώπη που έχουμε μπροστά μας είναι καθαρά η Ευρώπη της ολιγαρχίας, των ανώτερων μεσαίων στρωμάτων και των παρατρεχάμενων, αυτών δηλαδή που ταιρίζει η ολιγαρχία και πέρα από τα δικά της όρια, πέρα από τα ανώτερα μεσαία στρώματα, ταιρίζει αν θέλετε και ορισμένους άλλους, γιατί τους θέλει συνένочους, τους θέλει συνεταιρούς, τους θέλει βοηθούς στη χειραγωγή των λαών.

Για άλλη μια φορά θα πούμε, ότι αυτήν την ενωμένη Ευρώπη, τη συγκεκριμένη που ζούμε σήμερα, πρέπει οι λαοί να την γκρεμίσουν και πρέπει, αν θέλετε, να ανοίξουν το δρόμο πιο πλατιά της αντίστασης, της επίθεσης σ' αυτήν την Ευρώπη. Διαφορετικά, μέλλον για τους λαούς δεν υπάρχει.

Βεβαίως, τα πράγματα δεν είναι μαύρα. Για μας οι λαοί αντιδρούν. Έχουν υποψιασθεί τι λογής είναι αυτή η ενωμένη Ευρώπη και, αν θέλετε, άλλοι οραματίζονται θολά, άλλοι πιο καθαρά μια διαφορετική Ευρώπη, που θα αναδυθεί μέσα από την πάλη σε εθνικό και οπωσδήποτε σε συντονισμένο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αυτό που θεωρείται, αν θέλετε, μοιραίο και αναπόφευκτο για την κυρίαρχη τάξη των χωρών-μελών της Ευρώπης, δεν μπορεί να θεωρείται μοιραίο και αναπόφευκτο για τους λαούς.

Κύριε Πρωθυπουργέ, κάνετε έναν απολογισμό των εξελίξεων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν ξέρω αν έχετε συνείδηση, τι είναι το ψέμα και τι είναι η αλήθεια. Το λέω πολιτικά, δεν εννοώ στο επίπεδο της προσωπικής συνείδησης. Πάντως, εδώ κάνατε το μαύρο άσπρο.

Θα πω συγκεκριμένα σε ποια ζητήματα δώσατε πλαστική και παραπλανητική εικόνα στο λαό.

Μιλώ για τις τελευταίες εξελίξεις.

Πρώτον, για το τι αποφάσισε το Άμστερνταμ για το θέμα των εξωτερικών συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας.

Δεύτερον, για την κοινή εξωτερική πολιτική και άμυνα και το πώς διαμορφώθηκε το δικαίωμα μίας χώρας, όταν διαφωνεί για λόγους εθνικής πολιτικής να το διεκδικεί.

Τρίτον, για την ευελιξία.

Τέταρτον, για το ότι δήθεν η Ευρωπαϊκή Ένωση ή οι κυβερνήσεις ή και εσείς στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης διεκδικείτε την ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια και όχι την αμερικανονατοϊκή άμυνα και ασφάλεια που κυριαρχεί στην Ευρώπη.

Επίσης κάνετε το μαύρο άσπρο, όσον αφορά τη Σύνοδο του Λουξεμβούργου και την ανεργία, αλλά και προβάλατε το μαύρο άσπρο, όσον αφορά την διαδικασία διεύρυνσης, ειδικότερα για το τι σημαίνει η διαδικασία διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσον αφορά την Κύπρο και τις Βαλκανικές χώρες.

Βεβαίως τα ντοκουμέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως πάντα είναι ντοκουμέντα, όπου με πολύ δειλό τρόπο και κάτω από την πίεση και την δυσaréσκεια των λαών, –ή μάλλον κομψό τρόπο– διατυπώνετε ορισμένα πράγματα. Ξέρετε, όμως, ότι υπάρχει η ερμηνεία και κυρίως υπάρχει η δυναμική της πράξης. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ νομιμοποίησε όσο ήθελε τα μέτρα που πρόκειται να πάρει σε βάρος των λαών, με κομψό τρόπο. Ξαναλέω ότι υπάρχει και η δυναμική της πράξης.

Κατά τη δική μας γνώμη το επίκεντρο της συζήτησης σήμερα πρέπει να είναι: Αυτό το οικοδόμημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που και εσείς είπατε ότι εξελίσσεται, στη μορφή –και πραγματικά εξελίσσεται– τι οικοδόμημα είναι; Εμείς νομίζουμε ότι για να βγάλει κανείς ένα σίγουρο συμπέρασμα σε αυτήν τη φάση, δεν πρέπει να κάνει τίποτα άλλο παρά, πρώτον, να εξετάσει τι αποφάσισε η Σύνοδος του Άμστερνταμ, τι λέει η Συνθήκη του Άμστερνταμ. Δεύτερον, τι απεφάσισε το NATO στη νέα δομή του και τρίτον, τι συζητάει, τι διεργασίες γίνονται στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης. Θα μου πείτε: Το θέμα σήμερα είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, τι μπλέκετε το NATO και τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση; Μα, πρόκειται για οργανισμούς που προχωρούν σε αναδομήσεις της ίδιας φιλοσοφίας σε συνάφεια μεταξύ τους και ενταγμένες σε ένα ενιαίο σχέδιο στρατηγικής. Εάν θέλετε, οι διαφορές στην αναδομή που γίνεται, είναι θα έλεγα ασήμαντες, για να μην πω ότι είναι ο ίδιος πυρήνας των χωρών που καθορίζει τι αλλαγές θα έχει στη μορφή και στο περιεχόμενο η Ευρωπαϊκή Ένωση, τι αλλαγές θα έχει το NATO και τι αλλαγές θα έχει η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά οπωσδήποτε υπάρχει επίσημη και ανεπίσημη, εμφανής και αφανής συνάφεια μεταξύ τους.

Κατά τη γνώμη μας, λοιπόν, η Ευρωπαϊκή Ένωση εξελίσσεται σε ένα οικοδόμημα με έντονα τα στοιχεία της στρατιωτικοποίησης και μάλιστα υπό αμερικανονατοϊκή ομπρέλα –κυριολεκτικά σε ένα φρούριο– για τους λαούς της μέσα, αλλά και για τους λαούς εκτός. Και μάλιστα, όχι μόνο για τους ευρωπαϊκούς λαούς εκτός, αλλά και για το χώρο που κάποτε λεγόταν τρίτος κόσμος. Κυριολεκτικά φρούριο οχυρωμένο με τις συνθήκες του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ, με τη συμφωνία του Σένγκεν, με το πρόγραμμα σύγκλισης, με το σύμφωνο σταθερότητας και με τη συζήτηση για τη συγκρότηση στρατιωτικών δυνάμεων και τη διαχείριση της κρίσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση συζητά γι' αυτό το ζήτημα και έχει αποφασίσει τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Και το NATO βεβαίως συζητά τη νέα μορφή στρατιωτικών δυνάμεων.

Εμείς δεν διστάζουμε να πούμε και δεν είναι καθόλου υπερβολή ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εξελίσσεται σε ένα κάτεργο για τους λαούς εντός, για τους λαούς εκτός και σε ένα κάτεργο για τους λαούς της Αφρικής, για τους αραβικούς λαούς, για το λεγόμενο τρίτο κόσμο. Κατά τη γνώμη μας αυτή η ορολογία δεν ευσταθεί και τόσο.

Αυτά δεν είναι υπερβολές και εδώ υπάρχει το εξής ζήτημα:

Θα σταθείτε στο ύψος των ευθυνών σας να ενημερώσετε τον ελληνικό λαό για το τι πραγματικά συζητά η Ευρωπαϊκή Ένωση ή θα έρθουμε μετά από δέκα και είκοσι χρόνια, τότε που θα βγαίνουν τα ντοκουμέντα –όταν δεν θα φοβάστε– να λέμε: "Πω, πω τι αποφασίστηκε πριν από δέκα και είκοσι χρόνια!"

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ**)

Δεν μπορεί να χαθούν χρόνια. Πρέπει να ξέρει σήμερα ο ελληνικός λαός και τότε μπορείτε να μιλάτε για συγκατάθεση του ελληνικού λαού και για την αξιοποίηση της ψήφου του ελληνικού λαού.

Θυμίζω από αυτό το βήμα ότι στις εκλογές του 1996 το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας βγήκε δημόσια –άλλο πράγμα ότι πολλές φορές πνίγεται ή σβήνεται η φωνή του– και είπε το εξής: "Ότι ένα από τα βασικά κριτήρια της ψήφου πρέπει να είναι η νέα δομή του NATO και οι όποιες αλλαγές στη μορφή και στη δομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνουν και πρέπει να είναι κριτήριο ψήφου. Βεβαίως ψήφισε ο ελληνικός λαός, αλλά μήπως και εσείς και τα άλλα ελληνικά κόμματα ενημερώσατε για το τι πρόκειται να γίνει ένα χρόνο μετά, για να μπορείτε να μιλάτε για ελεύθερη επιλογή του ελληνικού λαού προς το ΠΑΣΟΚ, προς τη Νέα Δημοκρατία ή όπου αλλού. Και αυτά δεν τα θέσατε προεκλογικά, συγκεκριμένα, ένα, δύο, τρία, τέσσερα, αυτά τα οποία ξέρετε και αυτά τα οποία έγιναν."

Έρχεσθε τώρα, και θα σταθώ στο ζήτημα του NATO, όχι για να το κάνω κύριο ζήτημα σήμερα, αλλά να το θέσω και από μια άλλη πλευρά, έρχεσθε τώρα, υπογράφοντας τη νέα δομή του NATO και λέτε και εσείς και ο Υπουργός Άμυνας, τι είχαμε, τι χάσαμε. Σάματι το πρόβλημα εθνικού επιχειρησιακού χώρου δεν το είχαμε εδώ και χρόνια; Μπορούσαμε να κάνουμε κομάντο εδώ και χρόνια; Κι εδώ, σ' αυτό έχετε δίκιο. Διότι από το 1978 ακόμη καταργήθηκαν τα εθνικά όρια στις επιχειρήσεις, στα πλαίσια του NATO και έγινε ο ενιαίος NATOϊκός χώρος. Αλλά όλα αυτά τα χρόνια δεν το λέγατε στον ελληνικό λαό και φωνάζατε για τις παραβιάσεις που κάνει η Τουρκία στον εναέριο χώρο και σας λέγαμε τότε εμείς, το ζήτημα των παραβιάσεων πρέπει να πάτε να το θέσετε στο NATO, γιατί έχει σχέση με τις NATOϊκές επιχειρήσεις και οι οποίες νομιμοποιούν τις τούρκικες παραβιάσεις. Τι φωνάζετε. Και τότε λέγατε ότι εμείς από ιδεοληψία φωνάζουμε. Τώρα που ήρθατε μπροστά στο πρόβλημα, λέτε, τι είχαμε, τι χάσαμε. Σάματι τι είχαμε; Και το λέτε αυτό, όχι για να ομολογήσετε εκ των υστέρων στον ελληνικό λαό αυτά που του κρύψατε, διότι τα κρύψατε συνειδητά, ιδιαίτερα το 1981 και μετά, γιατί μέχρι το 1980 τα λέγατε, για να καυτηριάσετε τη Νέα Δημοκρατία, έρχεσθε τώρα για να κρύψετε το εξής: "Ότι στο όνομα των παραχωρήσεων και υποχωρήσεων που είχατε κάνει –και η Νέα Δημοκρατία βεβαίως είχε ξεκινήσει– τώρα εσείς είσατε νόμιμοι να κάνετε τις πιο επισχυντες παραχωρήσεις και υποχωρήσεις που έγιναν από το 1974 και μετά. Και το ίδιο πράγμα γίνεται και με την Ευρωπαϊκή Ένωση και με τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Θα έρθετε την επόμενη πενταετία και θα πείτε, όταν θα υπογράψετε νέες παραχωρήσεις ακόμα πιο βαριές και καταθλιπτικές, τι είχαμε, τι χάσαμε. Σάματι είχαμε κυριαρχικά δικαιώματα; Σάματι είχαμε δυνατότητα εθνικών μοχλών παρέμβασης; Δεν βαριέστε, ας σκύψουμε ακόμα περισσότερο το κεφάλι, να ακουμπήσει πλήρως στο δάπεδο. Και το θέμα είναι, αν εσείς θέλετε να σκύψετε το κεφάλι, καλά κάνετε και το σκύβετε. Το ζήτημα είναι ότι δεν μπορείτε να τραβάτε τον ελληνικό λαό σε μια τέτοια κατάσταση. Και με αυτήν την έννοια, θέλουμε να θέσουμε τα σοβαρά ζητήματα, που είπατε, μαύρο-άσπρο, όσον αφορά τις τελευταίες εξελίξεις στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης."

Πριν σταθούμε σ' αυτό και μιλήσουμε πολύ συγκεκριμένα, θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε και ένα άλλο ζήτημα, γιατί το τελευταίο διάστημα, με αφορμή δικαίες διαμαρτυρίες και αγανάκτηση για την υπογραφή σας στη νέα δομή του NATO, ξαναβγάλατε και ξαναλανσάρατε το ζήτημα της εθνικής απομόνωσης και του εθνικιστικού απομονωτισμού. Κατ' αρχήν ξεκαθαρίζουμε ότι εμείς δεν νοιώθουμε την ανάγκη να απαντήσουμε σ' εκείνους που μας βάζουν αυτές τις ταμπέλες

μόνο και μόνο για να δικαιολογήσουν την εθελοδουλεία, την υποτέλεια, το συμβιβασμό και την υποχώρηση. Όμως νιώθουμε την ανάγκη να τοποθετηθούμε σ' αυτά τα ζητήματα, σ' αυτούς που καλοπροαίρετα μας λένε: Μα, μέσα στους σημερινούς διεθνείς συσχετισμούς, τους δύσκολους, και όταν μάλιστα η Ευρωπαϊκή Ένωση διευρύνεται και με άλλες χώρες, είναι δυνατόν εσείς να μιλάτε για αντίσταση, απειθαρχία, αντεπίθεση και αποδέσμευση;

Σ' αυτούς λοιπόν τους καλοπροαίρετους εμείς νιώθουμε την ανάγκη να απαντήσουμε και για λίγο θα κάνω αυτήν την παρένθεση και θα απαντήσω.

Κατ' αρχήν εδώ μπαίνει το εξής ζήτημα. Ξαναλέμε. Το πρόβλημα για μας δεν είναι αν πρέπει να διεκδικούμε την Ενωμένη Ευρώπη, αλλά ποια Ενωμένη Ευρώπη; Από ποιους θα ηγεμονεύεται και θα διοικείται, από ποιους θα διευθύνεται και για ποιο σκοπό.

Και είναι φανερό ότι μιλάμε για μια άλλη διαδικασία, βεβαίως διαδικασία σύγκρουσης μ' αυτό που υπάρχει. Θα μου πείτε, οι συσχετισμοί ευνοούν. Είμαστε αυτοί που αναγνωρίζουμε πόσο δύσκολος και πόσο αρνητικός είναι ο συσχετισμός. Αλλά το σωστό και ρεαλιστικό καθορίζεται από τους συσχετισμούς ή από το τι συμφέρει τους λαούς; Κοιτάξτε να δείτε. Αναπόφευκτοι ήταν οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι που έγιναν στον εικοστό αιώνα, αλλά και αναπόφευκτοι ήταν οι εθνικοαπελευθερωτικοί πόλεμοι που έκαναν οι λαοί. Το δύσκολο συσχετισμό, τον αρνητικό συσχετισμό τον παίρνεις υπόψη για να δεις τα τακτικά βήματα, τους ελιγμούς που θα κάνεις, την ιεράρχηση των στόχων, αλλά το συσχετισμό δύναμης ποτέ δεν τον παίρνεις υπόψη για να απεμπολήσεις, όχι μόνο κυριαρχικά συμφέροντα αλλά και τα λαϊκά συμφέροντα όλων των ευρωπαϊκών λαών. Ένα ζήτημα είναι ότι ο συσχετισμός για μας δεν είναι που καθορίζει τη στάση μας απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Καθορίζει τα βήματα και την τακτική μας ναι, αλλά όχι τη στάση μας. Και απ' αυτήν την άποψη ο στόχος της αντίστασης, ο στόχος της αποδέσμευσης, ο στόχος της μη δέσμευσης, εντάσσεται ακριβώς μέσα σ' αυτήν την πάλη για την αλλαγή των συσχετισμών και οι συσχετισμοί μπορούν ν' αλλάξουν, όταν οι λαοί αποφασίσουν –και θα αποφασίσουν– να πάρουν την πρωτοβουλία κινήσεων στα χέρια τους.

Δεύτερο ζήτημα: Λέτε ότι η Ελλάδα είναι μια χώρα μικρή. Και εμείς σας λέμε ότι η ανάπτυξη μιας χώρας καθορίζεται από το αν είναι μικρή ή μεγάλη; Καθορίζεται από το φυσικό της μέγεθος, τη γεωγραφική της θέση, τον αριθμό του πληθυσμού; Από αυτό καθορίζεται; Τότε, πάμε αλλού. Η Ελλάδα στη μοίρα της είναι να είναι υπόδουλη και υποταγμένη. Και κακώς, αν θέλετε, διεξήγαγε αγώνες για την ανεξαρτησία της. Καταλαβαίνετε τι μήνυμα επικίνδυνο και τραγικό περνάτε. Δεν καθορίζει ούτε το μέγεθος της χώρας ούτε τον πληθυσμό της ούτε σε τελευταία ανάλυση, αν θέλετε, και τα οικονομικά της μεγέθη. Αν πρέπει να αντισταθεί, πρέπει να το κάνει ανεξάρτητα από το μέγεθος που έχει, πολύ περισσότερο που εμείς δεν θεωρούμε ότι η χώρα μας είναι φτωχή. Και παραγωγικές και αναπτυξιακές δυνατότητες έχει. Και το περίεργο είναι και το σημαντικό ότι διατηρεί αναπτυξιακές δυνατότητες, παρά το γεγονός ότι αυτές έχουν κυριολεκτικά υπονομευθεί, όχι μόνο επί Νέας Δημοκρατίας και ΠΑΣΟΚ, αλλά από την πρώτη στιγμή που δημιουργήθηκε το σύγχρονο ελληνικό κράτος. Και παρ' όλα αυτά, αναπτυξιακές δυνατότητες έχει. Και δεν είναι τυχαίο ότι και οι διεθνείς πίνακες την Ελλάδα και σε δυνατότητα και σε ανάπτυξη την έχουν στην μεσαία προς την ανώτερη κλίμακα, πολύ μπροστά από αρκετές χώρες που θεωρούνται μη φτωχές και μη υπανάπτυκτες σήμερα. Η Ελλάδα έχει αναπτυξιακές δυνατότητες. Την Ελλάδα τη φτωχαίνει η πολιτική σας, η πολιτική που ακολουθήθηκε όλα αυτά τα χρόνια, αν θέλετε, το ίδιο το σύστημα, το μοντέλο ανάπτυξης που ακολουθείτε. Και βεβαίως, αν συνεχίζεται αυτή η πολιτική και αν θέλετε αυτό το σύστημα επιβιώνει, βεβαίως θα γίνεται όλο και πιο φτωχή, αλλά οι δυνατότητες ανάπτυξης θα παραμένουν, όσο ο ίδιος ο λαός με την πάλη του καταφέρει να αποτρέψει τα δυσβάσταχτα μέτρα και τις συνέπειες που αυτά τα μέτρα

έχουν. Και απ' αυτή την άποψη η διαφορά μας για το αν πρέπει να αντιστεκόμαστε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αν πρέπει να διεκδικούμε και την αποδέσμευση, οι άλλες χώρες να διεκδικούν τη μη δέσμευση ή την εξαίρεση, δεν είναι η πρωταρχική. Αυτή, αν θέλετε, είναι σημαντική, αλλά είναι δευτερογενής. Η διαφορά μας είναι και με τις άλλες πολιτικές δυνάμεις αν συμφέρει τον ελληνικό λαό και τους λαούς της ευρώπης η Ευρωπαϊκή Ένωση. Βεβαίως αν συμφέρει, ορθώς το πρόβλημα είναι προσαρμογής ρυθμών και μιας έξιπτης και ευέλικτης πολιτικής να αντιμετωπίσει τις ηγετικές δυνάμεις. Αν δεν συμφέρει, αυτή η πολιτική είναι ο δρόμος της αντίστασης και της σύγκρουσης, ο μοιραίος –με τη θετική έννοια το λέω– και ο αναπόφευκτος.

Θα σταθώ απ' αυτήν την άποψη σε ορισμένα ζητήματα που θέσατε και τα οποία σας τα θεωρείτε άκρως θετικά για τον ελληνικό λαό και για την Κυβέρνηση. Και πάμε πρώτα στο ζήτημα των συνόρων και της εδαφικής ακεραιότητας. Πριν πάτε για τη Σύνοδο του Άμστερνταμ λέγατε ότι θα διεκδικήσετε άρθρο που αναφέρεται σαφώς στα εξωτερικά σύνορα και με τέτοιο τρόπο, που διασφαλίζει την Ελλάδα ή, αν θέλετε, και όποια άλλη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τέτοιο πρόβλημα συνόρων.

Τι λέει η Συνθήκη; Στο εδάφιο εκείνο, που μιλάει για τα εξωτερικά σύνορα, επικαλείται για άλλη μία φορά τις διεθνείς συνθήκες. Μα, αυτή η γενική αναφορά υπήρχε τη στιγμή που έγινε η ΕΟΚ. Και εγώ σας λέω ότι θα υπάρχει όσο θα υπάρχει και η ΕΟΚ. Είναι δυνατόν ένας οργανισμός να μην έχει αυτό το θέμα για τις διεθνείς συνθήκες; Μήπως το άρθρο που μιλάει για τις διεθνείς συνθήκες, που το υιοθετούν και όλοι οι διεθνείς οργανισμοί, βοήθησε την Ελλάδα κατά τη διάρκεια της κρίσης των Ίμια, βοήθησε την Κύπρο, βοήθησε και βοηθά τους Παλαιστίνιους; Αυτά ήδη έχουν πεταχθεί στο καλάθι των αχρήστων. Καλώς τις επικαλούμαστε, καλώς τις χρησιμοποιούμε στη διπλωματία, αλλά η προκειμένη Συνθήκη του Άμστερνταμ δεν διασφαλίζει καθόλου την Ελλάδα.

Δεύτερον, πάμε στην κοινή εξωτερική πολιτική και άμυνα. Τι λέει εκεί; Λέει ότι μια χώρα, όταν για ζητήματα εθνικής φύσης αισθάνεται ότι δεν καλύπτεται, μπορεί βεβαίως να κρατάει την εποίκοδομητική αποχή. Και είναι γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση λάμπει με τη δημιουργία καινούριων όρων, που κανείς τους ερμηνεύει όπως θέλει. Τι λέει όμως τότε; Θα πηγαίνει σε ένα ανώτερο όργανο και θα αποφασίζεται δια πλειοψηφίας. Από πού λοιπόν προστατεύεται η Ελλάδα;

Ξαναλέω το εξής: Μας ανησυχούν αυτά ακριβώς, διότι υπάρχει η συναφής και παράλληλη διαδικασία της νέας δομής του NATO, η οποία αντικειμενικά –εμείς δεν λέμε ότι είναι φιλότουρκη η νέα δομή του NATO– σιγοντάρει και διευκολύνει την τουρκική στρατηγική. Και έχετε από τη μια μεριά την Ευρωπαϊκή Ένωση, που δεν σε καλύπτει και από την άλλη έχετε το NATO. Εσείς με τα ίδια σας τα χέρια αποφασίσατε ότι η Ελλάδα ουσιαστικά δεν έχει το δικαίωμα υπεράσπισης της άμυνάς της και ότι όποια κρίση γίνει στο Αιγαίο θα τη διαφεντεύουν άλλα αφεντικά. Οι Αμερικανοί και το NATO.

Πώς λοιπόν νιώθετε ικανοποιημένοι με αυτήν την τοποθέτηση που γίνεται στα πλαίσια της κοινής εξωτερικής πολιτικής και άμυνας;

Ερχόσαστε εδώ και απαντάτε ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν έγινε και τίποτε τραγικό με τη νέα δομή του NATO. Η Τουρκία είχε τέσσερα στρατηγεία –ή τρία, δεν θυμάμαι– και τώρα έχει ένα και ένα έχει και η Ελλάδα. Ξεχάσατε όμως να πείτε ότι το "υποδιοίκηση" –έτσι λέγεται αν δεν κάνω λάθος το στρατηγείο της Τουρκίας– έχει στην ευθύνη του όχι μόνο το Ιράν και τη Συρία, αλλά και την περιοχή της Κύπρου. Βεβαίως την είχε και πριν. Τώρα όμως την έχει πιο αποφασιστικά και πιο αποκλειστικά, σε μια περίοδο που η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με την Κύπρο γίνεται μοχλός εκβιασμών για τη διχοτόμηση της Κύπρου.

Με την ευκαιρία, κύριε Πρωθυπουργέ, θέλω να πω το εξής: Λέτε ότι η ένταξη της Κύπρου θα σώσει την κυριαρχία της. Κατ' αρχήν απ' όσο ξέρω, οι περισσότερες πολιτικές δυνάμεις της Κύπρου, άλλες ανοικτά και άλλες λίγο ψυθιριστά, λένε

ότι η ενταξιακή διαδικασία –τη νιώθουν στην πλάτη τους– χρησιμοποιείται σαν το πιο εκβιαστικό χαρτί για να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση μια Κύπρος με διπλή κυριαρχία, μια διχοτομημένη Κύπρος.

Με την ευκαιρία, έχετε ξεκαθαρίσει –δεν λέω ότι η ελληνική Κυβέρνηση είναι ο μόνος υπεύθυνος, είναι και η κυπριακή και άλλες δυνάμεις– τι εννοεί η Ευρωπαϊκή Ένωση όταν λέει ότι στις συνομιλίες για την ένταξη της Κύπρου θα πάρουν μέρος τουρκοκύπριοι; Βεβαίως να πάρουν μέρος και οι τουρκοκύπριοι. Θα πάρουν, όμως, μέρος μέσα στην αντιπροσωπεία της Κυπριακής Δημοκρατίας ή η συμμετοχή των τουρκοκυπρίων θα γίνει σαν τουρκοκυπριακή πλευρά ή σαν ελληνοκυπριακή πλευρά, σαν οντότητα; Αυτά ούτε εδω μας τα είπατε, ούτε και εκτός Βουλής τα έχετε ξεκαθαρίσει.

Θέλετε, λοιπόν, εσείς να μας πείτε ότι η διαδικασία διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης διασφαλίζει την Κύπρο, για να μην πω αυτό που είπατε τώρα, ότι δηλαδή αν θέλουν οι βαλκανικές χώρες να ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προχωρήσουν σε ακόμη μεγαλύτερες ιδιωτικοποιήσεις, σε ακόμη μεγαλύτερο ξεπούλημα, σε ακόμη μεγαλύτερη ληστεία του μόχθου των εργαζομένων.

Χαίρω πολύ! Γιατί να μην τις βάλουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Όταν καταναγκαστούν –και βεβαίως εδω είναι και η ευθύνη των ηγεσιών τους, γιατί κανένας δεν σε καταναγκάζει αν δεν θέλεις και δεν δέχεσαι τον καταναγκασμό– να κάνουν όλες αυτές τις υποχωρήσεις και εκχωρήσεις, για να μην ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Ακριβώς αυτή η διεύρυνση είναι ο καλύτερος μοχλός εκβιασμού –των κυβερνήσεων δεν μας νοιάζει– λαών και ολόκληρων χωρών. Και όλα αυτά τα θεωρείτε επιτυχίες.

Για την ανεργία τι έγινε στο Λουξεμβούργο; Για άλλη μία φορά διαπιστώθηκε ότι η ανεργία θα είναι ο μοχλός και το μέσον της ανατροπής των εργασιακών σχέσεων. Ενδεικτικά να πω ότι ούτε μία δραχμή δεν διατίθεται γι'αυτό που λέει συνθηματολογικά η Ευρωπαϊκή Ένωση, για την καταπολέμηση της ανεργίας. Γιατί είσατε τόσο ικανοποιημένος; Είστε ικανοποιημένος γιατί ακριβώς και εσείς είσατε ευθυγραμμισμένος με την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Ένωση ακολουθεί την πολιτική που θέλετε και εσείς. Αυτή είναι η ουσία. Γι' αυτό και μεις, όχι απλώς είμαστε αντίθετοι σε αυτό που γίνεται, αλλά είμαστε πολέμιοι. Είμαστε κυριολεκτικά πολέμιοι.

Με την ευκαιρία θέλω να υπογραμμίσω το εξής: Όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να πάρει μέτρα που αφορούν τα συμφέροντα της πλουτοκρατίας, τότε αυτά τα μέτρα είναι υποχρεωτικά για τις κυβερνήσεις. Όταν πρόκειται για μέτρα που κατά κάποιον τρόπο αφορούν λαϊκά προβλήματα, έστω κάποια ελάφρυνση, τότε λέει στις κυβερνήσεις μέλη: "άμα θέλετε πάρτε και φιλολαϊκά μέτρα, κόφτε το λαμό σας όμως από πού θα τα βρείτε". Στην περίπτωση αυτή την ευθύνη την έχουν οι κυβερνήσεις, οι οποίες βεβαίως ούτε θέλουν ούτε μπορούν να πάρουν την ευθύνη, γιατί δεν μπορεί να είσαι με την Ευρωπαϊκή Ένωση και με όλες τις παραμέτρους που έχει και να έχεις και φιλολαϊκή πολιτική και κοινωνικό πρόσωπο.

Κοιτάξτε να δείτε τώρα πώς είναι η σκόπιμη διγλωσσία σας. Όταν ο λαός, τα λαϊκά στρώματα ζητούν, όχι πολλά πράγματα αλλά κάποιες μικροαυξήσεις στους μισθούς και στις συντάξεις, τότε λέτε ότι είμαστε μία χώρα μικρή, είμαστε μία χώρα φτωχή και, εν πάση περιπτώσει, δεν πρέπει να ξεφύγουμε από την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν πρόκειται όμως να δώσετε προνόμια, όταν πρόκειται να χαρίσετε, τότε η Ελλάδα είναι μεγάλη, τότε η Ελλάδα έχει.

Κοιτάξτε να δείτε, η Ελλάδα δεν κατοικείται μόνο από μισθосυντηρητικούς, φτωχούς και μικρομεσαίους, κατοικείται και από την πλουτοκρατία και τα ανώτερα μεσαία στρώματα. Τι γίνεται τώρα; Οι μεν φτωχοί γίνονται φτωχότεροι, η δε πλουτοκρατία της χώρας και τα ανώτερα μεσαία στρώματα μειώνουν την απόστασή τους από την αντίστοιχη πλουτοκρατία των χωρών μελών. Η απόσταση μειώνεται. Πώς γίνεται αυτό;

Κάνετε τους σκληρούς στο λαό, αλλά είσατε πάρα πολύ

μαλακοί και συγκαταβατικοί στην πλουτοκρατία.

Να σας θυμίσω χαρακτηριστικά: Χαρίσατε ή δεν χαρίσατε δισεκατομμύρια στις ΠΑΕ, τους τόκους υπερημερίας του Λάτση και του Βαρδινολιάννη, την αποποινικοποίηση της λήψης των πλαστών τιμολογίων; Πάνω από ένα τρισεκατομμύριο (1.000.000.000.000) χρέη της πλουτοκρατίας χαρίσατε, διαγράψατε μέσα σε ένα χρόνο με μία απλή νομοθετική ρύθμιση. Και την ίδια ώρα εκδίδατε εντολές να μπαίνει στη φυλακή όποιος έχει χρέος ή να γίνεται παρακράτηση από το μισθό του.

Άρα και σεις αναγνωρίζετε ότι υπάρχουν δύο δρόμοι προς την Ενωμένη Ευρώπη. Ο ένας δρόμος είναι για την πλουτοκρατία και ο άλλος δρόμος είναι για το λαό. Ακριβώς αυτό θέτουμε εμείς. Δεν υπάρχει μονόδρομος.

Η ανθρωπότητα, η κοινωνία από την πρώτη στιγμή που εμφανίστηκε μέχρι σήμερα, δεν κινήθηκε πάνω σε ένα μονόδρομο, αλλά κινήθηκε πάνω σε μία ανειρήνευτη πάλη, άλλοτε με πιο ήπιες μορφές και άλλοτε με πιο οξυμένες, γύρω από τους δύο δρόμους ανάπτυξης που κάθε φορά ιστορικά υπαγορεύονταν. Όλη η ιστορία της ανθρωπότητας επικεντρώνεται στην πάλη γύρω από δύο δρόμους ανάπτυξης. Δεν υπάρχουν μονόδρομοι. Υπάρχει ο μονόδρομος για την πλουτοκρατία και υπάρχει και ο μονόδρομος για το λαό και σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αυτή η ιστορία, λοιπόν, με τους μονόδρομους πρέπει να τελειώσει, τουλάχιστον στη συνείδηση του ελληνικού λαού.

Και αυτό, αν θέλετε, είναι ιδεολογία. Βεβαίως, το χρησιμοποιείτε σκόπιμα, για να πείτε ότι δεν υπάρχει άλλη λύση. Σκύβετε το κεφάλι και προχωράτε.

Δεν υπάρχουν μονόδρομοι. Βεβαίως, ο δικός σας μονόδρομος μοιάζει πιο ρεαλιστικός από το δρόμο που προτείνει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας. Γιατί μοιάζει πιο ρεαλιστικός; Γιατί εσείς μπορεί να υλοποιείτε τα σχέδιά σας, επειδή και στην Ελλάδα και σε όλη την Ευρώπη έχετε την πολιτική εξουσία στα χέρια σας. Και βεβαίως, αυτός που έχει το μαχαίρι, έχει και το πεπόνι.

Οι λαοί όχι μόνο πρέπει να επεξεργαστούν τις προτάσεις τους, αλλά και πρέπει να εξασφαλίσουν τα μέσα της υλοποίησής τους. Αυτός ο δρόμος σήμερα είναι πιο δύσκολος και αύριο θα γίνει πιο εύκολος.

Αλλά, για πείτε μου, αυτά τα οποία λέει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ρεαλιστικά; Πρώτο, είναι αντιλαϊκά, είναι αντιεργατικά και συγκρούονται, αν θέλετε, και με την εθνική ανεξαρτησία των χωρών, αλλά και με τα κυριαρχικά δικαιώματα. Είναι όμως και ουτοπία. Διότι όσες αποφάσεις και να πάρει η Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αδύνατον, ακόμη και τον πιο καλό προγραμματισμό να κάνει, να εφαρμόσει αυτά που λέει.

Να πω ένα παράδειγμα. Όταν ακόμη το 1992 στη Βουλή γινόταν συζήτηση για τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και ο τότε Πρόεδρος του ΠΑ.ΣΟ.Κ. και η Πρόεδρος του Συνασπισμού –δεν θυμάμαι τι έλεγε η Νέα Δημοκρατία, πιθανόν να έλεγε και να ήταν πιο ρεαλιστική, γιατί ήταν κυβέρνηση– έλεγαν, λοιπόν, ότι "εμείς παλεύουμε για μία Ευρωπαϊκή Ένωση της μιας ταχύτητας, όπου πάμε σε εξίσωση των επιπέδων όλων των χωρών".

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Και η μεν Νέα Δημοκρατία έλεγε πως δεν το κάνει, το δε ΠΑ.ΣΟ.Κ. και ο Συνασπισμός έλεγαν ότι μπορεί να γίνει αυτή η εξίσωση των επιπέδων, αν στο τιμόνι της διακυβέρνησης των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανέβουν τα σοσιαδημοκρατικά ή τα νεοαριστερα κόμματα, όπως τα έλεγαν. Δόξα τω Θεώ, αλλά όχι δόξα τω λαώ, πλειοψηφούν σήμερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση σοσιαλιστικές, σοσιαδημοκρατικές κυβερνήσεις και έχουμε και δύο κυβερνήσεις του τύπου της κεντροαριστερής, όπως λέγεται. Το αποτέλεσμα ποιο είναι: Όχι μόνο δεν συγκλίνουν τα επίπεδα ανάπτυξης των χωρών, αλλά αποκλίνουν. Και στο Άμστερνταμ –όπου, κύριε Πρωθυπουργέ, δεν αναφερθήκατε στο θέμα της ευελιξίας– θεσμοθετήθηκε ουσιαστικά η αρχή των διαφορετικών κύκλων, των ομόκεντρων κύκλων, των διαφορετικών επιπέδων και των

διαφορετικών ταχυτήτων.

Η δική μας πρόβλεψη είναι ότι η ανισόμετρη ανάπτυξη στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μεγαλώνει το χάσμα ανάμεσα στις χώρες. Θα έχουμε όμως ανισόμετρη ανάπτυξη σε τοπικό και κλαδικό επίπεδο και στο εσωτερικό των χωρών. Ξέρετε τι σημαίνει αυτό; Αυτό, αν θέλετε, αποτελεί και το υλικό έδαφος του επικίνδυνου εθνικισμού και το υλικό έδαφος για αυτονομιστικά κινήματα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα "ενώνεται" με κατακερματισμό και με ενίσχυση των αυτονομιστικών κινήματων. Είναι τυχαίο ότι αυτήν τη στιγμή, όχι μόνο στο επίπεδο της συνθηματολογίας, αλλά και στο επίπεδο των μικρών πρακτικών κινήσεων, προωθείται η ιδέα της διάσπασης της Ιταλίας –της Ιταλίας του σκληρού πυρήνα, της λέσχης των επτά ή των οκτώ– η διάσπαση της Μεγάλης Βρετανίας, της Ισπανίας και πάει λέγοντας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**)

Γίνεται συζήτηση. Και βεβαίως η συζήτηση δεν γίνεται μόνο από τους καταδικαστέους εθνικιστές. Η συζήτηση γίνεται και σε επίπεδο τεχνοκρατών. Ακριβώς αυτή η ανισόμετρη ανάπτυξη, το χάσμα, που θα μεγαλώνει στο εσωτερικό των χωρών, θα αποτελεί και την αντικειμενική βάση για να δημιουργούνται μικρά αδύναμα κράτη. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση εδώ θα πληρώσει τη στάση που κράτησε στα Βαλκάνια, την κακή Σερβία, την καλή Κροατία και γενικότερα στην Ανατολική Ευρώπη, την καλή Τσεχία, την κακή Σλοβακία. Χαιρετίστηκε η διάσπαση της Τσεχοσλοβακίας, χαιρετίστηκε η διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας. Ξεχάστηκε ότι τη φωτιά στη Γιουγκοσλαβία την άναψαν, όχι ο εμφύλιος, αλλά οι μισθοφόροι που ήλθαν.

Και βεβαίως πάνω σε ένα σαθρό έδαφος που δημιουργήθηκε μετά τις τελευταίες εξελίξεις, ή και σε προϋπάρχοντα προβλήματα, δρομολογήθηκε η διάσπαση της Γιουγκοσλαβίας. Για ποια ενωμένη Ευρώπη μιλάμε; Για μια ενωμένη Ευρώπη με σχέσεις εξάρτησης, με σχέσεις υποτέλειας και με δρομολόγηση κατακερματισμού αυτονομιστικών κινήματων; Και αυτά και εσείς τα ξέρετε, γιατί τα ζείτε. Και πρέπει –επειδή μιλάτε και για την ψήφο– αυτά να τα ξέρει ο ελληνικός λαός και να αποφασίζει βεβαίως. Και τότε μπορούμε να πούμε ότι ο ελληνικός λαός ανέλαβε την ευθύνη να εκλέξει ΠΑ.ΣΟ.Κ. ή Κεντροαριστερά, ή Νέα Δημοκρατία και Κεντροδεξιά. Όχι με την χειραγώγηση, όχι με την αποσιώπηση, όχι με την τύφλωση του ελληνικού λαού να μιλάμε μετά για την ψήφο.

Βεβαίως, τυπικά νόμιμη είναι η ψήφος, αλλά ουσιαστικά είναι πολύ μακριά από την πραγματική νομιμότητα.

Ένα άλλο ζήτημα που θέλαμε να θέσουμε είναι το εξής. Συζητάει η Ευρωπαϊκή Ένωση –και μάλιστα στα πλαίσια της κοινής εξωτερικής πολιτικής άμυνας– για δυνάμεις στρατιωτικές και δυνάμεις διαχείρισης της κρίσης. Συζητάει η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση ότι θέλει δυνάμεις για τη διαχείριση της κρίσης. Το ΝΑΤΟ μιλάει για ευέλικτες δυνάμεις διαχείρισης της κρίσης. Είπατε και εσείς εδώ: Η Ευρωπαϊκή Ένωση πού δεν τα έχει καταφέρει; Στο να διαχειρίζεται τις κρίσεις.

Και ρωτάμε: Ποιο είναι το περιεχόμενο των κρίσεων; Καλά, μέχρι το 1990–1991, ήταν το Σύμφωνο της Βαρσοβίας που θα έκανε στρατιωτική επέμβαση και πόλεμο στην Ευρώπη και ήθελε η Ευρώπη να έχει οργανώσει την άμυνά της.

Ποιο είναι το περιεχόμενο των κρίσεων; Το ΝΑΤΟ καθορίζει, αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση, το περιεχόμενο των κρίσεων. Και εδώ ακριβώς βρίσκεται ο μεγάλος κίνδυνος. Κρίση θεωρείται όταν στο εσωτερικό των χωρών αναπτύσσονται κοινωνικά λαϊκά κινήματα, πείτε τα λαϊκά ξεσπάσματα, και όταν απειλείται το πολιτικό σύστημα της χώρας. Κρίση, άρα δυνάμεις στρατού να επεμβαίνουν. Έχουμε από δίπλα και την ευρωπαϊκή αστυνομία, τη Σένγκεν, όλα αυτά τα πράγματα που ακριβώς πάνε να θωρακίσουν ένα αστυνομικοστρατιωτικό πολιτικό οικοδόμημα.

Κρίση είναι, όταν έχουμε θρησκευτικά κινήματα. Ανεξάρτητα από τη γνώμη που έχουμε για τις θρησκείες, ή και για συγκεκριμένα κινήματα, το ΝΑΤΟ θα μπορεί να επεμβαίνει. Ακόμα και για ζητήματα οικολογικής καταστροφής, θα στέλνει στρατιωτικές δυνάμεις το ΝΑΤΟ.

Όταν π.χ. ανεβαίνουν κυβερνήσεις που δεν αρέσουν, τότε είναι κρίση. Για να μην πω ότι κρίση θεωρούνται οι οξύνσεις και οι προκλήσεις που προκαλεί το ΝΑΤΟ και η Ευρωπαϊκή Ένωση, είτε με τον οικονομικό, τον εμπορικό ή και με τον πραγματικό πόλεμο.

Έτσι, λοιπόν, βρίσκονται προσχήματα, ούτως ώστε και η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει τις στρατιωτικές της δυνάμεις, και το ΝΑΤΟ τις δικές του και η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση τις δικές της. Και όλες βεβαίως αυτές είναι κάτω από την αμερικανο–νατοϊκή ομπρέλα.

Μου έκανε εντύπωση, κύριε Πρωθυπουργέ, που είπατε ότι, εν πάση περιπτώσει, ευελπιστείτε –αυτή είναι η θέση της Κυβέρνησης– η Ευρώπη να έχει τη δική της άμυνα, λίγες μέρες μετά την ομιλία που κάνετε στην Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, όπου εκθειάσατε τη συνεργασία με το ΝΑΤΟ, που ήταν ένας παράγοντας φιλίας και σταθερότητας της Ευρώπης. Και στο παρελθόν και τώρα βεβαίως, ούτε καν σας περνάει ο νους να πείτε στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης "έξω το ΝΑΤΟ από την Ευρώπη". Δεν τολμάτε να το πείτε και δεν θέλετε να το πείτε. Και πώς να το πείτε, με τόσες υπογραφές που έχετε βάλει; Αυτή είναι η κατάσταση.

Και απ'αυτήν την άποψη πραγματικά, ωρμάζει η ανάγκη τουλάχιστον μέσα στο λαό, να συζητηθεί αυτό που κανείς μπορεί να πει απλά για άλλη ή διαφορετική Ευρώπη. Το θέμα δεν είναι σήμερα ποια μορφή θα έχει η Ευρώπη, με ποιον τρόπο θα παίρνονται οι αποφάσεις. Σημασία έχει ότι πρέπει να δρομολογηθεί αυτή η διαδικασία. Με το ένα χέρι, πάλη, σύγκρουση και γκρέμισμα στην πορεία αυτού του συγκεκριμένου οικοδομήματος και την ίδια ώρα και παράλληλα να χτίζει κανείς μέσα από τον πιο πρόσφορο τρόπο την προοπτική της άλλης Ευρώπης. Και τουλάχιστον εμείς δίνουμε μεγάλη σημασία στις διμερείς σχέσεις, στην περιφερειακή συνεργασία ανάμεσα σε χώρες και λαούς που έχουν είτε γειτονικά σύνορα είτε κοινότητα προβλημάτων.

Δηλαδή έχουν μια συνεργασία που δεν μπορεί να βασίζεται ούτε στην αρχή το εθνικό υποτάσσεται στο περιφερειακό και στο ευρωπαϊκό, ούτε ότι ο καταμερισμός εργασίας και η εξειδίκευση πρέπει να είναι υπέρ ενός και σε βάρος ενός άλλου. Εδώ που τα λέμε, το ερώτημα εθνικό ή περιφερειακό ή το ευρωπαϊκό προκύπτει όταν έχουμε οικοδόμημα το οποίο βασίζεται πάνω στο καπιταλιστικό κέρδος. Όταν η βάση της συνεργασίας, διμερούς ή περιφερειακής, βασίζεται στο συμφέρον των λαών τότε δεν υπάρχει το συμφέρον ενός ή πολλών λαών. Αυτά τα συμφέροντα συμπίπτουν.

Είναι αδύνατον αυτήν τη στιγμή να περιμένουν οι λαοί προστασία της ειρήνης, της εθνικής ανεξαρτησίας, των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων, αλλά ούτε και βιώσιμη ανάπτυξη των λαών στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσο προχωρά και βαθαίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση τόσο σε εθνικό επίπεδο και σε πανευρωπαϊκό ή εργατική τάξη και τα μεσαία στρώματα της πόλης και του χωριού θα χάνουν δικαιώματα, θα βυθίζονται στη φτώχεια και θα επιδεινώνονται οι συνθήκες ζωής τους. Το χάσμα ανάμεσα σ' αυτό που δικαιούμαι να απολαμβάνω και ανάμεσα σ' αυτό που έχω, θα είναι ένα χάσμα που κυριολεκτικά δεν θα μπορεί να μετρηθεί. Απ' αυτήν την άποψη δεν χρειάζεται να σταθούμε περισσότερο στο πρόγραμμα σύγκλισης και στο πρόγραμμα σταθερότητας.

Τα απορρίπτουμε και τα δύο. Το μεν πρόγραμμα σύγκλισης διότι περιέχει τους στόχους υπερεκμετάλλευσης των λαών και ληστείας του πλούτου των χωρών, το δε πρόγραμμα σταθερότητας διότι ακριβώς σταθεροποιεί αυτήν την κατάσταση. Και έχει βρεθεί το επιχείρημα: Μακροχρόνια και μόνιμη λιτότητα, δυσβάσταχτες θυσίες για να πιάσουμε τους στόχους της σύγκλισης και ακόμα πιο δυσβάσταχτες θυσίες για να μην τους χάσουμε.

Έχουν βρεθεί οι ασφαλιστικές δικλίδες για να μπορούμε και για να μη βγούμε. Το τούνελ το οποίο προτείνετε, δεν έχει καμία διέξοδο. Και πρόκειται για θυσίες όχι μόνο χωρίς αντίκρισμα, αλλά για θυσίες οι οποίες πραγματικά θα φέρουν τους λαούς σε δεινή θέση. Εμείς, λοιπόν, απορρίπτουμε

συνολικά και την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την πορεία της Ελλάδας μέσα σ' αυτήν. Δεν αισθανόμαστε καθόλου εθνικά απομονωμένοι, ακριβώς επειδή ξέρουμε ότι ο άλλος δρόμος δεν μπορεί να διεξαχθεί σε εθνικό επίπεδο. Είναι ένας δρόμος συντονισμένος. Σε εθνικό επίπεδο κάθε λαός και κάθε λαϊκό κίνημα πρέπει να κάνουν το δικό τους καθήκον, αντιστεκόμενοι και παλεύοντας να μην ενταχθούν, να μη δεσμευθούν. Αυτό γίνεται με όποιον τρόπο μπορεί το κάθε κίνημα.

Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να παλεύει και πανευρωπαϊκά. Αυτό κάνουμε εμείς, ξεκινώντας από το συντονισμό πάλης με τη RENAULT, με τους κτηνοτρόφους της Θεσσαλίας, με τους αγρότες της Γαλλίας και με τους φοιτητές της Γαλλίας και της Γερμανίας. Αυτός είναι για μας τουλάχιστον ο εθνικός και πανευρωπαϊκός αγώνας.

Υπήρχαν κόμματα τα οποία πίστευαν ότι είναι δυνατόν ναβάλουν την υπογραφή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίδια ώρα να παλεύουν για αλλαγές συσχετισμών από μέσα. Διαψεύστηκαν. Αν πούμε ότι αυτά τα κόμματα ή οι παράγοντες πολιτικοί και κοινωνικοί το έλεγαν καλοπροαίρετα και δεν το είχαν σαν άλλοθι, διαψεύστηκαν και αυτό διότι έχει αποδειχθεί ότι χριστιανοδημοκρατικά συντηρητικά κόμματα, σοσιαλιστικά και σοσιαλδημοκρατικά συμπίπτουν πλήρως. Επομένως αυτού του τύπου οι πολιτικές αλλαγές δεν φέρνουν κανένα αποτέλεσμα.

Άλλου τύπου αλλαγές χρειάζονται. Το πρώτο βήμα μπορεί να γίνει διεκδικώντας δημοψήφισμα κατά της Συνθήκης του Άμστερνταμ, καταψηφίζοντας τη Συνθήκη του Άμστερνταμ στη Βουλή και συγκροτώντας πραγματικά ένα παλλαϊκό μέτωπο για την Ελλάδα και για την Ευρώπη, δηλαδή για την άλλη Ελλάδα και την άλλη Ευρώπη που αντιπροσωπεύουν τα συμφέροντα των λαϊκών στρωμάτων και μόνο και βρίσκονται σε ανειρήνευτη και ασυμφιλίωτη αντίθεση με την πλουτοκρατία, με το μεγάλο κεφάλαιο και με

τις πολυεθνικές. Αυτός είναι ο μονόδρομος που πρέπει οι λαοί να ακολουθήσουν υποχρεωτικά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός):** Ο Πρόεδρος του Συνταξισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνταξισμού της Αριστεράς και της Προόδου):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για μία ακόμη φορά επαναλήφθηκε η ίδια σκηνή και όσο θα επαναλαμβάνεται αυτή η σκηνή των διαλογικών αντιμαχιών ανάμεσα στους Αρχηγούς των δύο μεγάλων Κομμάτων, τόσο εμείς από την πλευρά του Συνταξισμού θα εξακολουθούμε να λέμε κρίμα. Κρίμα δύο φορές, πολλές φορές κρίμα, πολύ περισσότερο γιατί αυτές οι αντιμαχίες και οι αντιπαράθεσεις γίνονται στο όνομα του παρελθόντος. Για μία ακόμη φορά τα δύο κόμματα καβγάδισαν μπροστά στα έκπληκτα μάτια του ελληνικού λαού για το ποιος είναι χειρότερος από τον άλλον.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μονομάχους είχαμε πάντοτε στην πολιτική ζωή του τόπου, τα δύο κόμματα. Μονάχα που αυτοί οι δύο μονομάχοι περιφέρονται, αμέριμνοι και ωραίοι, ανάμεσα στην ελληνική κοινωνία και από τις μονομαχίες τους τις πληγές τις καταμετράει στο σώμα του ο ελληνικός λαός και πολύ περισσότερο τις καταμετράνε τις πληγές οι νέοι άνθρωποι, οι νέες ηλικίες, αυτοί που περιμένουν απαντήσεις για το μέλλον και δεν θέλουν να καβγαδίζουν για ανοήτους λογαριασμούς ως προς το παρελθόν, λογαριασμούς χρεοκοπημένων πολιτικών. Αυτοί είναι οι άνθρωποι που δεν βολεύονται σ' αυτές τις σκηνές που δεν περιμένουν απ' αυτές τις σκηνές απαντήσεις στα μεγάλα προβλήματα της ζωής τους, για την απασχόλησή τους, για την προκοπή τους, για τον ελεύθερο χρόνο τους, για την αντιμετώπιση της αποξένωσης που διαλύει την ύπαρξή τους.

Είναι επιλογές τους, και δικαίωμά τους αλλά και ο ελληνικός λαός δεν αρέσκεται σ' αυτού του θεατρικού τύπου σκηνές. Δεν αρέσκεται να βλέπει τον κύριο Πρωθυπουργό με το χέρι στη μέση να απαντάει ή τον κύριο Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να λέει τα ίδια και τα ίδια για το τι έχει γίνει

προ αμνημονεύτων χρόνων, γιατί στη συνείδηση του Έλληνα πολίτη η δεκαετία του '80 είναι ήδη παρωχημένο παρελθόν, όταν αντιμετωπίζουμε τις ανάγκες και τα προβλήματα του 21ου αιώνα μπροστά μας, κατά πρόσωπο.

Άκουσα τον κ. Σημίτη να μιλάει ως απολογητής όλων των επιλογών των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Φαίνεται ότι ο κ. Σημίτης διεκδικεί τη διάκριση να είναι ο μόνος Πρωθυπουργός μετά τον κ. Κολ που αισθάνεται ικανοποιημένος και τακτοποιημένος στα πλαίσια της εφαρμοζόμενης ευρωπαϊκής πολιτικής. Όμως ευρωπαϊσμός δεν σημαίνει προσαρμογή σε όποιες επιλογές, ευρωπαϊσμός σημαίνει αγώνας σκληρός για να μετατραπούν οι ευρωπαϊκοί συσχετισμοί προς προοδευτικές κατακτήσεις που θα στηρίξουν τους λαούς και τις κοινωνίες για να αντιμετωπίσουν τις εξουθενωτικές συνθήκες των ανταγωνισμών, της ανεξέλεγκτης αγοράς, της κονιορτοποίησης από την ανεργία, της πολτοποίησης από την ανυπαρξία κοινωνικών δικαιωμάτων και τη διεύρυνση των κοινωνικών αποκλεισμών. Ευρωπαϊσμός σημαίνει αγώνας για την υπεράσπιση, την ενίσχυση, τη στήριξη του κοινωνικού προσώπου της Ευρώπης. Σήμερα αγωνιούν πολίτες, λαοί, κυβερνήσεις, κοινωνίες για το χαμένο πρόσωπο της κοινωνικής πολιτικής και ο μόνος που θεωρεί ότι όλα βαίνουν καλώς και πρέπει και εμείς να μην ανησυχούμε είναι ο κ. Σημίτης. Ευρωπαϊσμός σημαίνει αγώνας για την εμφάνιση της ευρωπαϊκής ενοποίησης στον τομέα των πολιτικών θεσμών και της υπεράσπισης των δικαιωμάτων. Όταν οι βαρβαρότητες των αντιθέσεων, στην παιδεία, την πληροφόρηση, την εργασία, το περιβάλλον ζωής, βασανίζουν το παρόν και την προοπτική των ευρωπαϊκών λαών στο σύνολό τους, για όλα αυτά ο κ. Σημίτης είναι εφυσχασμένος.

Φαίνεται ότι το ΠΑΣΟΚ ποτέ δεν θα μπορέσει να χαράξει, να αφομοιώσει μία σαφή ευρωπαϊκή κατεύθυνση.

Από τον αντιευρωπαϊσμό και την αρνητική στάση της αρχικής του πορείας, στο άλλο άκρο της παθητικής προσαρμογής, της αποδοχής των πάντων, της απολογίας για όλα και πολύ περισσότερο, της ενοχοποίησης όλων εκείνων που ζητούν αντιστάσεις, προσπάθειες αλλαγής των συσχετισμών και διαμόρφωσης άλλων δεδομένων. Αυτή η εικόνα έχει τις δύο συγκεκριμένες όψεις. Πρόκειται για την ίδια λαθεμένη και αναποτελεσματική πολιτική και η άκριτη προσαρμογή και η αναβίωση των οποιωνδήποτε αρνητικών και απορριπτικών αποφάσεων.

Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της στάσης σήμερα του κυρίου Πρωθυπουργού ήταν αυτά που είπε για την ανεργία, για τις αποφάσεις που πάρθηκαν στο Λουξεμβούργο. Είναι φανερό -και να το γνωρίζουν οι Βουλευτές του Π.Α.Σ.Ο.Κ. και να το γνωρίζει και η ελληνική κοινωνία- ότι ο κ. Σημίτης δεν αποδέχεται το αίτημα για κοινή ευρωπαϊκή πολιτική απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας. Δεν συμπαρατάσσεται με τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες κυβερνήσεων και κοινωνιών. Δέχεται την άποψη, ότι η υπόθεση της ανεργίας και της απασχόλησης είναι υπόθεση εθνικής πολιτικής. Συμπαρατάσσεται με τις συγκεκριμένες προτάσεις και απόψεις της Γερμανίας και ελάχιστων άλλων κυβερνήσεων στη σημερινή ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στο όνομα της κεντροαριστεράς παραφιλολογίας στην Ευρώπη τάσσεται παράπλευρα στη φιλελεύθερη και νεοφιλελεύθερη πολιτική.

Ο κύριος Πρωθυπουργός είπε ούτε λίγο ούτε πολύ ότι αποφασίστηκε -και το αποδέχθηκε ως απόφαση του Λουξεμβούργου- ότι τα μεγάλα προβλήματα της ανεργίας και της απασχόλησης θα αντιμετωπισθούν με διάφορες οδηγίες, με ένα συντονισμό στα πλαίσια της υπάρχουσας δομής, όπως με τον αντίστοιχο συντονισμό αντιμετωπίζονται τα προβλήματα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης. Εξομοιώνει στην πολιτική του φιλοσοφία, στην πολιτική της Κυβέρνησής του, το συντονισμό για την οικονομική και νομισματική ενοποίηση που γίνεται από τις υπάρχουσες αμφισβητούμενες δομές από πλευράς φερεγγυότητας και αποτελεσματικότητας, με το συντονισμό που αυτές οι δομές, οι δομές της αγοράς, της νομισματικής ενοποίησης, θα πρέπει να κάνουν για τα προβλήματα της

ανεργίας και της απασχόλησης.

Αλλά το πρόβλημα, κύριε Πρωθυπουργέ, δεν είναι αν θα ελέγχονται οι πολιτικές των επιμέρους χωρών για την ανεργία, αν θα συντονίζονται ως εθνικές πολιτικές από τα διευθυντήρια που συντονίζουν τη νομισματική και οικονομική πολιτική. Το πρόβλημα για την Κυβέρνησή σας είναι, αν παλεύετε, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να αναγνωρίσει ότι η ανεργία είναι το υπαριθμόν ένα πρόβλημα της Ευρώπης ολόκληρης και μέρος αυτού του προβλήματος είναι η ανεργία που εμφανίζεται στα επιμέρους κράτη. Το ερώτημα, λοιπόν, είναι αν αναγνωρίζει η Κυβέρνησή σας, ότι δεν συμβιβάζεται η οικονομική ενοποίηση με τα σημερινά ποσοστά ανεργίας, με τα σημερινά οικονομικά ελλείμματα. Εδώ θα τοποθετηθείτε. Γιατί δεν είναι περιθωριακό ή περιφερειακό ζήτημα, αλλά είναι θέμα ιδεολογικής και πολιτικής τοποθέτησης, με ποιον είσθε. Είσθε με εκείνους που θέλουν κοινή πολιτική για την ανεργία και την απασχόληση, πόρους και χρηματοδότηση ή με εκείνους οι οποίοι θέλουν τα μεγάλα αυτά ζητήματα να τα αντιμετωπίζει το κάθε κράτος μόνο του και ό,τι βρέξει ας κατεβάσει από εκεί και πέρα, πάντοτε υπό την εποπτεία και το συντονισμό των δομών, του διευθυντηρίου που υπάρχει από πλευράς οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης;

Το πρόβλημα είναι, κύριε Πρωθυπουργέ, αν παλεύετε, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να αποφασίσει να διαθέσει πόρους και να διαμορφώσει κοινές πολιτικές για την αντιμετώπιση της ανεργίας και της απασχόλησης, για την αντιμετώπιση των κοινωνικών αποκλεισμών. Γιατί καθώς τελειώνει ο εικοστός αιώνας, στιγματίζεται και σηματοδοτείται από την εποχή των μεγάλων αποκλεισμών, της φτώχειας, της ανέχειας, της μεγάλης ανεργίας και της αβεβαιότητας στην απασχόληση.

Εγώ θα περίμενα από τον Έλληνα Πρωθυπουργό, τον οποιοδήποτε Έλληνα Πρωθυπουργό, ακριβώς γιατί η Ελλάδα αντιμετωπίζει αυτήν την κοινωνική εξουθένωση και την συμπίεση όλο και περισσότερων, κάτω από το ανεκτό όριο διαβίωσης, να έχει σηκώσει την σημαία αυτών των αντιλήψεων, να συμπαρατάσσεται με όσους ζητούν κοινή πολιτική για την ανεργία και όχι να υπερασπίζεται επιλογές που έχουν έντονη την συντηρητική σφραγίδα. Τι είναι αυτές οι επιλογές; Προοδευτικές, κεντροαριστερές, αριστερές, έτσι όπως εφαρμόζονται σήμερα κατακρουγώντας την ευρωπαϊκή κοινωνία στο σύνολό της;

Άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό να λέει κατηγορηματικά, απερίφραστα, υψώνοντας τον τόνο της φωνής του, ότι η Ελλάδα θέλει μία επιτυχημένη ΟΝΕ. Θέλει να συνδιαμορφώσει την ΟΝΕ –την Οικονομική και Νομισματική Ένωση– και την ίδια ώρα, το ίδιο απερίφραστα αλλά με χαμηλότερο τον τόνο της φωνής του, είπε ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται και δεν μπορεί να είναι στην πρώτη φάση της ΟΝΕ.

Δεν θα σταθώ στην αντίφαση την πολιτική αυτών των δύο διαπιστώσεων. Είμαι υποχρεωμένος να επισημάνω ότι δεν μπορεί να λέγονται αυτά προς την ελληνική κοινωνία, τα δύο αντίθετα πράγματα με τον ίδιο κατηγορηματικό στόμφο. Όταν δεν πρόκειται να είμαστε από την πρώτη στιγμή, τότε θα υποστούμε τις συνέπειες της μη παρουσίας μας. Θα φορτωθούμε πρόσθετες δυσχέρειες και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να συνδιαμορφώσουμε την ΟΝΕ όντας απέξω. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να συνδιαμορφώσουμε την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, περιμένοντας έξω από την πόρτα αν και όταν κάποιος θα θελήσει να μας βάλει. Αυτά είναι που χρειαζόνταν απάντηση.

Άκουσα επίσης τον κ. Σημίτη να λέει ποιά Ευρώπη θέλουμε και ποιά εικόνα της Ελλάδος μέσα σε αυτήν την Ευρώπη. Δεν τον άκουσα να πει, η μη συμμετοχή της Ελλάδος το 1999 στην πρώτη ομάδα της ΟΝΕ, τι συνέπειες συνεπάγεται, τι βάρη συνεπάγεται και πώς θα δυσχεράνει την παραπέρα πορεία της χώρας.

Μιλάτε για το 2001, αλλά μιλάτε με άλλο καθεστώς. Δεν θα είναι το ίδιο καθεστώς για την Ελλάδα μέχρι το 2001. Θα είστε απ' έξω. Εκεί να εξηγήσετε στον ελληνικό λαό τις προβλέψεις σας και τις προδιαγραφές σας για το 2001, με αλλαγή των δεδομένων τι θα κάνετε, ποιές είναι οι συνέπειες

και πώς αντιμετωπίζονται και κυρίως πώς αντιμετωπίζονται στο επίπεδο το πολιτικό το οικονομικό και το κοινωνικό. Μοιρολατρικά; Δεν πρόκειται και δεν μπορεί η Ελλάδα και κατά συνέπεια στεκόμαστε και περιμένουμε; Ή αξιώνοντας, προωθώντας, σχεδιάζοντας και επιμένοντας να γίνει εισακουστή μία πρόταση πολιτικής διαπραγμάτευσης, ώστε η Ελλάδα να μη μείνει απέξω; Η μόνη σημειωτέον που θα μείνει.

Γι' αυτό και είναι αναγκαίο να επισημάνω και κάτι άλλο ακόμη παίρνοντας αφορμή από αυτό που είπε ο κ. Σημίτης. Πήγε, λέει, στο Λονδίνο, στη Γαλλία και μίλησε με τον κ. Μπλερ, με τον κ. Ζοσπέν, με τον κ. Σιράκ και εξέφρασε την επιθυμία της Ελλάδας να είναι μέσα στην πρώτη φάση της ΟΝΕ. Άκουσε και τις απόψεις των άλλων ότι και αυτοί έχουν την επιθυμία να είναι η Ελλάδα. Δεν μας είπε όμως για να ξέρουμε: Έβαλε πολιτικό αίτημα συμπαράστασης των άλλων χωρών σε πλαίσιο συγκεκριμένης διαπραγμάτευσης για να μην μείνει η Ελλάδα απέξω; Τι να κάνω εγώ το ποιον επισκέφθηκε και με ποιον συνεζήτησε αμοιβαίες επιθυμίες, επιτρέψτε μου να πω πολιτικοκοινωνικού χαρακτήρα; Δεσμεύσεις υπήρχαν ότι οι άλλες χώρες θα στηρίζουν πολιτικό αίτημα της Ελλάδος για να μη μείνει η Ελλάδα απ' έξω;

Είναι ανάγκη επίσης να επισημάνω ότι όταν ο κ. Σημίτης επικαλείται για να νομιμοποιήσει και να αναπτύξει την αντιμαχία του με τον κ. Καραμανλή, τις διαφορετικές συνθήκες που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, ε, τότε ένας λόγος παραπάνω αυτές οι διαφορετικές συνθήκες, αυτές οι διαφορετικές δομές σε αποτελέσουν τη βάση και τη θεμελίωση ενός συγκεκριμένου πολιτικού προγράμματος διαπραγμάτευσης για να μη μείνει η Ελλάδα απ' έξω. Με τους νομισματικούς όρους, με τους όρους της ονομαστικής σύγκλισης μένουμε απ' έξω και είμαστε οι μόνοι.

Επικαλεστήκαμε τη διαφορετικότητα των δομών και την ύπαρξη πλέον δυσμενών συνθηκών σε βάρος της Ελλάδας για να θεμελιώσουμε πολιτική πρόταση. Θα επανέλθω επ' αυτού του θέματος.

Θα ήθελα εξ αρχής να επισημάνω ότι ο κ. Σημίτης είπε ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας και ορισμένα άλλα θέματα τα οποία έχουν πολύ μεγάλη σημασία. Κατ' αρχήν, δεν αποδέχεται η Ελληνική Κυβέρνηση το αίτημα που βάζουν και άλλες κυβερνήσεις για αναθεώρηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το αίτημα που βάζουν αμέσως, από τώρα για αναθεώρηση της Συνθήκης του Άμστερνταμ. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ είναι δεδομένη. Ενδιαφέρεται η Ελληνική Κυβέρνηση να αναθεωρηθεί ή τη δέχεται ως έχει; Επιδιώκει συγκεκριμένο αίτημα μαζί με άλλες κυβερνήσεις για άμεση αναθεώρηση ή για έναρξη αμέσως διαδικασιών αναθεώρησης;

Επίσης, είπε ο κ. Σημίτης ότι με δεδομένες τις διαδικασίες της διεύρυνσης και επειδή θα μαζευτούν πολλοί υπάρχει και ένα θέμα για το εάν θα είναι αντίστοιχοι και οι επίτροποι. Και η διατύπωσή του δείχνει ότι η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη δεν αποδέχεται να είναι από κάθε χώρα και ένας επίτροπος, δέχεται από τώρα ότι η προοπτική και η εξέλιξη μπορεί να επιφυλάξουν και αυτό το ενδεχόμενο. Λιγότεροι επίτροποι ή υποεπίτροποι, έτσι ώστε πραγματικά να δημιουργηθούν πολλά και σοβαρά προβλήματα.

Είπε ακόμη ο κύριος Πρωθυπουργός ότι η Ελληνική Κυβέρνηση δεν δέχεται την πρόταση της Γαλλίας γι' αυτήν την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, αλλά η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη δεν προτείνεται για να συμμετάσχει η Τουρκία. Όπως και το EURO-X, στο οποίο συμμετέχουμε προτείνεται προκειμένου να εξισορροπηθούν από πλευράς πολιτικών χειρισμών οι συντριπτικές πιέσεις και οι μονόπλευρες πιέσεις που ασκούν οι κεντρικές τράπεζες ή η Κεντρική Ευρωπαϊκή Τράπεζα. Η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη γίνεται για να υπάρξει η δυνατότητα διεύρυνσης των θεσμών, των πολιτικών και των κοινωνικών θεσμών. Και εκεί στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη βεβαίως οι αξιώσεις της ελληνικής πλευράς δεν μπορεί παρά να είναι οι ίδιες με αυτές που διατυπώθηκαν και στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι, δηλαδή, το ευρωπαϊκό κεκτημένο είναι ο κυρίαρχος και πρωταρχικός όρος προκειμένου να κριθεί η ενδεχόμενη συμμετοχή των υπό ένταξη χωρών.

Γιατί, λοιπόν, αυτά τα διλήμματα; Ότι δηλαδή, ξέρετε, αν αποδεχούμε την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη είναι σαν να ανοίγουμε το δρόμο για να μπει η Τουρκία στην Ευρώπη; Η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη δεν γίνεται γι' αυτό. Γίνεται για άλλους πολιτικούς στόχους.

Συμπαράτασσεται με τη θέση της Γερμανίας κόντρα στα πολιτικά αιτήματα άλλων κυβερνήσεων όπως η Γαλλία. Η Γαλλία είχε αυτήν την πρωτοβουλία.

Θα ήθελα να επισημάνω ακόμα ότι αναφέρθηκε ο κύριος Πρωθυπουργός στις διαδικασίες για την Ατζέντα 2000 και ειδικότερα στα θέματα που είναι για συζήτηση, τα θέματα αναθεώρησης της κοινής αγροτικής πολιτικής. Είπε δύο λέξεις. Εμάς μας ενδιαφέρει να διατηρηθεί η κοινή αγροτική πολιτική, γιατί αποτελεί στήριγμα και προοπτική για την ελληνική γεωργία, για την αγροτική οικονομία. Μα, μέχρι σήμερα, δεν έχουν προκύψει τόσα προβλήματα που αναστατώνουν τον αγροτικό πληθυσμό που συμπιέζουν εξουθενωτικά χωρίς αντίστοιχες πολιτικές διαρθρωτικών παρεμβάσεων; Δεν έχουν προκύψει τόσα προβλήματα που στην αγροτική οικονομία, στην αγροτική παραγωγή επιβάλλουν διαπραγματεύσεις σκληρές, επιβάλλουν προτάσεις συγκεκριμένες για να μην εξουθενωθεί ολοσχερώς να μην κονιορτοποιηθεί, να μη συντριβεί η ελληνική αγροτική οικονομία και ο αγροτικός πληθυσμός;

Άρα, λοιπόν, στην Ατζέντα του 2000 δεν πάμε με πλαίσιο διαπραγμάτευσης για την ελληνική αγροτική οικονομία. Πάμε να κρατηθεί η κοινή αγροτική πολιτική, ναι, αλλά από και πέρα, στα πλαίσια της κοινής αγροτικής πολιτικής με ποια στηρίγματα για τον Έλληνα αγρότη, για τον Έλληνα γεωργό και κτηνοτρόφο; Για προϊόντα ελληνικά. Για το λάδι, για τα μεσογειακά προϊόντα, για το βαμβάκι, για τα καπνά, για τα εσπεριδοειδή, για την ελληνική κτηνοτροφία, για τη γαλακτοκομία. Με ποιες συγκεκριμένες προτάσεις για το αγροτικό εισόδημα για τις κοινωνικές επιπτώσεις από τη συντριβή του αγροτικού πληθυσμού;

Και το σοβαρότερο, με ποιες προτάσεις για τον προϋπολογισμό, για τη διατήρηση των κεκτημένων, όσων κεκτημένων έχουμε τη δυνατότητα να απολαύσουμε και πολύ περισσότερο για την αναθεώρηση των δυσμενών κεκτημένων που συνεπάγονται σε βάρος της ελληνικής αγροτικής οικονομίας και του Έλληνα αγρότη, της ελληνικής κοινωνίας τελικά τόσο δυσμενείς και επαχθείς συνέπειες.

Ανέφερε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι είναι ικανοποιημένος από την πορεία του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Αναπλάθεται, λέει, το πρόσωπο της Ελλάδας. Αυτό σημαίνει ότι με αίσθημα πλήρους ικανοποίησης η Κυβέρνησή του θα συνεχίσει την ίδια πρακτική, την ίδια μέθοδο και την ίδια νοοτροπία διαχείρισης του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, με τις ίδιες δομές, τους ίδιους θεσμούς. Δεν έχει ακούσει τίποτα ο κύριος Πρωθυπουργός για το όργιο που γίνεται πίσω από τα κοινοτικά προγράμματα; Δεν έχει ακούσει τίποτα για την εγκληματική καθυστέρηση απορρόφησης; Δεν διδάχθηκε τίποτα από το γεγονός ότι με το πρώτο πακέτο Ντελόρ σεμινარიώθηκε όλη η Ελλάδα, χωρίς να μείνουν οι αναγκαίες υποδομές ανάπτυξης και κοινωνικής στήριξης; Δεν διάβασε ούτε τον "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟ" που αφιέρωσε ολόκληρο τεύχος, επισημαίνοντας καθυστερήσεις και ανορθόδοξες πολιτικές στη διαχείριση, την απορρόφηση και την αξιοποίηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης; Γιατί κρύβει την πραγματικότητα η Κυβέρνηση προς τον ελληνικό λαό;

Η κακή απορρόφηση ήταν μία από τις αιτίες για τις οποίες προχωρήσατε στην επικαιροποίηση λέτε εσείς, στην αναθεώρηση λέω εγώ, του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Ναι ή όχι; Η κακή απορρόφηση ήταν μία από τις αιτίες, που προχωρήσατε σ' αυτήν την επικαιροποίηση. Και ακόμα, σ' αυτήν την επικαιροποίηση, όπως λέτε, ή την αναθεώρηση, εκείνο που σπεύσατε πρώτα να κάνετε, είναι οι γενναίες περικοπές από πλευράς κονδυλίων για τα μεγάλα έργα και από πλευράς κονδυλίων για το ανθρώπινο δυναμικό. Ακόμα λιμνάζουν τα κονδύλια των δισεκατομμυρίων για το ανθρώπινο δυναμικό –γιατί ακόμα δεν έχετε αξιόπιστες διαδικασίες απορρόφησης– που είναι σε πρώτη προτεραιότητα στις άλλες χώρες.

Άκουσα, τέλος, τον κύριο Πρωθυπουργό να επισημαίνει ότι η Κυβέρνησή του θα επιδιώξει την ευρωπαϊκή πολιτική για την ασφάλεια και μάλιστα στα πλαίσια μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και ακόμα αξιοποιώντας την προεδρία, που έχει η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη στη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Δεν είπε όμως τίποτα για το ποια είναι η πολιτική του, σε σχέση με την κοινή ευρωπαϊκή πολιτική ασφάλειας και τη νέα δομή του ΝΑΤΟ και ποια είναι η επιλογή του, που κάνει, προκειμένου να προωθήσει η Ελληνική Κυβέρνηση πολιτική για την ασφάλεια στην Ευρώπη. Είναι στα πλαίσια του ευρωπαϊσμού; Είναι στα πλαίσια της κοινής εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή είναι στα πλαίσια της νέας δομής του ΝΑΤΟ, του ευρωατλαντισμού; Αυτά είναι εκείνα, για τα οποία επιβάλλεται να υπάρξουν συγκεκριμένες απαντήσεις, για να μη γίνεται αυτό που είπατε, κύριε Πρωθυπουργέ, απευθυνόμενος προς τον κ. Καραμανλή, ότι μίλησε περί άλλων και όχι επί της ουσίας για το θέμα της ημερήσιας διάταξης. Αυτή είναι η ουσία και επ' αυτού θα τοποθετηθείτε, όχι λέγοντας τι θα γίνει στο 2000, κατά την εκτίμησή σας, γιατί οι εκτιμήσεις σας δεν επαληθεύτηκαν ούτε στον προϋπολογισμό του 1997 ούτε στη μέχρι τώρα πορεία του προγράμματος σύγκλισης.

Έρχομαι σ' αυτό το θέμα, γιατί είναι μεζόνος σημασίας. Για μια ακόμη φορά επιχειρείτε να ξεπεράσετε την πραγματικότητα και όλα τα φορτώνετε στην Αντιπολίτευση, η οποία δήθεν δεν καταλαβαίνει. Κύριε Πρωθυπουργέ, το 1994, μετά τις εκλογές, η νέα Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, με Υπουργό Εθνικής Οικονομίας τον αείμνηστο Γεννηματά, αναθεώρησε το πρόγραμμα σύγκλισης, που είχε υποβάλει η Νέα Δημοκρατία στην Ευρωπαϊκή Ένωση για έγκριση. Το πρόγραμμα εκείνο καταρτίστηκε με το διακηρυγμένο στόχο της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Διαβάζω επί λέξει: "Το βασικό συμπέρασμα του προγράμματος είναι ότι η ελληνική οικονομία θα ικανοποιεί όλα τα κριτήρια ονομαστικής σύγκλισης της Συνθήκης του Μάαστριχτ από το 1998".

Δεν είναι δηλαδή, έτοιμη να συμμετάσχει στο πρώτο στάδιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης από το 1999, που είναι και το πλέον πιθανό έτος έναρξης του σταδίου αυτού.

Τα κριτήρια ονομαστικής σύγκλισης είναι το δημόσιο έλλειμμα και το χρέος, ο πληθωρισμός, τα μακροπρόθεσμα επιτόκια και η σχετική σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Το κριτήριο του δημοσίου χρέους δεν θα ικανοποιείται απόλυτα με την έννοια ότι αυτό δεν θα είναι 60% του ΑΕΠ, όμως από το 1996 θα υπάρχει σαφής τάση αποκλιμάκωσης της σχέσης δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ, ικανοποιώντας έτσι και αυτό το κριτήριο σύγκλισης, όπως τίθεται στη συνθήκη.

Το καταθέτω αυτό για λόγους τεκμηρίωσης και επανάληψης, έτσι ώστε να έρθουν στην σκέψη όλων τα δεδομένα.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος, καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αναθεωρήσατε λοιπόν, τότε για να μπειτε το 1999 και αυτός ήταν ο διακηρυγμένος σας στόχος. Αυτό υποβάλλατε και αυτό το σχέδιο εγκρίθηκε. Μέχρι πριν από ένα μήνα ίσχυε αυτό το σχέδιο. Πριν από ένα μήνα ο κ. Παπαντωνίου άλλαξε τους στόχους της Κυβέρνησης, μονομερώς, ερήμην της Βουλής, χωρίς συζήτηση και έβαλε χρόνο όχι το 1999 –αυτό λέτε εσείς– αλλά το 2001.

Εσείς αποκαλείτε αυτήν τη διαδικασία επικαιροποίηση. Εν τη ρήμη του λόγου σας λέτε πολλές φορές αναθεώρηση. Δεν θα αντιδικήσουμε για την ορολογία. Καταθέστε τα έγγραφα που υποβάλλατε στην Ευρωπαϊκή Ένωση να δει η Εθνική Αντιπροσωπεία τι υποβάλλατε, αν υποβάλλατε επικαιροποίηση ή αναθεώρηση. Καταθέστε αυτά τα έγγραφα προκειμένου να ξέρει και η Εθνική Αντιπροσωπεία περί τίνος πρόκειται. Γιατί σήμερα μιλάτε για το 2002 ...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ**(Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Όχι, το 2001.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ**(Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Από 1ης Ιανουαρίου.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ**(Πρόεδρος του Συνα-

**σπισμού της Αριστεράς και της Προόδου):** Ναι, κύριε Πρωθυπουργέ, ναι, κύριε Υπουργέ, καταθέστε τα έγγραφα. Δεν είναι κρατικά μυστικά. Είναι το πρόγραμμα το οποίο θα ισχύσει για την οικονομική πολιτική. Καταθέστε τα σχετικά έγγραφα που υποβάλλατε προς έγκριση ή προς ενημέρωση, να ξέρουμε περί τίνος πρόκειται.

Έχω καταθέσει και επίκαιρη ερώτηση προς τον κύριο Πρωθυπουργό, αλλά δεν επελέγη για αύριο. Θέλω, λοιπόν, να κατατεθούν αυτά τα έγγραφα για να ενημερωθεί η Εθνική Αντιπροσωπεία. Ξέρει κανένας συνάδελφος από εδώ, ακόμη και της Συμπολίτευσης, περί τίνος πρόκειται; Κανείς δεν ξέρει. Γιατί δεν τα καταθέτετε;

Με αυτά λοιπόν, τα οποία επισημαίνω, αξιολογώντας την ομιλία του κυρίου Πρωθυπουργού –εγώ δεν ήρθα εδώ να πω έτοιμες κάποιες απόψεις, περίμενα να ακούσω και αυτά που άκουσα μου δημιουργούν έντονο και ανησυχητικό προβληματισμό– σας λέω ευθέως ότι η σημερινή συζήτηση ήταν προσχηματική. Έχετε κάνει τις επιλογές σας και έχετε πάρει τις αποφάσεις σας και τις παραμονές της συνόδου, εκείνο για το οποίο ενδιαφέρεστε είναι να δημιουργήσετε την εντύπωση ότι συνομιλείτε με τους άλλους. Αυτό επιδιώκετε σήμερα. Αν θέλατε πραγματικά να γίνει συζήτηση με τα άλλα κόμματα, τότε εγκαίρως θα παίρνατε πρωτοβουλίες και θα είχατε συγκαλέσει και τη Βουλή και τις αντίστοιχες επιτροπές και σύσκεψη πολιτικών Αρχηγών, γιατί είναι κρίσιμο το θέμα και το γνωρίζετε, ότι στα αμέσως επόμενα βήματα η Ελλάδα θα είναι μόνη απ' έξω.

Θα ήθελα λοιπόν, να επισημάνω ότι δεν μπορεί τόσο σοβαρά ζητήματα να συζητούνται με αυτήν την πρακτική, με μια πολιτική μυστικοπάθεια, με μονομερείς χειρισμούς και με την νοοτροπία των τετελεσμένων.

Αυτήν την περίοδο κρίνεται η διεθνής θέση της χώρας, η δυνατότητά της να επηρεάζει τις εξελίξεις και να προασπίζεται τα εθνικά της συμφέροντα. Η νομισματική ενοποίηση, η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Συνθήκη του Άμστερνταμ, η νέα δομή του ΝΑΤΟ, η διαδικασία ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι συνέπειές της, η σχέση της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι διαπλοκές της, είναι κρίσιμες εξελίξεις οι οποίες αναμφισβητήτως θα διαμορφώσουν το νέο πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η χώρα μας. Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο θα υποχρεωθεί η Ελλάδα, η ελληνική κοινωνία, ο ελληνικός λαός, όχι οι όποιοι Υπουργοί και οι όποιες κυβερνήσεις, να αντιμετωπίσει όλα του τα προβλήματα.

Φοβάμαι ότι ή δεν έχετε συνειδητοποιήσει, δεν έχετε αντιληφθεί στο σύνολό τους τα προβλήματα της περιόδου που διανύουμε ή δεν θέλετε πραγματικά να εγκαταλείψετε αυτήν την πρακτική της μυστικοπάθειας, των μονομερών χειρισμών και των τετελεσμένων ή τέλος, δεν έχετε την ικανότητα ως Κυβέρνηση να κάνετε ιεραρχήσεις και να διαμορφώσετε εθνική στρατηγική.

Αντιμετωπίζετε κάθε θέμα σαν να πρόκειται για ξεχωριστό πρόβλημα, ξεχωριστό από όλα τα υπόλοιπα και έτσι χάνει η Ελλάδα, με ευθύνη της Ελληνικής Κυβέρνησης, το ένα μετά το άλλο τα διαπραγματευτικά της επιχειρήματα.

Χάνει τα διαπραγματευτικά της χαρτιά, είτε διότι η Κυβέρνηση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. είναι δέσμια παραδοσιακών αντιλήψεων που σήμερα είναι πια ξεπερασμένες είτε γιατί είναι αιχμάλωτη των εσωτερικών αντιφάσεων και διαφωνιών, που υπάρχουν στην Κυβέρνηση και την πλειοψηφία της είτε γιατί είναι θιασώτης μιας πρωτοφανούς πολιτικής κρυψινόας και διγλωσσίας και δεν είναι σε θέση να προβάλει προς τα έξω αυτήν τη συνολική, τη σύνθετη, τη σταθερή, με εσωτερική ενιαία πολιτική λογική, στρατηγική της Ελλάδας για τον 21ο αιώνα.

Πατάει η Κυβέρνηση σε όλες τις βάρκες, παίζει σε όλα τα σενάρια και τις εκδοχές και τελικώς, αναπαράγει πραγματική σύγχυση και αδιέξοδα. Το μοναδικό πολιτικό επιχείρημα, το οποίο και σήμερα ειπώθηκε, ήταν το επιχείρημα του αδιεξόδου. Είμαστε κάτω από αδιέξοδα, τι θέλετε να κάνουμε, η Ελλάδα έχει δυσμενείς συνθήκες και έχει και διαβρωμένες δομές, τόσο το κράτος, όσο και η κοινωνία. Αυτό είπε ο κύριος Πρωθυπουργός.

Θα ήθελα, λοιπόν, να επισημάνω, ότι, όταν έτσι πολιτεύεστε, το ενιαίο αμυντικό δόγμα για την Κύπρο, η υποστήριξη της αγοράς των S-300, η ένταση των στρατιωτικών γυμνασίων στο Αιγαίο και η εμμονή στη γραμμή του βέτο για τη συμμετοχή της Τουρκίας στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πηγαινούν παράλληλα με την υπογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ, με την αποδοχή της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την υπογραφή της νέας δομής του ΝΑΤΟ, την επιδίωξη συμμετοχής στην ΟΝΕ, το ουτοπικό κυνήγι των ονομαστικών δεικτών.

Μα, αφού ξέρετε ότι δεν συμμετέχουν, γιατί δεν προωθείτε το συγκεκριμένο πολιτικό αίτημα με διαφορετικό τρόπο; Πιστεύω ότι έτσι το μείγμα πολιτικής που εφαρμόζετε, είναι ένα αλλοπρόσβαλλο και διαλυτικό μείγμα, που προφανώς προκύπτει ως σύνθεση διαφορετικών επιλογών, διαφορετικών κέντρων και για λόγους διαφορετικών σκοπιμοτήτων.

Η επικύρωση της Συνθήκης του Άμστερνταμ, η αποδοχή της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η προσυπογραφή της νέας δομής του ΝΑΤΟ, ήταν τα τρία ισχυρά διαπραγματευτικά όπλα, που διέθετε η χώρα μας αυτήν την περίοδο. Εγώ θα μιλήσω στο όνομα της στρατηγικής της Ελλάδας για τον 21ο αιώνα. Είχατε ισχυρά διαπραγματευτικά όπλα. Το ερώτημα ήταν –και ίσως για ορισμένα παραμένει ακόμα– πώς θα τα χρησιμοποιήσετε και για ποιο σκοπό.

Και η δική σας Κυβέρνηση, κύριε Πρωθυπουργέ, όπως και οι προηγούμενες κυβερνήσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ., αναλώνει, και εξακολουθεί να συμπεριφέρεται με αυτόν τον τρόπο, τις όποιες ισχυρές δυνατότητες της χώρας μας προς αδιέξοδες και αντιφατικές κατευθύνσεις. Έπρεπε να είχατε θέσει στην πρώτη σειρά των προτεραιοτήτων τη συμμετοχή της χώρας μας στο βασικό πυρήνα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη μη αποκοπή από αυτόν.

Παρακολούθησα ένα διαξίφισμό σας με τον Αρχηγό της Νέας Δημοκρατίας που του λέγατε "αφού δεν μπαίνουμε, τι θέλετε; Να μη βάλουμε σαν αίτημα να μπορούμε τουλάχιστον μετά;" Και γινόταν μία, επιτρέψτε μου να πω, ακροβασία διαλογικών επιχειρημάτων, που θύμιζε άλλες αίθουσες και όχι Κοινοβούλιο, η οποία απεμάκρυνε από τον πυρήνα του ερωτήματος.

Δεν μπαίνουμε και το εάν θα μπορούμε μετά, δεν εξαρτάται μόνο από μας, γιατί στο μεταξύ θα είμαστε εκτός. Απ' τη στιγμή, λοιπόν, που δεν μπαίνουμε, με δεδομένο ότι δεν μπαίνουμε με το κυνήγι των αριθμητικών δεικτών, γιατί δεν βάζει η Ελλάδα μόνη, ναι, το αίτημα της πολιτικής διαπραγμάτευσης, επικαλούμενη τις διαφορετικές δομές, τις δυσμενείς συνθήκες και την ιδιαιτερότητα των προβλημάτων που δημιουργεί η διαρκής τριβή των σχέσεων της Ελλάδας με την Τουρκία και τα μεγάλα προβλήματα, τα οποία δημιουργούνται από πλευράς δαπανών; Γιατί, λοιπόν, δεν το βάζετε;

Να τον θέσετε, λοιπόν, αυτόν τον στόχο. Ου οφείλετε να κάνετε και όχι να έρχεστε στην ελληνική κοινωνία και να ζητάτε, με απολογητικό τρόπο και μοιρολατρικές επιχειρηματολογίες, προσαρμογές και αποδοχές πολιτικών, οι οποίες τη συντρίβουν και τη διαλύουν.

Να τον θέσετε στα σοβαρά αυτό το στόχο και όχι στη βάση των υπεραισιόδοξων και ασφαλών προβλέψεων του κ. Παπαντωνίου, ότι είναι δυνατόν να προσεγγίσουμε τους ονομαστικούς δείκτες του Μάαστριχτ.

Να σας θυμίσω εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα με ποια χαμόγελα αυταρέσκειας και υπεραισιόδοξιας βομβαρδιζόταν η Εθνική Αντιπροσωπεία για την επίτευξη των στόχων μέσα στις προθεσμίες. Δεν αισθάνεστε να κάνετε μία απολογία, να δώσετε μία εξήγηση; Με την ίδια ευκολία έρχεστε σήμερα και λέτε ότι, ξέρετε, δεν είναι τότε που λέγαμε, θα είναι κάπως αργότερα, αλλά στο μεταξύ θα είστε απ' έξω.

Πριν από ένα χρόνο, κύριε Πρωθυπουργέ, σε αυτήν εδώ την Αίθουσα, την ίδια μέρα γινόταν η συζήτηση και τότε είχα θέσει την ανάγκη πολιτικής διαπραγμάτευσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμετοχή της χώρας μας στην Ο.Ν.Ε. Δεν καταλάβατε τίποτε από πλευράς Κυβέρνησης. Εξακολουθήσατε την ίδια πολιτική και σήμερα, το ίδιο θα κάνετε και αύριο

στη συζήτηση για τον προϋπολογισμό, θα επιμένετε στην αδιέξοδη επιλογή του μονόδρομου της οικονομικής πολιτικής, με έναν προϋπολογισμό, ο οποίος συναντά την καθολική κατακραυγή, με έναν προϋπολογισμό, ο οποίος είναι μνημείο προχειρότητας και βιασύνης, με έναν προϋπολογισμό, ο οποίος είναι το αποκορύφωμα της πιεστικής, εξουθενωτικής μονόπλευρης λιτότητας, με έναν προϋπολογισμό, ο οποίος είναι πιστοποιητικό πολιτικής αποτυχίας της οικονομικής σας πολιτικής και είναι ένας προϋπολογισμός διαρκούς λιτότητας και διαρκούς αδικίας.

Βεβαίως, είναι πολιτικό θέμα κρίσιμο και με πολιτικούς όρους θα το διαπραγματευθείτε, όπως και παλιότερα η ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ., πολιτικό θέμα ήταν. Και θα έπρεπε από τώρα να έχει πείσει η Κυβέρνησή σας τις άλλες κυβερνήσεις να το αντιμετωπίσουν ως πολιτικό αίτημα και με πολιτικούς όρους. Όταν πήγατε στην Αγγλία, στη Γαλλία, στην Ιταλία και αλλού, για να χρησιμοποιεί η επικοινωνιακή σας πολιτική αυτές τις επαφές σας ως δείγμα κεντροαριστερής συμμαχίας στα πλαίσια της Ευρώπης, αυτό έπρεπε να βάλετε ως πολιτικό όρο, να διαπραγματευθείτε. Γιατί σήμερα η Γαλλία και η Ιταλία μιλάνε για την αναγκαιότητα συμμετοχής της Ισπανίας και της Πορτογαλίας, δεν μιλάνε, όμως, για την αναγκαιότητα συμμετοχής της Ελλάδας. Και δεν σας προβληματίζει; Δεν σας ανησυχεί; Δεν σας φρονιματίζει;

Θα ήθελα ακόμα να πω ότι αντί της συνεχούς περιοριστικής πολιτικής του κ. Παπαντωνίου, είναι φανερό, ότι απαιτείται ένα ευρύτερο ανορθωτικό πρόγραμμα για την ελληνική οικονομία, ένα πρόγραμμα ανόρθωσης με διαφορετικούς ρυθμούς από αυτούς που προβλέπει η Συνθήκη. Γι' αυτό και χρειάζεται το αίτημα της αναθεώρησης και αυτής της Συνθήκης με ταυτόχρονη πολιτική διαπραγμάτευση, που θα στηρίζεται στις ιδιομορφίες που παρουσιάζει η χώρα μας, που θα αξιοποιεί δυναμικά όλες τις διαπραγματευτικές δυνατότητες της Ελλάδας.

Θα ήθελα να επισημάνω σε σχέση με αυτά που ακούστηκαν και σήμερα για τη συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ότι δεν είναι πρόβλημα ελληνοτουρκικής διαφοράς. Δεν είναι ελληνικό πρόβλημα η συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αφορά το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτικών που ακολουθούνται. Με την πολιτική μας έχουμε καταφέρει, εμείς μεν να υφιστάμεθα όλο το κόστος για την καθυστέρηση των σχέσεων Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Ένωσης και όλοι οι άλλοι να κερδίζουν και από τα βήματα προσέγγισης και από την καθυστέρηση. Μπαίνουμε εμείς μπροστά, αντιμετωπίζοντας αποσπασματικά και ευκαιριακά τα προβλήματα και πίσω από την πλάτη μας κερδίζουν και από τη βήμα - βήμα προσέγγιση και από την καθυστέρηση, όλοι εκείνοι που στην πράξη το αντιμετωπίζουν ως δικό τους πρόβλημα, ως πρόβλημα της Ευρώπης.

Με αυτήν την έννοια, λοιπόν, εμείς επισημαίνουμε ότι χρειάζεται διαφορετικός σχεδιασμός στο όλο θέμα και επιλογή διαφορετικού ρόλου, διαφορετικών πρωτοβουλιών της Ελλάδας.

Εγώ δεν μπορώ να κατανοήσω, τι σημασία θα έχει πια το βέτο για τη συμμετοχή της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, μετά την υπογραφή της νέας δομής του NATO ή μετά την προώθηση των συγκεκριμένων διαδικασιών, όταν το NATO αλλάζει, η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλάζει, αλλά η πολιτική της Τουρκίας δεν αλλάζει, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν βελτιώνονται και η ελληνική πλευρά, επικαλούμενη την ένταση με την Τουρκία, αυτοπαγιδεύεται.

Αυτά είναι τα ερωτήματα, κύριε Πρωθυπουργέ, για τα οποία ζητά απάντηση τούτος ο έρμος ο ελληνικός λαός. Όχι όλα τα άλλα περί εξαγγελιών, προσδοκιών και εκτιμήσεων.

Επίσης, δεν μπορώ να καταλάβω, πώς η νέα δομή του NATO συνδυάζεται με την πολιτική της ένταξης στο Αιγαίο. Από τη μια λέτε "αναγκαίες οι νέες συνθήκες", να πούμε, λοιπόν, μάλιστα υπάρχουν νέες συνθήκες και χρειάζονται προσαρμογές, από την άλλη όμως εσείς ο ίδιος και οι Υπουργοί σας βγαίνετε και βομβαρδίζετε τον ελληνικό λαό για αναμενόμενο θερμό επεισόδιο. Η αντίφαση είναι κραυγα-

λέα.

Επικαλείσθε το θέμα του βέτο. Μα, η διορατική πολιτική κάθε κράτους και κάθε κυβέρνησης κρίνεται, όχι από το πώς θα χρησιμοποιεί το τελευταίο και έσχατο όπλο που έχει. Κρίνεται από το πώς δεν θα φθάνει στην ανάγκη να χρησιμοποιεί το τελευταίο και έσχατο μέσο.

Θα τα πούμε και αύριο στην επίκαιρη ερώτηση, την οποία σας έχω καταθέσει γι' αυτό το θέμα. Δεν θα ήθελα να αναλώσω άλλο χρόνο.

Εκείνο που με ενδιαφέρει όμως είναι να πω, πως η Σύνοδος Κορυφής του Λουξεμβούργου, όπως και η διαδικασία επικύρωσης της συνθήκης, ήταν και είναι οι τελευταίες ευκαιρίες που είχε η χώρα μας, πριν αλλάξει το status της στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλάζει το status της Ελλάδας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό πρέπει να το πούμε. Πριν αλλάξει αυτό το status, έχετε ακόμα ευκαιρίες να διαπραγματευθείτε με άλλον τρόπο.

Θα ήθελα να πω, σχετικά με όλα όσα ειπώθηκαν, κύριε Πρωθυπουργέ, για τα οικονομικά ζητήματα, τα ζητήματα της σύγκλισης -αναφέρθηκα και προηγουμένως- δεν γνωρίζετε ότι η πρόσφατη νομισματική κρίση ανέτρεψε το κλίμα ευφορίας που καλλιεργούσατε, σχετικά με τα επιτεύγματα της οικονομικής πολιτικής και τις πραγματικές δυνατότητες της οικονομίας; Το ξέρετε. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι αυτή η κρίση απέδειξε πόσο αδύνατες και ευάλωτες είναι οι παραγωγικές δομές και πόσο εύθραυστες και επιφανειακές είναι οι μεταβολές σε ορισμένους δείκτες. Αρκούσε μιας μικρής έκτασης κρίση, για να περιοριστούν δραματικά τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας, να αυξηθούν εκ νέου τα επιτόκια και να εξανεμιστούν θυσίες από μια σκληρή πολιτική λιτότητας πολλών χρόνων.

Μετά απ' αυτό, η επικείμενη οριστικοποίηση του αποκλεισμού της χώρας από την πρώτη φάση της ΟΝΕ και το κοινό νόμισμα έρχεται να επιβεβαιώσει και να συμπληρώσει την πραγματική εικόνα της ελληνικής οικονομίας στο σύγχρονο κόσμο, μιας οικονομίας υποβαθμισμένης στο διεθνή καταμερισμό εργασίας και μιας χώρας αποδυναμωμένης στη διεθνή πολιτική σκηνή γενικότερα.

Μετά απ' αυτές τις αρνητικές εξελίξεις, εκείνο που έχει μείνει να ηχεί παράτερα είναι αυτή η δική σας, κύριε Πρωθυπουργέ, αυτάρκεια, αυτή που και σήμερα επιδείξατε εδώ στη Βουλή, για τη βελτίωση των οικονομικών δεικτών.

Η εικόνα αυτή δεν είναι η εικόνα της ελληνικής πραγματικότητας. Η Ελλάδα σήμερα είναι προβληματική Ελλάδα. Μπορεί μέσα στους τέσσερις τοίχους του πρωθυπουργικού γραφείου να αποκομίζετε αυτήν την εικόνα, αλλά βγείτε λιγάκι έξω και δείτε τα μεγάλα προβλήματα που υπάρχουν, τα προβλήματα των εισοδηματικών πιέσεων, των διαρκών επιβαρύνσεων μιας φορολογικής πολιτικής η οποία εξαντλεί τις δυνατότητες και τις αντοχές του λαού, μιας ανεργίας που καλπάζει, αποκλεισμών και φτώχειας που σπρώχνει πάνω από δύο εκατομμύρια Έλληνες να διαβιώνουν κάτω από το όριο. Δείτε ότι το 60% των νοικοκυριών δεν τα φέρνει βόλτα, δείτε την αγωνία, την ασφυξία και την απογοήτευση που υπάρχει στις νέες ηλικίες, καθώς δεν έχουν πού να σταθούν και σε τι να πιστέψουν. Τότε θα διαπιστώσετε ότι πραγματικά η πολιτική σας είναι εκείνη, η οποία διαμορφώνει αυτές τις μεγάλες πιέσεις του ελληνικού λαού, τις μεγάλες ανισότητες, τους μεγάλους αποκλεισμούς, τις μεγάλες αποκλίσεις και τις μεγάλες αποστάσεις.

Επιτρέψτε μου μόνο να κάνω αυτήν την παρατήρηση και θα τελειώσω με αυτό, δεν θέλω να καταχραστώ του χρόνου, γιατί θεωρώ ότι αυτή η σπατάλη του χρόνου, για διαδικαστικού τύπου αιψμαχίες, αδικεί και το πρόβλημα και την ιστορικότητα της περιόδου, την οποία διανύουμε. Αδικεί και όλους σας, όσους επιλέγετε αυτήν τη μεθοδολογία αντιπαράθεσης. Όλα αυτά τα οποία περιγράφετε, ως αρνητικά δεδομένα, από ποιες πολιτικές προέκυψαν; Δεν προέκυψαν από τις δικές σας πολιτικές;

Κάνετε τις συγκρίσεις προς το παρελθόν, κάνετε τις συγκρίσεις προς το δικό σας κακό παρελθόν ή προς το κακό

παρελθόν άλλων κυβερνήσεων; Κάνετε τις συγκρίσεις προς τους αντίστοιχους ρυθμούς των άλλων χωρών; Πιστεύετε πως οι άλλες χώρες μας περιμένουν; Κάνετε αυτές τις συγκρίσεις, ώστε να πείτε στον ελληνικό λαό ποιοι είναι οι ρυθμοί ανάπτυξης των άλλων χωρών και ποιοι οι δικοί σας, υπό τη δική σας διακυβέρνηση; Κάνετε τις συγκρίσεις σε σχέση με τις βελτιώσεις των άλλων χωρών; Γιατί αν σήμερα η Ελλάδα είναι η τελευταία σε όλους τους οικονομικούς και κοινωνικούς δείκτες, είναι γιατί εφαρμόστηκαν αυτές οι πολιτικές. Όταν, λοιπόν, εσείς λέτε ότι θα συνεχίσετε την ίδια πολιτική, τότε θα την κρατήσετε τελευταία. Εάν η Ελλάδα σήμερα έχει τους τελευταίους κοινωνικούς και οικονομικούς δείκτες, ως προς όλα τα κρίσιμα μεγέθη, τους έχει, ως αποτέλεσμα της δικής σας πολιτικής. Όταν λέτε ότι θα συνεχίσετε την ίδια πολιτική, αυτούς τους δείκτες θα κυνηγάτε κάθε φορά, ως το άπιαστο φάντασμα της πραγματικής σύγκλισης. Όταν λέτε ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται και δεν μπορεί να μπει στη διαδικασία της ΟΝΕ, τότε αυτό είναι αποτέλεσμα και της δικής σας πολιτικής. Και όταν λέτε ότι θα εξακολουθήσετε αυτήν την πολιτική, τότε πράγματι και του χρόνου θα έλθετε και θα πείτε, δεν πρόκειται και δεν μπορεί να μπει. Εμείς από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου λέμε ότι είναι η εφιαλτικότερη προοπτική να μείνει η Ελλάδα απ' έξω.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ:** Πώς, με τέτοια προβληματικότητα;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου):** Να πάτε στην Αιτωλοακαρνανία να εξηγήσετε στους συμπατριώτες σας ότι ευτυχούν.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ:** Θα πάω στην Ηλεία καλύτερα.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου):** Να πάτε.

**ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):** Είσαι ολίγον διακοφίας, Χρήστο. Έτσι έλεγαν παλαιότερα.

Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κινηματος κ. Δημήτρης Τσοβόλας έχει το λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι βέβαιος, ότι με έκπληξη και αγανάκτηση, η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού και κυρίως οι αγρότες, οι συνταξιούχοι, οι μισθωτοί, οι μικρομεσαίοι, οι νέοι, παρακολούθησαν την ομιλία και του κυρίου Πρωθυπουργού, αλλά και του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Γιατί ο κύριος Πρωθυπουργός προσπάθησε, κατά τρόπο τελείως αντιφατικό και υποκριτικό, να εμφανίσει σήμερα στη Βουλή και δια της Βουλής στον ελληνικό λαό, ότι τα πάντα οδεύουν καλώς και στη χώρα, αλλά και στην Ενωμένη Ευρώπη, την ίδια στιγμή που πριν από λίγες ημέρες και οι πολίτες, αλλά και εμείς τα κόμματα και εσείς οι Βουλευτές, πληροφωρήθήκαμε από δημοσίευμα της "ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ" ότι κρυφά, όπως το συνηθίζει η Κυβέρνηση, είχε υποβάλει πριν κάποιες εβδομάδες πρόγραμμα αναθεώρησης του προγράμματος σύγκλισης στα πλαίσια του δεύτερου Πακέτου Ντελόρ. Όταν επίσης την ίδια στιγμή ένας απλός Έλληνας πολίτης, ο οποιοσδήποτε από εμάς και πολύ περισσότερο η Κυβέρνηση επισκεφθεί τα χωριά, τις κωμοπόλεις, τις πόλεις στην περιφέρεια, αλλά και το κέντρο, θα διαπιστώσει απογοήτευση, αγανάκτηση, που φθάνει μέχρι και μίσος σε ένα κομμάτι του ελληνικού λαού, λόγω των μεγάλων οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα πλατιά λαϊκά στρώματα.

Έγινε μια προσπάθεια ωραιοποίησης, ακόμη και των αριθμών των ονομαστικών οικονομικών δεικτών, από την πλευρά του κυρίου Πρωθυπουργού, λέγοντας ανακριβώς ότι πάνε καλά οι δείκτες, ενώ τα πράγματα είναι τελείως, μα τελείως διαφορετικά. Θα εξηγήσω πιο κάτω.

Ο κύριος Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας επίσης υποκρίνεται και το αντιλαμβάνεται πολύ καλά αυτό ο αγρότης και ο απλός πολίτης, όταν λέει ότι θέλει από τη μια μεριά μια

πολιτική που θα ενισχύει το εισόδημα του αγρότη και των άλλων λαϊκών στρωμάτων, ενώ την ίδια στιγμή τον ακούσαμε σήμερα εδώ να κατακρίνει την Κυβέρνηση, γιατί δεν μπήκαμε στον πρώτο σκληρό πυρήνα της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης την 1η Γενάρη 1999.

Αυτά είναι αντιφατικά πράγματα. Γιατί αυτή η συμβουλή και αυτή η κριτική σημαίνει για όποιον ξέρει –και ξέρει πολύ καλά ο Έλληνας πολίτης– ανεργία, πολύ μεγαλύτερο ακόμη περιορισμό του κράτους πρόνοιας, μεγαλύτερη υποβάθμιση της δημόσιας παιδείας, της δημόσιας υγείας και τελικά μεγαλύτερο κομμάτι της ελληνικής νεολαίας στην ανεργία και σπρώξιμο σε αντικοινωνική, εγκληματική δραστηριότητα, ακόμη και κάποιο κομμάτι στα ναρκωτικά.

Υποκρίνονται όμως παράλληλα και ο Πρόεδρος της Ελληνικής Κυβέρνησης και ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όταν προσπαθούν να εμφανίσουν υποχρεωτικά στον ελληνικό λαό ότι ενδιαφέρονται γι' αυτόν και κυρίως για το κοινωνικό πρόσωπο της πολιτικής τους, αφού την ίδια στιγμή, σήμερα για πολλοστή φορά και εμείς και ο ελληνικός λαός δεν άκουσαν να διατυπώνονται θέσεις, αλλά και πολιτικές από την πλευρά της Κυβέρνησης και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για να μπει μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη στην πορεία ακόμη και σ' αυτήν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, για την οποία τόσο πολύ κόπτονται να μπει τουλάχιστον ως τέταρτο υποχρεωτικό κριτήριο η απασχόληση, αντί για την ανεργία. Γιατί η ανεργία, όπως ξέρουμε, είναι η μεγαλύτερη κοινωνική αδικία, γιατί η ανεργία είναι εκείνο που απογοητεύει τους λαούς, απογοητεύει τους πολίτες και κυρίως τη νεολαία.

Άρα όταν η Κυβέρνηση και η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν κάνουν κουβέντα καμία για κριτήριο στην Ο.Ν.Ε. να είναι η απασχόληση –σαφώς για να μην κοροϊδεύουμε μεταξύ μας, να μην κοροϊδεύουμε τον ελληνικό λαό– τονίζουν πολιτικά ότι θέλουν να εφαρμοσθεί και στη χώρα μας και στην Ευρώπη μια συντηρητική απάνθρωπη ταξική πολιτική, η οποία θα κάνει τους πλούσιους πλουσιότερους και τους φτωχούς φτωχότερους, αποδυναμώνοντας παράλληλα και τον κοινωνικό ιστό στην Ευρώπη και στη χώρα μας.

Διότι όταν διαγωνίζεται Κυβέρνηση και Αξιωματική Αντιπολίτευση για το ποιος θα πετύχει πιο γρήγορα με ταχύτερο βαθμό τους στόχους του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ που είναι η βελτίωση των ονομαστικών οικονομικών δεικτών, δηλαδή των αριθμών, αδιαφορώντας για τους ανθρώπους που πένονται, που δυστυχούν, είτε είναι αγρότες είτε είναι νέοι είτε μισθωτοί, συνταξιούχοι, μικρομεσαίοι, λόγω της αύξησης της ανεργίας, λόγω του συνεχούς περιορισμού του κράτους πρόνοιας, τότε πραγματικά αυτή η πολιτική δεν μπορεί να θεωρηθεί πολιτική που έχει έστω και ίχνος κοινωνικότητας, ίχνος κοινωνικού ενδιαφέροντος. Είναι σαφώς μία πολιτική που θέλει και η Κυβέρνηση και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, η οποία δεν υπηρετεί την πλειοψηφία των λαών στην Ευρώπη, άρα δεν υπηρετεί και την πλειοψηφία των πολιτών μέσα στην Ελλάδα, με μια πολιτική η οποία όπως αποδείχθηκε και μέχρι σήμερα και μετά την υπογραφή της Σύμβασης του Μάαστριχτ απο το Γενάρη του 1992, η οποία απλά έχει πολλαπλασιάσει τα κέρδη των μεγαλομεσαζόντων στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.

Έχει πολλαπλασιάσει επίσης τα κέρδη του χρηματιστηριακού και του τραπεζικού κεφαλαίου σε βάρος του βιοτικού επιπέδου, σε βάρος του πραγματικού εισοδήματος της πλειοψηφίας και του ελληνικού πληθυσμού αλλά και του ευρωπαϊκού πληθυσμού.

Διότι όταν διατυπώνεται ως θέση το να πάμε να μειώσουμε κάθετα τον πληθωρισμό, να πάμε να μειώσουμε κάθετα και αμέσως τα ελλείμματα και το δημόσιο χρέος, τότε φίλες και φίλοι, για όποιον προσεγγίζει έστω και κατ' ελάχιστον τα οικονομικά, για όποιον παρακολουθεί τα οικονομικά στη χώρα, στην Ευρώπη και διεθνώς, αυτό για να γίνει, σημαίνει αναγκαστικά τρομακτική αύξηση της ανεργίας και ύφεση της ελληνικής οικονομίας, αλλά και της ευρωπαϊκής οικονομίας. Και ακριβώς η οικονομική μεγέθυνση, η αύξηση του ΑΕΠ δεν είναι αποτέλεσμα ανάπτυξης, είναι προϊόν πρόσκαιρο, λόγω

της εισροής από το πακέτο Ντελέρ αυτών των όποιων χρημάτων. Δεν είναι προϊόν οικονομικής ανάπτυξης που φέρνει διάρθρωση οικονομική, που φέρει έναν υγιή τρόπο αντιμετώπισης και των ελλειμμάτων και του δημόσιου χρέους και του πληθωρισμού. Αυτό φέρνει κοινωνική αδικία, φέρνει αποδιοργάνωση, όπως έφερε, της ελληνικής οικονομίας αλλά και της ελληνικής κοινωνίας. Και τελικά θα φέρει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σημειώστε το, μεγάλη κοινωνική θύελλα, τη χρονιά που έρχεται και τα επόμενα χρόνια.

Σήμερα ο κύριος Πρωθυπουργός στην ουσία αν δούμε κάτω απ' τα λόγια, τι είπε στον ελληνικό λαό συγκαλυμμένα: Λιτότητα χωρίς ημερομηνία λήξης. Λιτότητα σε πρώτη φάση για άλλα τέσσερα χρόνια μέχρι το 2002, που εκεί τοποθετεί τώρα την ένταξη της Ελλάδας στο δεύτερο κύκλο της ΟΝΕ. Αυτό είπε ουσιαστικά σήμερα στον Έλληνα αγρότη, στο μισθωτό, στο συνταξιούχο, στο μικρομεσαίο και στους νέους. Διότι αφού πάμε με τη δική τους λογική με στόχο ένταξη στην ΟΝΕ το 2002, αυτό τι σημαίνει;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας):** Το 2001.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Το 2001, εντάξει. Την 1.1.2002.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΧΤΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας):** Την 1.1.2001.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Εντάξει, δεν έχει σημασία. Θα απαντήσω και σ' αυτό.

Τι σημαίνει αυτό, με βάση την ίδια λογική του κυρίου Πρωθυπουργού;

Δεν πετύχαμε τους στόχους τους ονομαστικούς της μείωσης των ελλειμμάτων του δημόσιου χρέους και του πληθωρισμού όπως προβλέπονταν στη Σύμβαση του Μάαστριχτ. Άρα για να τους πετύχουμε πρέπει να κάνουμε λιτότητα και το 1998 και το 1999 και το 2000, για να πετύχουμε, μέσα από αυτές τις δημοσιονομικές πολιτικές και μέσα από τις παρατεταμένες περιοριστικές εισοδηματικές πολιτικές, τη μείωση του ελλείμματος του δημόσιου χρέους και του πληθωρισμού, αφού δεν επιδιώκεται επιτυχία αυτών των στόχων, μέσα από ανάπτυξη, απασχόληση και κοινωνική προστασία. Άρα υποσχέθηκε απόψε ο κύριος Πρωθυπουργός, σαφώς χωρίς να το λέει, με αυτά που είπε, λιτότητα σκληρότερη για τα επόμενα τρία χρόνια. Αλλά, ας υποθέσουμε ότι πετύχαμε αυτούς τους στόχους –που δεν υπάρχει περίπτωση να τους πετύχουμε ούτε το 2000 ούτε το 2001– θα επαναλάβω το ερώτημα που έθεσα και πάλι πριν κάποιους μήνες εδώ μέσα στη Βουλή, με ευκαιρία συζήτησης προ ημερησίας διατάξεως για την οικονομία το Μάιο του 1997.

Κύριε Πρωθυπουργέ, κύριε Αρχηγέ της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, έχετε ηθική αλλά και πολιτική υποχρέωση απέναντι στον ελληνικό λαό, απέναντι στα λαϊκά στρώματα που υφίστανται τις συνέπειες αυτής της απάνθρωπης, αδιέξοδης πολιτικής των αριθμών της λογιστικής διαχείρισης.

Υποχρεούσθε να τους πείτε έστω αυτήν τη στιγμή –γιατί αλλιώς δικαιούμαστε και εμείς και ο λαός να σας κάνουμε κακούς χαρακτηρισμούς, τους οποίους θέλω να αποφύγω– τι θα γίνει από το 2001– αν μπορούμε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Υπάρχει περίπτωση από την επόμενη της ένταξης στην ΟΝΕ, έστω στη δεύτερη φάση, να αναπληρώσετε το εισόδημα που επί δώδεκα, δεκατρία χρόνια –από το 1990 μέχρι τότε– έχει χάσει; Υπάρχει περίπτωση από την επόμενη της ένταξης στην ΟΝΕ να ακολουθηθεί μία άλλη πολιτική, διαφορετική από αυτή που ζει ο λαός τα τελευταία οκτώ χρόνια, που να φέρει απασχόληση αντί για αύξηση ανεργίας, που να επαναφέρει το κράτος πρόνοιας που συρρικνώνεται αυτά τα χρόνια στο όνομα της ένταξης στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση; Έχετε υποχρέωση.

Περιμένω απάντηση και εγώ ως Αρχηγός κόμματος μέσα στη Βουλή, περιμένει όμως, απάντηση και ο ελληνικός λαός. Και αν θέλετε, αυτήν τη στιγμή δώστε απάντηση. Δέχομαι διακοπή. Πείτε μου ποια είναι η θέση σας. Και έχετε υποχρέωση ως Πρωθυπουργός της χώρας, να το πείτε αυτό στον ελληνικό λαό, διότι μόνο έτσι μπορείτε να λέτε στον

πολίτη, στον αγρότη, στον εργάτη, στο μισθωτό, στον επαγγελματία, στο νέο "κάνε θυσίες γιατί θα δει καλύτερες μέρες αύριο". Μόνο έτσι του δίνεις όραμα και προοπτική. Διαφορετικά, εάν δεν απαντήσετε, όπως δεν απαντήσατε και την προηγούμενη φορά, τον απογοητεύετε ακόμη περισσότερα.

Και δεν περιμένω απάντηση, γιατί ακριβώς η απάντηση μέσα από αυτήν την πολιτική που εφαρμόζετε μετά το 1990 και μέχρι σήμερα, είναι αρνητική σε όλα αυτά που είπα. Διότι θα πρέπει να ξέρουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι μέχρι την ένταξη, μέχρι την ολοκλήρωση της ΟΝΕ, γίνεται σύγκλιση μέσα στην ενωμένη Ευρώπη των οικονομιών των κρατών της Ευρώπης. Και μόλις θα γίνει η ένταξη και η ολοκλήρωση της ΟΝΕ, τότε, από την επόμενη μέρα, θα έρθει πλέον η ίδια η Ευρώπη, το διευθυντήριο και θα πει ότι τώρα πρέπει να κάνουμε ακόμα πιο σκληρή λιτότητα, προκειμένου η ευρωπαϊκή, συνολικά, οικονομία που στο εσωτερικό της μέχρι το 2001 πέτυχε κάποια προσέγγιση στους αριθμούς, να ανταγωνισθεί πλέον από εκεί και πέρα την πολύ βελτιωμένη, σε σχέση με το σήμερα, οικονομία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αλλά και από την άλλη πλευρά της Ιαπωνίας. Αυτές είναι καθαρές κουβέντες.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, για την ταμπακιά, δεν κάνετε καμία μα καμία κουβέντα. Και διαγωνίζεται από τη μία μεριά ο κύριος Πρωθυπουργός και από την άλλη μεριά ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, για το ποιος είναι ο καλύτερος διαχειριστής της κρίσης του νεοκαπιταλιστικού, του απάνθρωπου, του νεοφιλελεύθερου συστήματος και αυτής της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης, η οποία δεν υπηρετεί τους λαούς της Ευρώπης, δεν υπηρετεί τους πολίτες, δεν υπηρετεί τις οικονομίες των χωρών της Ευρώπης, αλλά υπηρετεί μόνο τα γερμανικά συμφέροντα που θέλουν να γερμανοποιήσουν την Ευρώπη και όχι να γίνει η Γερμανία ευρωπαϊκή χώρα, για να συμμετάσχει με μεγαλύτερο ποσοστό στο διεθνή καταμερισμό εργασίας μετά τη μητρόπολη του καπιταλισμού, του νεοφιλελευθερισμού που είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Αυτές είναι πολιτικές και οικονομικές αναλύσεις που πρέπει να γίνονται εδώ μέσα στη Βουλή, στο ναό της δημοκρατίας, αν θέλουμε να σεβόμαστε τον ελληνικό λαό και τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς, να αναβαθμίσουμε πράγματι το Κοινοβούλιο και να έχουμε ένα λαό ενημερωμένο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**)

Να όμως που δεν τον θέλετε ενημερωμένο, ούτε το σημερινό ΠΑΣΟΚ ούτε η Νέα Δημοκρατία, γιατί εάν θα είναι ενημερωμένος τότε, τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας της Αθήνας, που ανήκουν στους γνωστούς μεγαλοεπιχειρηματίες, μεγαλοεργολάβους, δεν θα μπορούν να τους κάνουν πλήρη εγκεφάλου, για να παίζετε το διπολικό παιχνίδι, Νέα Δημοκρατία – ΠΑΣΟΚ, που ζήσαμε και απόψε, που στην ουσία είναι ένα κόμμα με την ίδια πολιτική. Απλά όμως, για να νομιμοποιήσουν και για να δικαιολογήσουν την ξεχωριστή ύπαρξή τους στο πολιτικό προσκήνιο της χώρας, προσπαθούν να δημιουργήσουν τεχνητά, δευτερεύουσες αντιθέσεις, ώστε να εναλλάσσονται στην εξουσία, αλλά για να εφαρμόσουν στην πράξη τις ίδιες, κατά βάση, αντιλαϊκές, απάνθρωπες, αδιέξοδες οικονομικές και κοινωνικές πολιτικές.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΣΠΥΡΟΥ:** Τι προτείνετε;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Θα απαντήσω, με τη σειρά.

Ξέρετε, συνηθίζω πάντα εδώ να κάνω αναλύσεις και προτάσεις.

Μήπως πετύχαμε από το 1990 μέχρι σήμερα τους ονομαστικούς οικονομικούς στόχους, για να πούμε ότι οι θυσίες του ελληνικού λαού έπιασαν τόπο; Γιατί πράγματι, ο ελληνικός λαός κάθε χρόνο αντιμετωπίζει περιοριστικές εισοδηματικές πολιτικές, νέους φόρους, αυξήσεις των υπαρχουσών φορολογικών επιβαρύνσεων, περιορισμό του κοινωνικού κράτους και πολλά άλλα.

Δεν αναφέρθηκε καθόλου απόψε, όπως είδατε, ο κύριος

Πρωθυπουργός στο ένα από τα βασικά κριτήρια που περιλαμβάνει η Σύμβαση του Μάαστριχτ για την Ελλάδα. Δεν αναφέρθηκε καθόλου στην εξέλιξη του δημόσιου χρέους της κεντρικής διοίκησης, που είναι ο βασικότερος εκ των στόχων. Γιατί; Γιατί όχι μόνο δεν περιορίστηκε το δημόσιο χρέος, παρά τις τρομακτικές θυσίες της πλειοψηφίας του ελληνικού λαού, αλλά αντίθετα μετά την υπογραφή της Συμφωνίας του Μάαστριχτ, αυξήθηκε σημαντικά το δημόσιο χρέος. Αυτά δεν τα λέω εγώ, από δικά μου στοιχεία.

Διαβάστε, κύριοι συνάδελφοι, εάν δεν προλάβετε να διαβάσετε ακόμη, τις σελίδες 191 και 192 της έκθεσης του προϋπολογισμού του 1998 που κατέθεσε ο σημερινός Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Εκεί τι λέει, σε συνδυασμό με την 180 σελίδα της περυσινής έκθεσης του προϋπολογισμού του 1997; Λέει ότι ενώ το δημόσιο χρέος της κεντρικής διοίκησης ήταν εξήμισι τρισεκατομμύρια (6.500.000.000.000) το 1989, στις 31.12.97, που τελειώνει αυτόν το μήνα, η ίδια έκθεση, λέει ότι ανέβηκε στα σαράντα τρισεκατομμύρια (40.000.000.000.000), χωρίς να συμπεριλαμβάνεται σε αυτό το χρέος των δημοσίων επιχειρήσεων.

Εάν το θέλετε σε ποσοστό του ΑΕΠ, που είναι πιο σωστός οικονομικά υπολογισμός, από τους πίνακες του κ. Παπαντωνίου στην έκθεση του προϋπολογισμού, προκύπτει ότι το 1989, που καταχρέωσε τότε το ΠΑΣΟΚ δήθεν, την οικονομία, γιατί έδωσε και έφαγε ψωμάκι, ο ξεχασμένος δεκαετίας, αγρότης, εργάτης, μισθωτός, επαγγελματίας κλπ., ήταν μόνο 61% στο εθνικό εισόδημα, ενώ τώρα το 1997, μετά από οκτώ χρόνια αφαίμαξης εισοδήματος και περιορισμό του κράτους πρόνοιας έφθασε, μαζί με το χρέος των δημοσίων επιχειρήσεων, στο 125%. Υπερδιπλασιάστηκε το δημόσιο χρέος.

Τι βγαίνει ως οικονομικό και πολιτικό συμπέρασμα σ' αυτό. Κατ' αρχήν, ότι ο στόχος αυτός του Μάαστριχτ δεν ικανοποιείται. Αντίθετα, διευρύνθηκε το δημόσιο χρέος και δυσχεράνθηκε το μέγεθος αυτό.

Από την άλλη μεριά, από πλευράς ελληνικής οικονομίας και λαού, τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι τα χρήματα που πάρθηκαν επί οκτώ χρόνια από την τσέπη των λαϊκών στρωμάτων με το πρόσχημα τότε και κάθε χρόνο, να συσσωρευθεί κεφάλαιο στους μεγαλοεπιχειρηματίες για να κάνουν επενδύσεις, αλλά και με δεύτερο πρόσχημα και με αιτιολογία, για να μειωθούν τα ελλείμματα, ούτε πήγαν για επενδύσεις ούτε πήγαν για να μειωθεί το δημόσιο χρέος, αφού υπερδιπλασιάστηκε σε ποσοστό στο ΑΕΠ.

Ήρα, μεταφέρθηκαν σε κάποια άλλη τσέπη, στην τσέπη των μεγαλομεσαζόντων, του χρηματιστηριακού και τραπεζικού κεφαλαίου. Από πού προκύπτει αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Πάλι από την έκθεση του προϋπολογισμού. Γιατί μετά το 1990, με κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, εφαρμόστηκε συνειδητά –ήταν ταξική επιλογή, για να γίνουν οι πλούσιοι πλουσιότεροι– μία πολιτική υψηλών επιτοκίων. Η πολιτική αυτή υψηλών επιτοκίων, όπως έχω αναλύσει κατ' επανάληψη στο παρελθόν, δημιούργησε μία νέα τάξη εισοδηματιών, αυτούς που είχαν χρήματα, επένδυσαν σε τίτλους του δημοσίου, ρέπος, ομόλογα κλπ. Γι' αυτό μετά το 1990 υπερπολλαπλασιάστηκε το κονδύλι εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους λόγω της τρομακτικής αύξησης των επιτοκίων, αφού κάθε μονάδα αύξησης του επιτοκίου σημαίνει κάθε χρόνο επιβάρυνση με τα σημερινά δεδομένα, διακόσια πενήντα δισεκατομμύρια (250.000.000.000) δραχμές. Αλλά αυτά πήγαιναν στην τσέπη ανθρώπων, πήγαιναν επίσης στην τσέπη των τραπεζών με τα υψηλά επιτόκια, που εκμεταλλεύονταν και λήστευαν και ληστεύουν, όπως η Αγροτική Τράπεζα τους αγρότες και η Εμπορική Τράπεζα τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, με τους γνωστούς ανατοκισμούς και μια σειρά άλλες μεθόδους.

Ήρα, δημιουργήθηκε νέα τάξη, οι ραντιέρηδες, όπως είχα αναπτύξει, θυμάμαι, το 1994 και αναλύσει με στοιχεία. Αυτοί τελικά έβαζαν στην τσέπη τους τα χρήματα. Μεγάλωνε, όμως, η τρύπα και καλείται κάθε χρόνο αυτά τα οκτώ χρόνια ο απλός πολίτης, ο εργάτης, ο μισθωτός, ο μικρομεσαίος, ο αγρότης να πληρώνει το μάρμαρο, να πληρώνει δηλαδή το εισόδημα,

που μεταφέρθηκε όχι έστω στην οικονομία, όχι στις επενδύσεις, αλλά στην τσέπη του χρηματιστηριακού κεφαλαίου, του τραπεζικού κεφαλαίου και κάποιων που είχαν ρευστό χρήμα και το τοποθέτησαν.

Ήρα, το κριτήριο του Μάαστριχτ δεν υλοποιήθηκε και ούτε πρόκειται να υλοποιηθεί ούτε το 2000 ούτε το 2001 ούτε το 2002, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν θέλουμε να μιλάμε σοβαρά και υπεύθυνα οικονομικά και πολιτικά.

Όλα τα άλλα, τα επιχειρήματα ή οι ισχυρισμοί περί μειώσεως, δήθεν, του ελλείμματος, από τη στιγμή που υπερδιπλασιάστηκε το δημόσιο έλλειμμα σαν ποσοστό στο Α.Ε.Π. και εξαπλασιάστηκε σε απόλυτους αριθμούς τα τελευταία οκτώ χρόνια, δεν είναι σοβαρά. Διότι τα ελλείμματα όταν αυξάνονται, έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση του δανείου, διότι καλύπτονται με δανεισμό. Ο δανεισμός φέρνει άλλο δανεισμό, άλλη επιβάρυνση με δαπάνες εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους. Ήρα, οδηγούμαστε σε φαύλο κύκλο. Και αυτό φαίνεται καθαρά, αν δούμε τώρα πλέον απολογιστικά τα στοιχεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 1996. Αν τα διαβάσετε και πάρετε και τα Πρακτικά της ομιλίας μου πέρσι, που έκανα τις προβλέψεις –που έλεγα ότι είναι πλασματικά τα στοιχεία– θα δείτε ότι έπεσα μέσα με προσέγγιση και ενός δισεκατομμυρίου (1.000.000.000) δραχμών. Γιατί είχαμε υπέρβαση εκατόν εξήντα δισεκατομμυρίων (160.000.000.000) δραχμών πέρσι, σε σχέση με αυτά που είχε τέτοια εποχή στον προϋπολογισμό με τα προσωρινά στοιχεία η Κυβέρνηση, για να εμφανίσει ωραιολογισμένα ότι δήθεν μειώθηκε το έλλειμμα. Και ο ίδιος ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος στην έκθεση του 1997 αναφέρει ότι ενώ προβλέπονταν το έλλειμμα σαν ποσοστό στο Α.Ε.Π. 8,3%, τελικά διαμορφώθηκε στο 9,5%. Ήρα, ούτε αυτός ο στόχος της σύμβασης του Μάαστριχτ για την Ο.Ν.Ε. δεν επετεύχθη. Και πάμε στον πληθωρισμό.

Είναι κανένα επίτευγμα ο πληθωρισμός, όταν ο μέσος ετήσιος ρυθμός πέρσι –που είναι απολογιστικό το στοιχείο, επίσημο– ήταν 8,5% έναντι 13,5% που ήταν το 1989; Δηλαδή, μετά από επτά χρόνια περιοριστικής εισοδηματικής πολιτικής, κατεδάφισης του κράτους πρόνοιας, παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης και πολιτικής σκληρής δραχμής, που έχει ξεπεράσει τα όρια αντοχής της οικονομίας και των επιχειρήσεων, μειώθηκε κατά πέντε μονάδες.

Θα ήταν επίτευγμα έστω αυτές οι πέντε μονάδες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι –αν θέλουμε να μιλάμε σοβαρά και υπεύθυνα οικονομικά– αν αυτό ήταν αποτέλεσμα διαρθρωτικών αλλαγών και ανάπτυξης της οικονομίας που θα έφερνε βελτίωση της παραγωγής και της παραγωγικότητας.

Αυτό, όμως, δεν είναι τέτοιο αποτέλεσμα, αλλά είναι αποτέλεσμα της παρατεταμένης εισοδηματικής και αντικοινωνικής πολιτικής, που δεν μπορεί να κρατηθεί εσαεί. Γιατί θα επέλθει κοινωνική έκρηξη. Γιατί δεν αντέχει άλλα βάρη ο απλός πολίτης. Ήδη έγινε αφαίμαξη μεγάλου τμήματος του εισοδήματος. Ήρα, αν συνεχιστεί επ'αόριστον, θα υπάρξει έκρηξη, όπως γίνεται άλλωστε και σε άλλες χώρες.

Ήρα, όταν αυτό αφεθεί ελεύθερο, με ελεύθερες διαπραγματεύσεις κ.ο.κ., τότε θα τιναχτεί και πάλι επάνω ο πληθωρισμός, γιατί στηρίζεται σε γυάλινα πόδια. Ήλλωστε –και κλείνω αυτό το σκέλος– απόδειξη τρανή που διαψεύδει όλες αυτές τις ωραιολογίες που έκανε η Κυβέρνηση είναι το γεγονός ότι λίγο έγινε παρέμβαση στο Χρηματιστήριο του Χονγκ-Κονγκ και επειδή η ελληνική οικονομία στηρίζεται σε γυάλινα πόδια, σε αυτό που προανέφερα, είδαμε τις συνέπειες, τις οποίες πάλι θα πληρώσουν τα λαϊκά στρώματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπα επίσης ο κύριος Πρωθυπουργός ότι ενδιαφέρεται για ένα κοινωνικό κράτος, για μία κατανομή δικαίη –άφησε να εννοηθεί– των βαρών στην πορεία αυτή προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτά είναι έξω από την πραγματικότητα, όπως την ζει κάθε μέρα ο ελληνικός λαός, γιατί η Κυβέρνηση αυτή επικαλείται μείωση των ελλειμμάτων για να πάρει χρήματα από τα λαϊκά στρώματα. Ενώ στους οικονομικά ισχυρούς, στους έχοντες και κατέχοντες, διαγράφει χρέη δισεκατομμυρίων, εκατοντάδων εκατομμυρίων και μάλιστα χρησιμοποιεί και

εκτός των νομοθετικών ρυθμίσεων πρακτικές που κάθε άλλο παρά μπορούν να της προσδώσουν το χαρακτήρα της κατ'ελάχιστον προοδευτικής Κυβέρνησης.

Βρίσκομαι απόψε στη δυσάρεστη θέση να καταγγείλω την Κυβέρνηση για μία σκανδαλώδη πράξη –και προκαταλαμβάνω, μην επιχειρήσετε να το διαψεύσετε, αν θέλετε σας επιτρέπω διακοπή– προς μία πολύ μεγάλη εταιρεία πετρελαιοειδών. Σκάνδαλο ολκής. Επιτέλους, ήλθε η ώρα να πέσουν οι μάσκες.

Κύριοι συνάδελφοι, πριν κάποια χρόνια οι αρμόδιοι υπάλληλοι, οι επιφορτισμένοι με τον έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών, έκαναν τακτικό έλεγχο –ξέρω αυτά τι σημαίνουν, γιατί τα έζησα ως Υπουργός– σε μία από τις μεγάλες επτά αδελφές εταιρείες πετρελαιοειδών. Ξέρετε ποια; Στην "BP". Και μετά από τακτικό έλεγχο, κοινοποιήθηκε φύλλο ελέγχου αφού προηγήθηκε και προσφυγή της εταιρείας αυτής της πολυεθνικής....

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Θα μου επιτρέψετε να κάνω μία διακοπή;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Να ολοκληρώσω τη σκέψη μου και μετά θα σας επιτρέψω.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Επειδή απ' ό,τι καταλαβαίνω, θα αναφερθείτε σε ένα θέμα, το οποίο είναι αντικείμενο επερώτησης...

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Δεν είναι επερώτηση. Καθόλου!

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Αντικείμενο επερώτησης είναι.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Δεν είναι αντικείμενο επερώτησης. Με συγχωρείτε πάρα πολύ. Εγώ συνεχίζω να είμαι συγκεκριμένος και με στοιχεία.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Είναι αντικείμενο επερώτησης και δεν είναι αρμοδιότητά μου που θα μπορούσα να σας απαντήσω αυτήν την ώρα. Μιλάμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Είναι εδώ ο κύριος Υφυπουργός Οικονομικών.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης):** Από τη στιγμή που δεν σας επιτρέπει ο κύριος Αρχηγός να διακόψετε....

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Του επέτρεψα και είπα αυτό, ότι δεν είναι θέμα. Πώς δεν είναι θέμα, όταν εδώ για την ΟΝΕ παίρνετε χρήματα κάθε χρόνο από την τσέπη του αγρότη, του απλού πολίτη; Δεν είναι θέμα ότι για μία εταιρεία πολυεθνική, όπου βεβαιώθηκε με τακτικό έλεγχο ποσό σαράντα δισεκατομμυρίων (40.000.000.000) –το μεγαλύτερο ποσό που έχει βεβαιωθεί ποτέ – να μεθοδεύει ενέργειες η Κυβέρνηση με αλληπάλληλες αιτήσεις στο Υπουργείο Οικονομικών και προς το Νομικό Συμβούλιο για να βγάλει γνωμοδότηση αντίθετη προς το νόμο, με ερωτήματα που είναι τραγικά, κατάπτυστα;

Αυτά τα ερωτήματα δημιουργούν ντροπή απέναντι στον απλό γεροντάκο που είναι συνταξιούχος του ΟΓΑ ή απέναντι στον αγρότη όταν του λένε ότι έχουμε ανάγκη από χρήματα και ότι γι' αυτόν το λόγο δεν τους δίνουν χίλιες (1.000) δραχμές για τη σύνταξη. Όταν δεν δίνουν μια αύξηση στο μισθωτό, χαρίζουν σε μια εταιρεία με μεθοδεύσεις οι οποίες δεν κοσμούν καμία κυβέρνηση και κανένα κόμμα, δισεκατομμύρια.

Έγινε αυτό το τραγικό που προκύπτει από έγγραφα. Υπέβαλε ερώτημα το Υπουργείο Οικονομικών, ο Γενικός Γραμματέας στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους αφού προηγουμένως οι υπηρεσίες έδωσαν αρνητική απάντηση. Συνέρχεται η ολομέλειά του και επικυρώνει την απορριπτική απάντηση της υπηρεσίας, της επιθεώρησης ότι δεν δικαιούται επανέλεγχο γιατί υπάρχει ρητή διάταξη νόμου.

Και κατασκευάζουν μετά νέο ερώτημα καθοδηγώντας με τα ερωτήματα, όπως τα έφτιαξαν, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Και έρχεται μετά το Νομικό Συμβούλιο στο οποίο συμμετείχαν οι ίδιοι που πριν από τρεις μήνες είχαν πει ότι δεν δικαιούται επανέλεγχο, και λένε το τελείως αντίθετο, γιατί ακριβώς θέλουν να χαρίσουν σ' αυτήν την εταιρεία τα σαράντα (40.000.000.000) δισεκατομμύρια.

Δεν έχει αυτό σχέση με το θέμα που συζητάμε, όταν εδώ ακούσαμε τον κύριο Πρωθυπουργό να μιλά με περίλυπο ύφος για την αγάπη του προς τους αγρότες, προς τους συνταξιούχους και για κοινωνικό πρόσωπο, ενώ από τα στοιχεία, από τα έγγραφα προκύπτουν αυτά που λέω; Φαντάζομαι ότι ο κ. Δρυς που είναι εδώ, δεν θα τα αμφισβητήσει. Έχουμε την τραγική περίπτωση των δήθεν εκσυγχρονιστών. Εδώ πρέπει να ζητηθούν ευθύνες από την Εισαγγελία.

Πώς οι ίδιοι νομικοί σύμβουλοι που τρεις μήνες πριν είχαν πει ότι κατά το νόμο δεν επιτρέπεται επανεξέταση, ήλθαν μετά μαζί με άλλους που απουσίαζαν στην πρώτη συνεδρίαση και όλοι με τον ίδιο εισηγητή απεφάσισαν το αντίθετο; Τους παραδίδουμε στην κρίση των απλών ανθρώπων που πραγματικά ακούγοντας αυτά τα υποκριτικά λόγια, αγανάκτησαν. Ακριβώς ήθελα να επισημάνω ότι αυτό το θέμα είναι ένα θέμα που έχει σαν στόχο, όχι το πώς θα λυθούν τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, αλλά το πώς θα γίνουν οι πλούσιοι πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε Τσοβόλα, μου επιτρέψετε μια διακοπή;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Ναι, κύριε Υφυπουργέ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης):** Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε Πρόεδρε, νομίζω ότι ο κ. Τσοβόλας ατύχησε για άλλη μια φορά. Πρόκειται για μια γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στην οποία κατέφυγε ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομικών, επί δύο διαφορετικών απόψεων που είχε η Διοίκηση για το θέμα του επανελέγχου. Είναι μια τυπική διαδικασία την οποία και ο κ. Τσοβόλας καθ' ον χρόνο ήταν Υπουργός ακολούθησε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Φέρτε μου μια.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Όταν υπήρχε στο Υπουργείο, σε επίπεδο υπηρεσιών, διαφορετική γνώμη για ένα θέμα, καταφεύγατε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Ο Γενικός Γραμματέας ακριβώς επειδή υπήρχε διαφορετική άποψη γι' αυτό το θέμα, κατέφυγε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους το οποίο έδωσε τη γνωμοδότησή του. Πού είναι λοιπόν το σκάνδαλο, κύριε Τσοβόλα;

Μπορεί να είστε Αρχηγός κόμματος, αλλά γι' αυτό ακριβώς, πρέπει και να είστε ακριβής σ' αυτά τα οποία λέτε. Δεν μπορείτε να λέτε στο Κοινοβούλιο ότι η Κυβέρνηση χάρισε σαράντα δισεκατομμύρια (40.000.000.000) δραχμές σε μια πολυεθνική εταιρεία. Σας παρακαλώ να αποδείξετε όλα αυτά τα αναπόδεικτα τα οποία ισχυρίζεσθε. Αν θέλετε μπορείτε να κάνετε συγκεκριμένη ερώτηση στη Βουλή και θα πάρετε πλήρη απάντηση.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Ο κύριος Υφυπουργός πράγματι αστόχησε. Του δίνω ένα ελαφρυντικό. Ίσως να μην ξέρει τι γίνεται στο Υπουργείο του. Αυτό τον κάνει πιο επικίνδυνο. Ξέρω πως λειτουργεί το Υπουργείο.

Είμαι σίγουρος, γιατί ξέρω πως λειτουργεί το Υπουργείο, η υπόθεση αυτή είναι από τις λίγες με τέτοιο αντικείμενο, το ξέρει πολύ καλά ο κύριος Υφυπουργός.

Κύριε Υφυπουργέ, ακριβώς επειδή πάντα μιλάω με στοιχεία, πήγα να σας προλάβω. Θα καταθέσω όλα τα επίσημα στοιχεία, με τις υπογραφές, τους αριθμούς πρωτοκόλλων, από τα οποία προκύπτει ότι δεν είναι έτσι, όπως τα είπατε. Δεν υπήρχε διαφωνία των υπηρεσιών. Αντίθετα, όπως προκύπτει από το έγγραφο 1221/3.4.97 της Επιθεώρησης και επίσης το άλλο της 9.5.97 –θα τα καταθέσω– τελικά η υπηρεσία ομόφωνα απεφάνθη ότι δεν υπάρχει δικαίωμα επανελέγχου, γιατί είχε κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου. Αυτό είναι βασικός κανόνας για όποιον ξέρει ελάχιστα από το Υπουργείο Οικονομικών.

Και τι έκανε η Κυβέρνηση, επειδή ήθελε αυτήν την πολυεθνική, προνομιακά να την εξυπηρετήσει; Κάνει ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους –θα το καταθέσω– το οποίο σε ολομέλεια διατύπωσε την 519/97 γνωμοδότηση. Σας

διαβάζω την τελευταία παράγραφο, η οποία λέει τα εξής: "Η διενέργεια του επανελέγχου μπορεί να γίνει μόνο πριν από την έκδοση και κοινοποίηση των σχετικών φύλλων ελέγχου ή των άλλων καταλογιστικών πράξεων". Αναφέρει ότι έχει κοινοποιηθεί, άρα δεν μπορεί να υπάρξει επανέλεγχος.

Παρότι η ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου τον Αύγουστο μήνα έκανε αυτήν τη γνωμοδότηση, έρχεται ο Γραμματέας του Υπουργείου Οικονομικών και κάνει νέο ερώτημα, δήθεν διευκρινιστικό του πρώτου. Και ακούστε τι λέει το Νομικό Συμβούλιο σε ολομέλεια, στο οποίο συμμετείχαν όλοι εκείνοι που έλεγαν ότι δεν υπάρχει δικαίωμα επανελέγχου, αν έχει κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου και καταλήγοντας αναφέρει επί λέξει: "Η διενέργεια του επανελέγχου μπορεί να γίνει και μετά την έκδοση και κοινοποίηση των σχετικών φύλλων ελέγχου". Ντροπή και αίσχος! Εδώ είναι ευθύνη και της Κυβέρνησης, γιατί ξέρω τι συμβαίνει και μη με οδηγείτε να πω κάτι που δεν προκύπτει από χαρτιά.

Θα καταθέσω και αυτό το έγγραφο. Εδώ πρέπει να πω ότι πρόκειται για ποινικό αδίκημα, απιστία των μελών του Νομικού Συμβουλίου, τα οποία ενώ συμμετείχαν και στο πρώτο, είπαν τελειώς διαφορετικά πράγματα, χωρίς νομική αιτιολογία για την αλλαγή της άποψης. Είναι άξιο πράγματι παρατήρησης, γιατί δεν κάνουν καμία νομική σκέψη, έστω και τυπικά, για να δικαιολογήσουν την αλλαγή αυτής της πρότασης.

Όλη την αλληλογραφία, θα την καταθέσω. Παραδίδω και όλα τα έγγραφα που δείχνουν την πορεία του θέματος, απ' όπου φαίνεται ότι δεν το ξέρετε, ή κάνετε ότι δεν το ξέρετε, διότι από αλλού είναι οι παρεμβάσεις, από υψηλότερα κλιμάκια, κύριε Υφυπουργέ. Εγώ πάντως θα καταθέσω τα έγγραφα, γιατί συνηθίζω να μιλάω με επίσημα στοιχεία και όχι με αοριστολογίες που δεν έχουν καμία σχέση με τα επίσημα δημόσια έγγραφα.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Μου επιτρέπετε μία διακοπή;

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Αν θέλει να έλθει ο κύριος Πρωθυπουργός, να με διακόψει όσο θέλει. Εδώ γίνεται συζήτηση σε επίπεδο Αρχηγών. Σας επέτρεψα, γιατί ήξερα ότι θα προσπαθήσετε να καλύψετε και αυτό δείχνει και τη δική σας ενοχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Πάρεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που είναι στο ειδικό γραφείο φορολογίας του Υπουργείου Οικονομικών σε ερώτημα που έκανε άλλη επιχείρηση, μη έχουσα τα μέσα και την ταξική κάλυψη από την Κυβέρνηση, έδωσε γνωμοδότηση σαν αυτή που έδωσε στην αρχή, ότι απαγορεύεται ο επανέλεγχος. Και μάλιστα σε ανύποπτο χρόνο, έξι μήνες πριν από τη γνωμοδότηση, λέει ότι δεν υπάρχει δικαίωμα επανελέγχου.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Τσοβόλας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι δημοσιευμένη σε ανύποπτο χρόνο στη Φορολογική Επιθεώρηση του φύλλου του Απριλίου. Το καταθέτω και αυτό για τα Πρακτικά για να μην συνεχίσει το ολίσθημά του ο κύριος Υφυπουργός.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Δημήτριος Τσοβόλας καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής).

Αυτή η υπόθεση θα πάει στον εισαγγελέα. Δεν θα την περάσετε έτσι. Ήρθε η ώρα της κατρακύλας σας πλέον, διότι η αλαζονεία σας λήγει από εδώ και πέρα. Τελείωσε. Δεν θα εξαπατάτε τον ελληνικό λαό, τον απλό Έλληνα πολίτη, λέγοντας ότι επιβάλλετε φόρους στους έχοντες και κατέχοντες, ενώ τους χαρίζετε παράνομα, προκλητικά και σ' αυτόν βάζετε συνεχώς βαρύν.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Έχετε εκνευρισθεί.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Εσείς έχετε το πρόβλημα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης):** Κύριε Υφυπουργέ, σας παρακαλώ μη διακόπτετε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Είχα αναλύσει, λοιπόν, πριν από ένα μήνα ποιά είναι η θέση του ΔΗ.Κ.ΚΙ. για την ευρωπαϊκή προοπτική, αλλά και ποιο το αληθές περιεχόμενο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι βέβαιο και πρέπει να το επισημάνουμε ότι το πραγματικό κόστος της ένταξής μας στην ΟΝΕ πάει πολύ πιο πέρα από το οικονομικό, κοινωνικό και δημοκρατικό κόστος και αγγίζει τα βασικά θέματα των εθνικών συμφερόντων της χώρας μας. Πρέπει να αντιληφθούμε –και αυτή είναι η άποψη του ΔΗ.Κ.ΚΙ.– ότι η συμφωνία της Μαδρίτης, η συμφωνία για το ΝΑΤΟ που έκανε η Κυβέρνηση προχθές, η κυοφορούμενη συμφωνία για το Σκοπιανό, η συμφωνία επίσης για το Κυπριακό που προγραμματίζεται για μετά τις κυπριακές εκλογές, αλλά και όλες αυτές οι υποχωρήσεις για το Αιγαίο, είναι το πραγματικό κόστος, το αντάλλαγμα που δίνει η Κυβέρνηση για την ένταξή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, επειδή ξέρει ότι δεν μπορεί να επιτύχει τους οικονομικούς στόχους και θέλει για πολιτικούς λόγους να ενταχθεί η Ελλάδα στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Με άλλα λόγια, γίνονται παραχωρήσεις σε βάρος των εθνικών κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, με αντίτιμο την ένταξή μας στην ΟΝΕ και αυτό είναι πολύ βαρύτερο, όπως είναι φυσικό, από οποιαδήποτε, έστω και αποτυχημένη οικονομική πολιτική.

(Στο σημείο αυτό, κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του Προέδρου του ΔΗ.Κ.ΚΙ., κ. Τσοβόλα).

Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης):** Συνεχίστε, κύριε Πρόεδρε. Κτυπάει αυτόματα, δεν μπορούμε να το ελέγξουμε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Εντάξει, κύριε Πρόεδρε.

Γιατί η ζημιά που επέρχεται στα εθνικά θέματα δεν διορθώνεται. Γι' αυτό σήμερα δεν θα αρκεστώ μόνο, πριν τελειώσω την ομιλία μου, να κάνω έλεγχο λογιστικών βιβλίων, όπως πολύ θα το ήθελε ο κύριος Πρωθυπουργός, γιατί και αυτά τα λογιστικά βιβλία απέδειξα προηγουμένως ότι δεν είναι γνήσια. Δεν είμαστε εδώ η Βουλή, Σώμα Ορκωτών Λογιστών και απαιτούμε απάντηση από τον Πρωθυπουργό στο ερώτημα: Που την πάει τη χώρα μέσα απ' αυτήν την διαδικασία η οποία και σε παραχωρήσεις εθνικές οδηγεί, αλλά και σε αποδιοργάνωση την ελληνική οικονομία και τον ελληνικό λαό; Η Κυβέρνηση με άλλα λόγια, αν έλεγε την αλήθεια στον ελληνικό λαό, θα επεσήμανε χαρακτηριστικά ότι για να πάρει το τρίτο πακέτο Σαντέρ και για να πάρει τις διαβεβαιώσεις για την ένταξη με πολιτικά και όχι οικονομικά κριτήρια στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση το 2001, κάνει παραχωρήσεις στα εθνικά θέματα.

Γι' αυτό εμείς πιστεύουμε ότι θα πρέπει μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη ο στόχος μας να είναι τελείως διαφορετικός.

Κατ' αρχήν ξεκαθαρίζουμε για άλλη μια φορά τη θέση μας ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα. Είμαστε υπέρ της Ενωμένης Ευρώπης που θα στηρίζεται όμως στην αλληλεγγύη των λαών και των χωρών. Είμαστε υπέρ της Ενωμένης Ευρώπης των πολιτών, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της ειρήνης, της προόδου, της ανάπτυξης. Είμαστε όμως αντίθετοι προς τη Συμφωνία και του Μάαστριχτ και του Άμστερνταμ. Γιατί;

Διότι η φιλοσοφία αυτών των συμφωνιών και η πολιτική που προωθείται μέσα απ' αυτές τις συμφωνίες δυναμιτίζει το όραμα της Ενωμένης Ευρώπης των λαών, μετασχηματίζει, με άλλα λόγια, την Ενωμένη Ευρώπη σ' ένα μηχανισμό, στα πλαίσια της νέας οικονομικής τάξης πραγμάτων, της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, σ' ένα μηχανισμό αποτελεσματικότερου και συγκροτημένου ελέγχου των λαών, των πολιτών και των χωρών, για να ωφελούνται τα μεγάλα οικονομικά συγκροτήματα στην Ευρώπη, σε κάθε χώρα, αλλά και εκτός Ευρώπης, αλλά και μέσα στο χώρο της Ευρώπης, για να υπηρετούνται κυρίως

τα εθνικά συμφέροντα της Γερμανίας και δευτερευόντος Αγγλίας και Γαλλίας. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο εμείς πιστεύουμε ότι πρέπει να γίνει αγώνας, για να αλλάξει αυτή η πολιτική και να αλλάξουν αυτοί οι προσανατολισμοί μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη. Γιατί διαφορετικά η εκτίμησή μας είναι ότι είναι μεγάλο λάθος να θυσιάζεις εθνικά συμφέροντα μέσα σε έναν οργανισμό ο οποίος δεν υπηρετεί τους λαούς, δεν υπηρετεί την αρχή της αλληλεγγύης των χωρών και των λαών, αλλά υπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα και πολύ περισσότερο όταν δεν είναι ακόμα δεδομένη η κατάληξη της Ενωμένης Ευρώπης, άρα και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Τέλος, η άποψή μας είναι ότι στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, που θα γίνει την Παρασκευή, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση –γιατί όπως άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό η διαίσθησή μου είναι ότι αφήνει πολλά παράθυρα ανοικτά– να γίνει δεκτή η Τουρκία, αν έμπρακτα –και όχι με απλές δηλώσεις– δεν αναγνωρίσει το συγκεκριμένο –όχι το αόριστο και γενικόλογό, που πολλές φορές το έχει κάνει στο παρελθόν, ποτέ δεν το τήρησε– τις διεθνείς συμβάσεις Λοζάνης, Μοντρέ, Παρισίων, αλλά και το δικαίωμα της Ελλάδας που ηγάζει από το Διεθνές Δίκαιο της θάλασσας για την επέκταση των χωρικών υδάτων στα δώδεκα μίλια. Και αν επίσης δεν υποχρεωθεί η Τουρκία –που αυτή βρίσκεται πίσω από τα προβλήματα που υπάρχουν στην Κύπρο– να δώσει μία δίκαιη και βιώσιμη λύση στο κυπριακό. Και δεν είναι δίκαιη και βιώσιμη λύση η νομιμοποίηση τετελεσμένων γεγονότων, το κλείσιμο με συνομοσπονδία, που επιχειρούν να κάνουν οι ξένες μεγάλες δυνάμεις μετά τις εκλογές στην Κύπρο, που θα γίνουν το Φλεβάρη.

Η άποψή μας είναι ότι μεθοδεύεται μέσα από την ενταξιακή διαδικασία από τις ίδιες μεγάλες δυνάμεις και από την Τουρκία, η μη ένταξη, αν δεν αποδεχθούμε τα τετελεσμένα γεγονότα, συνομοσπονδίες με δύο ξεχωριστές εδαφικές ενότητες και μία χαλαρή κεντρική κυβέρνηση. Επομένως, χωρίς αυτούς τους όρους, δεν πρέπει να δεχθεί η Ελλάδα με ψευδεπίγραφες δηλώσεις περί αναγνώρισεως κατά γενικό τρόπο διεθνών συμβάσεων και οτιδήποτε άλλο, να παραστεί η Τουρκία, αλλά και πολύ περισσότερο να προχωρήσουν οι ενταξιακές διαδικασίες.

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι εμείς πιστεύουμε πως μέσα από τη χάραξη μιας συγκεκριμένης εθνικής στρατηγικής και στην οικονομία, αλλά και στα εθνικά θέματα, μπορούμε πράγματι να μην απομονωθούμε. Γιατί αυτή η πολιτική που εφαρμόζεται από τις κυβερνήσεις των τελευταίων ετών, των συνεχών υποχωρήσεων –πραγματικά είναι και ιστορικά βεβαιωμένο, είναι ανάλογη άλλωστε η συμπεριφορά της Τουρκίας και στην Κύπρο– οδηγεί συνεχώς σε υποχωρήσεις και αυτή είναι η πολιτική που μπορεί να μας δημιουργήσει μελλοντικά τεράστια προβλήματα.

Εμείς πιστεύουμε ότι αν καθορίσουμε σαφέστατα τις θέσεις μας στα πλαίσια ενός ουσιαστικού και ειλικρινούς διαλόγου, εγκαταλείποντας η Κυβέρνηση τη μυστική διπλωματία και την αλλαζονική άσκηση της εξουσίας και της εξωτερικής πολιτικής και καταστήσουμε τις θέσεις αυτές σαφέστατες και προς την Τουρκία και προς τις ξένες μεγάλες δυνάμεις, τότε πραγματικά η θέση μας θα είναι ισχυρότερη, θα είναι καλύτερη και δεν οδηγεί σε απομόνωση. Γιατί;

Έχουμε ως παράδειγμα –και το έθεσα συμμετέχοντας τότε ως Υπουργός Οικονομικών στο Υπουργικό Συμβούλιο– το Μάρτη του 1987 όταν οι Τούρκοι απείλησαν με τη στήριξη των ιδίων μεγάλων δυνάμεων ότι θα κάνουν έρευνες παραβιάζοντας τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και πήραμε απόφαση στο Υπουργικό Συμβούλιο που είπαμε το "μολών λαβέ" και στείλαμε την ίδια μέρα τον Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδας στη Βουλγαρία και δεν τόλμησαν οι Τούρκοι ούτε οι προστάτες που είναι οι ίδιοι, επαναλαμβάνω, να παραβιάσουν τα κυριαρχικά δικαιώματα.

Όταν όμως είδα και στην Κύπρο και στη συνέχεια να υποχωρούμε συνεχώς στο όνομα δήθεν του ρεαλισμού και της μη απομόνωσης, τότε συνεχώς εμείς μεν απομονωνόμαστε, παρ' ότι έχουμε το δίκιο, όπως αυτό προκύπτει από τις διεθνείς συμβάσεις, αντίθετα δε η Τουρκία βρίσκεται συνεχώς

τη στήριξη των ιδίων μεγάλων δυνάμεων και στην Ευρώπη και εκτός Ευρώπης.

Κατά συνέπεια, όσοι ξεχνάτε –και τελειώνω κύριε Πρόεδρε– το βασικό αξίωμα στην εξωτερική πολιτική, ότι δεν υπάρχουν σ' αυτή φίλοι και σύμμαχοι, αλλά συμφέροντα και μόνο συμφέροντα, αυτοί γίνονται κάθε μέρα και επικίνδυνοι. Και επειδή είναι επικίνδυνα και αυτά που είπε ο κύριος Πρωθυπουργός και επαναλαμβάνει συνεχώς η Κυβέρνηση, γι' αυτό ακριβώς το λόγο πρέπει να φύγει το συντομότερο δυνατόν πριν θρηνησουμε και άλλες συρρικνώσεις, όπως έγινε πολλές φορές στο παρελθόν, πάντα με τις ίδιες ή ανάλογες άλλες αιτιολογίες και προσχήματα.

Ο ρεαλισμός επιβάλλει χάραξη εθνικής στρατηγικής και επίσης εσωτερική, οικονομική και κοινωνική πολιτική, που να συσπειρώνει Ένοπλες Δυνάμεις, λαό, Σώματα Ασφαλείας και ασφαλώς, την προώθηση παλαιάς άμυνας, όχι στη λογική που δημοσιοποιήθηκε, ενώ παράλληλα πρέπει ως μητρόπολη του Ελληνισμού με την πολιτική μας και την πράξη μας στην πολιτική να δίνουμε στον Ελληνισμό την πεποίθηση ότι πράγματι προωθούμε συγκεκριμένες θέσεις που στηρίζονται στο Διεθνές Δίκαιο και δεν εννοούμε ποτέ να παραχωρήσουμε έστω μια σπιθαμή γης.

Εμείς θέλουμε, ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα, φιλία και συνεργασία με όλους τους λαούς, άρα και με την Τουρκία και με τον τουρκικό λαό, αλλά αυτή η φιλία και συνεργασία τορπιλίζεται από το στρατιωτικό τουρκικό και διπλωματικό κατεστημένο, οι οποίοι υπηρετούν άλλα συμφέροντα και δυναμιτίζουν την ειρήνη στην περιοχή.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο εμείς επισημαίνουμε ότι θα πρέπει να είναι προσεκτικά τα βήματά μας και να μη διατυπώνουμε απόψεις που έχουν δοκιμαστεί στο παρελθόν και έχουν οδηγήσει σε αρνητικές συνέπειες τη χώρα μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από τη πτέρυγα του ΔΗ.Κ.ΚΙ.)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης):** Ο Υφυπουργός Οικονομικών κ. Δρύς έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, έδωσα στην αρχή μια σύντομη απάντηση στον κ. Τσοβόλα για ένα "σκάνδαλο-βόμβα" όπως εκείνος το απεκάλεσε, σύμφωνα με το οποίο η Κυβέρνηση δώρησε στην πολυεθνική εταιρεία πετρελαιοειδών BP, σαράντα δισεκατομμύρια (40.000.000.000) δραχμές. Θα περίμενα από τον κ. Τσοβόλα να δώσει στο Κοινοβούλιο έστω ένα στοιχείο από το οποίο να αποδεικνύεται η πράξη αυτή. Βεβαίως ο κ. Τσοβόλας δεν μπόρεσε τίποτε να δώσει, παρά μόνο μια αλληλογραφία μεταξύ του ειδικού νομικού γραφείου της φορολογίας και δύο αποφάσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Θέλω να σας ενημερώσω, κύριε Τσοβόλα, για να μη συνεχίζετε την ολισθηρή σας πορεία τουλάχιστον στο θέμα αυτό, ότι η εταιρεία "BP" υπέβαλε, όπως θα διαβάσατε στα κατατεθέντα έγγραφα, αίτημα επανελέγχου ως κατά την άποψή της είχε δικαίωμα. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών είχαν διαφορετικές απόψεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ**)

Η μεν γενική διεύθυνση, επέμενε ότι υπήρχε σχετικό δικαίωμα επανελέγχου όμως ο επιθεωρητής που έκανε τον έλεγχο επέμενε, ότι δεν υπήρχε αυτό το δικαίωμα.

Κατόπιν αυτού, ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου ως είχε το δικαίωμα και την υποχρέωση, κατά την άποψή μου, όπως και εσείς ο ίδιος κάνατε σε πληθώρα περιπτώσεων ως υπουργός Οικονομικών για παρόμοια θέματα προσέφυγε στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Πού ακριβώς είναι το σκάνδαλο, κύριε Τσοβόλα; Παρακαλώ, περιορίστε, τουλάχιστον, το ολισθημά σας μέχρι εδώ και υποβάλλετε επερώτηση, έτσι ώστε να συζητηθεί πλήρως το θέμα και να έχετε όλα τα έγγραφα στη διάθεσή σας.

Δηλώνω για άλλη μία φορά, ότι καμία απόφαση δεν έχει υπογραφεί, με την οποία να χαρίζονται στην εταιρεία όχι σαράντα δισεκατομμύρια (40.000.000.000) δραχμές, κύριε Τσο-

βόλα, αλλά ούτε μία δραχμή.

Να σας πω και κάτι άλλο: Δεν περίμενα ποτέ από σας που έχετε ταλαιπωρηθεί πράγματι εκ της ποινικοποίησης της πολιτικής ζωής να απειλείτε σήμερα τον Υφυπουργό ότι θα παρέμβει εισαγγελέας. Να παρέμβει όποιος θέλει. Καλώ τη Βουλή να συγκροτήσει οποιαδήποτε Εξεταστική Επιτροπή και θα είναι στη διάθεσή της όλα τα έγγραφα και όλες οι αποφάσεις. Θα αποδειχθεί δυστυχώς ότι ένας πρώην Υπουργός Οικονομικών που ενώ διώχθηκε για την πολιτική του δράση, χρησιμοποιεί σήμερα τα ίδια τα όπλα, που είχαν εκτοξεύσει οι αντίπαλοί του για να τον πλήξουν πολιτικά.

Λυπάμαι, κύριε Τσοβόλα, για άλλη μία φορά, γι' αυτό το οποίο κάνατε σήμερα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ορίστε, κύριε Τσοβόλα, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Επιμένει ο κύριος Υπουργός σε πράγματα αντίθετα από αυτά που αποδεικνύονται από τα έγγραφα που κατέθεσα στη Βουλή.

Ποιο είναι το ύποπτο, κύριε Υφυπουργέ; Κάνετε ότι δεν καταλαβαίνετε; Κατ' αρχήν, σας κατέθεσα στα χαρτιά ότι ο επιθεωρητής που λέτε, μετά από εσωτερική αλληλογραφία με τη διεύθυνση εισοδήματος κλπ., έστειλε αρνητική απάντηση, η οποία λέει: "Απαγορεύεται ο επανέλεγχος μετά από κοινοποίηση ελέγχου και δεν μπορεί να γίνει επανέλεγχος". Το έχετε, το έχω καταθέσει το χαρτί.

Γίνεται ερώτημα από το γενικό γραμματέα. Έκανε κανένα έγγραφο ο επιθεωρητής προς το γενικό γραμματέα; Να μας το φέρετε. Και ο γενικός γραμματέας έκανε το ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο; Αλλά και αν ακόμη έκανε που δεν έκανε, έγγραφο ο επιθεωρητής με το οποίο να αμφισβητεί αυτήν την άποψη που διατυπώθηκε εγγράφως και απαντήθηκε στην εταιρεία το μήνα Μάιο, έβγαλε η ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου απόφαση, γνωμοδότηση και απαντάει -σας το διάβασα, είναι η τελευταία παράγραφος-ότι δεν επιτρέπεται επανέλεγχος μετά την κοινοποίηση φύλλου ελέγχου.

Το μεγάλο σκάνδαλο αρχίζει από δω. Ενώ δηλαδή, η ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου με την 519 γνωμοδότησή της, του Αυγούστου του 1997, γνωμοδοτεί ότι δεν επιτρέπεται από το άρθρο 30 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, κύριε Υφυπουργέ -το λέει ρητά και κατηγορηματικά- επανέλεγχος όταν κοινοποιηθεί φύλλο ελέγχου και απαντάει το Νομικό Συμβούλιο πάλι ότι δεν επιτρέπεται, έρχεται ο γραμματέας με ίδιο εισηγητή του Νομικού Συμβουλίου, τον κ. Απέσο -το γράφει μέσα- και γνωμοδοτούν με την ίδια σύνθεση -πάλι η ολομέλεια- με τους ίδιους νομικούς συμβούλους. Ήταν δεκαπέντε στην αρχή και μετά έγιναν τριάντα ένας, για να φαίνεται ότι κάτι αλλάζει και οι ίδιοι οι νομικοί συμβούλοι, οι δεκαπέντε, που είχαν πει ότι δεν επιτρέπεται επανέλεγχος, λένε οι ίδιοι ότι επιτρέπεται, χωρίς να έχουν κανένα νομικό σκεπτικό, έστω για την τιμή των όπλων, που να δικαιολογεί αυτό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του Προέδρου του ΔΗ.Κ.ΚΙ. κ. Δημητρίου Τσοβόλα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Καλώς, κύριε Τσοβόλα.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Σας ερωτώ: Γιατί αφού ήθελε αυτό το πράγμα ο κύριος γενικός γραμματέας, τι την ήθελε τη δεύτερη γνωμοδότηση της ολομέλειας; Την ήθελε γιατί αν διαβάσετε το ερώτημα, όπως το διατυπώνει, κατευθύνει αποκλειστικά σ' αυτήν την απάντηση, σ' αυτήν τη γνωμοδότηση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Κύριε Τσοβόλα, σας παρακαλώ!

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ναι, αλλά συζητούμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουμε συζητήσει χίλια άλλα προβλήματα, εκτός από αυτό.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Τα

ποινικά όμως αδικήματα, όταν αποδεικνύονται από χαρτιά, ασφαλώς δεν πάνε στις καλές, δεν πρέπει να πάνε και δεν υπάρχει σύγκριση μεταξύ των δύο ανόμοιων πραγμάτων.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, για ένα λεπτό, για να κλείσει το παρεμπιπτόν θέμα, και να μπούμε στα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Σας παρακαλώ!

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Κύριε Τσοβόλα, είναι παρήγορο ότι μέσα σε πολύ λίγο χρόνο, αναδιπλωθήκατε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Εγώ; **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΥΣ (Υφυπουργός Οικονομικών):** Βεβαίως αναδιπλωθήκατε. Μιλήσατε για σκάνδαλο σαράντα δισεκατομμυρίων (40.000.000.000) δραχμών, που χάρισε η Κυβέρνηση στην πολυεθνική "BP" και τελικά το μόνο που επικαλείσθε πλέον είναι οι οι παραπομπές του γενικού γραμματέα και οι αποφάσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σε ένα διαδικαστικό ερώτημα, κατά πόσο δηλαδή υπήρχε είχε δικαίωμα να γίνει επανέλεγχος σε μία επιχείρηση που ελέγχθηκε. Εσείς όμως δεν μείνατε στον επανέλεγχο. Εσείς είπατε για σκάνδαλο. Είπατε ότι η Κυβέρνηση χάρισε σαράντα δισεκατομμύρια δρχ. (40.000.000.000) στην "BP". Ευτυχώς τουλάχιστον που τώρα στη δευτερολογία σας αναδιπλωθήκατε κριτικάροντας τις αποφάσεις του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Επιτέλους, κύριε Τσοβόλα, προσγειωθήκατε ανωμάλως.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Κύριε Πρόεδρε, το λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Όχι, κύριε Τσοβόλα, δεν έχετε το λόγο, σας παρακαλώ.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, κ. Παπανδρέου, έχει το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Δεν είναι εικόνα Βουλής αυτή.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Το άρθρο 97 του Κανονισμού τι λέει;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Αν θέλετε, ο κύριος Υφυπουργός σας έδωσε το ερέθισμα να καταθέσετε επίκαιρη ερώτηση ή επερώτηση.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Δεν έχω το δικαίωμα από τον Κανονισμό;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ναι, κύριε Τσοβόλα, όμως δεν είναι το θέμα μας αυτό. Θα πάρει το λόγο επίσης για ένα λεπτό και ο κύριος Υφυπουργός και θα συνεχιστεί αυτό το πράγμα έτσι. Δεν είναι δυνατόν.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.):** Φαίνεται ότι δεν κατάλαβε ο κύριος Υφυπουργός και του δίνω αυτό το ελαφρυντικό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για 30 λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Ανεβαίνω, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, με ένα ερώτημα σ' αυτό το Βήμα, διότι βεβαίως έχουμε κάνει συζητήσεις σε Επιτροπές Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας για τα θέματα της "Ατζέντας 2000". Έχουμε κάνει συζήτηση πολλές φορές και στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων για την Ατζέντα 2000 και για τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και το ερώτημα βεβαίως που τίθεται, είναι τι συζητάμε απόψε, διότι ουσιαστικά αυτή η συζήτηση έχει παρεκτραπεί από την ουσία της και το σκοπό της για τον οποίο θεωρήσαμε χρέος μας ως Κυβέρνηση να ζητήσουμε να γίνει ενώπιον του Κοινοβουλίου, εν όψει της μεθαυριανής συνάντησης κορυφής στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ζητήσαμε να γίνει αυτή η συζήτηση: διότι μεθαύριο ο Πρωθυπουργός της χώρας, ο κ. Σημίτης, θα δώσει αγώνα, θα δώσουμε από κοινού αγώνα, εν όψει αυτού του συμβουλίου κορυφής για τις οικονομικές προοπτικές της Ένωσης και κατά συνέπεια για τις οικονομικές προοπτικές και της χώρας μας, διότι μεθαύριο ο Πρωθυπουργός

γός θα δώσει αγώνα για το ποια θα είναι αυτή η νέα Ευρώπη, ποιες χώρες θα συμμετάσχουν μετά το 2000 σ' αυτήν τη νέα Ευρωπαϊκή Ένωση, ποια θα είναι, λοιπόν, η εικόνα και σ' αυτές τις χώρες.

Γι' αυτό δίνουμε και εμείς αγώνα. Μεθαύριο θα αποφασίσουμε με ποιες χώρες θα ξεκινήσει η διαπραγμάτευση, αν θα είναι οι γειτονικές μας χώρες, Ρουμανία και Βουλγαρία. Βεβαίως συμπεριλαμβάνεται και η Κύπρος. Μεθαύριο θα δώσουμε αγώνα αρκετοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες για το ποια θα είναι η σχέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Τουρκία.

Σε μία λοιπόν εποχή μεταλλάξεων σε διεθνές επίπεδο, παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, με δυσκολίες, με εμπόδια, με θυσίες που καλείται όχι μόνο ο ελληνικός λαός, αλλά πολλοί λαοί να αντιμετωπίσουν, κάνουμε μία συγκροτημένη προσπάθεια να διαμορφώσουμε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες για το λαό μας, αλλά και για τους λαούς της ευρύτερης περιοχής με τους οποίους η τύχη μας είναι συνδεδεμένη.

Περιμέναμε απόψε μια ουσιαστική και εποικοδομητική συζήτηση και κριτική, που τουλάχιστον θα επέτρεπε να βγάλει συμπέρασμα ο τρίτος που παρακολουθεί την Ελληνική Βουλή, για τα όποια κράτη ή όποιους παράγοντες πολιτικούς, με τους οποίους μεθαύριο θα διαπραγματευτούμε, ότι υπάρχει μία ομόθυμη προσπάθεια του ελληνικού λαού και της ηγεσίας, που τον εκπροσωπεί σ' αυτό το Κοινοβούλιο, να συσπειρωθούν πίσω από τις βασικές κατευθύνσεις και τους στόχους για μία Ευρώπη των λαών, της ειρήνης και της συνεργασίας.

Δυστυχώς η συζήτηση απόψε παρεκτράπηκε σε μία συζήτηση σκανδαλογίας, που ήταν αντικείμενο επερώτησης και πραγματικά με έκπληξη άκουσα μέσα σε μία συζήτηση για τα ευρωπαϊκά ζητήματα, να τίθενται τέτοια θέματα, όταν υπάρχουν σ' αυτό το Κοινοβούλιο εκείνες οι διαδικασίες, που πολύ πιο υπεύθυνα μπορούν να τεθούν κάποια τέτοια ζητήματα.

Ευτυχώς ήταν εδώ ο Υφυπουργός Οικονομικών για να δώσει απάντηση, διότι, αν δεν ήταν εδώ ο Υφυπουργός Οικονομικών, θα ήταν στο κενό αυτή η βολή. Και η βολή αυτή θα ήταν εναντίον όχι της Κυβέρνησης, αλλά του κοινοβουλευτικού βίου διότι δεν θα υπήρχε κανένας να δώσει μία οποιαδήποτε απάντηση και θα πλανιόταν σ' αυτήν την Αίθουσα μία σκανδαλογία, όταν συζητούμε για μεγάλα εθνικά θέματα σ' αυτήν τη χώρα. Και μετά μιλάτε εσείς για υπεύθυνη Αντιπολίτευση. Δυστυχώς, αυτά έπρεπε να τα πω για έναν παλιό φίλο, το Δημήτρη Τσοβόλα.

Από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, άκουσα πιο εποικοδομητική –θα έλεγα– κριτική και από την κ. Παπαρήγα, η οποία έχει τελειώς διαφορετική άποψη για τα ευρωπαϊκά ζητήματα, μία φιλοσοφικά διαφορετική προσέγγιση. Άκουσα, λοιπόν, πιο εποικοδομητικές προτάσεις και κριτικές από τον κ. Καραμανλή.

Αλλά θέλω να πω το εξής: Έχω την εντύπωση ότι υπήρχε και μία σκοπιμότητα σ' αυτήν την προσπάθεια αποπροσανατολισμού της συζήτησης. Και η σκοπιμότητα είναι ίσως προφανής: είτε δεν υπήρχαν ουσιαστικά επιχειρήματα από πλευράς της Αντιπολίτευσης για να "κατακεραυνώσει" την Κυβέρνηση είτε διότι αναγνωρίζει ότι η εξωτερική πολιτική την οποία ακολουθούμε και ιδιαίτερα στα ευρωπαϊκά θέματα είναι αποδεκτή από τη μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού.

Και εδώ θέλω να τονίσω ότι είμαστε, αγαπητοί συνάδελφοι, συνεπείς σε μία πολιτική που ακολουθούμε εδώ και πολλά χρόνια, μία πολιτική με τρεις άξονες. Θέλουμε να διαμορφώσουμε την Ευρώπη των λαών με το κοινωνικό πρόσωπο και αυτό ήταν κάτι που λέγαμε και πριν μπορούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θέλουμε να διαμορφώσουμε την Ευρώπη της δημοκρατίας και αυτό, επίσης, το λέγαμε. Ότι, δηλαδή, οι αποφάσεις δεν θα πρέπει να παίρνονται μόνο στο κέντρο των Βρυξελλών ή σε κάποιους γραφειοκρατικούς μηχανισμούς, αλλά όλο και περισσότεροι να ενδυναμώνονται οι δημοκρατικοί θεσμοί απόφασης και συναπόφασης, ιδιαίτερα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και βεβαίως θέλουμε μία Ευρώπη ενωμένη με πολιτικούς στόχους, που επίσης παλεύουμε και γι' αυτό δικαιολογείται η εμμονή μας να ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις όχι μόνο με τις πέντε χώρες της Ανατολικής

και Κεντρικής Ευρώπης συν βεβαίως την Κύπρο, που είναι ήδη ειλημμένη η απόφαση, αλλά και με τις έντεκα χώρες που είναι υποψήφιες για τη διεύρυνση.

Και εδώ θέλω να κάνω μία διευκρίνιση αμέσως. Η Τουρκία δεν είναι υποψήφια χώρα, είναι, όπως έχει χρησιμοποιηθεί ο όρος, επιλέξιμη χώρα, αλλά δεν είναι υποψήφια χώρα. Το λέω, διότι έχει σημασία γι' αυτά που θα πω αργότερα σε ό,τι αφορούν την Τουρκία και την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη σχέση αυτών των δύο πλευρών.

Ορισμένοι σχεδιάζουν να αξιοποιήσουν αυτήν την ανασύνθεση την οποία αντιμετωπίζουμε, προκειμένου να επιβάλουν μία ανασυγκρότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μία κατεύθυνση, η οποία κινδυνεύει να υπονομεύσει την υπάρχουσα διαδικασία ενοποίησης και σύγκλισης στην Ευρώπη και γι' αυτό κάνουμε αγώνα. Δεν είναι λοιπόν περίπατος η δουλειά που κάνουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται γι' αυτούς οι οποίοι αντιλαμβάνονται την επικείμενη διεύρυνση της Ένωσης ως μία ακόμα πράξη διασφάλισης των επιχειρηματικών προοπτικών και μόνο. Είναι οι ίδιοι, οι οποίοι επιδιώκουν μία Ευρώπη των πολλαπλών ταχυτήτων, της διαμόρφωσης νέων κοινωνικών και γεωγραφικών διαχωρισμών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του περιορισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μία οικονομική ένωση, αν όχι και μόνο νομισματική, ή ακόμα χειρότερο και σε μία απλή ζώνη ελευθέρων ανταλλαγών.

Απέναντι σε αυτήν τη λογική η Ελλάδα –και δεν είναι μόνη– επεδίωξε και επιδιώκει τη σύγκλιση και τη συνοχή της ηπείρου, τον εκδημοκρατισμό των θεσμών που υπάρχουν καθώς και των διακρατικών σχέσεων σ' αυτήν.

Η Κυβέρνησή μας πιστεύει στην υπόθεση της Νομισματικής Ένωσης, αλλά δεν ξεχνά ότι αυτή θα πρέπει να είναι και Οικονομική. Παράλληλα υπάρχει και μία πολιτική της Ένωσης που θα εντάσσεται σε μία τέτοια προοπτική, πολιτική για την οποία παλαίψαμε και στη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ουσιαστικά είναι το νέο σύνταγμα, αν θέλετε, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή είναι, αν θέλετε, η απλουστευμένη ερμηνεία για να μπορούμε να το καταλάβουμε εμείς και όλοι όσοι μας ακούν. Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ήταν αντικείμενο σκληρών διαπραγματεύσεων κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών και ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, πριν φθάσουμε στη Συνάντηση Κορυφής του Άμστερνταμ τον περασμένο Ιούνιο.

Σε αυτή δώσαμε ιδιαίτερη μάχη και επειδή μας κατηγορήσε η Νέα Δημοκρατία για απομόνωση, θα σας πω σε τι δώσαμε μάχη και τι πετύχαμε. Και αυτά δεν τα πετύχαμε μόνο ως Ελλάδα, απομονωμένοι. Τα πετύχαμε, διότι διαμορφώσαμε συμμαχίες.

Το κοινωνικό κεφάλαιο και η πολιτική απασχόλησης. Θα μιλήσω για την πολιτική απασχόλησης. Βεβαίως δεν λύνει το πρόβλημα της ανεργίας, αλλά είναι πολύ σημαντικό ότι υπάρχει κεφάλαιο για την απασχόληση στη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Δώσαμε μάχη για να υπάρξει τέτοιο κεφάλαιο, όπως δώσαμε μάχη να υποστηρίξουμε την πρόταση της νέας γαλλικής σοσιαλιστικής κυβέρνησης για τη συνάντηση κορυφής για την απασχόληση.

Πολιτικές πιο φιλικές στο περιβάλλον. Είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, το οποίο αντιμετωπίζεται για πρώτη φορά με τέτοια πρόοδο στη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Ισότητα των δύο φύλων.

Πρώτωση μίας Ευρώπης πολυπολιτισμικής και ενάντια στο ρατσισμό, κάτι το οποίο τόνισε και ο Πρωθυπουργός.

Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας, κάτι στο οποίο οι ελληνικές κυβερνήσεις, όλων των εποχών, πάντα συμφωνούσαν και είχαν σαν στόχο: Υπήρχε δηλαδή μια γενικότερη συμφωνία, ότι έπρεπε να προωθηθεί μία εξωτερική πολιτική της Ευρώπης και μία πολιτική άμυνας, ώστε η Ευρώπη να αποκτήσει την δική της ταυτότητα και στον τομέα της άμυνας και εκείνον της εξωτερικής πολιτικής.

Πάντα υπήρχε το αίτημα τα ευρωπαϊκά σύνορα να είναι εκείνα, τα οποία θα προστατεύονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, βεβαίως με τα μέσα τα οποία έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει στρατό, δεν έχει

ένοπλες δυνάμεις. Έχει βεβαίως ένα βραχίονα, την Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση. Και εκεί υπήρξε μία πρόοδος, ως προς την ενσωμάτωση της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι όμως όσο εμείς θα θέλαμε.

Εν πάση περιπτώσει, το θέμα των συνόρων ήταν ένα σημαντικό στοιχείο. Χρόνια ολόκληρα όλες οι Κυβερνήσεις έλεγαν τουλάχιστον ότι ήθελαν να εμπεδώσουν αυτήν την έννοια της προστασίας των συνόρων στις συνθήκες και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για πρώτη φορά η Συνθήκη του Άμστερνταμ αναφέρεται ρητώς στην προστασία των συνόρων. Για πρώτη φορά μιλά για ακεραιότητα της Ένωσης –αυτό μάλιστα είναι στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και στην Πολιτική Άμυνας– και σε πάρα πολλά σημεία αναφέρεται πια στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην ενδυνάμωση των εξωτερικών συνόρων, βεβαίως σε σχέση με πολλά άλλα θέματα, όπως λαθρομετανάστευση, εγκληματικότητα, διακίνηση ναρκωτικών κ.ο.κ.

Αναφέρεται στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική η ρήτρα αλληλεγγύης, καθώς και η δυνατότητα ανθρωπιστικών αποστολών. Βεβαίως, για να απαντήσω στην κ. Παπαρρήγα, δεν είναι μόνο η εποικοδομητική αποχή, αλλά είναι και το άρθρο για τη ζωτική σημασία που μπορεί να επικαλεστεί η οποιαδήποτε χώρα. Όταν η ίδια θεωρεί ότι θίγεται –όχι άλλος– το ζωτικό της συμφέρον, μπορεί ναβάλει βέτο, αρνησικυρία, σε μία απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτά, λοιπόν, είναι κατακτήσεις σημαντικές. Επιπλέον αυτών των κατακτήσεων, καταφέραμε στην Συνθήκη του Άμστερνταμ να προωθήσουμε την ιδιαίτερη πολιτική και για τις νησιώτικες περιοχές –μέσα σε αυτές βεβαίως περιλαμβάνονται και οι νησιώτικες περιοχές της χώρας μας– τη διαφάνεια για τα προσωπικά δεδομένα που ήταν δική μας ελληνική πρόταση και το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Άκουσα τον κ. Κωνσταντόπουλο να λέει 'μα, τίποτα δεν έγινε στο θέμα του δημοκρατικού ελλείμματος'. Δεν λέμε ότι είμαστε ικανοποιημένοι. Εκείνος όμως ο θεσμός, ο οποίος θριαμβολόγησε, σε σχέση με το Άμστερνταμ, χάρη και στις δραστηριότητες της χώρας μας, ήταν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε ό,τι αφορά τουλάχιστον τον αναβαθμισμένο ρόλο που του προτείνεται και που βεβαίως πιστεύουμε ότι πρέπει να επικυρωθεί από τις χώρες-μέλη.

Διότι με τη νέα συνθήκη υπάρχει αναβάθμιση του Κοινοβουλίου σε έναν αυθεντικό νομοθέτη της ένωσης, αφού όλες οι αποφάσεις νομοθετικού χαρακτήρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα λαμβάνονται πλέον με τη διαδικασία της συναπόφασης. Να μη μπω σε λεπτομέρειες, που είναι σημαντικές, αλλά δεν είναι της στιγμής. Αυτήν την ώρα υπάρχουν πολλά άλλα θέματα, τα οποία θα ήθελα να θίξω.

Σε ό,τι αφορά την απορρόφηση του δευτέρου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, πέραν των αριθμών που χρησιμοποίησε ο Πρωθυπουργός, οι οποίοι αριθμοί δεν είναι της Ελληνικής Κυβέρνησης, αλλά είναι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θέλω να σας τονίσω ότι έχουμε τη μεγαλύτερη απορροφητικότητα από όλες τις χώρες συνοχής, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Ισπανία. Θέλω επίσης να πω ότι στη Συνθήκη του Άμστερνταμ, αυτό που είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος, είναι λαθεμένο. Είναι λάθος πληροφορημένος. Βεβαίως μιλούμε για τη μείωση των επιτρόπων, αλλά η μείωση των επιτρόπων θα είναι από εκείνες τις χώρες –αυτή είναι η πρότασή μας– που έχουν δύο επιτρόπους. Η Ελλάδα κατάφερε και προώθησε μια άτυπη, αν θέλετε, συμφωνία με πολλές άλλες μικρότερες χώρες και μείναμε στη θέση ότι κάθε κράτος-μέλος πρέπει να έχει το δικό του επίτροπο. Άρα, λοιπόν, μη μας κατηγορεί για μια πολιτική, που είναι τελείως αντίθετη και για την οποία πετύχαμε μέσα στη Συνθήκη του Άμστερνταμ να μη θιγεί.

Και βεβαίως θα δοθούν μάχες και αργότερα. Μίλησε ο κ. Κωνσταντόπουλος για την άμεση ανάγκη αναθεώρησης της Συνθήκης του Άμστερνταμ. Έχω την εντύπωση ότι η λογική αυτή δεν είναι τακτικά η σωστότερη. Ακόμη δεν έχει επικυρωθεί. Πρώτα απ' όλα, υπάρχουν σημαντικά θετικά σημεία και βεβαίως εκείνοι οι οποίοι αυτήν τη στιγμή θέλουν τώρα

άμεσα να αναθεωρηθεί, είναι εκείνες οι μεγάλες χώρες, οι οποίες θεώρησαν ότι δεν έβγαλαν αυτό που ζητούσαν, δηλαδή, μία ανακατανομή των ισορροπιών υπέρ των μεγαλύτερων χωρών.

Βεβαίως εμείς δεν αμφισβητούμε ότι η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία παραδείγματος χάρη, πληθυσμιακά είναι πολύ μεγαλύτερες χώρες, αλλά εμείς έχουμε τονίσει ότι αυτό δεν πρέπει να αποτυπωθεί στις ψήφους που έχει κανείς στο Συμβούλιο των Υπουργών. Εκεί ουσιαστικά μιλάμε για την αντιπροσώπευση της χώρας. Το πληθυσμιακό κριτήριο αποτυπώνεται σ' εκείνο το κατ' εξοχήν όργανο, που αντιπροσωπεύει τον πληθυσμό, που είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Σε ό,τι αφορά την απασχόληση, θα ήθελα να πω δυο λόγια μόνο. Είπε πάλι ο κ. Κωνσταντόπουλος ότι δεν είμαστε υπέρ της κοινής πολιτικής. Κάνει μεγάλο λάθος. Η κοινή πολιτική –απλώς δεν έχει ίσως κατανοήσει ο κ. Κωνσταντόπουλος– αποτυπώνεται από τη βούληση των δεκαπέντε να επενδύσουν σε μια κοινή πολιτική χρήματα. Κι εδώ δυστυχώς δεν υπήρξε από όλες τις χώρες και ιδιαίτερα από τις συντηρητικές, αυτή η βούληση. Είμαστε πράγματι πολλές σοσιαλιστικές κυβερνήσεις, μεγάλη πλειοψηφία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά, όπως ξέρετε, τέτοιες αποφάσεις παίρνονται με ομοφωνία και όχι με πλειοψηφία στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπήρξαν βεβαίως πολιτικές, οι οποίες συμφωνήθηκαν, για χρηματοδότηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ιδιαίτερα νέας τεχνολογίας και αυτό είναι σημαντικό, οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν και μέσω των τραπεζών, που έχει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αποφασίσαμε για σημαντικά πράγματα και κάναμε ένα σημαντικό βήμα. Και αναφέρομαι σ' αυτά τα βήματα: Πρώτα απ' όλα, σε έναν συντονισμό της πολιτικής, για να βοηθήσουμε την αντιμετώπιση της ανεργίας. Τα κράτη-μέλη –και αναφέρομαι σε δυο-τρία από τα μέτρα– πρώτα απ' όλα δεσμεύονται να προσφέρουν ένα ξεκίνημα σε κάθε νέο, πριν συμπληρώσει έξι μήνες στην ανεργία, είτε υπό τη μορφή κατάρτισης είτε υπό τη μορφή μετεκπαίδευσης ή άλλου μέτρου ικανού να ευνοήσει την επαγγελματική του ένταξη.

Δεύτερον, να προσφέρουν ένα νέο ξεκίνημα στους ενήλικες άνεργους, πριν συμπληρώσουν δώδεκα μήνες στην ανεργία, μέσω της κατάρτισης και ενός νέου επαγγελματικού προσανατολισμού.

Τρίτον, να περάσουν από τα παθητικά μέτρα αντιμετώπισης ανεργίας, δηλαδή τα επιδόματα ανεργίας, στα ενεργά μέτρα προώθησης της επαγγελματικής ένταξης, μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης.

Τέταρτον, να ενθαρρύνουν συνεχώς το διάλογο με όλους τους κοινωνικούς εταίρους για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Πέμπτον, να δώσουν κίνητρα, για μείωση των διοικητικών βαρών, για μείωση του μη μισθολογικού κόστους εργασίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για την πρόσληψη επιπλέον εργαζομένων.

Έκτον, να προσπαθήσουν να μειώσουν την απόσταση ανάμεσα στο ποσοστό ανεργίας των γυναικών και των ανδρών, υποστηρίζοντας ενεργά την αύξηση απασχόλησης των γυναικών.

Έβδομο, να ενθαρρύνουν την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην ενεργό ζωή. Αυτά θα δανειοδοτηθούν, θα χρηματοδοτηθούν μέσω της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και θα υπάρξουν και πρωτοβουλίες, όπως αυτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ενίσχυση δημοσιονομικών μέσων υπέρ της απασχόλησης.

Αυτή η πολιτική θα ελεγχθεί μέσα από μια διαδικασία όπου κάθε κράτος θα καταρτίζει ανά έτος τους δικούς του στόχους, το δικό του πρόγραμμα και ανά έτος θα αξιολογείται σε ευρωπαϊκό επίπεδο η επιτυχία της κάθε χώρας.

Καταλαβαίνετε ότι έγινε ένα πρώτο αλλά σημαντικό βήμα για την ενσωμάτωση μιας ευρωπαϊκής πια πολιτικής, όχι μόνο της ελεύθερης αγοράς, όχι μόνο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αλλά του κοινωνικού προσώπου, ιδιαίτερα μεταφρασμένο στην πολιτική για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Ενσωμάτωση, λοιπόν, της πολιτικής αυτής μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην καθημερινή της ζωή. Και αυτή είναι μια αρχή σημαντική, πάνω στην οποία η κάθε χώρα μπορεί να κτίσει.

Για την ΟΝΕ, μερικές απαντήσεις. Αυτό το οποίο βεβαίως έχουμε ζητήσει, είναι να υπάρξει η εφαρμογή των κριτηρίων. Όπως θα εφαρμοστούν τα κριτήρια για την Ιταλία, την Ισπανία, την Πορτογαλία, για οποιαδήποτε άλλη χώρα να είναι τα ίδια για όλους, είτε μπουνέ τώρα είτε μπουν αργότερα. Και αυτές οι διαβεβαιώσεις υπάρχουν απ'όλα τα κράτη.

Το δεύτερο επίσης είναι ότι έχουμε παλαίψει να υπάρξει ένα συμβούλιο με τη συμμετοχή όλων των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όχι μόνο αυτών που θα μπουν στην πρώτη ομάδα της EURO, ένα συμβούλιο που θα καθορίζει τα της πολιτικής των χωρών EURO, όπου θα συμμετέχει και η Ελλάδα και η Βρετανία και η Δανία και η Σουηδία, οι οποίες δεν θα είναι στην πρώτη αυτή ομάδα της EURO.

Και θέλω εδώ διευκρινίζοντας σε ό,τι αφορά την ΟΝΕ να πω ότι για το 1998 έχουμε καταθέσει τον προϋπολογισμό και μ' αυτόν θα πληρούμε τον τα δημοσιονομικά κριτήρια: του ελλείμματος σε ό,τι αφορά την ΟΝΕ, του δημόσιου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ, δηλαδή τη μειωτική τάση προς αυτό το ποσοστό το οποίο είναι αποδεκτό ακριβώς από τους εταίρους μας ως κριτήριο για επιλογή συμμετοχής στο EURO, και το 1999 θα πληρούμε και το κριτήριο του πληθωρισμού.

Με βάση αυτές τις επιδόσεις θα κριθούμε ως υποψήφια χώρα, ώστε να ενταχθούμε στην ΟΝΕ του 2001. Αυτό που γίνεται τώρα είναι ότι οι χώρες κρίνονται με τους φετινούς προϋπολογισμούς του 1997, οι χώρες, δηλαδή, που είναι για την πρώτη ομάδα EURO, για να ενταχθούν στο EURO του 2000.

Βεβαίως για την επικαιροποίηση που έγινε συζήτηση, για την αναθεώρηση που δόθηκε εν κρυπτώ κάνουμε, και πάλι εδώ θα σας διαψεύσω. Το πρόγραμμα σύγκλισης καταρτίστηκε καταρχήν από τη Νέα Δημοκρατία. Πράγματι έγινε μία αναθεώρησή του το 1994. Δεν έχει γίνει από τότε άλλη αναθεώρηση του προγράμματος σύγκλισης. Η επικαιροποίηση είναι απλώς για να δούμε σε σχέση μ'αυτά τα οποία έχουμε πει πού βρισκόμαστε και τι κινήσεις πρέπει να κάνουμε, είτε αν έχουμε πάει καλύτερα που δεν χρειάζεται ιδιαίτερες αλλαγές, είτε αν χρειάζεται να κάνουμε μια περαιτέρω προσπάθεια για να μπορέσουμε ν'αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας. Αλλά βεβαίως, παραμένουν ακριβώς οι στόχοι και ο προγραμματισμός επίτευξης αυτών.

Τώρα πριν κλείσω, θα ήθελα να θέσω δύο κεφάλαια τα οποία ουσιαστικά δεν συζητήθηκαν σήμερα και τα οποία όμως θα είναι τα κύρια θέματα τα οποία θα συζητηθούν μεθαύριο στο Συμβούλιο Κορυφής. Δυστυχώς δεν συζητήθηκαν και είναι ιδιαίτερης σημασίας.

Και βεβαίως πάνω σε αυτά θα θέλαμε να είχαμε όχι την υποστήριξη από την Αντιπολίτευση –δεν την περιμένουμε εξάλλου, φαίνεται ότι δεν έχει αυτή τη διάθεση– αλλά τουλάχιστον μία ομόθυμη θέληση για κάποιους κοινούς στόχους, με τους οποίους θα μπορούσε ο Πρωθυπουργός μεθαύριο, στο Συμβούλιο Κορυφής να διαπραγματευθεί με μεγαλύτερη ισχύ και με μεγαλύτερο σθένος, το οποίο ούτως ή άλλως θα κάνει.

Το πρώτο θέμα είναι η θέση μας για την έναρξη των διαπραγματεύσεων και με τους ένδεκα. Υπήρχε η πρόταση της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ξεκινήσουμε με 5+1. Ουσιαστικά αυτό όμως διαχώριζε στη μέση την Κεντρική και την Ανατολική Ευρώπη και βεβαίως έφερνε τα Βαλκάνια σε μία δεύτερη μοίρα, αφού δεν προβλεπόταν σ'αυτήν την περίπτωση ότι η Ρουμανία και η Βουλγαρία θα ξεκινούσαν με τους άλλους την ίδια στιγμή. Εμείς δεν διαφωνούσαμε στο ότι πράγματι υπάρχουν αποστάσεις οικονομικές ανάμεσα σε χώρες όπως η Βουλγαρία και η Ρουμανία για παράδειγμα και η Τσεχία από την άλλη. Οι διαφορές ανάμεσα σ'αυτές τις χώρες, που σημειωτέον καμιά δεν ικανοποιεί τα κριτήρια της Κοπεγχάγης, θα μπορούσαν να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, ώστε η κάθε χώρα με το

ρυθμό της να προχωρά και να εντάσσεται μία-μία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν θα είναι έτοιμη.

Όμως το μήνυμα το οποίο θα έπρεπε να δώσει η Ευρώπη, είναι ότι προχωρά στην ενοποίηση με μια πράξη κοινής έναρξης των ένδεκα χωρών.

Όταν ξεκινήσαμε με αυτήν τη θέση –και ίσως να το θυμούνται αρκετοί Βουλευτές, με τους οποίους συζητήσαμε κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού στο Υπουργείο Εξωτερικών– τη θεωρούσαν ως ουτοπική ελληνική θέση. Μεθαύριο δεν ξέρουμε αν θα έχουμε ακριβώς αυτήν τη θέση, αλλά έχουμε ήδη από το προηγούμενο ΣΟΜΕ στο Λουξεμβούργο κατά τη διάρκεια της συζήτησης για την απασχόληση, αλλαγή στάσης πολλών χωρών που ζητούν τη βελτίωση της θέσης της επιτροπής. Και όλοι πια μιλούν για την κοινή και συνολική διαδικασία των ένδεκα χωρών.

Παλεύουμε, λοιπόν, γι'αυτήν τη διαδικασία. Αυτές οι ένδεκα χώρες, όπως ξέρετε, θα κριθούν με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Η μία χώρα που αντιμετωπίζει θετικά αυτά τα κριτήρια, δηλαδή ικανοποιεί όλα τα κριτήρια, όχι μόνο της Κοπεγχάγης αλλά και του Μάαστριχτ, δεν είναι άλλη από την Κύπρο. Είναι η μόνη υποψήφια χώρα που καλύπτει πλήρως αυτά τα κριτήρια και τα κριτήρια του Μάαστριχτ και θα μπορούσε κατά συνέπεια να ενταχθεί άμεσα στην τρίτη φάση της Ο.Ν.Ε.

Και δεν θέλω να διευκρινίσω ότι για την Κύπρο έχει ήδη υπάρξει απόφαση για την έναρξη διαπραγματεύσεων. Το 1995 όταν συζητήθηκε η τελωνειακή ένωση με την Τουρκία, η Ελλάδα έθεσε ως βασικό όρο ότι έξι μήνες μετά από τη μονογραφή της Συνθήκης του Άμστερνταμ, θα ξεκινούσαν οι διαδικασίες των διαπραγματεύσεων με την Κύπρο. Και κάποιος έθεσε το ερώτημα, αν θα συμμετάσχουν οι Τουρκοκύπριοι σε αυτήν τη διαπραγμάτευση. Εδώ θέλω να τονίσω ότι υπάρχει ήδη μία πρόταση του Προέδρου Κληρίδη να συμμετάσχουν οι Τουρκοκύπριοι σε αυτήν τη διαδικασία και είναι μία πρόταση-πρόκληση, αν θέλετε, προς τους Τουρκοκυπρίους, γιατί ακριβώς με αυτήν την πρόταση, έχει αποδείξει και η Κύπρος και η Ελλάδα αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση ότι για πρώτη φορά αυτή η ευρωπαϊκή προοπτική της Κυπριακής Δημοκρατίας έχει δημιουργήσει κινητικότητα στο θέμα του Κυπριακού. Για πρώτη φορά ενδιαφέρονται, βλέπουν θετική την προοπτική οι ίδιοι οι Τουρκοκύπριοι και βλέπουν το καθεστώς της κατοχής, του αυταρχισμού, του εποικισμού της Τουρκίας ως εκείνο που τους εμποδίζει να συμμετάσχουν ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όταν λέμε 'ισότιμα' εννοούμε ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πολίτες οι Τουρκοκύπριοι θα έχουν κάθε δικαίωμα, όπως κάθε πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και όταν μιλούν για τα δικαιώματά τους θα έχουν κάθε δυνατότητα να προσφεύγουν και στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και στον Όμπουτσαν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Δύο λόγια μόνο και για την Τουρκία, πριν κλείσω.

Αυτό ακριβώς έχει δημιουργήσει σημαντική κινητικότητα και ένα αδιέξοδο στην πολιτική της Τουρκίας. Διότι η Τουρκία είναι αυτήν τη στιγμή σε μία παράδοση θέση, λέγοντας 'εγώ, η Τουρκία, θέλω να γίνω μέλος στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά δεν αφήνω την Κύπρο και δεν αφήνω και τους Τουρκοκύπριους να ενταχθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση'. Γι' αυτό βρίσκεται σε διηνική θέση σήμερα η Τουρκία. Και γι' αυτό είναι προκλητική η Τουρκία. Όχι λόγω –όπως κάποιοι ισχυρίζονται– των υποχωρήσεων της Ελληνικής Κυβέρνησης και της Ελλάδας. Αντιθέτως, λόγω της σθεναρής μας θέσης, λόγω της σωστής και ορθής θέσης μας γύρω από τα θέματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Κύπρου, έχει βρεθεί η Τουρκία απομονωμένη σ' αυτό το θέμα.

Εδώ θέλω επίσης να τονίσω ότι, βεβαίως, η συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων είναι σημαντική, κάτω, όμως και μέσα στην διαπραγματευτική ομάδα της νόμιμης και μόνο αυτής αναγνωρισμένης Κυπριακής Κυβέρνησης, δηλαδή της Κυβέρνησης που σήμερα εκπροσωπείται από τον Πρόεδρο Κληρίδη.

Έτσι, λοιπόν, είναι σαφείς και οι όροι και οι διαδικασίες. Και η πρόκληση για την επίλυση του Κυπριακού είναι πια στις πλάτες των ιδίων των Τουρκοκυπρίων, αλλά, θα έλεγα, και της Άγκυρας, που είναι πάντα εκείνη, η οποία σαμποτάρει με κάθε τρόπο τη διαδικασία της επίλυσης.

Σε ό,τι αφορά την Τουρκία, λοιπόν, θα θέλαμε από αυτό το Βήμα να υπογραμμίσουμε ότι, εάν υπάρχει μια χώρα που ενδιαφέρεται να αποκτήσει αυτό το κράτος, που λέγεται Τουρκία, όχι απλά ευρωπαϊκό προσανατολισμό, αλλά να εξευρωπαϊστεί στη νοοτροπία, στη συμπεριφορά, στην αναγνώριση του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να συμπεριφέρεται στη βάση του Διεθνούς Δικαίου, αυτή η χώρα είναι η Ελλάδα. Εμείς, περισσότερο από κάθε άλλο κράτος, έχουμε συμφέρον γι' αυτήν την πραγματική και όχι επιφανειακή και τυπολατρική απλώς ή τυπική ευρωπαϊκή της πορεία.

Επειδή ακριβώς ενδιαφερόμαστε περισσότερο απ' όλους τους άλλους, γι' αυτό δεν είμαστε διατεθειμένοι να αγνοήσουμε τα πραγματικά προβλήματα και να επιτρέψουμε στην Τουρκία να βρίσκεται σε ευρωπαϊκή τροχιά, χωρίς να εξευρωπαϊστεί η ίδια η πολιτεία της.

Κάποιοι μίλησαν για τον τουρκικό λαό. Μα, αυτή ακριβώς η θέση της Ελλάδας είναι υπέρ του τουρκικού λαού. Γιατί ποιος θα αισθανθεί βελτίωση, όταν η Ελλάδα ζητά η Τουρκία να σεβαστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα για να μπορεί να προχωρήσει στην ευρωπαϊκή της πορεία; Ο πολίτης της Τουρκίας βεβαίως θα έχει όφελος απ' αυτήν την πολιτική.

Έτσι, λοιπόν, οποιαδήποτε αναβάθμιση της σχέσης της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν περνά ούτε από τις Βρυξέλλες, όπως θα ήθελαν οι περισσότεροι εταίροι μας κρυπτόμενοι πίσω από μας ούτε όμως και από την Αθήνα, όπως σωστά, θα έλεγα, είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος. Περνά από την ίδια την Τουρκία. Περνά από την Ανατολική Τουρκία των Κούρδων, περνά από τις φυλακές και τα ανθρώπινα δικαιώματα σ' αυτήν, περνά από το σεβασμό των υδάτων και των αεροδιαδρόμων του Αιγαίου, καθώς και από το σεβασμό της ακεραιότητας της Κύπρου. Με άλλα λόγια, η ίδια η Άγκυρα πρέπει να αποφασίσει, εάν δέχεται να προσαρμοστεί στις απαιτήσεις της πολιτικής πραγματικότητας της Ευρώπης, ώστε να δικαιούται να έχει προοπτική ενσωμάτωσης σ' αυτήν.

(Στο σημείο αυτό κτυπά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών κ. Γεωργίου Παπανδρέου)

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να διευκρινίσω δύο πράγματα, για το τι θα συζητήσουμε μεθαύριο, για να μην υπάρξουν κάποιες παρεξηγήσεις, σε σχέση με το αντικείμενο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Πολύ σύντομα, όμως, κύριε Υπουργέ.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Προσπαθώ να καλύψω πάρα πολλά θέματα, τα οποία τέθηκαν και τα οποία ήταν εκτός θέματος. Ήταν ευρωπαϊκά βεβαίως, άρα λοιπόν δεν ήταν ακριβώς εκτός θέματος, αλλά εκτός, αν θέλετε, κυρίου θέματος, που είναι η μεθαιριανή μας συνάντηση στο Συμβούλιο Κορυφής.

Η Τουρκία, λοιπόν, είναι θέμα πραγματικά της Ευρώπης ολόκληρης. Και, αν βλέπετε, μία αμφιθυμία, είναι διότι πραγματικά οι εταίροι μας για πρώτη φορά αντιμετωπίζουν την προοπτική –μακρυνή πιθανώς, αλλά τους τίθεται ως δίλημμα, όταν η Τουρκία λέει "θέλουμε να γίνουμε μέλος" – να γίνει κάποια στιγμή μέλος αυτής της οικογενείας.

Και είναι άλλο βεβαίως μια δύναμη σαν τη Γερμανία ή τη Γαλλία, ή την Αγγλία να θέλουν μια γεωπολιτική σχέση με την Τουρκία που να προωθεί τα συμφέροντά τους στην ευρύτερη περιοχή και άλλο να την έχουν συνέταρο μέσα στην ίδια τους την οικογένεια. Και τώρα θα αρχίσουν να είναι αναγκασμένοι να γίνονται όλο και πιο ειλικρινείς απέναντι στην Τουρκία, κάτι το οποίο η Ελλάδα πάντα ήταν. Και μάλιστα μια εφημερίδα της Τουρκίας πρόσφατα, η Γεν Γιουζιλ, έγραψε το εξής: "Η μόνη χώρα που έχει ειλικρινή στάση απέναντι στην Τουρκία είναι η Ελλάδα".

Η λουξεμβουργιανή προεδρία έφερε μια πρόταση η οποία

συζητήθηκε χθες στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων προκειμένου να διαμορφωθεί η απόφαση του συμβουλίου που θα στέλναμε, εμείς, ως Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στους Πρωθυπουργούς και στους Αρχηγούς των κρατών.

Με αυτήν την πρόταση ουσιαστικά υιοθετήθηκε μια γερμανική ιδέα να προβλέπεται αντί ο ένας, μοναδικός κύκλος της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης, δύο κύκλοι. Ένας κύκλος ο οποίος θα είναι οι έντεκα χώρες με τις οποίες θα ξεκινήσουν οι διαπραγματεύσεις συν οι δεκαπέντε, δηλαδή το φόρουμ διεύρυνσης, όπως θα μπορούσαμε να το πούμε, και η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη που θα είναι οι έντεκα συν βεβαίως οι δεκαπέντε συν η Τουρκία. Και εδώ υπάρχει μια αμφιθυμία, ή, αν θέλετε, διχογνωμία μεταξύ των κρατών μελών. Κάποια κράτη λένε για την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, να είναι οι 15 συν οι 11 συν η Τουρκία και μόνο, τελεία, και άλλοι προτείνουν, όχι μόνο συν η Τουρκία, αλλά και κάθε κράτος που έχει κάποιο ενδιαφέρον να γίνει κάποια στιγμή μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ελβετία, Ισλανδία, Νορβηγία, ίσως μεθαύριο Ουκρανία, Γεωργία και οποιοδήποτε άλλο). Σ' αυτήν την τελευταία περίπτωση η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, σύμφωνα με την πρόταση της Γερμανίας δεν θα έχει σχέση με προενταξιακή διαδικασία. Θα είναι βεβαίως μια διαδικασία που θα συμπεριλαμβάνει τις χώρες που θέλουν κάποια στιγμή να γίνουν μέλη, αλλά θα είναι ένα φόρουμ, υποτίθεται, συζήτησης, ανταλλαγής απόψεων κλπ. Βεβαίως εμείς ως χώρα, είπαμε ότι δεν είναι κάτι που έχει ιδιαίτερο νόημα, γι' αυτό έχουμε τηρήσει μια επιφύλαξη. Υπάρχουν και άλλες χώρες που έχουν τηρήσει επιφύλαξη. Αλλά και αυτές έχουν πει, ότι, "εν πάση περιπτώσει, αν η πλειοψηφία θέλει την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, ας την κάνουμε". Βεβαίως η Γερμανία έβαλε τον όρο ότι αυτή δεν μπορεί να είναι προενταξιακή και γι' αυτό, όπως σας είπα, υπάρχει πρόταση για δύο κύκλους.

Η Ελλάδα έχει πει πολύ απλά ότι καταρχήν θεωρεί άχρηστη την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη ή κάτι το οποίο δεν έχει νόημα. Προτείνουμε ότι και σε αυτήν την περίπτωση, για την ελάχιστη έστω αναβάθμιση που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση προς την Τουρκία, πρέπει να τηρηθούν συγκεκριμένοι όροι. Και αυτούς τους ανέφερε ο Πρωθυπουργός προηγουμένως, όπως το δικαστήριο της Χάγης, η αποδοχή της ευρωπαϊκής προοπτικής και τη μη παρεμπόδιση των διαπραγματεύσεων όποιος χώρας είναι μέσα στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Θα ήταν σχήμα οξύμωρο αν μετά από λίγους μήνες η Τουρκία μέσα στην Ευρωπαϊκή Διάσκεψη αποφάσιζε λόγω της έναρξης διαπραγματεύσεων Ε.Ε.–Κύπρου, να προσαρτήσει το βόρειο τμήμα της Κύπρου στην Τουρκία και εκεί βεβαίως θα βρισκόταν σε μεγάλο δίλημμα η Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για απλά πράγματα τα οποία θεωρούμε λογικά για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα οποία είναι θέματα τα οποία έχουμε θέσει σε όλες μας τις διμερείς επαφές, σε όλα τα Συμβούλια, είτε είναι Συμβούλια σε επίπεδο Υπουργών Εξωτερικών, είτε Αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων και τα οποία θα θέσουμε και στα οποία θα εμμείνουμε μεθαύριο στο Λουξεμβούργο.

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, διότι πράγματι ...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ναι, αλλά μην εξαντλείτε την υπομονή του Προεδρείου.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Δεν υπήρξε ο χρόνος να μιλήσουμε για τα δημοσιονομικά, το τεράστιο κεφάλαιο το οποίο επίσης θα έχει σημαντικότερες επιπτώσεις για το μέλλον της χώρας μας. Εμείς λέμε ότι, αν θέλουμε να μιλήσουμε για μια Ευρώπη των είκοσι έξι, πρέπει να ξεφύγουμε από τη λογική του 1,27 για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αν θέλουμε να έχουμε και συνοχή και σύγκληση και διεύρυνση, χρειάζεται μεγαλύτερη οπωσδήποτε χρηματοδότηση από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και εκεί θα δοθούν μάχες.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΡΟΚΟΦΥΛΛΟΣ:** Να μας πείτε πότε αποφασίσαμε ότι θα πάμε στη δεύτερη φάση. Γιατί εδώ μας είπαν ότι τώρα το αποφασίσαμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Σας παρακαλώ, κύριε Ροκόφυλλε, μη διακόπτετε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Μιλάμε τώρα για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη χρηματοδότηση της διεύρυνσης και της σύγκλισης.

Αγαπητοί συνάδελφοι, προσπάθησα να είμαι όσο γινόταν πιο συνοπτικός και συνεκτικός στα θέματα και στα ερωτήματα που θέσατε. Νομίζω ότι είναι ξεκάθαρη η στρατηγική μας. Είναι μια συνεπής πολιτική που πηγάζει από μια μακρόχρονη εξωτερική πολιτική στα θέματα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απέναντι στην Τουρκία και απέναντι στην πολύπαθη Κύπρο και ελπίζω να έχουμε πράγματι την ψυχική συμπαράστασή σας αυτές τις μέρες, όπου θα δοθούν πράγματι σημαντικές μάχες. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Η κ. Μαριέτα Γιαννάκου Κουτσίκου εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας έχει το λόγο για δέκα λεπτά.

**ΜΑΡΙΕΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, τα δέκα λεπτά δεν αρκούν για να απαντήσω καν στα μισά από όσα είπε ο Υπουργός.

Άρχεται αν το Σώμα βιάζεται και είναι πάρα πολύ λίγοι εδώ, σας λέω εκ των προτέρων ότι θεωρώ δικαίωμά μου να υπερβώ το χρόνο, όπως έγινε και προηγουμένως.

Από την περσινή συζήτηση σχετικά με την πορεία της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση που είναι θεσμοθετημένη, μέχρι τη σημερινή συζήτηση, μεσολάβησε ένας χρόνος με πάρα πολλές σημαντικές εξελίξεις. Έληξε η Διακυβερνητική Διάσκεψη, με αποκορύφωμα τη Συνθήκη του Άμστερνταμ.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ ορισμένοι ισχυρίζονται πως είναι ένα πιο κοινωνικό κείμενο και ότι περάσαμε από το οικονομικό Μάαστριχτ στο κοινωνικό Άμστερνταμ. Αλλά χωρίς αμφιβολία δεν είναι ένα κείμενο που ικανοποιεί όλες τις επιδιώξεις αυτών που προσέβλεπαν σε μια Ευρώπη των πολιτών, ή στην ουσία σε μια ομοσπονδιακή Ευρώπη, ενώ ταυτόχρονα δεν έχει απεμπολήσει το κοινοτικό κεκτημένο και τους στόχους που προϋπήρχαν.

Θα έλεγα ότι η Συνθήκη είναι πιο σημαντική σε ορισμένα σημεία γι'αυτά που δεν έγιναν και που είναι δυνατόν να γίνουν μετά από μια πενταετία και εννοώ τις θεσμικές αλλαγές.

Μίλησε ο Υπουργός για την προετοιμασία για τις θεσμικές αλλαγές και ο Πρωθυπουργός μας είπε ότι θα προτείνει μια επιτροπή που θα φέρει προτάσεις. Λησμόνησαν και οι δύο να πουν ότι ήδη η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Κομισιόν, έχει δεσμευτεί για το ρόλο της με μειοψηφία του Έλληνα Επιτρόπου, στην ουσία να δημιουργήσει επιτρόπους τζούνιορς, να προτείνει την αναστάθμιση των ψήφων και να καταστρέψει στην ουσία το οικοδόμημα που υπήρχε από της εποχής της δημιουργίας της Συνθήκης για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, της Συνθήκης της Ρώμης, που προέβλεπε ένα είδος ισοτιμίας, αφού οι ψήφοι και οι εκπροσωπήσεις δεν ήταν ανάλογι με τους πληθυσμούς. Εδίδετο, δηλαδή, μεγαλύτερη βαρύτητα στις μικρότερες χώρες.

Σήμερα βρισκόμαστε σε ένα καίριο σημείο. Δεν θα πρέπει όλες οι μικρές χώρες μαζί να μπορούν να αντιταχθούν στη βούληση των μεγάλων χωρών, αλλά δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση οι μεγάλες χώρες να μπορούν να αυθαιρετούν εις βάρος των μικρών χωρών. Και αυτό είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Απευθύνουμε, λοιπόν, προειδοποίηση στην Κυβέρνηση να ασχοληθεί πολύ πιο ουσιαστικά με το ζήτημα αυτό, γιατί εάν για την Ελλάδα π.χ. θα είναι καταστροφή το να μην έχει Επίτροπο ή να μην έχει Επίτροπο με ντοσιέ ή να μην έχει έναν επίτροπο τζούνιορ, για άλλες μικρές χώρες πιθανόν να μην είναι, γιατί οι άλλες μικρές χώρες έχουν εγκαίρως φροντίσει να έχουν αρκετά μεγάλο αριθμό στελεχών σε πολύ υψηλό επίπεδο μέσα στη Διοίκηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που στην ουσία χαράζουν την πολιτική.

Επομένως, η Ελλάδα είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση. Είναι η μόνη χώρα που έχει λίγους σε αριθμό με ελάχιστα ντοσιέ Έλληνες υπαλλήλους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Συνθήκη του Άμστερνταμ φέρνει για πρώτη φορά το κοινωνικό ζήτημα στο προσκήνιο, ενώ αναθέτει στα κράτη-

μέλη να ασκήσουν εθνικές πολιτικές. Προβλέπει όμως ένα είδος οριζοντίων δράσεων, ένα είδος συντονισμού.

Χαιρετίζουμε θετικά αυτό το μισό βήμα που πιστεύουμε ότι κάποτε θα ολοκληρωθεί. Και σας λέω, κύριε Υπουργέ, ότι αυτό δεν είναι προϊόν των σοσιαλιστικών κυβερνήσεων. Επαναλαμβάνετε και εσείς και ο Πρωθυπουργός διάφορες ανακρίβειες. Αν θέλετε να μιλήσουμε για την πορεία της Ευρώπης, θα σας πω ότι είναι δημιούργημα των Χριστιανο-δημοκρατών. Δεν υπήρχε κανείς σοσιαλιστής στους "φωτισμένους" ανθρώπους που δημιούργησαν αυτήν την Ευρώπη.

Το ότι όλοι προσχωρούμε στο τέλος στην άποψη ότι είναι ο σωστός δρόμος, δεν σημαίνει ότι πρέπει σώνει και καλά να ισχυρισθούμε ότι εμείς μόνοι μας τον χαράξαμε. Εγώ πολλές φορές έχω πει ότι αυτός ο δρόμος θα χαραχθεί ακόμα και με τη συμβολή εκείνων που δεν πιστεύουν στην Ευρώπη, γιατί και αυτοί ακόμη έστω και ως συνήγοροι του διαβόλου είναι χρήσιμοι διότι ο διάλογος είναι πάντα χρήσιμος ανάμεσα στις πολιτικές δυνάμεις.

Το τρίτο ζήτημα είναι η υπόθεση της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας. Δεν θα μπορούσα να ισχυρισθώ ότι οι απόψεις της Ελλάδος ήταν τόσο μαξιμαλιστικές –ίσως ελάχιστα– αλλά στην ουσία δεν επετεύχθησαν σπουδαία πράγματα. Η ρήτρα περί πολιτικής αλληλεγγύης και το ζήτημα της εδαφικής ακεραιότητας είναι αυτονόητα.

Βέβαια, κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε ότι τα πράγματα στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής σχηματοποιούνται περίπου ως εξής: Κάποιος λέει κάτι στο αυτί. Μετά το λέμε φωναχτά. Μετά το φέρνουμε στα χαρτιά. Στην αρχή έχουμε επιφυλάξεις και στο τέλος όλοι συμφωνούμε. Και αν δεν συμφωνούμε όλοι, αυτός που δεν συμφωνεί στριμώχνεται στη γωνία.

Κάπως έτσι γίνεται με την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη. Γνωρίζουμε καλά ότι η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη είναι το λιγότερο που θα μπορούσαν να δώσουν ορισμένοι Ευρωπαίοι εταίροι στην Τουρκία. Η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, λέει ο Πρωθυπουργός στην εισήγησή του, δεν χρειάζεται, είναι υπερβολή. Υπάρχει ο δομημένος διάλογος. Τι την θέλουμε τη Διάσκεψη;

Και έπειτα η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη γιατί να περιλαμβάνει μία χώρα που δεν είναι υπό ένταξη; Αυτό δεν μας το είπατε ούτε εσείς, ούτε ο Πρωθυπουργός. Η Τουρκία δεν είναι υπό ένταξη χώρα. Επομένως, τι σχέση έχει η Τουρκία με τη Διάσκεψη;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Το είπα, κυρία Κουτσίκου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης):** Το είπε.

**ΜΑΡΙΕΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ:** Κατά συνέπεια, τα πράγματα είναι πολύ διαφορετικά. Εγώ αντιλαμβάνομαι τη δυσχερή θέση, στην οποία θα βρεθεί ο Πρωθυπουργός μεθαύριο στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο Κορυφής θα ασχοληθεί αποκλειστικά με τη Διάσκεψη και με τη θέση της Τουρκίας. Οι Υπουργοί Εξωτερικών θα ασχοληθούν με τα υπόλοιπα ζητήματα της Ατζέντα 2000, γενικά με τη διεύρυνση και κανείς δεν θα ασχοληθεί με τα δημοσιονομικά.

Όμως, κύριε Υπουργέ, εάν συνεχισθεί το 1,27 που προσφέρεται στους ιδίους πόρους της Ένωσης μέχρι το 2006, όπως έχει αποφασισθεί, η διεύρυνση θα είναι απαγορευμένη. Το ερώτημα που ανακύπτει σε επίπεδο Ευρώπης είναι μήπως η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη είναι ένας καλός τρόπος για να μην προχωρήσει η διεύρυνση; Χώρες όπως η Ολλανδία και η Γερμανία δεν μπορούν να πουν στο εσωτερικό τους ότι πρέπει να αυξηθεί αυτά τα ποσά.

Τι θα συμβεί; Ή μήπως η λύση είναι η δεύτερη; Τα ποσά που δεν απορροφώνται από χώρες, όπως η Ελλάδα, θα χρησιμοποιηθούν για τη διεύρυνση προς χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης; Πώς θα καλυφθούν παραδείγματος χάριν οι αγρότες της Πολωνίας, όταν χρειάζονται τόσα ακριβώς χρήματα γι' αυτούς, όσα χρειάζονται για όλους τους υπόλοιπους αγρότες της Ευρώπης;

Αυτά, κύριε Υπουργε, είναι μεγάλα ζητήματα, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους. Φαίνεται πως στο μεθαυριανό Συμβούλιο μένει κυρίως το πολιτικό ζήτημα της Διάσκεψης. Και η τελική θέση της Κυβέρνησης δεν είναι αρνητική εφόσον έχει θέσει τρεις όρους. Ούτε φαίνεται πουθενά τέτοια αρνητική

θέση. Ας δούμε όμως τους όρους. Είναι οι πιο σκόπιμοι και οι πιο χρήσιμοι;

Ζητάτε από μία τρίτη χώρα, όπως η Τουρκία –δεν ξέρω αν το ζητάτε πριν ή αφού μπει στη Διάσκεψη, διότι εγώ νομίζω ότι αυτό πρέπει να είναι μία προϋπόθεση– να λύσει το Κυπριακό. Ξέρετε όμως ότι οι τρίτες χώρες δεν δεσμεύονται έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι σαφές από τη Συνθήκη. Μπορεί ίσως να δεσμευθεί η Τουρκία προφορικά. Και μετά θα πουν οι Τουρκοκύπριοι ότι είναι δική τους υπόθεση και ότι αυτοί δεν έχουν δεσμευθεί.

Από την άλλη πλευρά, ζητάμε να αναγνωριστεί η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου της Χάγης. Αρκεί αυτό, κύριε Υπουργέ; Η τελευταία νομολογία του Δικαστηρίου της Χάγης κάθε άλλο παρά ευνοεί περιπτώσεις όπως της Ελλάδος. Πώς θα λυθεί το γενικότερο ζήτημα αναγνώρισης της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου στην οποία έχουμε και εμείς προβεί ως μέλος της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, με την επιφύλαξη θεμάτων ασφαλείας; Σημασία έχει να δεχθεί η Τουρκία την προσφυγή για θέματα στα οποία και εμείς θα συμφωνούμε απολύτως και όχι η γενική αναγνώριση της δικαιοδοσίας.

Από την άλλη πλευρά, έχουμε την ένταξη της Κύπρου. Προβάλλεται η θεωρία ότι οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις θα βοηθήσουν στη συμφιλίωση και στην ειρήνη στην Κύπρο. Αυτή είναι η μία όψη του νομίσματος. Η άλλη όψη είναι ενδεχόμενο ο κ. Ντενκτάς και οι Τουρκοκύπριοι να τορπιλίσουν στο ενδιάμεσο ουσία την ειρήνη στην περιοχή με διάφορες προφάσεις. Τι θα σημάνει αυτό για τις διαπραγματεύσεις, αφού λέμε ότι οι διαπραγματεύσεις σώνει και καλά θα ευνοούν τη συμφιλίωση και την ειρήνη;

Λοιπόν, αυτά, που ζητάει ο Πρωθυπουργός δεν είναι άσχημα, αλλά έχουν και μία άλλη πλευρά όταν έχει να κάνει κανείς με μία χώρα που συμπεριφέρεται μέχρι σήμερα, όπως συμπεριφέρεται η Τουρκία. Και μην ξεχνάτε ότι το ζήτημα του φερέγγυου συνομιλητή για την Τουρκία, εξακολουθεί να υφίσταται. Δεν ξέρουμε τι θα συμβεί και τι θέση θα πάρει ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας, αν πάει το Σάββατο βράδυ στο Συμβούλιο του Λουξεμβούργου, εφόσον θα είναι όλοι οι πρωθυπουργοί και δεν θα έχουν φύγει, όπως είπε. Εμείς θέλουμε να συμβάλλουμε στην επιτυχία του Συμβουλίου, αλλά παρακαλώ να προσέξετε τα σημεία που σας επεσήμανα.

Κύριε Υπουργέ, δεν ισχυρίζομαι ότι είναι αποτυχία το Άμστερνταμ. Δεν είναι όμως και επιτυχία. Οι θριαμβολογίες περί κοινωνικού κράτους δεν ευσταθούν. Αυτές τις απόψεις ξέρετε πως τις έχουν και οι Γερμανοί βιομήχανοι. Αυτοί έφτιαξαν την κοινωνική χάρτα. Γνωρίζετε ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα κράτη, αλλά όχι και τόσο μεγάλες διαφορές στις προσεγγίσεις των πολιτικών, όπως π.χ. ανάμεσα στην κ. Θάτσερ και τον κ. Μπλερ.

Ξέρετε ότι η σοσιαλιστική κυβέρνηση της Αγγλίας ως πρώτο θέμα έθεσε το να μην υπάρξουν προτάσεις που θα πηγαίνουν πέρα απ' αυτά που θα μπορούσε στοιχειωδώς να δεχθεί ως κατευθυντήριες γραμμές στην κοινωνική πολιτική. Από την άλλη ελέγχθησαν πράγματα που θεωρώ ότι δεν έχουν θέση σε μια τέτοια συζήτηση, αν και πρέπει να ομολογήσουμε ότι η Ευρώπη είναι εδώ.

Εγώ λυπάμαι για την αντίδραση εκνευρισμού του κυρίου Πρωθυπουργού. Την καταλαβαίνω όμως λόγω του μεθαιριανού συμβουλίου όπου πράγματι θα βρεθεί σε δύσκολη θέση και ίσως να έχει πρόβλημα για το πώς επικοινωνιακά θα περάσει ως επιτυχία κάτι που είναι αναγκαίο κακό και όχι επιτυχία.

Όμως δεν κατάλαβα τον εκνευρισμό όταν μίλησε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Η Ευρώπη είναι εδώ και το πώς χειρίζεστε το σύμφωνο σταθερότητας π.χ. είναι ζήτημα δικό σας. Εγώ θα σας πω ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σας έδωσε την ευκαιρία εκτός των χρημάτων για την άμυνα να συσυμλογισθούν και οι δημόσιες επενδύσεις. Όμως δεν υποστηρίξατε την τροπολογία στο Συμβούλιο Υπουργών. Την αφήσατε να "πέσει" σε σχέση με το σύμφωνο σταθερότητας.

Ακόμα θα σας πω ότι το πώς οδηγείται κανείς στην ΟΝΕ είναι πολιτική εσωτερική και όταν μιλάμε για τις δαπάνες του δημοσίου και έχουμε μία τέτοια έκθεση του Ελεγκτικού

Συνεδρίου, δεν μπορείτε να ισχυρίζεσθε ότι έχετε κάνει το καλύτερο. Κατά τα άλλα η ΟΝΕ είναι μονόδρομος. Αυτό πιστεύει η Νέα Δημοκρατία, αλλά νομίζουμε ότι με μια άλλη διαδρομή, όπως με αποκρατικοποιήσεις, μείωση της σπατάλης του δημοσίου κλπ. θα μπορούσαμε να πάμε καλύτερα και με λιγότερα βάρη για τον ελληνικό λαό.

Απ' την άλλη είναι τα μεγάλα ζητήματα του μέλλοντος της Ευρώπης. Εμείς είμαστε ευτυχείς γιατί δια στόματος Πρωθυπουργού δεχθήκατε την ομοσπονδιακή κατεύθυνση και το στόχο. Όμως δεν επιτρέπεται να λέει ο Πρωθυπουργός ότι απηρχαιωμένες δομές το 1981 στην ουσία μας απαγόρευαν, όπως δήθεν είπε ο κ. Ντελόρ, να μπούμε στην Ευρώπη.

Όλοι ξέρουμε ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που μπήκε με τόσο καλές προϋποθέσεις στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Ξέρουμε ότι η Ισπανία και η Πορτογαλία τα τρία πρώτα χρόνια εισέφεραν περισσότερα απ' όσα έπαιρναν πίσω. Ξέρουμε ακόμα ότι όταν η Πορτογαλία έγινε μέλος των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ζήτησε τη χρηματοδότηση δύο πολιτικών: Του βιολογικού καθαρισμού και του περιβάλλοντος γενικότερα για όλη τη χώρα, καθώς και την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση. Γι' αυτό έχουν λιγότερη ανεργία και γι' αυτό είναι σοβαρή χώρα. Εγώ θα σας ρωτήσω πού πήγαν τη δεκαετία του '80 τα δεκατέσσερα δισεκατομμύρια (14.000.000.000) δολάρια που εισέρρευσαν από την Κοινότητα.

Επομένως ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθύνες του. Εγώ, κύριε Υπουργέ, καταλαβαίνω την έμμεση αυτοκριτική σας σε σχέση με το παρελθόν, αλλά εδώ μέσα δεν χωρούν ψευδαισθήσεις και έλλειψη ρεαλισμού, θεωρίες περί σοσιαλιστών που λύνουν τα προβλήματα της Ευρώπης ή θεωρίες περί το πώς το κόμμα σας υποστήριξε την υπόθεση της Ευρώπης.

Κύριε Υπουργέ, σας λέω ότι σήμερα θα μπορούσαμε να θρηνοούμε το κόστος της μη Ευρώπης για την Ελλάδα με την τότε στάση σας. Και αν θέλετε να ισχυριστείτε ότι η Ελλάδα δεν μπήκε με καλούς όρους και δεχθούμε αυτήν την υπόθεση είναι δυνατόν όταν είχε μια ολόκληρη Αντιπολίτευση που ορούσαν λέγοντας ότι "ΕΟΚ και ΝΑΤΟ είναι το ίδιο συνδικάτο".

Γι' αυτό, κύριε Υπουργέ, σήμερα, που συμφωνούμε οι περισσότεροι από εμάς σε ένα στόχο –και εμείς θέλουμε να έχουμε διάλογο και με αυτούς που δεν συμφωνούν, το ξαναλέω, γιατί από όλους θα δημιουργηθεί η Ευρώπη και όλοι θα συμβάλουμε σε αυτή– είναι σκόπιμο, πρώτον, να συζητάμε ελεύθερα και ανοιχτά και να μην περιορίζουμε το διάλογο, γιατί η Ευρώπη, όπως είπα και πριν, είναι εδώ. Δεύτερον, να αναγνωρίζουμε ευθύνες της χώρας μας για την πορεία της συνολικής Ευρώπης. Όταν μια χώρα δεν πάει καλά –και ξέρουμε γιατί η Ελλάδα δεν έχει πάει καλά– και οι υπόλοιποι μπορεί να μην πηγαίνουν καλά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Τέλος, κύριε Υπουργέ, όσον αφορά αυτό που είπατε, ότι ο Πρωθυπουργός θα ήθελε να πάει με τη συναίνεση της Αντιπολίτευσης. Κύριε Υπουργέ, η Νέα Δημοκρατία έχει δώσει την συναίνεσή της από το 1974 σε αυτόν το στόχο. Όχι μόνο συναίνεση, αλλά έχει δέσμευση για την Ευρώπη, κάτι που εσείς το ανακαλύψατε τελευταία. Σας παρακαλώ, μην ξαναειπωθεί ούτε από δικού σας στόματος ούτε του Πρωθυπουργού, ότι η Νέα Δημοκρατία θα δεσμευθεί αύριο ή μεθαύριο. Η Νέα Δημοκρατία έχει μόνιμη και εσασει δέσμευση και ο ευρωπαϊκός της προσανατολισμός αποτελεί στην ουσία ιδεολογική αρχή και το ξέρετε πολύ καλά. Δεν τίθεται, λοιπόν, εν αμφιβόλω. Εν αμφιβόλω έχουν τεθεί κατά καιρούς οι δικές σας απόψεις, ίσως όχι τόσο σήμερα και αυτό είναι για μας ευχάριστο γιατί υπήρξαμε πρωτοπόροι.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Μιλάμε όλοι για την Ισπανία και για την Πορτογαλία, αλλά αυτές δεν ξοδεύουν το 7% του εθνικού τους ακαθάριστου προϊόντος για την άμυνα. Ξοδεύουν 3% ή 2%.

**ΜΑΡΙΕΤΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ-ΚΟΥΤΣΙΚΟΥ:** Τα είπα στην ομιλία μου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Κανταρτζής έχει το λόγο.

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, χρόνια τώρα ο λαός μας δοκιμάζεται από μία άγρια πολιτική λιτότητα, από μία πολιτική που έχει σαν συνέπεια τη συρρίκνωση του εισοδήματος των εργαζομένων, τη διόγκωση της ανεργίας, μία πολιτική που σπρώχνει στο ξεκλήρισμα τη φτώχη και τη μεσαία αγροτιά, στον αφανισμό και το λουκέτο χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο λαός μας καλείται συνεχώς από γαλαζίες και πράσινες κυβερνήσεις σε νέες θυσίες, προκειμένου να πιάσουμε, λένε, τα κριτήρια του Μάαστριχτ, να μη χάσουμε το τραίνο της Ενωμένης Ευρώπης.

Την ίδια, όμως, ώρα που ο λαός μας βλέπει τα εισοδήματά του να συρρικνώνονται, αυξάνουν με ιλιγγιώδεις ρυθμούς τα κέρδη τους οι βιομήχανοι, οι μεγαλοέμποροι, οι τραπεζίτες, οι εφοπλιστές. Οι βιομήχανοι αύξησαν τα κέρδη τους το 1995 κατά 43%, τα καθαρά τους κέρδη, οι μεγαλοέμποροι 39,5%, οι τράπεζες 58%, την ώρα ακριβώς που οι εργαζόμενοι έβλεπαν το εισόδημά τους να συρρικνώνεται και τη θέση τους να χειροτερεύει. Να, λοιπόν, ποιους εξυπηρετεί το πρόγραμμα σύγκλισης και η εφαρμογή των αποφάσεων που απορρέουν από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να, λοιπόν, ποια είναι τα θύματα αυτής της πολιτικής, ποιοι είναι οι χαμένοι και ποιοι είναι οι κερδισμένοι. Χαμένοι είναι ο λαός μας, χαμένοι είναι οι λαοί της Ευρώπης και κερδισμένοι είναι η πλουτοκρατία, τα μονοπώλια και οι πολυεθνικές.

Το ερώτημα βέβαια είναι, τι θα κερδίσει άραγε ο λαός μας με την εμμονή σε αυτήν την πολιτική; Ακόμη μεγαλύτερη φτώχεια και επιδείνωση των προβλημάτων θα είναι το αποτέλεσμα που επιφυλάσσει η μοίρα για τους εργαζόμενους όσο θα συνεχίζεται αυτή η πολιτική. Αρκεί μια ματιά και μόνο να ρίξει γύρω του κανείς, για να δει τι συμβαίνει σε εκείνες τις χώρες που από τους θιασώτες του Μάαστριχτ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρουσιάζονται σαν πρότυπο, που έφθασε η ανεργία στην Ισπανία, στην Ιρλανδία. Και δεν είναι άλλωστε άγνωστη η μελέτη που έχει συνταχθεί για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η οποία προβλέπει, ότι για να πιάσει η χώρα μας τα κριτήρια σύγκλισης, η ανεργία θα εκτιναχθεί στον τόπο μας στο 16% και πάνω.

Χρόνια τώρα ακούμε από τα κόμματα εκείνα της Αντιπολίτευσης, που δεν βλέπουν τίποτα άλλο από το μονόδρομο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να λένε ότι η πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση δεν είναι μοιραία, ότι δήθεν υπάρχει άλλος δρόμος πιο ανώδυνος για τους εργαζόμενους. Τα ίδια άλλωστε έλεγε και το ΠΑΣΟΚ όταν βρισκόταν στην Αντιπολίτευση, τότε που στην κυβέρνηση ήταν η Νέα Δημοκρατία.

Τα ίδια έλεγε το Π.Σ.Ο.Κ. για να εφαρμόσει όμως τον ίδιο δρόμο, την ίδια πολιτική όταν ήρθε στην κυβέρνηση και να υπερηφανεύεται μάλιστα σήμερα ότι τα καταφέρνει καλύτερα από τη Νέα Δημοκρατία αφού μπορεί να περάσει όλα αυτά τα αντιλαϊκά σχέδια που εξυπηρετούν τη ντόπια και την ξένη ολιγαρχία χωρίς σοβαρούς κλυδωνισμούς, με την κοινωνική συναίνεση.

Αυτήν την πολιτική ακολουθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση όλες οι κεντροδεξιές και κεντροαριστερές κυβερνήσεις. Γιατί από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν προβλέπονται μόνο τα τέσσερα κριτήρια που θέλουν να απομονώσουν ορισμένοι, αλλά προβλέπονται και συγκεκριμένες πολιτικές που πρέπει να ακολουθηθούν. Η πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, η λεηλασία, δηλαδή, της δημόσιας περιουσίας και του εθνικού πλούτου. Η καθιέρωση της ελεύθερης αγοράς και του ελεύθερου ανταγωνισμού, δηλαδή η καθιέρωση της πλήρους ασοδοσίας και κυριαρχίας των μονοπωλίων και των πολυεθνικών.

Μεγάλη προσπάθεια έγινε όλα αυτά τα χρόνια για να καλλιεργηθούν αυταπάτες στους εργαζόμενους της χώρας μας ότι δήθεν με τη διακυβερνητική διάσκεψη για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ θα διορθωθούν τα πράγματα και θα σταματήσει επιτέλους αυτό το κακό.

Όμως, όπως έγκαιρα είχε προειδοποιήσει το Κόμμα μας,

όχι βελτίωση δεν υπήρχε αλλά αντίθετα οι αποφάσεις που πάρθηκαν σηματοδοτούν συνέχιση αυτής της πολιτικής με ακόμη μεγαλύτερη ένταση τα επόμενα χρόνια. Και επιπλέον, με τη νέα Συνθήκη του Άμστερνταμ επιβάλλονται νέοι περιορισμοί στα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μας και των πιο αδύνατων χωρών.

Με το σύμφωνο σταθερότητας που αποφασίστηκε στη σύνοδο του Άμστερνταμ προβλέπεται η συνέχιση της πολιτικής της λιτότητας επ'αόριστον όχι μόνο για τις χώρες που δεν θα συμμετέχουν εξ αρχής στην πρώτη ταχύτητα, αλλά και γι'αυτές που θα πάρουν μέρος. Και ενώ σήμερα οι εργαζόμενοι καλούνται σε θυσίες για να μη χάσουμε το τραίνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αύριο θα επιβάλλονται ακόμα πιο σκληρές θυσίες για να μη μας πετάξουν έξω -έτσι θα λένε- από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό άλλωστε προαναγγέλει και η Κυβέρνηση τόσο με τις δηλώσεις του Πρωθυπουργού όσο και με τις δηλώσεις των αρμόδιων Υπουργών της. Αυτό άλλωστε αναφέρει και στην εισηγητική έκθεση του νέου προϋπολογισμού για το 1998 ότι δηλαδή η λιτότητα θα συνεχισθεί και τα επόμενα χρόνια. Είναι, λοιπόν, ολοφάνερο τι επιφυλάσσει για τους εργαζόμενους και το λαό μας η εμμονή σ'αυτήν την πολιτική που εκπορεύεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με την υπογραφή και των δικών μας κυβερνήσεων.

Ακούσαμε σήμερα τον κύριο Πρωθυπουργό να λέει ότι δεν μπορεί η οικονομική και νομισματική πολιτική να καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Μα, δεν πέρασαν περισσότερο από δεκαπέντε μέρες όταν με τις ψήφους του κυβερνητικού κόμματος αλλά και της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης καταργήθηκε κάθε έλεγχος στην Τράπεζα Ελλάδος από τους εκπροσώπους του λαού εκχωρώντας όχι μόνο ένα από τα πιο βασικά και κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά στην ουσία παραδίδοντας ένα όπλο για τη χάραξη μιας εθνικά ανεξάρτητης οικονομικής πολιτικής στο όνομα βέβαια πάντα της δήθεν ανεξαρτησίας της Τράπεζας της Ελλάδος. Και όχι μόνο αυτό αλλά βάζοντας στην ουσία στα χέρια της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας τις αποταμιεύσεις και τις οικονομίες του ελληνικού λαού που θα μπορεί αυτή να τις αξιοποιεί και να τις χρησιμοποιεί όπου ακριβώς θέλει και να τις κατευθύνει όπου ακριβώς συμφέρει βέβαια το μεγάλο κεφάλαιο.

Για να χρυσώσει το χάπι για τις νέες αντιλαϊκές ρυθμίσεις που προβλέπονται από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ η Κυβέρνηση προβάλλει και επικαλείται το νέο κεφάλαιο που προστέθηκε για την αντιμετώπιση δήθεν της ανεργίας και για την απασχόληση. Το πόσο όμως υποκριτικές είναι οι διακηρύξεις αυτές φαίνεται και από το γεγονός ότι δεν προβλέπεται να διατεθεί ούτε ένα ECU ούτε μία δραχμή επιπλέον για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος όπως άλλωστε αυτό επιβεβαιώθηκε και από την πρόσφατη σύνοδο του Λουξεμβούργου.

Ταυτόχρονα όμως και ενώ κανένα ουσιαστικό μέτρο δεν παίρνεται για την ανακούφιση των ανέργων με τις αποφάσεις που πάρθηκαν στην τελευταία σύνοδο του Λουξεμβούργου προωθούνται ακόμη περισσότερο στην πράξη οι κατευθύνσεις της Λευκής Βίβλου.

Είναι κατευθύνσεις που αποβλέπουν στην ανατροπή των εργασιακών σχέσεων και όσα με σκληρούς αγώνες κατέκτησαν οι εργαζόμενοι όλα τα προηγούμενα χρόνια, κατάργηση του οκτάωρου, κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, μείωση του μη μισθολογικού κόστους, ώθηση που θα έχει σαν συνέπεια να εκτιναχθούν τα ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων, ανατροπή των όποιων συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

Έτσι οι πολυδιαφημισμένες αποφάσεις για την απασχόληση, στην πραγματικότητα δεν έχουν στόχο την αντιμετώπιση της ανεργίας, αλλά χρησιμοποιούνται σαν μοχλός για το σμάρνασμα των εργασιακών σχέσεων, σύμφωνα με τις εντολές των μονοπωλίων και των πολυεθνικών.

Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ προωθείται η οικοδόμηση νέων πανευρωπαϊκών κατασταλτικών μηχανισμών. Η Συμφωνία του Σένγκεν που επιβάλλει το ηλεκτρονικό φακέλωμα ενσω-

ματώνεται στη νέα συνθήκη κάνοντας υποχρεωτική την εφαρμογή της για όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ότι ακόμα και να ήθελε μία κυβέρνηση της χώρας μας να μην εφαρμόσει αυτήν την αντιδημοκρατική συμφωνία, τη συμφωνία που "βάζει στο γύψο" στοιχειώδη δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες του λαού μας, δεν θα μπορούσε να κάνει διαφορετικά όσο παραμένει μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ταυτόχρονα δε προωθείται η αστυνομική και δικαστική συνεργασία για την καλύτερη και πιο αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των αποφάσεων και των κατασταλτικών μηχανισμών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή.)

Κύριε Πρόεδρε, όσος χρόνος διατέθηκε για τους άλλους θα παρακαλέσω να διατεθεί και για εμάς.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Έτσι είναι. Όταν κάνεις κακή αρχή, έτσι γίνεται!

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Με τις αλλαγές που αποφασίστηκαν στα πλαίσια της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, τα βήματα που γίνονται στην πραγματικότητα θα έχουν σαν συνέπεια την υπόσκαψη και παραχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας μας και των πιο αδύνατων χωρών, οι οποίες ουσιαστικά δεν θα έχουν το δικαίωμα να χαράσσουν και να ασκήσουν σύμφωνα με τα εθνικά τους συμφέροντα την εξωτερική πολιτική, αλλά θα εφαρμόζουν τις αποφάσεις και τις εντολές της Γερμανίας και των άλλων ισχυρών χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα παίρνουν τις αποφάσεις.

Ταυτόχρονα άνοιξε ο δρόμος για την ενσωμάτωση της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης, του στρατιωτικού βραχίονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με στόχο τη διαμόρφωση και του κατάλληλου στρατιωτικού μηχανισμού για την υλοποίηση των πολιτικών επιλογών ώστε να αποτελέσει τη σιδερένια φτέρνα για την επιβολή της πάνω στους λαούς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των άλλων χωρών.

Και ακούσαμε σήμερα τον κύριο Υπουργό να λέει ότι η χώρα μας διατηρεί εν πάση περιπτώσει το δικαίωμα για σοβαρούς λόγους εθνικής ασφάλειας να αποφύγει τις ψηφοφορίες. Δεν θα βάλω εδώ το ερώτημα απλά ποιος θα κρίνει την κάθε φορά αν ένας λόγος ο οποίος επικαλείται είναι λόγος σοβαρός ή όχι...

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Η ίδια η χώρα.

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** ...ούτε ακόμα θα υπενθυμίσω την παραπομπή της χώρας μας στο ευρωπαϊκό δικαστήριο για το εμπάργκο κατά της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας. Είναι γνωστό βέβαια ότι είχαμε διαφωνήσει με εκείνη την απόφαση, αλλά δεν είναι εκείνο το ζήτημα. Θα βάλω ένα άλλο ουσιαστικό ερώτημα.

Όταν παραδίδεις όλα τα κυριαρχικά σου δικαιώματα, όταν αποπλίζεσαι, τι νόημα θα έχει έστω και αυτό το δικαίωμα; Ή μήπως θα φθάσουμε στο σημείο αύριο μεθαύριο να πούμε ότι, αφού στην πράξη δεν ασκήθηκε και δεν μπορούσε να ασκηθεί θα πρέπει και αυτό να καταργηθεί;

Πρωτλήθηκε η αρχή της ευελιξίας που δίνει τη δυνατότητα στις ισχυρές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να χαράζουν και να παίρνουν τις αποφάσεις παρακάμπτοντας τις πιο αδύνατες χώρες, οι οποίες θα αναγκάζονται και θα σύρονται πίσω από τις επιλογές των ισχυρών σαν απλοί δορυφόροι. Μπορεί ακόμα να μην προωθήθηκαν οι αλλαγές που επεδίωκαν οι ισχυρές χώρες για τα θεσμικά ζητήματα, δηλαδή ο τρόπος που συγκροτούνται τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο τρόπος που παίρνονται οι αποφάσεις, αλλά άνοιξαν το δρόμο και για την κατάργηση του βέτο και για την αλλαγή στον τρόπο λήψης των αποφάσεων, με στόχο την αύξηση των ψηφίων των ισχυρών χωρών. Και η απαίτηση αυτή προχωρά παραπέρα και διατυπώνεται καθαρά στην Ατζέντα 2000 που σηματοδοτεί και τις μελλοντικές εξελίξεις.

Είναι φανερό ότι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει στόχο την ανάπτυξη των χωρών που βρίσκονται υπό ένταξη, αλλά να εξυπηρετήσει καλύτερα τις επιδιώξεις του

μονοπωλιακού κεφαλαίου και των πολυεθνικών, ώστε να διαμορφώσουν καλύτερους όρους για τη ληστρική εκμετάλλευση των χωρών αυτών και των λαών τους. Αρνητικές θα είναι και για τη χώρα μας οι αλλαγές αυτές. Θα οδηγήσουν σε μείωση των κονδυλίων που διατίθενται για τη χώρα μας. Ταυτόχρονα, τα φθηνά εργατικά χέρια και τα φθηνότερα προϊόντα των χωρών αυτών θα χρησιμοποιηθούν σαν μοχλός πίεσης για την ακόμα μεγαλύτερη συμπίεση του εισοδήματος των εργαζομένων.

Ιδιαίτερα όμως σαρωτικές θα είναι οι αλλαγές αυτές για την ελληνική γεωργία:

Μείωση των τιμών των αγροτικών προϊόντων.

Σταδιακή κατάργηση των επιδοτήσεων.

Ενώ η χώρα μας θα κατακλισθεί από τις εισαγωγές των ξένων αγροτικών προϊόντων.

Πού θα οδηγήσει αυτή η πολιτική; Στο ξεκλήρισμα της φτώχειας και της μεσαίας αγροτιάς, την οποία μάλιστα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ατζέντα 2000 χαρακτηρίζει σαν θετική εξέλιξη.

Κύριοι συνάδελφοι, ο λαός μας συνειδητοποιεί καθημερινά μέσα από την ίδια του την πείρα ότι η κατάσταση δεν πάει άλλο. Και αυτό θα το συνειδητοποιεί ολοένα και πιο πολύ, όσο θα προχωράει η εφαρμογή αυτών των αποφάσεων. Κανένα κόμμα δεν έχει την εντολή και το δικαίωμα να επικυρώσει αυτήν τη συνθήκη. Πρέπει να τεθεί στην κρίση του λαού μας, αφού προηγουμένως ενημερωθεί για το τι επιφυλάσσουν αυτές οι αποφάσεις και να αποφασίσει με δημοψήφισμα.

Δεν θα μπορούσα στο σημείο αυτό να μην αναφερθώ στη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, όταν τόσο η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, όσο και η πρόταση του ΠΑΣΟΚ προβλέπουν τη συνταγματική κατοχύρωση για τη συμμετοχή της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μια πρόταση που είναι πραγματικά πρόκληση. Τη στιγμή που ο λαός μας δεν έχει ερωτηθεί γι' αυτά τα ζητήματα, να προβλέπεται και η συνταγματική κατοχύρωση, γεγονός που οδηγεί στη φαλκίδευση των δημοκρατικών δικαιωμάτων. Και υπογραμμίζουμε αυτό το ζήτημα, όχι μόνο γιατί είμαστε αντίθετοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά γιατί στην ουσία μια τέτοια συνταγματική μεταρρύθμιση με την κατοχύρωση της συμμετοχής της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ουσιαστικά φαλκιδεύει τα δημοκρατικά δικαιώματα και καταργεί από το λαό μας το δικαίωμα να αποφασίσει στο μέλλον για την πορεία της χώρας μας.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

Πιστεύω και σεις να μην καταχραστείτε την ανοχή του Προεδρείου.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, ξέρετε ότι εγώ δεν το έχω κάνει ποτέ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ναι, κύριε Ρόκο, έχετε δικίο σ' αυτό. Είστε ο τελευταίος ομιλητής.

Ορίστε, έχετε το λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ:** Πράγματι, θα τελειώσω γρήγορα, κύριε Πρόεδρε. Δεν συνηθίζω εξάλλου να καταχρώμαι το χρόνο.

Σήμερα ζήσαμε ένα έντονο ντέρμπι σκέ από την αρχή που έχει εξουθενώσει λίγο τα νεύρα μας. Έτσι έγινε και την προηγούμενη φορά στην προηγούμενη προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση για τα εθνικά θέματα. Τότε, λέει, τις εντυπώσεις τις είχε κερδίσει στα σημεία ο κ. Καραμανλής. Σήμερα, θα πουν οι σχολιαστές αύριο, τις κέρδισε ο κ. Σημίτης, ο οποίος ξεπέρασε και τον εαυτό του και το πανεπιστημιακό του ταμπραμέντο και μίλησε σκληρά. Έτσι όμως έχει υποβαθμιστεί πράγματι σ' αυτήν την Αίθουσα –και αυτό φαίνεται και από την απουσία των συναδέλφων– και η πολιτική και ο πολιτικός λόγος και οι πολιτικές αναζητήσεις. Αυτές έχουν αντικατασταθεί από διαχειριστές συμφερόντων –πολλές φορές και υπαλλήλων οι οποίοι ήδη έχουν σχολάσει και έχουν πάει στα σπίτια τους– και όχι των συμφερόντων του ελληνικού λαού. Γιατί όπως φάνηκε, αυτός που τελικά δεν κέρδισε τίποτα ούτε στο προηγούμενο ντέρμπι ούτε στο σημερινό, είναι ο ελληνικός λαός, ο οποίος περίμενε από εδώ κάποιες πολιτικές

αναλύσεις για την πραγματικότητα και την πορεία της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Όμως, δεν άκουσε τίποτε το συγκεκριμένο. Μας αφαιρεί και εμάς το λόγο, τη δυνατότητα να προχωρήσουμε στις δικές μας αναλύσεις. Το έκανε προηγούμενα ο Πρόεδρός μας με παρρησία. Μίλησε για τις πραγματικές προοπτικές αυτού του τόπου, μίλησε για τις πραγματικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας, μιας πορείας μέσα στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, που είναι ειλικρινά δύσκολη. Το ξέρετε και σεις οι ίδιοι.

Μέσα σ' αυτήν την πορεία, κύριοι συνάδελφοι, έρχεται να ονομάσει το λαϊκισμό, σαν δική μας αγωνία. Λέτε την αλήθεια λαϊκισμό, λέτε τα οράματα και τις ελπίδες του κόσμου, λαϊκισμό. Έχετε ονομάσει όμως εκσυγχρονισμό, τη διάρρηξη του κοινωνικού ιστού, την εμμονή σε παλιές μεθόδους και πρακτικές, νοοτροπίες παρωχημένες, παλαιοκομματισμό και πελατειακές σχέσεις, διαπλοκή και συναλλαγή με νέα και παλαιά τζάκια, που οδήγησαν στο πολιτικό αδιέξοδο τη χώρα μας, αυτή δηλαδή, που έχω ξαναπεί, του παράδοξου να στηρίζουν οι βιομήχανοι υποτιθέμενες προοδευτικές σοσιαλιστικές κυβερνήσεις.

Όμως είμαστε υποχρεωμένοι να πάμε μπροστά, να οδηγήσουμε τη χώρα μας στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Πρέπει να ακολουθήσουμε κάποιες αλλαγές, πρέπει να προχωρήσουμε σε κάποιες αλλαγές. Οι αλλαγές όμως που πρέπει να πραγματοποιηθούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν πρέπει να είναι ούτε ταχύτερες ούτε βραδύτερες απ' ό,τι επιβάλλει η ιστορική συνείδηση και η αντοχή των κρατών, αλλά και των πολιτών των χωρών.

Η διττή φύση της ένωσης, ως ένωσης και των κρατών και των λαών, καθιστά απαραίτητο κάθε βήμα προς την κατεύθυνση της ολοκλήρωσης, ώστε από τη μια να αυξάνει την αποτελεσματικότητα και από την άλλη να σέβεται, να τιμά, να προστατεύει την ταυτότητα, την ιδιαιτερότητα των κρατών μελών, τον πυρήνα των πολιτισμών σε κάθε κράτος, να εκφράζει και να αναπτύσσει την ένωση όχι μόνο ως κοινή αγορά, αλλά και ως σύστημα αξιών, καθώς και το ποιες είναι οι βελτιώσεις του επιπέδου ζωής των πολιτών, της προοπτικής απασχόλησης, της ποιότητας ζωής κλπ. που πρέπει να ακολουθηθούν.

Μόνο όταν επέλθουν βελτιώσεις προς όφελος των πολιτών, μόνο όταν η κριτική και η πάλη των πολιτών μετασχηματισθούν από τις πολιτικές δυνάμεις και από τις κοινωνικές δυνάμεις της ένωσης σε ανάσα ζωής, μπορούν να ολοκληρωθούν και να ολοκληρώσουν την πραγματική πολιτική ένωση.

Έτσι σήμερα που βιάζεστε, εσείς της Κυβέρνησης των Ελλήνων, να προχωρήσετε στην ΟΝΕ, πριν ολοκληρωθούν οι θεσμικές και πολιτικές διεργασίες, που θα οδηγήσουν στην ένωση της αλληλεγγύης των κρατών προς όφελος των πολιτών, οδηγείτε σε γκρεμό τη χώρα, αλλά και την αντοχή των πολιτών.

Τι γίνεται πράγματι σήμερα στην Ευρώπη; Έχουν κυριαρχήσει οι δυνάμεις του φιλελευθερισμού, που σήμερα εκφράζονται ακόμη και από τις υποτιθέμενες προοδευτικές σοσιαλιστικές δυνάμεις, εφ' όσον προηγούμενα έχουν ελεγχθεί οι δικές τους ηγεσίες, που εκκολάφθηκαν από τα οικονομικά κέντρα με τον έλεγχο και την αξιοποίηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και της σύγχρονης τεχνολογίας.

Είναι ένα μονεταριστικό σύστημα, που παραμέρισε όλες τις πανανθρώπινες αξίες και τις υποκατέστησε με τη μοναδική αξία του οικονομικού κέρδους. Στην αγωνία του κέρδους και απηλλαγμένοι πια, αλαζόνες και υπερρόπτες μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης, επιδιώκουν τα κέρδη όχι από τις παραγωγικές επενδύσεις, ως μέχρι σήμερα, από τις αναπτυσσόμενες οικονομίες, αλλά από τη συγκέντρωση κεφαλαίων στο διεθνές χρηματοπιστηριακό κεφάλαιο, έτοιμοι για τον πόλεμο των οικονομιών πια.

Είπε και ο Πρόεδρός μας με άλλη έκφραση ότι έβηξαν στο Χονγκ Κονγκ και τα ρεύματα μας κρουολόγησαν και εμάς στην Ευρώπη. Αυτή είναι η εξέλιξη της διεθνούς πραγματικότητας και της Ευρώπης σήμερα. Ας είναι και έτσι. Εμείς πρέπει σαν χώρα να κάνουμε το δικό μας σχέδιο και να αντιπαραταχούμε

ουσιαστικά.

Ποια είναι η πραγματικότητα σήμερα, κύριοι συνάδελφοι, στο οικονομικό γίγνεσθαι της χώρας μας; Το τραπεζικό σύστημα, που θα έπρεπε να είναι ο μοχλός ανάπτυξης, στήριξης κάθε πρωτοβουλίας, σήμερα έχει υποκαταστήσει τα πάντα, 500% κέρδη σε τέσσερα χρόνια, όταν όλοι οι άλλοι τομείς δράσης υπολειμματούν, πτωχεύουν, διαλύονται. Έχουμε και την επισημοποίηση της τοκογλυφίας με τα πανωτόκια, που έχουν οδηγήσει σε κλείσιμο εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεων.

Γνωρίζετε και εσείς ότι έτσι δεν οδηγούμεστε πουθενά. Γνωρίζετε ότι οι αποφάσεις του Αρείου Πάγου που γνωμοδοτούν για δύο υποθέσεις, αφορούν όλο τον ελληνικό λαό και όλο το οικονομικό μας σύστημα και είναι πολιτικές οι λύσεις, που πρέπει να δοθούν και εσείς περιμένετε δικαστικές λύσεις. Κρύβεστε πίσω από τον εαυτό σας, λες και δεν το έχετε ξανακάνει, λες και δεν έχετε πάρει πολιτικές αποφάσεις πίσω από τις δικαστικές αποφάσεις. Πρέπει να τολμήσετε, όσο είναι καιρός. Οι Τράπεζες κάνουν τη δουλειά τους. Αυτές τις ημέρες με βιασύνη στέλνουν, κύριοι συνάδελφοι, εκκαθαριστικά σημειώματα και προχωρούν σε πλειστηριασμούς, γιατί θέλουν να προλάβουν τις δικές σας πολιτικές αποφάσεις. Ίσως έχουν και αυτοί μία αίσθηση και μία ελπίδα ότι κάποια στιγμή θα πάρετε τις αποφάσεις κάτω από την πίεση του κόσμου. Γιατί αυτή η εξέλιξη του τραπεζικού μας συστήματος τους τρεις βασικούς τομείς της οικονομίας μας τους έχει υποτονήσει.

Ποιοι είναι αυτοί και με ποιους μπορούμε να πάμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Ποιοι είναι οι τομείς δράσης; Η γεωργία, η μικρομεσαία μεταποιητική επιχείρηση και ο τουρισμός.

Θα τα πάρουμε ένα – ένα, κύριοι συνάδελφοι.

Τη γεωργία την έχετε οδηγήσει σε αδιέξοδο. Λέγαμε –και το λέτε κι εσείς κάθε φορά, όταν αναπτύσσετε ιδεολογήματα– ότι υπάρχει επιταγή να περιορίσουμε τους ενασχολούμενους από το 20% με 22% στο 8% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και επειδή δεν μπορέσατε να το κάνετε με άλλους έμμεσους τρόπους, με την εξάντληση στην οποία τους έχετε οδηγήσει, με την αύξηση του κόστους παραγωγής και το χαμήλωμα των τιμών, έχετε επιστρατεύσει και άλλες μεθόδους, τη διοικητική διάρθρωση της χώρας μας, τον "Καποδίστρια", που μέσα από αυτό πάτε να οδηγήσετε σε αστικοποίηση την περιφέρεια και την εγκατάλειψη της υπαίθρου. Ένας έμμεσος τρόπος εγκατάλειψης της υπαίθρου είναι ο περιορισμός των ασχολουμένων με τη γεωργία. Όμως, ξέρετε ότι έχετε απέναντι ανθρώπους που δεν θα διστάσουν να ξαναβγούν στους δρόμους. Έτσι οδηγείτε με άλλο σύστημα σε κρίση τον κοινωνικό ιστό.

Οι μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις, όσες έμειναν ζωντανές, έχουν την απειλή του κλεισίματος. Έχοντας υποβαθμίσει σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό τους μισθούς και τις συντάξεις στους εργαζόμενους και τους μισθωτούς, έχετε οδηγήσει στον περιορισμό της ζήτησης των προϊόντων ευρείας λαϊκής κατανάλωσης, τα οποία παράγουν οι μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις στη χώρα μας.

Μίλησε ο κύριος Πρωθυπουργός για αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη. Όταν το μεγαλύτερο κομμάτι των λαϊκών στρωμάτων δεν έχει αγοραστική δύναμη, πώς θα στηρίξει την παραγωγή και τη δράση;

Έρχομαι στον τουρισμό. Χιλιάδες χιλιόμετρα παραλίες με γαλανά νερά, με πολλά νησιά, με μικρά χωριά και πόλεις, στολίδια της Μεσογείου. Εσείς, αντί να σχεδιάσετε μία προοπτική ανάπτυξής τους, οδηγήσατε, όπως το κάνετε και σε άλλους τομείς, για μία ακόμα φορά, μέσα από τα παρatrάγουδα της συνδιαλλαγής και του τζόγου στα καζίνο. Έτσι, όμως, δεν μπορούμε να φτάσουμε σε σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπάρχει μία σταθερή απόκλιση. Και ο Πρόεδρός μας ανέλυσε προηγούμενα και με αριθμούς που εσείς συνηθίζετε να χρησιμοποιείτε, το αδιέξοδο της οικονομικής σας πολιτικής. Όμως εγώ είπα και κάτι άλλο. Είπα ότι, αν και εκεί είστε μαθημένοι να παίζετε παιχνίδια μέσα από τις πανεπιστημιακές σας έδρες και γνώσεις, στα εθνικά

ζητήματα αποτυγχάνετε ολοσχερώς. Και εκεί δεν υπάρχει συγγνώμη. Δεν υπάρχει αύριο και μέσα στο 1998, αν δεν αλλάξετε τακτική, θα γκρεμιστείτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για τρία λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):** Μόνο ως διευκρίνιση για τα Πρακτικά, κάποια θέματα που τέθηκαν.

Δεν έχει υπάρξει θέση του Συμβουλίου για την αλλαγή των αριθμών των επιτρόπων, ώστε να υπάρξουν επιτροπαι και υποεπιτροπαι, όπως ισχυρίστηκε η κ. Κουτσίκου. Πράγματι, η επιτροπή έχει κάνει τέτοια εισήγηση, αλλά δεν υιοθετήθηκε, μετά από μάχη στο Άμστερνταμ.

Για το αν πήραμε θέση στο Σύμφωνο σταθερότητας υπέρ του μη υπολογισμού των δημόσιων επενδύσεων στο έλλειμμα, έχω να πω το εξής:

Τοποθετηθήκαμε υπέρ αυτής της θέσης, αντίθετα με αυτό που είπε η κ. Κουτσίκου ότι δεν πήραμε θέση υπέρ. Βεβαίως, δεν πέρασε αυτή η θέση. Πέρασε όμως μία άλλη θέση, ότι σε έκτακτες ανάγκες να μην υπολογίζεται το κόστος, όπως παραδείγματος χάρι σε μία έκτακτη ανάγκη άμυνας κλπ., στο Σύμφωνο σταθερότητας.

Όσον αφορά στην ανεργία, υπήρξε η άποψη ότι δεν προβλέφθηκε κάποιο ποσό. Δεν λέμε ότι το ποσό που προβλέπεται είναι μεγάλο, αλλά ποσό υπήρξε, τετρακόσια πενήντα εκατομμύρια (450.000.000) ECU, τα οποία δόθηκαν για το ειδικό πρόγραμμα, μετά τις αποφάσεις του Λουξεμβούργου. Βεβαίως υπάρχει και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, που θα δανειοδοτήσει συγκεκριμένα προγράμματα για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Για το Σένγκεν, θέλω απλώς να τονίσω ότι η κοινοτικοποίηση του Σένγκεν, δηλαδή το ότι το Σένγκεν θα γίνει μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσα από τη Συνθήκη του Άμστερνταμ και όχι μια διακυβερνητική συμφωνία κάποιων χωρών, που τυχαίνει μερικές από αυτές να είναι μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σημαίνει ότι θα έχει και όλους τους ελέγχους των κοινοτικών οργάνων. Άρα, θα διασφαλίζεται πολύ περισσότερο η διαφάνεια, ο δικαστικός έλεγχος, η προστασία του πολίτη

και της πληροφόρησης, που είναι δική μας πρόταση, και θα υπάρχει έλεγχος από το Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.

Τέλος, η εισαγωγή της έννοιας του ζωτικού συμφέροντος στην Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Άμυνας, ήταν δική μας πρόταση. Μπορούν να λαμβάνονται οι αποφάσεις με πλειοψηφία, εκτός αν μία χώρα επικαλεσθεί το ζωτικό συμφέρον. Ο μόνος κριτής του ζωτικού συμφέροντος είναι η ίδια η χώρα και δόθηκε μάχη γι' αυτό το θέμα. Απλώς, διευκρινίζω ότι η ίδια η χώρα κρίνει ποιο είναι το ζωτικό της συμφέρον. Δεν μπορεί μια άλλη χώρα να πει ότι αυτό δεν είναι ζωτικό συμφέρον και άρα δεν μπορείς να κάνεις χρήση του δικαιώματος της αρνησικυρίας. Διαβάστε τη Συνθήκη, για να μην κάνουμε μια οποιαδήποτε, αν θέλετε, αντιδικία. Υπάρχει η Συνθήκη, μπορείτε να τη διαβάσετε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ:** Στην πράξη τι θα γίνει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε Υπουργέ.

Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: "Πορεία της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση".

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τετάρτης 19 Νοεμβρίου 1997 και ερωτάται το Σώμα αν επικυρώνεται.

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής):** Συνεπώς, τα Πρακτικά της 19ης Νοεμβρίου 1997 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό δέχεσθε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 01.52' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου 1997 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου: "Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης".

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ**